

**ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»**

**ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ВІДКРИТОГО МАРАФОНУ З
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

КИЇВ, 2022

Робоча група
з розроблення завдань II Всеукраїнського відкритого марафону з
української мови

Авраменко Олександр Миколайович	доцент кафедри мовно-літературної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, керівник робочої групи з розроблення завдань
Баранова Лілія Миколаївна	учитель української мови та літератури ліцею № 2 м. Житомира, розробник завдань для 9 класу
Біжан Тетяна Володимирівна	учитель початкових класів Коростенської міської гімназії Житомирської області, розробник завдань для 3 класу
Візінська Марія Степанівна	учитель української мови і літератури Надвірнянського ліцею № 1 імені В'ячеслава Максимовича Чорновола Надвірнянської міської ради Івано-Франківської області, розробник завдань для закладів професійно-технічної освіти
Воробцова Вікторія Василівна	учитель української мови та літератури Білоцерківської спеціалізованої школи I-III ступенів № 12 з поглибленим вивченням інформаційних технологій Білоцерківської міської ради Київської області, розробник завдань для 6 класу
Гуренко Юлія Миколаївна	учитель початкових класів гімназії № 59 імені О. М. Бойченка міста Києва, розробник завдань для 4 класу
Дикарева Лариса Юріївна	професор кафедри мовної підготовки і комунікації Київського національного університету будівництва і архітектури, кандидат педагогічних наук, розробник завдань для закладів вищої освіти
Зубик Наталія Василівна	учитель української мови та літератури Заліщицької державної гімназії м. Заліщики Тернопільської області, кандидат філологічних наук, розробник завдань для 8 класу

Коняхіна Ганна Олегівна	учитель української мови та літератури Лисичанської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 6 Лисичанської міської ради Луганської області, розробник завдань для 10 класу
Лінкевич Людмила Петрівна	учитель української мови та літератури Загальноосвітньої школи I-III ступенів № 28 м. Житомира ім. гетьмана Івана Виговського, розробник завдань для 7 класу
Марценко Галина Олегівна	викладач української мови та літератури Київського фахового коледжу прикладних наук, розробник завдань для закладів фахової передвищої освіти
Мацокіна Наталія Григорівна	викладач українознавчих дисциплін Комунального закладу «Покровський педагогічний фаховий коледж», розробник завдань для закладів фахової передвищої освіти (педагогічне спрямування)
Мушировська Наталія Володимирівна	в. о. доцента кафедри стилістики та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету, кандидат філологічних наук, розробник завдань для закладів вищої освіти (філологічні спеціальності)
Роєнко Оксана Петрівна	учитель української мови та літератури Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів № 18 імені В'ячеслава Чорновола Черкаської міської ради Черкаської області, розробник завдань для 5 класу
Сауляк Артем Васильович	учитель української мови та літератури Комунального закладу «Тиврівський науковий ліцей» Вінницької обласної ради, розробник завдань для 11 класу

Тести для 3 класу**І етап
Культура слова (лексика, фразеологія)**

1. Позначте синонім до слів: хата, дім, будинок

- А) школа
- Б) оселя
- В) будівельник

2. Позначте пару слів, за допомогою яких можна відновити прислів'я «_____ людину годує, а _____ марнує»

- А) добро, зло
- Б) день, ніч
- В) праця, лінь

3. Позначте рядок, у якому всі слова є протилежними за значенням до прикметників у реченні «Погода була тепла, весняна, суха»

- А) холодна, осіння, дощова
- Б) гарна, літня, спекотна
- В) морозна, зимова, вітряна

4. Позначте словосполучення, у якому прикметник ужито в прямому значенні

- А) солодка вода
- Б) солодкий сон
- В) солодкі мрії

5. Позначте слово, що вжито з переносним значенням у реченні «На синьому небі сміється сонечко»

- А) сонечко
- Б) синьому
- В) сміється

6. Позначте слово, що за своїм значенням випадає з ряду слів: здрастуй, привіт, дякую, добридень

- А) привіт
- Б) здрастуй
- В) дякую

7. Позначте слово, яке має кілька значень

- А) олень
- Б) тюльпан
- В) голка

8. Позначте багатозначне слово-відгадку до загадки «Можу жити я у морі і стрибати у траві, можу бігати по полю, доганяючи вітри»

- А) зірка
- Б) коник
- В) ніжка

9. Позначте рядок, у якому прикметник «колючий» ужито в переносному значенні

- А) колючий погляд, колючий вітер
- Б) колючий їжак, колючий кактус
- В) колючий йорж, колючий кущ

10. Позначте слово, яким можна замінити вислів «рукою подати»

- А) близько
- Б) легко
- В) привітатися

II етап

Граматика (синтаксис, морфологія, словотворення)

1. Позначте спонукальне речення

- А) За вікном кружляли перші сніжинки.
- Б) Падай, сніжку, падай на змерзлу землю.
- В) А чи холодно взимку сніжинкам?

2. Прочитайте текст, у якому пропущено розділові знаки «Після осені прийшла зима усі чекають від неї снігу поливає зима землю дощем може вона щось переплутала». Позначте кількість речень у тексті

- А) два
- Б) три
- В) чотири

3. Позначте кінцівку прислів'я «Яблуко від яблуні _____»

- А) соковите яблучко
- Б) в траву відкотилося
- В) недалеко падає

4. Позначте розповідне речення

- А) З батьком яблуні садили, трохи руки натрудили.
- Б) З батьком яблуні садить, трохи руки натрудить.
- В) З ким ми яблуні садили, трохи руки натрудили?

5. Позначте речення зі звертанням

- А) Цвіте калина у долині.
- Б) Скажи, калино, хто тебе садив?
- В) Бережіть калину, милуйтеся нею.

6. Позначте рядок, у якому всі слова є іменниками

- А) вікно, ранок, зима
- Б) сніг, холодно, прийшла
- В) білий, мороз, сніжинка

7. Позначте іменник, якому найбільше відповідають прикметники «руда», «хитра», «пухнаста»

- А) білка
- Б) лисиця
- В) ковдра

8. У реченні «Під сніжком м'якеньким дихає трава» перше слово є

- А) іменником
- Б) прикметником
- В) службовим словом

9. Позначте частину мови, до якої належить пропущене слово в реченні «Тиждень має _____ днів»

- А) іменник
- Б) числівник
- В) прикметник

10. Позначте рядок, у якому подано спільнокореневі слова

- А) вода, приводити
- Б) вода, водити
- В) вода, водичка

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Позначте рядок, у якому всі іменники записано правильно

- А) гора Говерла, річка Дністер
- Б) Місто Київ, Олена іванівна
- В) азовське море, Сергій, запоріжжя

2. Позначте рядок, у всіх словах якого пропущено апостроф

- А) зозуля, рядок, люстра
- Б) зілля, ллється, сплю
- В) мята, піря, п'ять

3. Позначте рядок, у якому немає помилки

- А) гречаний суп
- Б) сливовий пиріг
- В) земовий день

4. Позначте рядок, у якому всі слова мають два склади

- А) Петрусь, смартфон, лялька
- Б) океан, берег, пенюк
- В) абетка, портфель, льон

5. Позначте рядок, у якому подано всі слова з наголошеним першим складом

- А) олень, дятел
- Б) читання, портфель
- В) дочка, подруга

6. Позначте рядок, у якому імена розташовано в алфавітному порядку

- А) Богдан, Марина, Мирон, Руслан, Роман, Оксана, Олена
- Б) Богдан, Мирон, Марина, Олена, Оксана, Роман, Руслан
- В) Богдан, Марина, Мирон, Оксана, Олена, Роман, Руслан

7. Позначте речення, у якому розділовий знак у кінці поставлено неправильно

- А) Соловейко в темнім гаї сонце зустрічає.
- Б) Чи хочете, каштани, деревами ви стати!
- В) Скільки ніжок у комах?

8. Позначте речення, у якому правильно вжито розділові знаки при звертанні

- А) Візьміть, мамо мене із собою в ліс.
- Б) Тікай Мишку, бо зараз як війне снігом!
- В) Скажи, лелеко, чи до осені далеко?

9. Позначте слово, у якому буква Я позначає два звуки

- А) свято
- Б) маля
- В) сім'я

10. Позначте літеру, яку слід написати у словах «ні_ті», «кі_ті», «ле_кий»

- А) х
- Б) г
- В) ґ

IV етап Робота з текстом

Був сонячний травневий ранок. На зелених луках, що починалися одразу ж за селом, розквітнули жовті кульбабки, дзвеніли бджоли й джмелі. У блакитному небі грав на срібних струнах жайворонок. Цієї тихої ранкової хвилини з хати вийшла маленька дівчинка. У неї були блакитні очі, біле, мов спіла пшениця, волосся. Вона почимчикувала зеленими луками. Побачила барвистого метелика й усміхнулась. Їй стало так радісно, що захотілося, аби цілий світ бачив її усмішку. Дівчинка усміхнулась до бабусі, яка йшла їй назустріч. А старенька теж подарувала у відповідь добру й щиру усмішку. Малій здалося, що цілий світ навколо заграв, заспівав, переливаючись різними барвами. (За В. Сухомлинським)

1. Позначте слова, що можуть бути заголовком до тексту

- А) Ранкова усмішка
- Б) Весна прийшла
- В) Бабуся і дівчинка

2. Позначте пору року, коли відбуваються події оповідання

- А) навесні
- Б) улітку
- В) восени

3. Позначте комаху, завдяки якій у дівчинки значно покращився настрій

- А) джміль
- Б) бджола
- В) метелик

4. Скільки дійових осіб у тексті?

- А) одна
- Б) дві
- В) три

5. Позначте рядок із неправильним твердженням

- А) дівчинка усміхнулася своїй рідній бабусі
- Б) бабуся відповіла дівчинці усмішкою
- В) події відбуваються на зелених луках

6. Позначте тип мовлення, до якого належить оповідання

- А) роздум
- Б) розповідь
- В) опис

7. Позначте слова, ужиті в переносному значенні в реченнях: «На зелених луках, що починалися одразу ж за селом, розквітнули жовті кульбабки, дзвеніли бджоли й джмелі. У блакитному небі грав на срібних струнах жайворонок»

- А) зелених, блакитному
- Б) дзвеніли, грав
- В) струнах, жайворонок

8. Позначте синонім до дієслова в реченні «Вона почимчикувала зеленими луками»

- А) помилувалась
- Б) пішла
- В) пострибала

9. Позначте антонім до іменника в реченні «Був сонячний травневий ранок»

- А) вечір
- Б) похмурий
- В) день

10. У реченні «На зелених луках, що починалися одразу ж за селом, розквітнули жовті кульбабки, дзвеніли бджоли й джмелі» назвами істот є

- А) один іменник
- Б) три іменники
- В) два іменники

Ключі до тестових завдань для 3 класу:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	Б	Б	А	А
2.	В	В	В	А
3.	А	В	Б	В
4.	А	А	А	Б
5.	В	Б	А	А
6.	В	А	В	Б
7.	В	Б	Б	Б
8.	Б	В	В	Б
9.	А	Б	В	А
10.	А	В	Б	В

Тести для 4 класу**I етап****Культура слова (лексика, фразеологія)****1. Позначте рядок, у якому всі слова є синонімами**

- А) мир, спокій, злагода, диво
- Б) їжа, страва, харч, пожива
- В) азбука, абетка, мова, слово

2. Позначте рядок, у якому всі прикметники вжито в переносному значенні

- А) солодкий сон, гострий біль, гірка правда
- Б) золота нива, солодка цукерка, розумна дитина
- В) тиха ніч, гострий ніж, гіркі сльози

3. Позначте рядок, у якому всі слова є багатозначними

- А) земля, голова, лінія
- Б) поле, береза, присудок
- В) ручка, іменник, абрикоса

4. Позначте сполуку слів, що є фразеологізмом

- А) давати гостинець
- Б) всипати перцю
- В) сушити білизну

5. Позначте синонім до фразеологізму «пасти задніх»

- А) посваритися
- Б) обманювати
- В) відставати

6. Позначте рядок з антонімами

- А) світло – темрява
- Б) червоний – синій
- В) стрибати – підстрибувати

7. Позначте сполуку слів, що є фразеологізмом

- А) пускати човен на воду
- Б) вивести на чисту воду
- В) налити джерельної води

8. Позначте рядок, у якому всі слова є однозначними

- А) поле, картина, лаванда
- Б) золото, білизна, дерево
- В) борщ, фіалка, дієслово

9. Позначте речення, у якому є іменники-антоніми

- А) Умієш брати, умій і віддати.
- Б) На чужому горі щастя не побудуєш.
- В) На маленький гачок велику рибу не спіймаєш.

10. Позначте рядок із синонімами до іменника «доброта»

- А) чуйність, сердечність

Б) лагідність, злість

В) лихо, щирість

11. Позначте рядок, у якому всі словосполучення вжито в прямому значенні

А) зерно істини, розквіт весни, краса душі

Б) вершина гори, зерно пшениці, крапля дощу

В) промінь надії, глибина знань, м'якість тканини

12. Позначте рядок, у якому подано значення фразеологізму «вмивати руки»

А) не потиснути комусь руки

Б) ухилитися від відповідальності

В) умитися від бруду

II етап

Граматика (синтаксис, морфологія, словотворення)

1. Позначте рядок, у якому всі слова мають два корені

А) кругозір, приморозок, пароплав

Б) землероб, водолаз, сонцесейний

В) водоспад, горішок, перелаз

2. Позначте рядок, у якому всі слова спільнокореневі

А) життя, жити, жнива, живий

Б) стіл, столи, столом, столами

В) дорога, бездоріжжя, подорож, доріжка

3. Позначте рядок, у якому слово відповідає такій схемі: префікс + корінь + суфікс + закінчення

А) премудрий

Б) розписка

В) робітниця

4. Позначте рядок, у якому всі слова мають нульове закінчення

А) кіт, любов, пісні, клен

Б) день, ніч, телефон, екран

В) песик, перстень, небо, друг

5. Позначте граматичну основу речення «Учні посадили для класу нові кімнатні рослини»

А) посадили для класу

Б) учні посадили

В) посадили рослини

6. Позначте речення з однорідними присудками

А) Вітер сердиться, налітає, листя обриває.

Б) Діти зривали яблука, груші, сливи.

В) Алла, Ігор, Сергій перемогли в конкурсі.

7. Позначте рядок, у якому всі дієслова майбутнього часу

А) буде гріти, зайшло, засяє

Б) настане, прийдуть, будемо працювати

В) прокинулося, спуститься, прилетить

8. Позначте рядок, у якому всі іменники належать до чоловічого роду

А) розпродаж, ніч, Київ

Б) грім, собака, особа

В) шлях, професор, тюль

9. Позначте рядок, у якому всі іменники вживаємо лише в однині

А) любов, молоко, гантель

Б) дружба, волосся, залізо

В) Київ, байдужість, місяць

10. Позначте складне речення

А) Схід уже червонів малиново, але навколо ще стояла пільма.

Б) Осінній день ввірвався в літо, вітрами й холодом дихнув, дощем пройшов несамовито, у димарі старім загув.

В) Мамо, схиляюсь перед іменем твоїм.

11. Позначте рядок, у якому всі слова є прикметниками

А) духмяне, дівоча, творчий, заяче

Б) срібна, великий, червоніти, морське

В) швидко, короткі, великий, зелена

12. Позначте словосполучення, у якому є помилка

А) Доброго ранку!

Б) Дякую вас!

В) Ласкаво просимо!

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Позначте речення, у словах якого допущено орфографічні помилки

А) Вербова лоза піднімає й ледачого пня.

Б) Про земельку піклуйся – золотим зерном милуйся.

В) До доброї крениці стижинка втоптана.

2. Позначте рядок, у якому всі слова записано правильно

А) кар'єра, сузір'я, курер, р'юкзак

Б) обов'язок, перев'язка, духмяний, м'ята

В) полум'я, прем'єра, румянець, бур'я

3. Позначте текст, у якому всі слова записано правильно

А) Швиткий потяг зупинився на станції «Лісова». З вашкими рюкзаками ми вийшли на вузьку стежку. Нас оточував казковий краєвид.

Б) Швидкий потяг зупинився на станції «Лісова». З важкими рюкзаками ми вийшли на вузьку стежку. Нас оточував казковий краєвид.

В) Швидкий потяг зупинився на станції «Лісова». З важкими рюкзаками ми вийшли на вузьку стежку. Нас оточував касковий краєвид.

4. Позначте рядок, у якому всі слова наголошені правильно (виділена літера вказує на наголос)

- А) завдАння, котрИЙ, дОнька, кіломЕтр
- Б) вірші, пОдруга, читАння, нЕсти
- В) добУток, рАзом, навчаннЯ, спИна

5. Позначте рядок, у якому всі слова правильно поділено для переносу

- А) хо-джу, бур'-ян, лій-ка, паль-то
- Б) змаган-ня, кві-тка, мал-ина, мрі-я
- В) олі-вещь, гуд-зик, осі-нь, сі-м'я

6. Позначте рядок, у якому вказано правильну кількість звуків, букв, складів у слові «Батьківщина»

- А) 11 звуків, 11 букв, 5 складів
- Б) 10 звуків, 11 букв, 4 склади
- В) 11 звуків, 11 букв, 4 склади

7. Позначте рядок, у якому вказано спільні звуки для слів «яблучко», «щасливий», «листячко», «пішачок»

- А) [а], [ч], [й]
- Б) [а], [ч]
- В) [а], [к], [ч]

8. Позначте рядок, у всіх словах якого на місці пропуску потрібно писати літеру И

- А) д_ректор, к_шеня, гр_міти, л_пень
- Б) ст_рати, д_путат, віт_р, л_лека
- В) л_вада, ст_повий, з_мувати, завм_рати

9. Позначте рядок, у всіх словах якого букви Я, Ю, Є позначають два звуки

- А) красзнавчий, малювати, в'язати, віяло
- Б) зв'язок, кар'єра, юрист, маяк
- В) їдальня, заєць, яблуко, інтерв'ю

10. Позначте рядок, у всіх словах якого букв більше, ніж звуків

- А) дзига, щавель, кріль, сіль
- Б) джем, пень, учень, джмелик
- В) гедзь, сім'я, шука, пісня

11. Позначте речення, у якому правильно розставлено розділові знаки

- А) Добре слово говорить не язиком, а душею і серцем.
- Б) Вміння, старанність, і труд до мети ведуть.
- В) Наука, в ліс не веде, а з лісу виводить.

12. Позначте рядок, у якому всі слова розташовано в алфавітному порядку

- А) багаж, барва, бавовна, базіка, батько, банальний, бадьорий, балакати, бажати, басейн
- Б) бавовна, багаж, бадьорий, бажати, базіка, балакати, банальний, барва, басейн, батько
- В) багаж, бавовна, базіка, бажати, бадьорий, банальний, балакати, барва,

батько, басейн

IV етап

Робота з текстом

Грайливий вітер штовхає мене в плече. Він жбурляє сніговим пилом в обличчя, клубочиться над вибалком і десь біля лісу заплутується в тернах...

Усе навкруги вкрито білим килимом. Мороз тріщить, аж зуб на зуб не попадає. Всі дерева вкриті товстим шаром інею. Ніхто не хоче мерзнути в таку холоднечу. А вітрові все дарма: він і в найлютіший мороз гуляє...

Я брів полем, аж поки не натрапив на лісосмугу. Раптом, ніби гірлянда на новорічній ялинці, на кущах яскраво спалахнули червоні троянди! Зненацька налетів швидкий вихор, крутонув навколо них раз, удруге. Білий сніг закривавився яскравими пелюстками. Я хочу зібрати, але новий сильний порив вітру підхоплює їх. Я обернувся і зовсім поряд побачив червоногрудих снігурів. Вони перетворили колючий кущ на розкішний букет. Прилетіли снігурі – почалася справжня зима. (За Костянтином Наріжним)

1. Позначте слова, що можуть бути заголовком цього тексту

- А) Зуб на зуб не попадає
- Б) Справжня зима
- В) Товстий шар інею

2. До якого стилю мовлення належить текст?

- А) художнього
- Б) наукового
- В) розмовного

3. Позначте рядок із неправильним твердженням

- А) під час прогулянки ішов лапатий сніг
- Б) протягом усієї прогулянки було вітряно
- В) холоду додавав сильний мороз

4. Позначте рядок, у якому сказано, ким (чим) насправді виявилися червоні троянди

- А) гірлянда на новорічній ялинці
- Б) закривавлені пелюстки
- В) червоногруді снігурі

5. Позначте рядок, у якому подано граматичну основу речення «Я обернувся і зовсім поряд побачив червоногрудих снігурів»

- А) червоногрудих снігурів
- Б) я побачив снігурів
- В) я обернувся і побачив

6. Позначте іменники з речення «Грайливий вітер штовхає мене в плече»

- А) грайливий, мене
- Б) вітер, плече

В) штовхає, мене

7. Позначте рядок, у якому дієслово вжито у переносному значенні

А) мороз тріщить

Б) прилетіли снігурі

В) брів полем

8. Позначте антоніми, якими можна замінити дієслова в реченні

«Прилетіли снігурі – почалася справжня зима»

А) відлетіли, закінчилася

Б) надлетіли, зачинилася

В) долетіли, завершилася

9. Позначте синонім до фразеологізму «зуб на зуб не попадає»

А) дуже страшно

Б) дуже холодно

В) дуже соромно

10. Позначте частину мови, до якої належить перше слово речення «Я хочу зібрати, але новий сильний порив вітру підхоплює їх»

А) іменник

Б) числівник

В) займенник

Ключі до тестових завдань для 4 класу:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	Б	Б	В	Б
2.	А	В	Б	А
3.	А	Б	Б	А
4.	Б	Б	А	В
5.	В	Б	А	В
6.	А	А	В	Б
7.	Б	Б	Б	А
8.	В	В	А	А
9.	Б	Б	Б	Б
10.	А	А	Б	В
11.	Б	А	А	-
12.	Б	Б	Б	-

Тести для 5 класу**I етап****Культура слова (лексика, фразеологія)**

1. Позначте рядок, у якому подано лексичне значення слова «чепурний»

- А) який доброзичливо й чуйно ставиться до людей
- Б) приємний зовнішнім виглядом, який має привабливу зовнішність
- В) який відзначається чистотою, акуратністю, охайністю
- Г) наділений незвичайною силою впливу на природу й хід подій

2. Позначте рядок, у якому слово «колючий» вжито в прямому значенні

- А) колюче слово
- Б) колючий погляд
- В) колюча шипшина
- Г) колюча правда

3. Позначте рядок, у якому всі виділені слова вжито в переносному значенні

- А) СУХА доповідь, МІЦНИЙ мороз, ЧИСТА мова
- Б) ВІДБИТИ молотком, ВІДБИТИ бажання, ЧЕРВОНИЙ жар
- В) КРИВА шабля, КРИВИЙ кінь, ВИСОКИЙ будинок
- Г) ДНІПРОВІ береги, БУРХЛИВА повінь, ЧИТАТИ книгу

4. Позначте рядок, у якому є синоніми до слова «уважно»

- А) краєм ока, байдуже, недбало
- Б) доречно, доцільно, варто
- В) щиро, прихильно, добре
- Г) пильно, зосереджено, дбайливо

5. Позначте рядок, у якому всі слова є однозначними

- А) гострий, година, засць, лихий, летіти
- Б) пальто, Київ, термометр, відмінок, ангіна
- В) голова, залізний, Дніпро, гарячий, дихати
- Г) надійність, земля, мова, сухий, говорити

6. Позначте рядок, у якому всі слова становлять синонімічний ряд

- А) дужий, сильний, могутній, міцний, тяжкий
- Б) височина, вишина, висота, височінь, вись
- В) хворіти, нездужати, слабувати, лікуватися, чахнути
- Г) поспіхом, нашвидку, наспіх, покvapливо, мимохідь

7. Позначте прислів'я, до складу якого входять антоніми

- А) Від користі серце кам'яніє.
- Б) Мудрий не дасть за ніс водити.
- В) Золото і в огні блищить.
- Г) Ученому – світ, а невченому – тьма.

8. Позначте рядок, у якому всі словосполучення містять омоніми

- А) крило ластівки – крило літака, щире серце – серце країни
- Б) палаюче сонце – пекуче сонце, широкий степ – просторий степ
- В) білий колір – чорний колір, радісний погляд – сумний погляд
- Г) випускний бал – високий бал, моторний цех – моторний хлопець

9. Позначте рядок, у якому вжито пароніми

- А) холодний – студений
- Б) ніжний – жорстокий
- В) корисний – корисливий
- Г) ловити – спіймати

10. Позначте рядок із помилковою формою вибачення

- А) Прошу пробачення!
- Б) Даруйте!
- В) Перепрошую!
- Г) Вибачаюсь!

11. Позначте рядок, у якому немає антонімів

- А) м'який – твердий, мокрий – сухий
- Б) південь – північ, день – ніч
- В) мовчати – співати, думати – відповідати
- Г) любити – ненавидіти, одягати – роздягати

12. Позначте рядок, у якому всі сполуки слів є фразеологізмами

- А) хотіти їсти, швидко втекти, говорити навмисне, уважно дивитися
- Б) дотепний чоловік, покірна людина, балакуча жінка, вродлива дівчинка
- В) пропустити повз вуха, писана красуня, кипіти від злості, хапати дрижаки
- Г) гнути залізо, піймати рибу, дбайливо доглядати, зазнати поразки

13. Позначте фразеологізм зі значенням «соромитися»

- А) ховатися за чужу спину
- Б) тримати носа за вітром
- В) із шкури лізти
- Г) ховати очі

14. Позначте словосполучення з лексичною помилкою

- А) розгорнути книжку
- Б) залізничний транспорт
- В) рекомендований лист
- Г) приймати участь

15. Позначте словосполучення з лексичною помилкою

- А) прийдешні свята
- Б) громадські справи
- В) колишній сусід
- Г) оточуюче середовище

16. Позначте речення з лексичною помилкою

- А) Мені ця книжка сподобалася.
- Б) Шевченко народився в березні.
- В) Учні привезли з поїздки пам'ятні сувеніри.

Г) Мій сусід завжди прибирає на сходовому майданчику.

17. Позначте слово, що має бути на місці пропуску в реченні «Питання вибору професії є дуже _____ у житті кожної людини»

- А) видатним
- Б) важливим
- В) поважним
- Г) змістовним

18. Відновіть початковий зміст речення «Саме від цього _____ кроку в подальшому залежить ваша доля», добираючи для пропуску правильний варіант з-поміж запропонованих

- А) змістовного
- Б) ваговитого
- В) вагомого
- Г) грандіозного

19. Позначте слово, що має бути на місці пропуску в реченні «Багатьом випускникам важко _____ майбутню професію»

- А) підібрати
- Б) дібрати
- В) відібрати
- Г) вибрати

20. Позначте слово, що має бути на місці пропуску в реченні «Іван Франко _____ освіту у Львівському університеті»

- А) здобував
- Б) отримував
- В) одержував
- Г) набував

II етап

Граматика (синтаксис, морфологія, словотворення)

1. Позначте рядок, у якому подано форми одного слова

- А) спів, співати, співак, співачка, заспівати
- Б) співаю, співаєш, співає, співаєте, співаємо
- В) пісня, пісенний, пісняр, піснярі, пісенька
- Г) малий, малюк, маленький, мініатюрний, мініатюра

2. Позначте рядок, у якому всі слова спільнокореневі

- А) нести, несу, несеш, несуть, несемо
- Б) дорога, на дорозі, доріженька, дороги, дорожити
- В) світлий, ясний, погожий, гарний, добрий
- Г) садити, садок, саджанці, сад, садівник

3. Позначте рядок, у якому всі слова мають нульове закінчення

- А) берег, кіт, блок, вечір, піч
- Б) твердий, вузький, поганий, дорогий, холодний
- В) вгору, по-українськи, вліво, швидко, чесно

Г) можливий, вільний, великий, день, хмара

4. Позначте рядок, у якому всі слова не мають закінчення

А) сіль, ряд, слово, тема, птах

Б) кіно, пальто, вікно, село, місто

В) сонце, вершки, ножиці, давно, батько

Г) кафе, таксі, леді, метро, колібрі

5. Позначте рядок, у всіх словах якого правильно виділено великими літерами корені

А) БРИЗкати, ЛАГІДний, ПОМИЛка, СИЛЬНий, ХОРОШий

Б) БІЛіти, виВОДити, безЛАД, СИНій, КОРЕНі

В) ПРАВо, ПРАВНик, ДОБРо, ДОБРий, ДОБРЕНЬКий

Г) ВЕСЕЛий, ВЕСЕЛка, ВЕСЕЛити, ВЕСЕЛість, веСЕЛУН

6. Позначте рядок, у всіх словах якого правильно виділено великими літерами основу

А) ВІТРильник, ВІТРило, ВІТЕР, ВІТРильний, ВІТРяний

Б) ВІРа, ВІРний, ВІРнісінький, зВІритися, ВАРтість

В) ЗІРКовий, передГРОЗовий, обМІН, КОЛОСковий, ЗОРовий

Г) ЗІРКОВий, ПЕРЕДГРОЗОВий, ОБМІН, КОЛОСКОВий, ЗОРЯНИЦя

7. Позначте рядок, у якому всі слова мають префікс

А) наддалекий, безколірний, захмарний, нелегкий, дочитаний

Б) особливий, вродливий, хворобливий, гумовий, догадливий

В) стоматолог, філолог, фізіолог, біолог, соціолог

Г) доводити, довіра, довгий, догляд, довгота

8. Позначте рядок, у якому всі слова змінні

А) горобці, вранці, чудо, піч, книга

Б) страшно, вітер, телевізор, метр, сіль

В) радість, синь, кінь, гай, стілець

Г) підпис, підтримка, кредо, зошит, текст

9. Позначте рядок, у якому всі слова мають суфікси

А) сміливий, мужній, синій, малий, великий

Б) темнуватий, лісник, стільчик, митник, дубок

В) праліс, провесна, прадід, перехід, захід

Г) слід, сніг, сад, дім, крик

10. Позначте рядок, у якому в усіх словах правильно виділено великими літерами префікси

А) ПРОзелень, ЗЕЛЕНий, ЗЕЛЕНуватий, поЗЕЛЕНілий, заЗЕЛЕНіти

Б) ВИвчити, Вдень, ВІДлетіти, ПОкласти, ВИвезти

В) гайОК, снігоПАД, переБУТИ, чудесНИЙ, НАрукавник

Г) морСЬКий, мудрЕЦЬ, моряК, велИЧ, зліСТЬ

11. Позначте рядок, у якому всі іменники стоять у формі кличного відмінка

А) сестро, Олена, земляче, мріє

Б) душе, козаче, земля, старосто

В) матусю, брате, Україно, друже

Г) дубе, тополе, калино, вишня

12. Позначте речення, у якому вжито займенник

А) Вітер віє з поля на долину.

Б) Я розганяю тіні хмар.

В) Летять вітри з турецьких берегів.

Г) Вітер з гаєм розмовляє.

13. У реченні «Їдемо з другом до третього друга в гості» числівник стоїть у формі

А) родового відмінка

Б) давального відмінка

В) знахідного відмінка

Г) місцевого відмінка

14. Позначте речення, що містить прийменник

А) Люблю чернігівську дорогу.

Б) Дорога в'ється між полями.

В) Хуга снігами вкриває дорогу.

Г) Стали білі всі доріжки.

15. Позначте рядок, у якому подано тільки словосполучення

А) зимовий сон, бачить сні, спить міцно

Б) зима настала, прийшла несподівано, зустріли радісно

В) міцний мороз, вітри і вітренята, пильно придивлялися

Г) блискучий сніг, над деревами, прощалися з сумом

16. Позначте поширене словосполучення

А) будемо перечитувати казку

Б) протягом наступного року

В) промайне дуже швидко

Г) яскрава зірка

17. Позначте окличне речення

А) Як не любити зими сніжно-синьої в Україні моїй?

Б) Я так люблю природу!

В) Про що пташки у вікно розкрите мені щебечуть голосні?

Г) Я люблю веселий ранок холоднющої зими.

18. Позначте граматичну основу речення «У колиску дар пісень тобі поклала доля»

А) дар пісень

Б) поклала доля

В) поклала в колиску

Г) поклала дар

19. Позначте приказку, граматична основа якої складається з одного головного члена речення

А) Велике дерево поволі росте.

Б) Давні пригоди боронять від шкоди.

В) Бережіть честь змолodu.

Г) Гречана каша сама себе хвалить.

20. Прочитайте речення «Більш за все на світі любив дід сонце». Слово «сонце» виступає

- А) підметом
- Б) присудком
- В) додатком
- Г) обставиною

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Позначте рядок, в усіх словах якого всі приголосні тверді

- А) працювати, життя, хазяїн, монета, година
- Б) поличка, сила, рік, струна, смужка
- В) сказати, полотно, сон, велосипед, весна
- Г) улітку, людина, навчатися, серце, зірочка

2. Позначте рядок, в усіх словах якого всі приголосні глухі

- А) тіньовий, тип, тинятися, колоти, кішка
- Б) морок, кіготь, холод, проїзд, двері
- В) монах, ховрах, кожух, темний, коло
- Г) спека, спати, поспіх, чаша, посуха

3. Позначте рядок, в усіх словах якого кількість звуків відповідає кількості букв

- А) дзвін, молодь, ясен, бандура, колос
- Б) мідь, птах, зерно, гаївка, бруд
- В) політ, шука, зелень, човен, борщ
- Г) добро, злагода, щавель, сокіл, ясність

4. Позначте рядок, в усіх словах якого слід писати літеру Г

- А) _аньбити, _аразд, _оробець, _уманіст, _урток
- Б) _рати, _арний, _аз, _уртожиток, _ущавина
- В) _валт, _рунт, _аздиня, _анок, _ава
- Г) _удзик, а_рус, _уркіт, _уцульський, _риб

5. Позначте рядок, в усіх словах якого літери Я, Ю, Є позначають два звуки

- А) кольє, коляда, розіб'ю, зоря, п'яльця
- Б) пояс, вояж, сум'яття, велюр, куля
- В) лящ, бюро, хом'як, єпископ, ключ
- Г) заєць, в'юн, віяло, п'єса, кар'єра

6. Позначте рядок, у якому всі слова розташовано в алфавітному порядку

- А) галка, гомін, географ, гроно, глобус
- Б) галас, геометрія, гіркота, гончар, гукнути
- В) горбань, гуркіт, геній, гарба, гроза
- Г) гумовий, грак, голова, груша, грім

7. Позначте рядок, в усіх словах якого можливе чергування голосних звуків при словозміні чи словотворенні

- А) гатити, водопій, сон, мох, шелест
- Б) особа, пшоно, череда, вовк, студент
- В) голова, слово, осінь, Канів, вечір
- Г) стояти, сім, джерело, тінь, берег

8. Позначте рядок, в усіх словах якого можливе чергування приголосних звуків при словозміні чи словотворенні

- А) кріпити, крастися, плести, дерти, нести
- Б) могти, стерегти, пустити, кидати, вимірювати
- В) дробити, бігти, знаходити, виростити, молотити
- Г) посадити, бити, полоти, брати, везти

9. Позначте рядок, в усіх словах якого звуки уподібнюються

- А) рости, анекдот, рясний, вокзал
- Б) молотьба, якби, житловий, роздавати
- В) розпач, розчесати, бездарний, кігті
- Г) легко, дочці, розширити, футбол

10. Позначте рядок з орфографічною помилкою

- А) Мар'яна, дев'ять, з'явитися, Стеф'юк, Лук'янівка
- Б) з'єднаний, рум'яний, дзвякнути, свято, цвях
- В) без'ядерний, надвечір'я, п'явка, міжбрів'я, кров'ю
- Г) вітряк, духмяний, різдв'яний, торф'яний, морквяний

11. Позначте рядок, усі слова якого пишуться з Ъ

- А) домен_чик, черешен_ці, кул_ці, гіл_ці
- Б) Гал_ці, Натал_ці, т_мянний, веселит_ся
- В) нен_ці, дон_ці, різ_бяр, добровол_ці
- Г) вел_можа, брех_ня, брен_кати, камін_чик

12. Позначте рядок, в усіх словах якого слід писати літеру И

- А) пр_тихий, пр_білий, пр_білений, пр_добрятися, пр_віз
- Б) пр_горіти, пр_хороший, пр_хорошений, пр_спокійний, пр_землити
- В) пр_бічник, пр_блуда, пр_вітність, пр_кидатися, пр_звук
- Г) пр_думати, пр_пізнитися, пр_кордонник, пр_стол, пр_людя

13. Позначте рядок, у якому всі словосполучення треба писати з прийменником В

- А) бігти (у/в) сад, зайти (у/в) клас, жити (у/в) Львові
- Б) читала (у/в) газеті, приніс (у/в) кишені, узяв (у/в) друга
- В) відніс (у/в) хату, знайди (у/в) бібліотеку, стати (у/в) пригоді
- Г) була (у/в) Індії, жила (у/в) Одесі, служити (у/в) армії

14. Позначте рядок, в усіх словах якого пропущено літеру Е

- А) п_ч_ніг, х_тренський, мат_мат_ка, тр_вога
- Б) бр_ніти, бл_щати, л_ман, м_лькати
- В) д_таль, д_р_вце, тихес_нько, д_путат
- Г) л_генда, пром_нистий, мавп_ня, сл_вовий

15. Позначте рядок, в усіх словах якого відбулося спрощення приголосних на письмі

- А) ненависний, пестливий, свиснути, тижневий
- Б) власний, безвиїзний, злісний, кістлявий
- В) тріснути, масний, хворостняк, писнути
- Г) серце, шелеснути, цілісний, радісний

16. Позначте рядок, в усіх словах якого є подвоєні приголосні

- А) подорож_ю, тін_ю, ніс_я, пас_я, бадьоріст_ю
- Б) без_убий, ден_ий, хвилин_ий, роз_броїти, об_ігти
- В) годин_икар, широчен_ий, числен_ий, щаст_я, насін_я
- Г) священ_ий, старан_ий, шален_ий, цін_ий, родин_ий

17. Позначте речення, у якому правильно розставлено розділові знаки

- А) Світи, нам день, безсмертними вогнями!
- Б) Благословенний будь мій рідний, краю!
- В) На, тобі небоже, що мені негоже.
- Г) Рідна мати моя, ти ночей не доспала.

18. Позначте речення із зайвою комою

- А) Сниться мені поле, вечори барвисті, береги пахучі рідного Дінця.
- Б) Свіжа зелень розгойдалась, розгулялась, поплила.
- В) Хочу вірити, сподіватися, відчувати, і любити.
- Г) День був ясний, сонячний і теплий.

19. Позначте речення, у кінці якого розділовий знак ужито неправильно

- А) Коли завершується останній урок!
- Б) Бережіть ліс – природне багатство!
- В) Люблю тебе, моя земле барвиста!
- Г) Люди, поспішайте творити добро!

20. Позначте речення з пропущеною комою перед сполучником

- А) Історія не сумна а весела.
- Б) Поїдемо до Луцька або Львова.
- В) Родина побувала в Карпатах і на Волині.
- Г) Любиш читати історичні твори чи пригодницькі?

IV етап Робота з текстом

Жив колись у Львові один генерал, і було в нього два сини. Батько дуже журився через те, що не було між синами ладу. Вони завжди знаходили причину, щоб посваритися. Коли ж генерал зовсім постарів, то покликав до себе синів і сказав, що вони зможуть отримати спадок лише тоді, коли віднайдуть на дні ставу скриню, у якій заховано найцінніший скарб.

На той час у Львові ставів було багато: більших і менших, глибших і мілкіших. Почали брати міркувати: у якому з них заховано батьків скарб?

Кожен із братів розумів, що самотужки пошуків не подужає. Вони вирішили укласти угоду й працювати спільно.

Обстежили дно найглибшого ставу, проте нічого не знайшли. Пригадали, яке місце було в батька найулюбленішим, і обстежили всі стави в тій місцині. На дні однієї з водойм натрапили на великий предмет, окутий залізом. Підчепили знахідку гаком на мотузці й потягли до берега. На півдорозі між братами зчинилася сварка, і вони впали з човна у воду. Студена вода охолодила їхній запал, і подальшу працю продовжували мовчки. Коли ж витягли на берег велику порожню діжку, збагнули, що всі зусилля й суперечки були марними.

Минуло вже декілька років, а брати все шукали скарб. Спільна праця здружила їх – вони ніколи тепер не сварилися.

Якось один зі ставків місцева влада вирішила осушити. Поки сходила вода, брати не полишали берега. Коли ж на дні вони помітили скриню, їхнім радощам не було меж. Не тямлячи себе, обоє кинулися до скрині. Вона легко відчинилась, і в ній брати знайшли лише добре закоркований глечик.

Відкривши глечик у батьковому домі, брати зрозуміли, який скарб заповів їм батько. У знайдений у глечик записці були такі слова:

Хто має брата, той має скарб.

Хто знайшов друга, той став ще й багатим.

(За П. Радковцем, І. Радковцем)

1. До якого стилю мовлення належить текст?

- А) наукового
- Б) художнього
- В) публіцистичного
- Г) розмовного

2. Позначте слова, що можуть стати заголовком цього тексту

- А) Львівські ставки
- Б) Закоркований глечик
- В) Порожня діжка
- Г) Батьківський скарб

3. Головну думку тексту, повчання викладено в реченнях

- А) Студена вода охолодила їхній запал, і подальшу працю продовжували мовчки. Коли ж витягли на берег велику порожню діжку, збагнули, що всі зусилля й суперечки були марними.
- Б) Минуло вже декілька років, а брати все шукали скарб. Спільна праця здружила їх – вони ніколи тепер не сварилися.
- В) Відкривши глечик у батьковому домі, брати зрозуміли, який скарб заповів їм батько.
- Г) У знайдений у глечик записці були такі слова:
Хто має брата, той має скарб.
Хто знайшов друга, той став ще й багатим.

4. Позначте прислів'я, що співзвучне з основною думкою тексту

- А) Багато країн пройшов, а добро лише на батьківщині знайшов.
- Б) Хто дбає, той і має.
- В) Гуртом можна і море загатити.
- Г) Дружба та братство – найбільше багатство.

5. Позначте рядок із неправильним твердженням

- А) прочитавши записку, брати так і не зрозуміли батькового заповіту
- Б) холодна вода остудила запал братів, а згодом і здружила їх
- В) глечик із запискою знайшли після того, як влада осушила ставок
- Г) батько залишив синам не матеріальний спадок, а духовну настанову

6. Правильним є твердження

- А) брати завжди знаходили причину, щоб посваритися
- Б) хлопці найняли на пошуки скарбу окремі бригади людей
- В) у знайденому глечикі було чимало золотих монет
- Г) витягнута на берег діжка була з чистого срібла

7. Прочитайте речення «Не тямлячи себе, обоє кинулися до скрині». Правильно визначено лексичне значення фразеологізму «не тямлячи себе» в рядку

- А) хвилюватися
- Б) голосно говорити
- В) не дочекатися відповіді
- Г) тікати чимдуж

8. Спільнокореневими до слова «скарб» є всі слова, окрім

- А) скарбничий
- Б) скарбниця
- В) скарбовий
- Г) скрабування

9. У тексті під словом «скарб» мається на увазі

- А) коштовність
- Б) братство
- В) скриня
- Г) багатство

10. У тексті немає розповіді про

- А) один зі ставків, які місцева влада вирішила осушити
- Б) братів, що не полишали берега, поки сходила вода
- В) скриню, що легко відчинилась, і в ній брати знайшли лише добре закоркований глечик
- Г) справжні самоцвіти, якими був заповнений глек

11. Синонімом до слова «студена» є прикметник

- А) легкий
- Б) важкий
- В) зимовий
- Г) холодна

12. За якої умови сини могли отримати батьківський спадок?

- А) коли обидва одружаться з відомими панночками
- Б) якщо роз'їдуться жити в різні міста
- В) коли віднайдуть скриню на дні ставу
- Г) як викопають старий дуб біля будинку батька

13. Визначте вид помилки, що допущено в реченнях «Вона легко відчинилась, і в ній брати знайшли лише добре закоркований глечик», «Відкривши глечик у батьковому домі, брати зрозуміли, який скарб заповів їм батько»

- А) орфографічна
- Б) пунктуаційна
- В) лексична
- Г) граматична

14. Речення «Хто знайшов друга, той став ще й багатим» має значення

- А) у друга зберігають батьківські гроші
- Б) можна позичати гроші у друга
- В) завжди треба мати багатого друга
- Г) дружба – найбільше багатство

15. Батько журився бо

- А) не вірив, що сини зможуть поладити між собою
- Б) скриня зі скарбом захована дуже глибоко
- В) між синами не було дружби
- Г) віддав спадок одному із синів

Ключі до тестових завдань для 5 класу:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	В	Б	В	Б
2.	В	Г	Г	Г
3.	А	А	Г	Г
4.	Г	Г	В	Г
5.	Б	Б	Г	А
6.	Б	Г	Б	А
7.	Г	А	В	А
8.	Г	В	В	Г
9.	В	Б	Г	Б
10.	Г	Б	Г	Г
11.	В	В	В	Г
12.	В	Б	В	В
13.	Г	А	Г	В
14.	Г	Б	В	Г
15.	Г	А	Г	В
16.	В	В	Б	-
17.	Б	Б	Г	-
18.	В	Б	В	-
19.	Г	В	А	-
20.	А	В	А	-

Тести для 6 класу**I етап****Культура слова (лексика, фразеологія)****1. Позначте словосполучення, що містить лексичну помилку**

- А) доводити думку
- Б) витирати дошку
- В) піднімати проблему
- Г) складати іспит

2. Позначте речення, що потребує редагування

- А) Класифікація музичних ладів дуже складна.
- Б) Мій друг має музичний слух.
- В) Трембіта – найдовший музичний інструмент.
- Г) Софія відвідує музичну школу.

3. Позначте рядок, що містить синонім до фразеологізму «світла голова»

- А) ні пава ні гава
- Б) до кінчиків нігтів
- В) битком набитий
- Г) ходяча енциклопедія

4. Позначте рядок, у якому речення містить антоніми

- А) Життя прожити — не поле перейти.
- Б) Життя біжить — як музика дзвенить.
- В) Скупий складає, а щедрый споживає.
- Г) Без здоров'я немає щастя.

5. Позначте рядок із правильним тлумаченням фразеологізму «пливти за течією»

- А) діяти рішуче
- Б) підкорятися обставинам
- В) підкоряти когось своїй волі
- Г) виражати незадоволення чим-небудь

6. Позначте фразеологізм зі значенням «потішати себе намірами»

- А) бачити наскрізь
- Б) втерти носа
- В) гнутися в дугу
- Г) багатіти думкою

7. Позначте фразеологізм, що має бути на місці пропуску в реченні «Коли ми піднялися на гору, село було видно як _____»

- А) на долоні
- Б) кіт наплакав
- В) дві краплі води
- Г) свої п'ять пальців

8. Позначте пару фразеологізмів-антонімів

- А) справляти смішки – скалити зуби

- Б) хоч проти шерсті гладь – мухи не зачепить
- В) грати в одну дудку – співати в один голос
- Г) хоч греблю гати – крапля в морі

9. Позначте слова, що мають бути на місці пропусків у реченні «Наступного року ми _____ іспит _____»

- А) складатимемо, по математиці
- Б) здаватимемо, з математики
- В) складатимемо, з математики
- Г) здаватимемо, по математиці

10. Позначте слова, що мають бути на місці пропусків у реченні «Виберіть _____ відповідь на _____ запитання»

- А) вірну, поставлене
- Б) вірну, задане
- В) правильну, задане
- Г) правильну, поставлене

11. Позначте слова, що мають бути на місці пропусків у реченні «Мені _____ вибороти титул _____ футболіста району»

- А) пощастило, найуспішнішого
- Б) пощастило, самого успішного
- В) повезло, найуспішнішого
- Г) повезло, найбільш успішного

12. Позначте словосполучення, у якому прикметник ужито в переносному значенні

- А) теплий борщ
- Б) теплий погляд
- В) тепла хустка
- Г) тепла погода

13. Позначте рядок, у якому немає лексичної помилки

- А) виключення з правил написання подвоєних літер
- Б) відкрити підручник на тридцять сьомій сторінці
- В) запобігати поширенню вірусної інфекції
- Г) завжди допомагати друг другу

14. Позначте словосполучення, яке не потребує редагування

- А) долоні рук
- Б) перший дебют
- В) незалежна країна
- Г) розумний вундеркінд

15. Позначте сполуку слів, що є фразеологізмом

- А) яблуко розбрату
- Б) зерно правди
- В) вибух емоцій
- Г) цвіт душі

16. Позначте рядок, у якому правильно зазначено послідовність слів, що відповідають таким запозиченням: екстрений, креативний, інфантильний

- А) великий, крижаний, доброзичливий
- Б) негайний, творчий, недорозвинений
- В) найважливіший, швидкий, дитячий
- Г) невідкладний, чесний, підлітковий

17. Позначте рядок, у якому всі слова власне українські

- А) хист, давній, гонор, ангел
- Б) вражий, соратник, демократія, арфа
- В) гатунок, собака, офіцер, галявина
- Г) мрія, кмітливий, линути, мабуть

18. Позначте рядок з неправильно витлумаченим значенням слова

- А) декваліфікація – втрата знань, досвіду
- Б) анотація – видалення фактів із тексту
- В) дефектний – зіпсований, ушкоджений
- Г) азарт – сильне захоплення чим-небудь

19. Позначте речення з діалектизмом

- А) Чесне діло роби сміло.
- Б) Не ходи поночі, не шукай немочі.
- В) То не козак, що боїться собак.
- Г) Файний, як лялька з болота.

20. Позначте рядок із застарілими словами

- А) колиба, газда, вуйко
- Б) цикл, скотч, спектр
- В) чоло, печеніги, перст
- Г) орня, ягня, мальва

II етап

Грамматика (синтаксис, морфологія, словотворення)

1. Позначте рядок, у якому всі іменники мають чоловічий рід

- А) папороть, шампунь, продаж
- Б) ярмарок, фланель, ступінь
- В) гуаш, полин, нежить
- Г) Сибір, кір, тюль

2. Прочитайте речення «На довгі НОЧІ, сизі ХОЛОДИ свій ЗАСПІВ починає ГРУДЕНЬ». У формі знахідного відмінка вжито всі виділені в реченні слова, окрім

- А) ночі
- Б) холоди
- В) заспів
- Г) грудень

3. Позначте рядок, у якому всі іменники мають форму лише множини

- А) окуляри, моряки, джинси
- Б) ножиці, дріжджі, степи
- В) гроші, обценьки, оглядини
- Г) вершки, сутінки, пригоди

4. Позначте речення, у якому виділене слово є додатком

- А) Люблю їсти СОЛОДКЕ.
- Б) На Оболоні неймовірна НАБЕРЕЖНА.
- В) СУЧАСНЕ завжди на дорозі з минулого в майбутнє.
- Г) ВІЙСЬКОВИЙ госпіталь надає медичні послуги.

5. Позначте речення, у якому немає займенника

- А) Питай не старого, а бувалого.
- Б) Людей питай, а свій розум май.
- В) Чого навчився, того за плечима не носити.
- Г) Будь господарем своєму слову.

6. Позначте рядок, у якому всі слова незмінні

- А) какаду, пальто, Токіо
- Б) аерозоль, турне, метро
- В) кашпо, фланель, фламінго
- Г) таксі, журі, ательє

7. Спільнокореневими до слова «літати» є всі наведені слова, окрім

- А) літній
- Б) політ
- В) летіти
- Г) льотчик

8. Суфікс -ЕЦЬ має однакове значення в усіх словах, окрім

- А) знавець
- Б) гравець
- В) холодець
- Г) покупець

9. Не мають закінчення слова в усіх рядках, окрім

- А) таксі, поні, шимпанзе
- Б) какаду, мачо, лате
- В) ситро, пюре, лото
- Г) хобі, кіно, авто

10. Позначте рядок, у якому наведено лише словосполучення

- А) брат і сестра, гарний настрій
- Б) щирий друг, радіти сонцю
- В) квіти зацвіли, сонячний день
- Г) поливати дерева, біля собору

11. Позначте рядок, у якому всі головні слова словосполучень виражені іменником

- А) промінь сонця, кулькова ручка
- Б) дари природи, стрибати високо

В) яскраве сонце, удвічі швидше

Г) дехто з нас, тьмяне світло

12. Позначте словосполучення, що не потребує редагування

А) завдання по математиці

Б) по моїй вині

В) піти по воду

Г) писати по зразку

13. Позначте складне речення (розділові знаки пропущено)

А) Ведмедем розкинувся бір і лежить під горою.

Б) Подорожні увійшли в дубовий і березовий гай.

В) Погода була хмарна і подорожні не потерпали від спеки.

Г) У гарячу пору літа річка є справжнім раєм для дітей і дорослих.

14. Позначте речення, ускладнене звертанням (розділові знаки пропущено)

А) Усміхалися чорнобривці карими очима.

Б) Виси мій віночку на золотім кілочку.

В) Заплету віночок заплету шовковий.

Г) Маяло житечко маяло як у полі стояло.

15. Позначте спонукальне речення

А) На краю села є невеличкий, але досить глибокий ставок.

Б) Чи ти чула, Ольго, що я казала?

В) Учімося розрізняти за значенням слова книга і книжка.

Г) Довкола розкинувся чудовий краєвид.

16. Позначте питальне речення (розділові знаки пропущено)

А) Розкажіть про дитинство Тараса Шевченка

Б) Назвіть відомі твори цього автора

В) Що сприяло захопленню майбутнього письменника літературою

Г) Дайте визначення поняття «роман»

17. Позначте рядок із граматичною основою речення «Поробили зайченята собі подорожні торбинки з міцного дубового листу, позшивали їх доброю кропив'яною волокниною».

А) поробили зайченята, торбинки

Б) торбинки поробили, позшивали

В) подорожні торбинки, зайченята

Г) зайченята поробили, позшивали

18. Позначте речення, у якому немає службової частини мови

А) Берізка думала, що літо буде вічно.

Б) Діти побачили великий кущ, що ряснів червоним цвітом.

В) Сідати за лісом збирається вечірнє сонце.

Г) На горизонті видніється величний Київ.

19. Позначте речення зі вставним словом (розділові знаки пропущено)

А) На жаль історія не зберегла імені великого майстра.

Б) Будь поблажливим принаймні до своїх друзів.

В) Усе-таки добро перемагає зло не тільки в казках.

Г) Навіть морози не здатні знищити мою любов.

20. Позначте рядок, у якому немає прийменника

А) поблизу зупинитися

Б) протягом року

В) навколо нього

Г) біля стадіону

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати букву И

А) пр_шкільний, пр_шити, пр_зирство

Б) пр_клеїти, пр_завзятий, пр_гріти

В) пр_бережний, пр_славний, пр_азовський

Г) пр_йти, пр_страсний, пр_манити

2. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати м'який знак

А) стебел_це, брун_ці, рибон_ці

Б) вітерец_, секретар_, прос_ба

В) мен_ший, джерел_ний, різ_бяр

Г) вишен_ці, т_мянний, п'ят_десят

3. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати апостроф

А) без_языкий, радіст_ю, бур_як

Б) кам_яний, б_ється, різдв_яний

В) духм_яний, любов_ю, черв_як

Г) розм_якшити, в_юн, верб_я

4. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати подвоєні букви

А) повіст_ю, завзят_я, повін_ю

Б) бездоріж_я, реальніст_ю, міц_ю

В) лимон_ий, стат_ей, ріл_я

Г) облич_я, папорот_ю, Він_иця

5. Позначте речення, у якому дотримано правило вживання великої букви

А) Парадним в'їздом до столиці Київської Русі були Золоті Ворота.

Б) Укріплення на Придніпровщині називали Запорозькою січчю.

В) Чумацький віз тихо рипить піді мною, а в синім небі Чумацький Шлях показує дорогу.

Г) Недалеко від селища Сосниці на Чернігівщині сріблиться підковою озеро пісня.

6. Позначте іменник, від якого утвориться прикметник із суфіксом -СЬК-

- А) Дрогобич
- Б) Збараж
- В) Одеса
- Г) Луцьк

7. Позначте рядок, в обох словах якого на місці пропуску треба писати літеру Ц

- А) парубо_тво, хлібороб_тво
- Б) гончар_тво, птахівни_тво
- В) ливарни_тво, вівчар_тво
- Г) бджільни_тво, тка_тво

8. Позначте рядок, у якому обидва слова потрібно писати з -ЧЧ-

- А) Гали_ина, Туре_ина
- Б) Уман_ина, Хмельни_ина
- В) Овру_ина, Черніве_ина
- Г) Вінни_ина, Житомир_ина

9. Позначте рядок, усі слова якого потрібно писати разом

- А) прем'єр/міністр, грязе/водо/лікарня
- Б) зміє/подібний, супер/шоу
- В) лобо/тряс, сон/трава
- Г) шести/класник, Дніпро/ріка

10. Позначте речення, у якому немає пунктуаційних помилок

- А) Князь Ігор завойовував нові землі, а Ольга керувала державою, та виховувала сина.
- Б) Одного дня до Києва прибув посланець і повідомив, що Ігоря зрадили та вбили.
- В) Імператор Костянтин побачив що Ольга дуже красива та розумна.
- Г) Мудра княгиня розгадала задум імператора сказала, що вона іншої віри.

11. Позначте речення, у якому треба поставити двокрапку при однорідних членах речення (окремі розділові знаки пропущено)

- А) Ви знаєте про збільшувальні прилади дослідника природи лупу, бінокль, телескоп, світловий мікроскоп.
- Б) Білки, вуглеводи й ліпіди можуть відкладатися про запас.
- В) Одноклітинні істоти рухаються, живляться, дихають, реагують на подразники, розмножуються.
- Г) Нині малярія поширена в країнах Африки, Латинської Америки, тропічної Азії.

12. Позначте речення, у якому допущено пунктуаційну помилку

- А) До фотосинтезу здатні, наприклад, пурпурні та зелені бактерії.
- Б) Звичайно, для здійснення процесів життєдіяльності бактеріям потрібна енергія.
- В) На думку науковців, квітка – це вкорочений та видозмінений пагін.
- Г) Отже багато клітин організму рослин, грибів і тварин здатні до

періодичного поділу.

13. Позначте речення, у якому правильно поставлені розділові знаки при звертанні

- А) Ходи до нас, хлопче будеш козаком.
- Б) Оженився б, ти, Прокопе.
- В) Давай-но козаچه, я тобі заграю.
- Г) Братику мій рідненький, що тепер буде?

14. Позначте схему, у якій неправильно поставлено розділові знаки при прямій мові

- А) А: «П».
- Б) А: «П»?
- В) А: «П!»
- Г) «П», – а.

15. Позначте рядок, в усіх словах якого букви Я, Ю, Є позначають два звуки

- А) прокидаються, полум'я, вбрання
- Б) розповідають, тяжкий, ялівець
- В) якось, поліція, з'явисько
- Г) крильця, юність, школярка

16. Позначте рядок, у кожному слові якого однакова кількість букв та звуків

- А) щавель, напам'ять, каяття
- Б) дзюркіт, попереджаю, узлісся
- В) щосили, молодість, підземний
- Г) цегельня, Запоріжжя, розплющений

17. Позначте рядок, у якому всі слова записано в алфавітному порядку

- А) кульковий, кулінар, крейда
- Б) мигдаль, міліметр, металургія
- В) подушка, поміщик, порядковий
- Г) черемха, чорнозем, читання

18. Позначте рядок, в усіх словах якого наголос падає на перший склад

- А) дрова, олень, колесо
- Б) колія, чорнослив, вірші
- В) спина, рукопис, фольга
- Г) шофер, щипці, випадок

19. Позначте рядок, у якому допущено орфографічну помилку

- А) усний, тижневий, радісний
- Б) кістлявий, шістсот, проїздний
- В) якісний, прихвосні, улесливий
- Г) агентство, баластний, контрастний

20. Позначте рядок, у якому немає орфографічної помилки

- А) берег Дніпра, Київські вулиці
- Б) казка «Жар-птиця», пісня «Журавлі»
- В) Кривий Ріг, Столиця України

Г) торт «Празький», Зелений чай

IV етап **Робота з текстом**

На мить підвівши голову, стара знахарка Докія побачила на пагорбі біля самотньої молоденької берізки тремтяче марево. Його розмиті, нечіткі контури нагадували казкового вершника. Марево тремтіло й поступово тануло на сонці, немов зіткане з весняних випарів Чортового болота, що розляглося за горами.

Докія нахилилася, шукаючи серед торішнього сухолисту свіжі зелененькі листочки. Мало хто знав, яку силу й наснагу дають вони людському тілу, порубаному ворожими шаблями чи виснаженому нещадною хворобою. Зірвавши ті жадні листочки весняної трави, Докія випросталась і ще раз кинула погляд на пагорб із молоденькою берізкою. Знахарка здригнулася, мов від лихого передчуття, бо на пагорбі вже не безтілесне марево тремтіло, а чітко різьбився на тлі неба справжній вершник. Звідки взявся він, вбраний у незнаний тут чудернацький одяг?

Невідомий зліз із коня, простягнув руки до неба. Чорні хмари вмить відгукнулися на його жест і закрили синю безкінечність весняного неба. Рвучкий порив вітру пригнув дерева мало не до землі. Докія ледь встигла пригорнути живодайні зелені листочки, щоб вітер не вирвав їх із рук і геть не розвіяв.

На землю несподівано впала пільма. Гостра блискавиця вогняним лезом на мить розітнула її, і у відповідь пільма застогнала глухим неприродним гуркотом грому.

Однак вітер ущух так само раптово, як і з'явився, хмара розтанула, не зронивши жодної краплинки дощу. І знову довкола запанував лагідний весняний день. Лише у берізки, що стояла на пагорбі, золотилися листочки, немов для неї однієї вже настала осінь.

Те золотаве листячко, на щастя, посипалося долі, невідомий жадібно загібав його жменями, набивав гаманець та кишені. Визбиравши листя, він скочив на коня й швидко зник по дорозі до сільської корчми.

На пагорбі біля Чортових боліт лишився білий скелет щойно юної, а тепер всохлої берізки. Отямившись, Докія запізно перебрехала тремтячими пальцями.

Скрипка вигравала, збуджуючи настрій і викликаючи загальне захоплення. Скрипаль своєю веселою грою намагався заслужити прихильність козаків. Розвіє музика тяжкі думи, розпогодиться трохи на душі, і котрийсь із козаків зробить замовлення, не забувши при тому подякувати золотими монетами скрипалеві. (За А. Горовим)

1. Позначте стиль мовлення, до якого належить текст

- А) художній
- Б) науковий
- В) розмовний
- Г) публіцистичний

2. Позначте тип мовлення тексту

- А) розповідь
- Б) опис
- В) роздум
- Г) роздум із елементами розповіді

3. Позначте рядок із неправильним твердженням

- А) Докія одним жестом змусила хмари закрити небо
- Б) Докія побачила марево біля самотньої молоденької берізки
- В) безтілесне тремтяче марево перетворилося на вершника
- Г) листя берізки опало, перетворившись на золоті монети

4. Той самий герой у творі втілений в усіх поданих нижче образах, окрім

- А) тремтяче марево
- Б) справжній вершник
- В) скрипаль
- Г) козак

5. Події відбуваються в усіх названих місцях, окрім

- А) гори
- Б) корчма
- В) Чортове болото
- Г) пагорб із молоденькою берізкою

6. Події у творі розгортаються

- А) узимку
- Б) навесні
- В) улітку
- Г) восени

7. Позначте рядок із правильним твердженням

- А) події твору відбуваються пізнього вечора
- Б) у корчмі можна було розраховуватися березовим листям
- В) вітер викликав блискавку, грім і дощ
- Г) Докія вміла лікувати людей травами

8. Слово «скелет» ужито відносно

- А) Докії
- Б) берізки
- В) скрипаля
- Г) козака

9. Синонім до слова «енергія» є в реченні

- А) Його розмиті, нечіткі контури нагадували казкового вершника.
- Б) Мало хто знав, яку силу й насагу дають вони людському тілу, порубаному ворожими шаблями чи виснаженому нещадною хворобою.

В) Знахарка здригнулася, мов від лихого передчуття, бо на пагорбі вже не безтілесне марево тремтіло, а чітко різьбився на тлі неба справжній вершник.

Г) Гостра блискавиця вогняним лезом на мить розітнула її, і у відповідь пільма застогнала глухим неприродним гуркотом грому.

10. Позначте рядок, в усіх реченнях якого є слова зі зменшено-здрібнілими суфіксами

А) На мить підвівши голову, стара знахарка Докія побачила на пагорбі біля самотньої молоденької берізки тремтяче марево. Лише у берізки, що стояла на пагорбі, золотилися листочки, немов для неї однієї вже настала осінь.

Б) Марево тремтіло й поступово тануло на сонці, немов зіткане з весняних випарів Чортового болота, що розляглося за горбами. Мало хто знав, яку силу й наснагу дають вони людському тілу, порубаному ворожими шаблями чи виснаженому нещадною хворобою.

В) Знахарка здригнулася, мов від лихого передчуття, бо на пагорбі вже не безтілесне марево тремтіло, а чітко різьбився на тлі неба справжній вершник. Звідки взявся він, вбраний у незнаний тут чудернацький одяг?

Г) Однак вітер ущух так само раптово, як і з'явився, хмара розтанула, не зронивши жодної краплинки дощу. Визбиравши листя, він скочив на коня і швидко зник по дорозі до сільської корчми.

11. Позначте речення з іменником, що вживається тільки в однині

А) Мало хто знав, яку силу й наснагу дають вони людському тілу, порубаному ворожими шаблями чи виснаженому нещадною хворобою.

Б) Рвучкий порив вітру пригнув дерева мало не до землі.

В) Однак вітер ущух так само раптово, як і з'явився, хмара розтанула, не зронивши жодної краплинки дощу.

Г) На пагорбі біля Чортових боліт лишився білий скелет щойно юної, а тепер всохлої берізки.

12. Позначте рядок із реченнями, у яких є складні слова

А) На мить підвівши голову, стара знахарка Докія побачила на пагорбі біля самотньої молоденької берізки тремтяче марево. Невідомий зліз із коня, простягнув руки до неба.

Б) Докія нахилилася, шукаючи серед торішнього сухолисту свіжі зелененькі листочки. Докія ледь встигла пригорнути живодайні зелені листочки, щоб вітер не вирвав їх із рук і геть не розвіяв.

В) Знахарка здригнулася, мов від лихого передчуття, бо на пагорбі вже не безтілесне марево тремтіло, а чітко різьбився на тлі неба справжній вершник. Рвучкий порив вітру пригнув дерева мало не до землі.

Г) Чорні хмари вмить відгукнулися на його жест і закрили синю безкінечність весняного неба. Те золотаве листячко, на щастя, посипалося долі, невідомий жадібно загібав його жменями, набивав гаманець та кишені.

13. Позначте речення, ускладнене вставним словом

А) Лише у берізки, що стояла на пагорбі, золотилися листочки, немов для

неї однієї вже настала осінь.

Б) Те золотаве листячко, на щастя, посипалося долі, невідомий жадібно загрибав його жменями, набивав гаманець та кишені.

В) Визбиравши листя, він скочив на коня й швидко зник по дорозі до сільської корчми.

Г) На пагорбі біля Чортових боліт лишився білий скелет щойно юної, а тепер всохлої берізки.

14. Позначте речення, у якому немає однорідних присудків

А) Марево тремтіло й поступово тануло на сонці, немов зіткане з весняних випарів Чортового болота, що розляглося за горбами.

Б) Мало хто знав, яку силу й наснагу дають вони людському тілу, порубаному ворожими шаблями чи виснаженому нещадною хворобою.

В) Те золотаве листячко, на щастя, посипалося долі, невідомий жадібно загрибав його жменями, набивав гаманець та кишені.

Г) Визбиравши листя, він скочив на коня й швидко зник по дорозі до сільської корчми.

15. Складними є всі речення, окрім

А) Знахарка здригнулася, мов від лихого передчуття, бо на пагорбі вже не безтілесне марево тремтіло, а чітко різьбився на тлі неба справжній вершник.

Б) Докія ледь встигла пригорнути живодайні зелені листочки, щоб вітер не вирвав їх із рук і геть не розвіяв.

В) Гостра блискавиця вогняним лезом на мить розітнула її, і у відповідь пільма застогнала глухим неприродним гуркотом грому.

Г) На пагорбі біля Чортових боліт лишився білий скелет щойно юної, а тепер всохлої берізки.

Ключі до тестових завдань для 6 класу:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	В	Г	Г	А
2.	Б	Г	А	А
3.	Г	В	Г	А
4.	В	А	Г	В
5.	Б	А	В	А
6.	Г	Г	В	Б
7.	А	А	Г	Г
8.	Г	В	В	Б
9.	В	В	Б	Б
10.	Г	Б	Б	А
11.	А	А	А	А
12.	Б	В	Г	Б
13.	В	В	Г	Б
14.	В	Б	Б	Б
15.	А	В	В	Г
16.	Б	В	А	-
17.	Г	Г	В	-
18.	Б	Б	А	-
19.	Г	А	Б	-
20.	В	А	Б	-

Тести для 7 класу**I етап****Культура слова (лексика, фразеологія)****1. Позначте речення, яке потребує редагування**

- А) Олешківські піски складаються з безмежних барханів.
- Б) Улітку пісок нагрівається до 70 градусів.
- В) Зустрічаються тут піщані бурі.
- Г) Раніше в Олешківських пісках розташовувався військовий полігон.

2. Прочитайте діалог учня з учителем фізики й позначте репліку, яка потребує редагування

- А) - Запам'ятайте, будь ласка: завдяки міжмолекулярному притяганням тверді тіла зберігають свою форму, рідина збирається в краплини, клей прилипає до паперу, – пояснював новий матеріал учитель фізики.
- Б) - А що мені, Віктор Васильович, робити з любимою чашкою мами, яка вчора розбилася? – глузливо запитав Олексій. – Якщо між молекулами є притягання, то чому уламки не притискаються й посуд не стає цілим?
- В) - Пояснити, шановний, можна тим, що міжмолекулярне притягання стає помітним тільки на дуже малих відстанях, а відстань між уламками чашки настільки велика, що молекули майже не взаємодіють.
- Г) - Як у вас, фізиків, усе просто! – вигукнув хлопець.

3. Позначте речення, у якому немає лексичних помилок

- А) Лише кілька десятиліть назад слово радар називало воєнну техніку.
- Б) Слово гідролокатор асоціювалося з підводними човнами.
- В) А от аббревіатури GPS узагалі не існувало.
- Г) Нині самі прості моделі гідролокаторів може придбати кожен рибалка, а радарми оснащують не лише літаки.

4. Позначте речення, яке містить лексичну помилку

- А) Кілька одиниць часу було винайдено у Вавилоні.
- Б) Спостерігаючи за нічним небом, жерці помітили, що «молодий» Місяць з'являється на небосхилі приблизно кожні 28 діб, так виникла одиниця часу – місяць.
- В) За цей час Місяць, обертаючись навколо Землі, проходить повний цикл зміни фаз: новий, перша чверть, повня, остання чверть.
- Г) Саме тому жерці розділили місяць на чотири частини й отримали сім днів – одиницю часу, яку називають неділя.

5. Позначте речення, у якому немає лексичних помилок

- А) У нашому дворі ростуть самі красиві тюльпани.
- Б) Вони дарують радість і нам, мешканцям дому, і гостям.
- В) Нам прийшло в голову посадити квіти біля всіх будинків мікрорайону.
- Г) Я рахую, що це чудова ініціатива.

6. Позначте фразеологізм, що має значення «тяжко працювати»

- А) не братися за холодну воду

- Б) ганяти вітер по вулицях
- В) м'яти ханьки
- Г) рвати жили

7. Позначте фразеологізм, що має значення «залишитися ні з чим»

- А) піймати облизня
- Б) бував у бувальцях
- В) мов у воду опущений
- Г) через пень-колоду

8. Позначте вислів, що є синонімічним до фразеологізму «умиватися сльозами»

- А) смалити халявки
- Б) сміятися на кутні
- В) продавати зуби
- Г) мов у воду опущений

9. Позначте словосполучення, у якому немає лексичних помилок

- А) розумний вундеркінд
- Б) майстерний віртуоз
- В) бурхливі овації
- Г) стояти на протязі

10. Позначте словосполучення, у якому є лексична помилка

- А) думки збіглися
- Б) вдала рибалка
- В) меблевий магазин
- Г) купити на виплат

11. Позначте рядок, у якому неправильно дібрано український відповідник до запозиченого слова

- А) аргумент – доказ
- Б) консенсус – згода
- В) ресурси – запаси
- Г) паритет – надійність

12. Позначте речення, у якому немає діалектизму

- А) Дим бовдурами покотився низом і вкрив долину.
- Б) «Нехай б'ють!» - це було єдине слово, яке чув боярин з Максимових уст.
- В) Надіюся, що ти скажеш мені те слово, як трафити до серця твоїх громадян і твого батька.
- Г) Тоді будеш вільний, як усі вийдемо із сеї долини, не борше!

13. Позначте речення, яке потребує редагування

- А) Ставши служником-козачком пана Енгельгардта, Тарас разом з ним переїхав до тодішньої столиці Російської імперії – Петербурга.
- Б) Саме тут майбутній поет у Літньому саду познайомився з художником-земляком Іваном Сошенком.
- В) Завдяки йому молодий письменник і поет увійшов у коло передової інтелігенції.

Г) Сошенко та його друзі-однодумці змогли викупити двадцятичотирирічного Т. Шевченка з кріпацтва.

14. Позначте рядок із протилежними за значенням фразеологізмами

- А) сліпому видно – як на долоні
- Б) на один копил – з одного тіста книш
- В) туман вісімнадцятий – не в тім'я битий
- Г) гострий на язик – слів не позичає

15. Позначте речення зі застарілим словом

- А) У хлопця була шабля та два пістолі – то не те, як він тікав із Спасівки.
- Б) Павлусь розвів тепер невеличку ватру.
- В) Оглядаючи своє лігво, він побачив під берегом печеру.
- Г) Забавляючи себе, збирав потоптані гадюченята й кидав у вогонь.

16. Позначте рядок, у якому неправильно дібрано український відповідник до запозиченого слова

- А) помпезний – урочистий
- Б) фривольний – легковажний
- В) толерантний – тихий
- Г) сакральний – священний

17. Позначте словосполучення, яке не потребує редагування

- А) іспити здаємо
- Б) ванну приймаємо
- В) участь приймаємо
- Г) світло включаємо

18. Позначте рядок із близькими за значенням фразеологізмами

- А) ще треті півні не співали – у свинячий голос
- Б) накивати п'ятами – дати ногам волю
- В) топтати ряст – врізати дуба
- Г) пустити шпильку – маслом мастити

19. Позначте речення, яке потребує редагування

- А) Екологія вивчає ставлення людини до природи.
- Б) Найбільш головніше завдання вчених-екологів – захист оточуючого середовища.
- В) Збереження природи залежить від дбайливого ставлення до неї кожної людини.
- Г) Серйозну загрозу для всього живого становить хімічна зброя.

20. Позначте речення, у якому немає лексичної помилки

- А) Становлення хімії відбувалося на протязі кількох тисяч років.
- Б) Учені добувають багато речовин і вивчають їхні властивості з метою ефектного використання на практиці.
- В) Щоб успішно створювати хімічні експерименти, треба знати основні види лабораторної посуду та обладнання.
- Г) У хімічній лабораторії всі розчини зберігаються в спеціальних контейнерах.

II етап
Граматика (синтаксис, морфологія, словотворення)

1. Позначте правильну відповідь на запитання «Котра година?»

- А) без п'ятнадцяти сім
- Б) шість годин сорок п'ять хвилин
- В) сорок п'ять хвилин на сьому
- Г) за чверть сьома

2. Позначте рядок, у якому обидва іменники мають закінчення -А у формі родового відмінка однини

- А) конверт, район
- Б) варіант, атом
- В) автобус, твіст
- Г) метр, оркестр

3. Позначте рядок, у якому неправильно утворено форму кличного відмінка

- А) Сергіє Івановичу
- Б) Наталіє Петрівно
- В) Павле Петровичу
- Г) Маріє Сергіївно

4. Позначте речення, у якому неправильно утворено форму числівника

- А) Щоб знищити шкідливі бактерії, молоко піддають пастеризації – технології знезараження, за якої його прогрівують за температури близько сімдесяти – сімдесяти п'яти градусів за Цельсієм.
- Б) Пряжене молоко отримують шляхом прогрівання сировини за температури близько вісімдесяти п'яти – дев'яноста дев'яти градусів.
- В) Якщо нагрівати сировину до ста п'ятидесяти градусів упродовж кількох секунд, одержимо пастеризоване молоко.
- В) Термін його зберігання в закритій тарі без холодильника сягає до ста вісімдесяти діб, тому таке молоко можна брати з собою в поїздки, походи.

5. Позначте речення, у якому неправильно утворено форму наказового способу дієслова

- А) Перегляньмо етикетку свого улюбленого шампуню.
- Б) Зверніть увагу на термін придатності.
- В) Вибирайте продукцію, на якій зазначено її складники.
- Г) Давайте шукати шампунь, після якого ваше волосся сятиме чистотою, а шкіра не свербітиме.

6. Позначте рядок із граматичною помилкою

- А) два з половиною банани
- Б) троє кошенят
- В) двадцять чотири олівці
- Г) п'ятеро дівчат

7. Прочитайте речення «Камбала плаває на глибинах від 10 до 200 метрів, а в Чорному й Середземному морі ареал її проживання розширюється до 300-400 метрів. Деякі особини можуть прожити до 25-30 років. Різні види камбали здатні відкладати від 100 до 13 мільйонів ікринок». Неправильним є буквений запис числівників у рядку

- А) від десяти до двохста
- Б) до трьохсот – чотирьохсот
- В) до двадцяти п'яти – тридцяти
- Г) від ста до тринадцяти мільйонів

8. Позначте речення, у якому неправильно утворено форму прикметника

- А) Найбільш спекотніший континент світу – Африка.
- Б) Найвища точка материка – вулкан Кіліманджаро (5895 м).
- В) Найбільший острів Мадагаскар виник унаслідок гігантського розколу.
- Г) Арабська є найбільш поширеною мовою.

9. Позначте рядок, у якому всі іменники належать до одного роду

- А) Балі, Калімантан, Токіо
- Б) Делі, Ніл, Дніпро
- В) Тенерифе, Тбілісі, Сочі
- Г) Хуанхе, Чилі, Амазонка

10. Позначте речення, у якому всі виділені слова є дієслівними формами

- А) Козацькі пісні ПОВ'ЯЗАНІ з історією, у них ОСПІВАНО героїзм захисників рідної землі, їхню ГОТОВНІСТЬ ПОЖЕРТВУВАТИ родинним затишком і навіть життям.
- Б) Саме в цих суспільно-побутових піснях ЗВУЧАТЬ мотиви ПРОЩАННЯ з родиною та героїчної ЗАГИБЕЛІ козака.
- В) Надзвичайно романтично ВІДТВОРЕНО проводи Війська Запорозького в пісні «Ой на горі да жінці ЖНУТЬ», де перед очима ПОСТАЄ УЯВНА картина, НАВІЯНА піснею.
- Г) ХВИЛЮЮТЬСЯ ДОЗРІЛІ хліба; жінці ЖНУТЬ пшеницю і, РОЗГИНАЮЧИ НАТОМЛЕНІ спини, ПОМІЧАЮТЬ неподалік Військо Запорозьке.

11. Позначте речення з граматичною помилкою

- А) Вставай, бурлака, за волами з ремінними батогами.
- Б) Не журися, козаченьку, ще ж ти молоденький!
- В) Ой подай, чумаче, та подай, голубе, та хоч правую руку!
- Г) Сопілочко калинова, мала та тоненька, чую тебе з полонини, така-сь голосненька.

12. Позначте речення, у якому вжито дієслова лише доконаного виду

- А) Ой мала я хлопця, ой хлопця Андруха, посадила над водою, та й украла муха.
- Б) Когут піє когут піє, а курка кокоче, стара мама блюда мие, бо дочка не хоче.

- В) Коломийки заспіваймо, хай почують люди.
 Г) Ой скажіте, добрі люди, чим Андрій хворіє: на роботі – замерзає, коло миски – пріє.

13. Позначте рядок, у якому обидва дієслова II дієвідміни

- А) кричати, тьмяніти
 Б) ліпити, молоти
 В) цокотіти, мити
 Г) бігти, спати

14. Позначте речення з граматичною помилкою

- А) Виконавши завдання, я пішов відпочивати.
 Б) Повернувшись додому, почалася гроза.
 В) Швидко повечерявши, брат почав читати.
 Г) Поплававши в ставку, ми зварили юшку.

15. Суфікс –ИЩ- має однакове значення у всіх словах, окрім

- А) вусища
 Б) ручище
 В) голосище
 Г) вогнище

16. Усі слова є спільнокореневими, окрім

- А) мурувати
 Б) підмурівок
 В) муркотіти
 Г) замурований

17. Позначте речення, у якому виділене слово виступає присудком

- А) Наша родина пишається своїм МІСТОМ.
 Б) Послухайте: критика є критикою, а тон – ТОНОМ.
 В) Швець пишається взуттям, а поет – ВІРШЕМ.
 Г) Бажано вмиватися прохолодною ВОДОЮ.

18. Позначте речення, у якому інфінітив виступає означенням

- А) Не кожна людина має талант малювати.
 Б) Поважати людину – це ціла наука, наука душі.
 В) Поїдемо поговорити з лісом, а вже тоді я можу і з людьми.
 Г) По-справжньому починають цінувати життя після тридцяти.

19. Позначте рядок, у якому наведено лише словосполучення

- А) наперекір волі, дбати про брата, іти назустріч
 Б) промінь сонця, так швидко, та книжка
 В) згідно з наказом, свіже м'ясо, помити руки
 Г) далекий Сибір, більш досвідчений, варити суп

20. Позначте речення з неузгодженим означенням

- А) Хвилею зеленою здіймається навесні Батієва гора.
 Б) Розкіш царів меркне перед мистецькими шедеврами геніїв.
 В) Теплий туман налив глибоку балку по вінця.
 Г) Митець – створіння примхливе й складне.

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Позначте речення, у якому частку НЕ треба писати окремо з наступним словом

- А) Пробачте поетам дивацтва не/злі.
- Б) Сонце накладає свої не/сміливі промені на землю.
- В) Ми на межі того часу, коли не/знане стане знаним.
- Г) Тільки мав поет талант не/позичений, а власний.

2. Позначте речення, у якому літеру И треба писати на місці пропуску в кожному слові

- А) Однією з найбільш успішних ц_фрових платформ є к_тайський торгов_й онлайн-майданч_к «Alibaba».
- Б) З 2009 року він розв_вається в ц_фровій екос_темі, яка об'єднує потреби бізн_су, спр_яє отр_манню підпр_ємцями д_ржавних субс_дій.
- В) Alibaba Group р_алізувала проєкт «Села Таобао»: залучила жителів маленьких віддал_них сіл до в_робництва сценічних костюмів, які потім продаються чер_з інт_рнет-магазин.
- Г) Проєкт швидко став пр_бутковим, спр_яв підвищ_нню рівня ж_ття бідн_х районів.

3. Позначте речення, у якому порушено правило чергування У – В

- А) Тепер усе наше життя фіксується в історіях браузерів, в інстаграмі і навіть у малюнку на пінці кави тощо.
- Б) Завдяки пристроям та додаткам можна дізнатися, скільки кроків ви зробили в поході, скільки калорій у найсмачнішому десерті.
- В) Лайфлогер – людина, яка документує все своє повсякденне життя за допомогою цифрових пристроїв удень і вночі.
- Г) Дехто у щоденній діяльності використовує нагрудну камеру для фіксації всього: маршрутів, їжі, нових покупок, аудіозаписів розмов.

4. Позначте рядок, у якому всі слова треба писати з дефісом

- А) темно/синій, м'ясо/молочний, золото/гарячий
- Б) українсько/німецький, жар/птиця, інтернет/послуга
- В) лікар/еколог, дельта/промені, кримсько/татарський
- Г) навчально/виховний, п'яти/зірковий, синьо/жовтий

5. Позначте рядок, у якому немає орфографічної помилки

- А) сонце, Українська гривня, ніжні фіалки
- Б) південний захід, Німецький, Козоріг
- В) штат Колорадо, Говерла, українець
- Г) Сірко, гурт Антитіла, Сергіїв зошит

6. У реченні «З (Г/г)імалайських (Г/г)ір гречка проникла на (Д/д)алекий (С/с)хід, а в Україну ця рослина занесена ще воїнами (К/к)нязя (С/с)вятослава під час одного з (В/в)ізантійських (П/п)оходів» з великої літери треба писати обидва слова

- А) Г/гімалайських Г/гір
- Б) Д/далекий С/схід
- В) К/князя С/святослава
- Г) В/візантійських П/походів

7. Позначте рядок, в обох словах якого треба писати подвоєні літери

- А) бо(в/вв)аніти, дзві(н/нн)иця
- Б) (с/сс)авець, нужде(н/нн)ий
- В) су(д/дд)я, заборгова(н/нн)ість
- Г) (л/лл)яний, перепели(н/нн)ий

8. Позначте речення з орфографічною помилкою

- А) Усюди йшли загони пшениці, що простягалися далеко поза хати чистими ясно-зеленими смугами.
- Б) При вході до кожного дворища стояли дві липи, між якими прев'язані були гарно плетені в усякі узорі ворота.
- В) Майже над кожними воротами на жердці висіла прибита якась хижа птиця; се були знаки духів — опікунів дому.
- Г) За хатами стояли стайні та інші господарські будинки, усі під драницями і з грубесних, тесаних брусів збудовані.

9. Позначте рядок, у якому всі виділені літери позначають той самий звук

- А) Сітка, караСь, смієтьСя
- Б) Тінь, радісТЬ, бороТЬба
- В) День, Джміль, маскараДний
- Г) Хитрий, леГкий, надХмарний

10. Позначте речення, в усіх виділених словах якого однакова кількість букв та звуків

- А) Із СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ до нас дійшло чимало ЗНАРЯДЬ праці, предметів ДОМАШНЬОГО вжитку.
- Б) Ці знахідки НАДЗВИЧАЙНО важливі для РОЗУМІННЯ БУДЕННИХ подій.
- В) НАТОМІСТЬ ІСТОРІЮ краще ВІДНОВЛЮВАТИ на основі писемних матеріалів.
- Г) Чимало цікавого про середньовічних ЛЮДЕЙ «ПОВІДОМЛЯЮТЬ» такі пам'ятки, як книжки, ВІТРАЖІ, статуї тощо.

11. Позначте речення, у якому не треба ставити коми між однорідними членами (розділові знаки пропущено)

- А) Середньовічні європейці шукали якнайкращого життя часто змінювали місце проживання.
- Б) Запорошеними розмоклими чи перемерзлими дорогами мандрували прочани й ченці жебраки ремісники актори та торговці.
- В) Вони стали справжніми першопрохідцями як на суші так і на морі. Іноді потрапляли в небезпечні ситуації не зупинялися на шляху до матеріального збагачення.
- Г) Знатні люди воліли розкішно облаштувати свої маєтки й спеціально запрошували звідусіль працівників.

12. Позначте речення, у якому не треба ставити тире між підметом та присудком (розділові знаки пропущено)

- А) Звабливий краб цікавий своєю поведінкою.
- Б) Захисні рухи більшою із клешень своєрідне запрошення для ворога.
- В) Пальмовий крадій унікальна назва ракоподібних, яка з'явилася через непорозуміння.
- Г) Уважали, що цей мешканець крадій кокосових горіхів.

13. Позначте рядок, у якому в обох словах пропущено букву О

- А) кварц_вий, плеч_вий
- Б) реч_вий, груш_вий
- В) сторож_вий, беж_вий
- Г) грош_вий, комиш_вий

14. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати букву И

- А) ч_пси, ч_зкейк, т_рамісу
- Б) фіз_ка, аж_отаж, нарц_с
- В) ас_стент, в_ажист, каст_нг
- Г) р_туал, асп_рин, Пак_стан

15. Прочитайте речення «Камбала – загальна назва плоских риб Атлантичного океану, у яких яскраво виражена асиметрія тіла. У дорослої особини вирАзною ознакою є те, що вона лягає на один бік, унаслідок чого очі зміщуються на верхню частину голови, стають кОсі». Виберіть неправильно наголошене слово (великою літерою позначено наголошений голосний)

- А) камбала
- Б) асиметрія
- В) вирАзною
- Г) кОсі

16. Позначте речення, у якому знак м'якшення треба писати на місці пропусків в усіх словах

- А) На природ_ні комплекси материків Землі впливає господарс_ка діял_ність людини.
- Б) Видобування корисних копалин, вирубування лісів, освоєння шел_фової зони – усе призводить_ до глобал_ного руйнування.
- В) Утворюють_ся так звані антропогенні ландшафти: сіл_с_когосподарс_кі угіддя, кар_єри, шляхи сполучення, водосховища.
- Г) Забруднення довкілля відходами промисловос_ті, сіл_с_кого господарства стало причиною екологічної катастрофи.

17. Позначте речення з орфографічними помилками

- А) Африку омивають води двох океанів: на Заході – Атлантичного, на Сході – Індійського.
- Б) На півночі материка – Середземне море, яке сполучається Гібралтарською протокою з Атлантичним океаном.
- В) На північному сході – Червоне море, з'єднане Баб-ель-Мандебською протокою та Аденською затокою з Атлантичним океаном.
- Г) Унаслідок впливу холодної Канарської течії безводні простори пустелі Сахари підходять до океанічного узбережжя на північному заході Африки.

18. Позначте речення з пунктуаційною помилкою

- А) Дай, доле, нам високої води, щоб не кортіло тихий брід шукати.
- Б) Говори, говори моя мила, твоя мова – співучий струмок.
- В) Старі дуби, спасибі вам за осінь, за відлітання радості і птиць.
- Г) Широкий Дніпре мій, з тобою ми в розлуці, тож бур твоїх не чуть у горобину ніч.

19. Позначте рядок діалогу з пунктуаційною помилкою

- А) – Прокляті пси! – говорив Бурунда до Тугара Вовка. – Зачули нас, поховалися!
- Б) – Чи заночуємо тут, бегадире? – спитав Тугар Вовк, не відповідаючи на замітку бегадира.
- В) – Поки не зустрінемося з тими псами, доти не можемо ночувати, - відмовив Бурунда. – Веди нас до виходу із сеї ями!
- Г) – Вихід безпечний – успокоював Тугар Вовк, хоч і самому якось ніяково було бачити, що всі тухольці так чисто винеслися із села.

20. Позначте речення, у якому немає орфографічної помилки

- А) Час невпинно минає, усе рукотворне руйнується.
- Б) Будьякий твір мистецтва, як і людина, може «захворіти».
- В) Тоді на допомогу преходять реставратори.
- Г) Вони, мов лікарі, копіткою працею повиртають до життя безцінні творіня минулого.

IV етап

Робота з текстом

ВИБИРАЄТЕ ВИ ЧИ ВАС ВИБИРАЮТЬ?

1) Досвід багатьох рекламних стратегій засвідчує, що креативна ідея може створити всесвітньо відомий бренд, зробити знаною невідому кампанію та допомогти заробити грошей.

2) Історія витоків зовнішньої реклами пов'язана з виникненням писемності. Уважають, що перше рекламне звернення було створено на камені в стародавньому єгипетському місті Мемфіс: «Я, Ріно з острова Крит, з волі богів тлумачу сновидіння».

3) Розвиток торгівлі, на думку вчених, зумовив розквіт реклами. Короткі повідомлення, де можна знайти «хліба та видовищ», висікалися на стінах. Наприклад, у Помпеї, залитій лавою, збереглося понад 1500 рекламних звернень на різних носіях: табличках, каменях, стінах.

4) Цікаво, що римляни та греки добре розуміли, що таке цільова аудиторія, дизайн. Влада Риму стала створювати спеціальні місця для реклами – «альбумси» – вибілені, розграфлені в клітинку стіни, де розміщували новини. Перше таке друковане оголошення датується 1477 роком.

5) Реклама – це спеціальна інформація про осіб чи продукцію, що поширюється в будь-якій формі та будь-яким способом з метою одержання прибутку. Завдяки рекламі ми дізнаємося про новинки споживчого ринку, про акції на необхідні товари.

6) Проте реклама може впливати неоднозначно на рішення людей. Розгляньмо одну цікаву маркетингову історію. У Великобританії наприкінці XIX ст. засновник бренду відомого напою «Dewar's» придумав незвичайний рекламний хід. Томас Дюар найняв кілька молодиків, які відвідували заклади харчування Лондона, просили їм продати «Dewar's». Зрозуміло, що напою в магазинах не було; молоді люди, ніби розчаровані, демонстративно йшли. Через певний час сам Томас Дюар заходив до цих закладів і пропонував укласти контракт на постачання свого продукту. Кілька років по тому товарообіг компанії виріс у 10 разів.

7) Сьогодні основними принципами реклами є такі: законність, точність, достовірність, використання форм та засобів, які не завдають шкоди споживачеві. Досить часто така інформація про товар чи послугу, як «найкращий», «унікальний», «найякісніший» може бути визнана недобросовісною. Таким чином формується враження про певні переваги, яких у товару зовсім немає.

8) Реклама не повинна підривати довіру людей та має відповідати принципам добросовісної конкуренції. В Україні в 1996 році прийнято Закон «Про рекламу», згідно з яким недобросовісна реклама заборонена. (За книжкою Лілії Криховець-Хом'як «Основи споживчих знань»)

1. Позначте стиль тексту

- А) науковий
- Б) офіційно-діловий
- В) розмовно-побутовий
- Г) художній

2. У тексті є всі мікротеми, окрім

- А) Законодавча база реклами.
- Б) Історія витоків реклами.
- В) Маркетинговий хід Томаса Дюара.
- Г) Відповідальність громадян України за недобросовісну рекламу.

3. Історія з абзацу 6 є прикладом

- А) маніпуляції
- Б) добросовісної реклами
- В) чесної конкуренції
- Г) випадкового успіху

4. Походження реклами пов'язують із

- А) виникненням письма
- Б) розвитком торгівлі
- В) зародженням маркетингу як науки
- Г) прийняттям Закону України «Про рекламу»

5. Мету створення реклами передають усі твердження, окрім

- А) одержання прибутку
- Б) сприяти конкурентоспроможності товару будь-яким способом
- В) сформулювати враження про переваги певного товару
- Г) повідомлення про акції та спеціальні пропозиції від виробника

6. До слова «добросовісний» синонімами є всі запропоновані варіанти, окрім

- А) сумлінний
- Б) запопадливий
- В) педантичний
- Г) добродійний

7. Позначте рядок із словосполученням, що має значення «вимога юрби, що прагне задоволення своїх низьких інстинктів»

- А) знайти «хліба та видовищ» (абзац 3)
- Б) демонстративно йти (абзац 6)
- В) маркетингова історія (абзац 6)
- Г) завдати шкоди споживачеві (абзац 7)

8. Прочитайте абзац 1. Позначте словосполучення з лексичною помилкою

- А) рекламних стратегій
- Б) креативна ідея
- В) невідому кампанію

Г) заробити грошей

9. Позначте рядок із неправильним твердженням

А) у тексті є екскурси в далеке минуле

Б) автор інформує читачів про недобросовісну рекламу

В) у тексті є інформація про маніпуляції на рекламному ринку

Г) головна тема тексту – розвиток письма й реклами в давні часи

10. Останнє речення абзацу 3 є

А) тезою

Б) аргументом

В) ілюстрацією

Г) висновком

11. У реченні «Досить часто така інформація про товар чи послугу, як «найкращий», «унікальний», «найкращіший» може бути визнана недобросовісною» йдеться про можливе порушення всіх наведених принципів, окрім

А) законність

Б) точність

В) достовірність

Г) прибутковість

12. Речення з чужим мовленням є в абзаці

А) першому

Б) другому

В) третьому

Г) четвертому

13. Позначте речення, у якому немає фактів, а є лише загальна інформація

А) Досвід багатьох рекламних стратегій засвідчує, що креативна ідея може створити всесвітньо відомий бренд, зробити знаною невідому кампанію та допомогти заробити грошей.

Б) Влада Риму стала створювати спеціальні місця для реклами – «альбумси» – вибілені, розграфлені в клітинку стіни, де розміщували новини.

В) Уважають, що перше рекламне звернення було створено на камені в стародавньому єгипетському місті Мемфіс: «Я, Ріно з острова Крит, з волі богів тлумачу сновидіння».

Г) Наприклад, у Помпеї, залитій лавою, збереглося понад 1500 рекламних звернень на різних носіях: табличках, каменях, стінах.

14. Текст дає підстави вважати, що Томас Дюар – талановитий

А) митець

Б) дизайнер

В) науковець

Г) маркетолог

15. Найдавніше документальне свідчення рекламної діяльності зафіксовано в

- А) Римі
- Б) Помпеї
- В) Мемфісі
- Г) Лондоні

Ключі до тестових завдань для 7 класу:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	В	Г	Г	А
2.	Б	Б	А	Г
3.	Б	А	Г	А
4.	Г	В	Б	А
5.	Б	Г	В	Б
6.	Г	Г	Б	Г
7.	А	А	Б	А
8.	Б	А	Б	В
9.	Г	Г	Г	Г
10.	Б	Г	Г	В
11.	Г	А	Г	Г
12.	Б	В	А	Б
13.	В	Г	А	А
14.	В	Б	А	Г
15.	А	Г	А	В
16.	В	В	Б	-
17.	Б	Б	А	-
18.	Б	А	Б	-
19.	Б	Б	Г	-
20.	Г	Б	А	-

Тести для 8 класу

І етап

Культура слова (лексика, фразеологія)

1. Позначте рядок, у якому прикметник ужито в переносному значенні

- А) лисяче лігво
- Б) лисяча натура
- В) лисяча зграя
- Г) лисячий хвіст

2. Позначте рядок, у якому подано лише застарілі слова

- А) ланіти, уста, революція, усміх
- Б) челядь, шульга, куприк, спудей
- В) жупан, очіпок, кріпак, рать
- Г) раб, шуліка, перст, блакить

3. Позначте рядок, у якому всі виділені слова є омонімами

- А) КУРС корабля – перший КУРС; НІЖКА стола – дитяча НІЖКА
- Б) гаряча ГОЛОВА – ГОЛОВА зборів; повчальна БАЙКА – м'яка БАЙКА
- В) дерев'яна БАЛКА – глибока БАЛКА; ГАРЯЧЕ молоко – ГАРЯЧА голова
- Г) водяна ПАРА – ПАРА очей; МАТИ знання – ласкава МАТИ

4. Позначте речення, у якому можна використати обидва слова, що подані в дужках

- А) Для здоров'я людини велику роль (відіграють / грають) правильне харчування, фізичні навантаження та дотримання розпорядку дня.
- Б) Лише наполеглива праця допоможе (здобути / отримати) вищу освіту.
- В) Здорове харчування дуже (корисне / корисливе) для організму людини.
- Г) Усі учні, за (винятком / виключенням) Максима, підготували проєкт з географії.
- Д) (Ретельні / ґрунтовні) дослідження археологів дозволили представити всьому світу трипільську культуру.

5. Позначте правильний варіант послідовного заповнення пропусків у реченні «У звіті зазначено, що _____ колона _____ домінантою в архітектурному ансамблі: через _____ води _____ щороку зміцнювати її опори»

- А) центрова, являється, обґрунтовані, приходитьсь
- Б) центристська, вважається, ґрунтовані, щастить
- В) центральна, є, ґрунтові, доводиться
- Г) централізована, з'являється, ґрунтовні, випадає

6. Позначте рядок, у якому всі слова є запозиченими

- А) волошка, успіх, журавель, клопот, щастя
- Б) блокнот, роман, синиця, суб'єкт, мовознавство
- В) баскетбол, резиденція, комп'ютер, об'єкт, матч
- Г) лінгвістика, джміль, бокс, небосхил, мрія

7. Позначте рядок, у якому неправильно дібрано український відповідник до запозиченого слова

- А) паркінг – стоянка
- Б) абсолютно – цілком
- В) превалювати – навантажувати
- Г) голкіпер – воротар

8. Позначте фразеологізм

- А) засипаний піском часу
- Б) оповитий серпанком загадковості
- В) співати дифірамби
- Г) благати пощади

9. Позначте речення, у якому всі слова належать до нейтральної лексики

- А) Ми вчора кльово провели вечір.
- Б) Комп'ютер став для сучасної людини невід'ємним складником життя.
- В) Легенький вітерець перебігає з нивки на нивку.
- Г) Вікопомний подвиг героїв закарбовано на скрижалях історії.

10. Позначте рядок, у якому наведено лише діалектні слова

- А) колиба, душа, війт, паркан
- Б) легінь, вуйко, трембіта, стіл
- В) бульба, плай, файно, газда
- Г) мнесо, чемний, когут, склеп

11. Позначте рядок, у якому подано лише застарілі слова

- А) кубок, десниця, війт, камінь, ромашка
- Б) кольчуга, гетьман, жупан, бунчук, волошка
- В) намітка, наймит, самотність, лексика, митець
- Г) свічадо, спудей, рать, десниця, рекрут

12. Позначте словосполучення, що потребує редагування

- А) сердечний напад
- Б) сердечна розмова
- В) музична школа
- Г) музичний інструмент

13. Позначте речення, у якому немає лексичної помилки

- А) Конкурсантка намагалася привернути увагу журі.
- Б) Пристрасті найбільше накаляються перед фіналом змагань.
- В) Житлове управління вирішує задачі з благоустрою території.
- Г) Оголошено вільну вакансію бухгалтера на заводі.

14. Позначте речення, у якому допущено лексичну помилку

- А) У цій їдальні смачно готують.
- Б) Моя мама працює на митниці.
- В) Потрібно дотримуватися чинного законодавства.
- Г) Він має статус юридичного лиця.

15. Позначте словосполучення, що не потребує редагування

- А) оточуюче середовище

- Б) підняти питання
- В) приймати участь
- Г) вітальний адрес

16. Позначте речення, у якому порушено лексичну норму

- А) Погляди моїх друзів не співпадають.
- Б) На порядку денному п'ять питань.
- В) Юнаки складають присягу на вірність Україні.
- Г) Пес Бровко – вірний друг нашої сім'ї.

17. Позначте рядок, у якому всі фразеологізми є синонімами

- А) сидіти склавши руки, крутитися як білка в колесі, лежні справляти, баляндраси точити
- Б) обливатися потом, між молотом і ковадлом, ганяти вітер по світу, витрішки купувати
- В) клювати носом, пасти задніх, очима стріляти, бісики пускати
- Г) коровам хвості крутити, лежні справляти, байдики бити, горобців лічити

18. Позначте неправильно витлумачений фразеологізм

- А) накрити мокрим рядном – сильно насварити
- Б) сізіфова праця – безплідна й виснажлива праця
- В) топтати ряст – дбати про своє здоров'я
- Г) варити воду – знущатися з кого-небудь, показувати свої примхи

19. Позначте варіант, яким не можна замінити виділене слово в реченні «Одно тільки КЛОПОТАЛО його: що зробити з Мирославою, яка конче хотіла й собі стояти на окремій становищі, а не при боці свого батька»

- А) бентежило
- Б) непокоїло
- В) хвилювало
- Г) дратувало

II етап

Грамматика (синтаксис, морфологія, словотворення)

1. Позначте рядок, у якому всі слова є незмінними

- А) парі, Токію, нехворощ, кафе
- Б) людство, метро, працювати, барбекю
- В) навесні, по-українськи, маестро, авеню
- Г) чесно, плакати, невпинний, кольрабі, фрау
- Д) по-перше, червоніти, меню, почуття

2. Суфікс -ИН- має однакове значення в усіх словах, окрім

- А) полонина
- Б) височина
- В) галявина
- Г) долина
- Д) курятина

3. Позначте рядок, у якому всі слова належать до самостійних частин мови

- А) нічий, незважаючи на, недоладно, четверо
- Б) поряд, назустріч, зрозумівши, через
- В) тільки, чверть, завдяки, заодно
- Г) сотня, де, назустріч, хто
- Д) учитися, меню, з-поміж, трохи

4. Позначте рядок, у якому всі іменники належать до чоловічого роду

- А) тюль, розкіш, нежить, ООН, Борнео
- Б) Лондон, край, нехворощ, месьє, толь
- В) барбекю, кюре, біль, велич, сироко
- Г) торнадо, НБУ, аерозоль, Сибір, ярмарок
- Д) пил, СБУ, кантрі, Міссурі, боржомі, Монако

5. Позначте рядок, у якому всі іменники – назви істот

- А) круча, джокер, кінь, вітер, пальма
- Б) людство, трансформер, друг, Земля, бактерія
- В) мікроб, студентство, народ, хлопець, змія
- Г) боєць, учень, лікар, валет, лялька
- Д) кохання, дама, слон, чоловік, гусениця

6. Позначте рядок, у якому всі іменники вживаємо тільки в однині

- А) волосся, юність, учнівство, Київ, молоко, любов
- Б) ревності, Львів, дуб, автомобіль, сметана, яблуко
- В) товариство, знання, ягня, пальто, метро, АТС
- Г) узбережжя, честь, почуття, гнів, відмінок, слухач
- Д) ніжність, сало, какаду, Харків, гривня, піхота

7. Позначте рядок, у якому всі іменники мають в орудному відмінку закінчення -ОМ

- А) хабар, якір, лікар, стіл, оцет
- Б) душ, долар, євро, м'яч, абажур
- В) Петро, вікно, газетяр, пухир, муляр
- Г) звір, дядько, комар, Павло, ярмарок
- Д) Ігор, столяр, слюсар, явір, лобур

8. Позначте рядок, у якому немає помилок при творенні чоловічих імен по батькові

- А) Григир – Григорович, Тарас – Тарасович, Ілля – Іллевич, Яків – Якович
- Б) Григорій – Григорович, Микола – Миколайович, Лев – Львович, Кузьма – Кузьмич
- В) Сава – Савович, Назар – Назарович, Арсен – Арсенович, Олексій – Олексієвич

Г) Валентин – Валентинович, Ілля – Ілліч, Євгеній – Євгенієвич, Дмитро – Дмитрович

Д) Андрій – Андрійович, Кузьма – Кузьмович, Назарій – Назарович, Валерій – Валерійович

9. Позначте рядок, у якому від усіх прикметників можна утворити ступені порівняння

А) новий, мудрий, хворий, авторитетний

Б) старий, сміливий, чорнявий, щасливий

В) червоний, потужний, буланий, живий

Г) прийдешній, лютий, шоколадний, чистий

Д) близький, веселий, солодкий, важливий

10 Позначте рядок, у якому немає помилки

А) п'ятсот, п'ятисот, п'ятистам, п'ятистами

Б) шістдесят, шістдесяти, шістдесятьма, (на) шестидесяти

В) вісім, вісьмом, вісьмома, (на) вісьмох

Г) сімсот, семисот, семистам, сімастами

Д) дев'яносто, дев'яноста, дев'яностами, (на) дев'яноста

11. Позначте рядок, у якому правильно поєднано всі числівники з іменниками

А) два з половиною роки, чотири гриба, п'ятеро художників

Б) семеро учениць, четверо стільців, сто п'ятдесят шість вікон

В) двісті два кілометра, півтора метра, чотири цілих і дві десятих відсотка

Г) чотири з половиною сантиметри, півтора відра, семеро курчат

Д) семеро козенят, шестеро студенток, два з половиною роки

12. Позначте рядок, у якому правильно позначено час

А) Конференція розпочнеться в десять годин.

Б) Зустрінемося в кафе без десяти сім.

В) Котра година? – П'ять хвилин одинадцятої.

Г) Зателефонуйте мені в десять тридцять.

Д) Котра година? – Чверть на одинадцяту.

13. Позначте речення, у якому правильно утворено дієслівну форму наказового способу

А) Катю, пішли сьогодні в кіно.

Б) Друзі, давайте поїдемо разом на чемпіонат з футболу.

В) Дітки, підемо на кухню.

Г) Познайоммося з учасниками гурту «Один в каное».

Д) Зробімте проєкт з астрономії вчасно.

14. Позначте рядок, у якому немає помилок у визначенні морфологічних ознак виділеного слова в реченні «Слово не горобець: ВИЛЕТИТЬ – не спіймаєш»

- А) дієслово, доконаний вид, дійсний спосіб, майбутній час, 3 особа однини
- Б) дієслово, доконаний вид, дійсний спосіб, майбутній час, середній рід
- В) дієслово, доконаний вид, дійсний спосіб, теперішній час, середній рід
- Г) дієслово, недоконаний вид, дійсний спосіб, майбутній час, 3 особа однини
- Д) дієслово, недоконаний вид, умовний спосіб, середній рід, однина

15. Позначте рядок, у якому записано лише словосполучення

- А) червона калина, працювати злагоджено, будемо впроваджувати, діти України
- Б) зелена галявина, цікава розповідь, гордіїв вузол, біля школи
- В) сміючись голосно, ті очі, трохи сумно, осінній дощ
- Г) простора територія, Азовське море, надзвичайно швидко, мити посуд
- Д) чисте узбіччя, езопова мова, хай скажуть, зустрівши когось

16. Позначте речення, що має такі ознаки: просте, розповідне, неокличне, двоскладне, поширене, повне, неускладнене

- А) Люди, будьте взаємно красивими.
- Б) Біда помучить і мудрості научить.
- В) Гостре словечко коле сердечко.
- Г) Що посієш, те й пожнеш.
- Д) Людей питай, а свій розум май!

17. Позначте односкладне речення

- А) Весна прекрасна.
- Б) Без верби і калини нема України.
- В) Надворі чудова погода.
- Г) Учора працювала допізна.
- Д) Малювати – моє хобі.

18. Позначте складне речення

- А) Осінь чарує мене своїми смутками, торкається найпотаємніших струн душі.
- Б) Раніше почало вставати сонце, щиріше доглядати землю.
- В) Вибиватися в люди – справа зовсім не проста.
- Г) За лісом виднілося мереживо дивовижних жовтавих нив, розтоплених у морі світла.
- Д) Не плюй у криницю: прийдеться води напиться.

19. Позначте речення з граматичною помилкою

- А) Виходячи з приміщення, вимикайте світло.
- Б) Ми пишаємося й поважаємо наших параолімпійців.
- В) У будь-якому колективі цінують і поважають працьовитих людей.

Г) Об'єднавшись у групи, учні працювали злагоджено й підготували цікаві проєкти з географії.

Д) Ми любимо Львів і пишаємося його визначними місцями.

20. Позначте рядок, у якому всі слова допоможуть грамотно відновити текст «Дорогий _____! Вітаємо з _____ нагородою – золотою медаллю, здобутою в Міжнародному конкурсі юних винахідників. Тобі, _____ уряду, присуджено премію. Ти зможеш здійснити давню мрію – _____, під час канікул, побувати на Близькому Сході, побачити піраміди, скупатися в _____ морі, помилуватися екзотичними пейзажами _____»

А) Ігорю, найвищою, згідно з постановою, упродовж наступного літа, найтеплішому, Єгипта

Б) Ігорю, самою високою, згідно постанови, наступного літа, більш теплого, Єгипту

В) Ігорю, найвищою, згідно з постановою, наступного літа, найтеплішому, Єгипту

Г) Ігоре, дуже високою, згідно з постановою, на протязі наступного літа, дуже теплого, Єгипта

Д) Ігоре, найвищою, за постановою, на наступне літо, найтеплішому, Єгипту

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Позначте речення, у якому всі виділені букви позначають однаковий звук

А) Баске(Т)больна команда виборола золо(Т)о на чемпіона(Т)і міста.

Б) Кажуть, запоро(Ж)ці розумілися на (З)ірках, були характерниками, тож уміли перетворюватися на (З)вірів.

В) (Т)ільки пісня поміж (Т)исяч мрій поведе до майбу(Т)тя.

Г) (С)вітлана – талановита поетеса, яка граєть(С)я словами, (С)відомо добираючи нестандартні образи-символи.

2. Позначте рядок, в усіх словах якого звуків менше, ніж букв

А) честь, нюанс, буття, заметіллю, династія, з'юрмитися

Б) каньйон, баталія, піаністці, ллється, боротьба

В) завітчаний, роззутися, річечці, доб'ються, болітце

Г) притча, розкішню, нехворощю, журавель, павільйон

3. Прочитайте речення «Прийшовши (1)разОм із друзями в (2)піцЕрію «(3)НОве місто», що біля (4)гуртожИтку, ми замовили смажену (5)камбалУ та піцу з (6)кУрятиною, а на десерт (7)взЯли (8)лАте й (9)чизкЕйк. До речі, це кафе відкрилося ще в (10)листОпаді й відтоді славиться як пристойний заклад (11)громадськОго харчування, де відвідувачів частують шедеврами (12)кулінАрії, а щовихідних ще й заворожує жива музика – (13)чарІвний джаз». Позначте рядок, у якому правильно визначено місце наголосу в усіх словах (цифра позначає наступне слово)

- А) 1, 2, 4, 6, 13
- Б) 2, 4, 5, 10, 13
- В) 1, 3, 4, 7, 11
- Г) 2, 6, 8, 9, 12

4. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску відбувається спрощення приголосних на письмі

- А) тиж_невий, проїз_ний, якіс_ний, пропус_ний
- Б) виїз_ний, студен_ський, щас_ливий, хвас_нути
- В) швидкіс_ний, бриз_нути, шіс_сот, піс_ний
- Г) прихвос_ні, ціліс_ний, хрес_ний, блис_нути

5. Позначте рядок, у якому немає орфографічної помилки

- А) сузір'я, верб'я, морквяний, дит'ясла, звязок, мільйон
- Б) без'язикий, бульйон, женьшень, бринчати, медвяний
- В) кон'юнктура, різдв'яний, бюджет, бязь, знічев'я, півоберт
- Г) ін'єкція, конференсьє, духмяний, тьмяний, ад'ютант

6. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску потрібно писати подвоєні літери

- А) ов_а, сон_ий, небачен_ий, с_авець
- Б) Поліс_я, суд_я, довгождан_ий, віл_а
- В) під_аш_я, осін_ій, Поволж_я, спірал_ю
- Г) в_ічливий, Він_ич_ина, привіл_я, гол_андець

7. Позначте рядок з орфографічною помилкою

- А) бездоганно, постаттю, огненний, скляний, оббризкати
- Б) ссавці, тряся, благословенний, буквений, військомат
- В) шалений, спагеті, беззмістовний, возз'єднаний, востанне
- Г) попідвіконню, хобі, юннат, клуня, зеленню, буття

8. Позначте рядок, у якому всі слова написано правильно

- А) турецький, чехський, туристський, братський, гіганський
- Б) кріпацтво, паризький, якутський, боягузтво, брящати
- Г) грузинський, сивашський, альпіністський, людський, сільський
- Д) воронезький, празький, ірпінський, тюркський, французький

9. Позначте рядок, у якому всі слова написано правильно

- А) дізель, Лейпциг, Міссісіпі, кілограм, динамо
- В) Вашингтон, жюри, Віардо, Сідней, Дієго
- Г) Пакистан, Єгипет, редикюль, Тіроль, десидент
- Д) Міссурі, дирижабль, графин, Вашингтон, чипси

10 Прочитайте речення «Споконвіків (1)знедол_ну Україну (2)розд_рали (3)загарбн_ки, (4)намагаюч_сь нас зламати й (5)викор_нити національну (6)ід_нтичність. Століттями ми (7)бор_мося за право (8)наз_ватися нацією». Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску потрібно писати літеру Е (цифра позначає наступне слово)

- А) 1, 2, 5, 7
- Б) 2, 3, 6, 8
- В) 3, 4, 5, 7
- Г) 1, 5, 6, 7

11. Прочитайте речення «24 серпня 2021 року на (1)Майдані (2)незалежності відбулося (3)маштабне святкування з нагоди відзначення (4)тридцяті річниці з (5)дня проголошення України (6)суверенною державою». Позначте рядок, в усіх словах якого порушено орфографічну норму (цифра позначає наступне слово)

- А) 1, 2, 6
- Б) 2, 3, 4
- В) 1, 2, 3
- Г) 2, 3, 5

12. Позначте рядок, у якому всі прислівники й прислівникові сполуки написано правильно

- А) без утагу, навесні, де-інде, казна-як, нашвидку
- Б) у цілому, таки тут, безперестанку, кінець кінцем, усе одно
- В) в основному, все-таки, десь-інде, по-двоє, на-гора
- Г) по-людськи, на весну, по-одному, вгорі, не до ладу, напрокат

13. Позначте речення, у якому частку не з наступним словом потрібно писати окремо

- А) Не/сказане лишилось неказаним.
- Б) Зоя відчула не/доброзичливе ставлення колишніх друзів.
- В) Не/розв'язана мною задача засмутила вчителя.
- Г) Біля нашого будинку ростуть не/високі ялини.

14. Позначте речення, у якому немає орфографічної помилки

- А) Закохані йшли на зустріч одне одному.
- Б) На теж вона і вчителька, щоб доступно пояснити розв'язок задачі.
- В) Сучасна молодь, незважаючи на жодні перешкоди, готова досягати бажаного.

Г) Хоч і холодно, за те ми зібралися всією родиною, а це нас зігріває.

15. Позначте речення, у якому потрібно поставити тире (розділові знаки пропущено)

А) Життя не вічне та не всі це розуміють.

Б) Моя мама прекрасно вишиває хрестиком а я бісером.

В) Уроки літератури найцікавіші.

Г) Правда не зброя однак інколи стає вирішальною в житті.

16. Позначте речення, у якому немає пунктуаційної помилки

А) Мені Іван Франко більш цікавий як лірик.

Б) Сьогодні з ранку до вечора дощ ллє, як з відра.

В) Я не для того в снах дитячих вас плекала, мрії, щоб, ви, розбилися, мов кришталь, травлячи, мов отрута спогадом, мою душу.

Г) Дівчина, повільно, наче побоюючись увійшла до класу.

17. Позначте речення, у якому порушено пунктуаційну норму

А) Минає і день, і тиждень, і місяць, і життя збігло за водою.

Б) І червоноголові маки, і блакитноокі волошки, і золотогарячі чорнобривці заворожують погляд кожного, хто гляне на них.

В) Прислів'я й приказки, загадки й казки, легенди й міфи усе неоціненна скарбниця українського фольклору.

Г) На Херсонщині, у державному біосферному заповіднику «Асканія-Нова», багато цінних тварин, як-от: зебри, верблюди, антилопи, африканські буйволи, американські бізони та інші.

18. Позначте речення, у якому немає пунктуаційної помилки

А) На відміну від старшого покоління, молодь безтурботна.

Б) Грай моя гітаро, душу звеселяй.

В) Великі, жовті груші в сусідському саду манили дітвору.

Г) Слався рідна Україно, своїми синами-захисниками.

19. Позначте речення, у якому не треба виділяти комами дієприкметниковий зворот (розділові знаки пропущено)

А) Обурений моєю поведінкою батько покарав мене й не пустив на екскурсію.

Б) Осяяне сонцем перед нами відкрилося безкрає море.

В) Усіяне волошками й маками поле сягає за небокрай.

Г) На Говерлу піднялися туристи і зачаровані неймовірним краєвидом затамували подих.

20. Позначте речення, у якому немає пунктуаційної помилки

А) Василь повечеряв і сказавши матері, що йде гуляти з друзями, вибіг на вулицю.

Б) Створені впродовж багатьох століть зачаровують слухачів українські народні пісні.

В) На вишні заливався співом соловей і, виводячи переливчасту мелодію, освідчувався весні в коханні.

Г) Перед нами відкрилася панорама міста мальовничо розкиданого на схилах Дністра.

IV етап Робота з текстом

Щойно в Мистецькому Арсеналі (м. Київ) відкрилася велика виставка геніальної української художниці-примітивістки Марії Примаченко. За хештегом #приймаченко в Instagram – сотні селфі на тлі казкових картин художниці. І відкритим для всіх залишається питання: як у наповненому кризами й війнами ХХ столітті художниця знайшла стільки яскравих барв?

Ми зібрали для вас кілька фактів про нелегке, проте сповнене великих і маленьких рукотворних див життя художниці.

Марія Оксентіївна і її постать оповиті химерними загадками та таємницями.

Примаченко чи Приймаченко? Свої картини художниця завжди підписувала як Примаченко. Однак вважається, що це зросійщена версія прізвища мисткині. В усіх державних нагородах її називають Приймаченко. Це прізвище ніби походить від слова «приймак», що означає син, чоловік. Сама художниця ніби іноді стверджувала, що в її селі здавна казали не «приймак», а «примак», тому Примаченко – це правильна версія. На цій же позиції стоїть і дослідник Микола Жулинський. Але також є думка, що використовувати «більш російську» версію художниця почала лише з 1937 року, після успіху на кількох великих виставках – повернулася додому й почала підписуватися «по-городському». А Лесь Танюк пригадує свою розмову з художницею:

– То ви, Маріє Оксентіївно, Приймаченко чи Примаченко?

– Приймаченко, – без вагань відповіла вона. – Приймаченки ми, з приймаків. Батька мого Оксентія Григоровича дід із бабою в примаки взяли, усиновили. А записали потім по-російськи. Спортили.

У семирічному віці маленька Маруся тяжко захворіла. Діагноз невтішний – полімієліт. У майбутньому все життя мисткиня переживатиме страшні болі, не одну операцію й практично на всіх фото буде з милицями. За спогадами сучасників, саме неможливість сповна працювати в полі з родиною дала дівчинці вдосталь вільного часу, і вона почала малювати.

Серйозно малювати Марія почала в сімнадцятирічному віці. Вона знайшла синюватий глей, яким розмалювала власну хату. Вчинок дівчини припав до душі всій околиці – незабаром її чекало перше замовлення. За розмальовку хати сусідів Марія отримала винагороду – поросю. Згодом саме це поросю допомогло всій сім'ї вижити в голодні часи.

Приймаченко все життя малювала звірів, але ніколи не була в зоопарку. Їй порадили не відвідувати звіринців ще під час навчання в

експериментальних майстернях при Київському музеї українського мистецтва, щоб буцімто не зруйнувати її бурхливу уяву. Справжніх екзотичних тварин художниця вперше побачила лише в дуже дорослому віці – у цирку, куди її привіз видатний режисер Сергій Параджанов.

Марії Приймаченко пощастило пізнати щастя і в особистому житті. На жаль, воно було недовгим. Під час навчання в Києві вона знайомиться зі своїм односельчанином, лейтенантом піхоти Василем Маринчуком. Закохані не встигли й побратися, як чоловіка призвали на фронт. Василь ще встиг отримати звістку про народження сина Федора й написати відповідь. Після цього зв'язок із ним обірвався. Марія Приймаченко так і не дізналася, де він похований. Художниці напередодні смерті коханого снівся дивний сон про сад, у якому все навпаки: коріння стирчить догори, а квіти ростуть у землю. Після загибелі Василя вона вишила скатертину чорними трояндами й накрила нею стіл. Довго по його смерті вона не брала до рук пензля...

Існує чутка, нібито Пабло Пікассо називав Марію геніальною, а її твори – прекрасними роботами. На жаль, ця історія не має жодних документальних підтверджень. Зв'язок із Пікассо відстежується тільки такий: журналістка Людмила Лисенко згадує, як якимось привезла в село до Марії альбом із роботами Пікассо. Художниця оглянула його й сказала: «У нас в селі цього б не зрозуміли».

За два роки до смерті Марії наснився сон, ніби вона в раю. Там був стіл з ватманом і фарбами – можна було малювати досхочу. Марія переповідала, що вона зраділа спочатку, а потім спитала:

- А вихідні у вас є?
- Немає.
- То краще я на землі помалюю, сюди ще встигну.

(За Х. Мельник).

1. Текст написано в стилі

- А) публіцистичному
- Б) художньому
- В) розмовному
- Г) науковому

2. Темою тексту є

- А) хворобливе дитинство Марії
- Б) цікаві факти з життя художниці
- В) трагедія митця в особистому житті
- Г) перші творчі успіхи Приймаченко

3. Правильним є твердження

- А) ще в дитинстві Марії наснився сон із столом, ватманом і фарбами
- Б) дивний сон про рай наснився Марії перед смертю чоловіка Василя
- В) Марія вважала, що мистецтво Пікассо їй односельцям не зрозуміти
- Г) через хворобу батьки не дозволяли Марії в дитинстві малювати

4. Марії Приймаченко належать слова

- А) «краще я на землі помалюю, сюди ще встигну»
- Б) «пощастило пізнати щастя і в особистому житті»
- В) «напередодні смерті коханого снівся дивний сон»
- Г) «Василь ще встиг отримати звістку про народження сина»

5. У тексті немає розповіді про

- А) зв'язок Приймаченко з Пікассо
- Б) винагороду за розмальовану хату
- В) чоловіка й сина художниці
- Г) навчання Марії в школі

6. Вжити в голодні роки родині Марії Приймаченко допомогло

- А) визнання таланту художниці у світі
- Б) зароблене розмальовуванням порося
- В) кохання до свого чоловіка Василя
- Г) тонке відчуття краси природи

7. Ім'я дослідника Жулинського згадано у зв'язку із

- А) походженням прізвища мисткині
- Б) щастям в особистому житті Марії
- В) творчою манерою Приймаченко
- Г) хворобою усього життя Марії

8. Хештеги в тексті згадано у зв'язку із

- А) листом Василя із фронту
- Б) художником Пабло Пікассо
- В) кількома великими виставками
- Г) виставкою в Мистецькому Арсеналі

9. Побачити екзотичних звірів Марії Приймаченко допоміг

- А) Лесь Танюк
- Б) Пабло Пікассо
- В) Сергій Параджанов
- Г) Микола Жулинський

10. Суржиковий елемент ужито в рядку

- А) за хештегом
- Б) спортили
- В) досхочу
- Г) порося

11. Правильним є твердження

- А) Марія Примаченко відмовлялася від державних нагород
- Б) чоловік художниці бачив свого сина лише один раз
- В) Марія Приймаченко й Пабло Пікассо були знайомі
- Г) художниця ніколи не відвідувала зоопарку

12. Про те, що цей текст написано в наші дні, свідчать слова

- А) сотні селфі на тлі казкових картин художниці
- Б) то краще я на землі помалюю, сюди ще встигну
- В) в усіх державних нагородах її називають Приймаченко

Г) у ХХ столітті художниця знайшла стільки яскравих барв

13. У тексті під «щастям в особистому житті» мається на увазі

А) успіх на кількох великих виставках

Б) талант малювати екзотичних звірів

В) визнання таланту односельцями

Г) кохання до Василя Маринчука

14. У зв'язку із Пікассо в тексті згадано прізвище

А) Танюка

Б) Лисенко

В) Жулинського

Г) Параджанова

15. Ім'я Леся Танюка згадано у зв'язку із розповіддю про

А) дивовижних звірів мисткині

Б) перші успішні виставки Марії

В) написання прізвища художниці

Г) навчання в експериментальних майстернях

Ключі до тестових завдань для 8 класу:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	Б	В	Б	А
2.	В	Д	В	Б
3.	Г	Г	Г	В
4.	Д	Г	Г	А
5.	В	Г	Г	Г
6.	В	А	Г	Б
7.	В	Г	Б	А
8.	В	Б	Г	Г
9.	Б	Д	Г	В
10.	В	В	Г	Б
11.	Г	Г	В	Г
12.	А	Д	Б	А
13.	А	Г	В	Г
14.	Г	А	В	Б
15.	Г	В	Б	В
16.	А	В	А	-
17.	Г	Б	В	-
18.	В	Д	А	-
19.	Г	Б	В	-
20.	-	В	В	-

Тести для 9 класу**I етап****Культура слова (лексика, фразеологія)****1. Позначте словосполучення, у якому є лексична помилка**

- А) уникнути небезпеки
- Б) винайняти квартиру
- В) здати іспит
- Г) замовити страву
- Д) переказати кошти

2. Позначте словосполучення, що потребує редагування

- А) ударити по воротах
- Б) зустрітися по обіді
- В) піти по воду
- Г) відправити по пошті
- Д) вишивати по шовку

3. Позначте варіант, що за значенням не сполучається зі словом «квиток»

- А) трамвайний
- Б) вхідний
- В) лотерейний
- Г) проїзний
- Д) театральний

4. Позначте слово, що треба вписати на місці пропуску у фразеологізмах «взяти _____ на плечі», «насилу _____ несуть», «поставити з голови на _____»

- А) ношу
- Б) руки
- В) п'яти
- Г) ноги
- Д) крила

5. Позначте рядок, у якому слова не є синонімами

- А) кардинальний – істотний
- Б) автономний – самостійний
- В) абсолютний – цілковитий
- Г) корисний – корисливий
- Д) ідентичний – однаковий

6. Позначте словосполучення, у якому немає лексичної помилки

- А) пам'ятний сувенір
- Б) вільна вакансія
- В) експонат виставки
- Г) преїскурант цін
- Д) прогресивні погляди

7. Позначте рядок, у якому обидва прикметники вжито в переносному значенні

- А) золотий перстень, золоті руки
- Б) солодкий сон, солодка пісня
- В) медовий напій, медова пахлава
- Г) залізна руда, залізний характер
- Д) черствий хліб, черства душа

8. Позначте речення, у якому є омоніми

- А) Я поставила мету, що я хату підмету.
- Б) Бабуся пригощала нас паровими котлетами й парним молоком.
- В) Рання пташка дзьобик чистить, а пізня очиці жмурить.
- Г) Течія річки була повільна, спокійна.
- Д) А комар години цілі лиш тиняється без цілі.

9. Позначте сполуку слів, якою не можна замінити фразеологізм, ужитий у реченні «Ішов би робити, а не байдики бити!»

- А) горобців лічити
- Б) зубами скрипіти
- В) гав ловити
- Г) коровам хвости крутити
- Д) лежні справляти

10. Позначте речення з антонімами

- А) Горе не задавить, але з ніг звалить.
- Б) Квапся до роботи – не зазнаєш бідноти.
- В) Дивиться вподовж, а живе впоперек.
- Г) Порожні тарілки і стіни холодні велику гостину зібрати не годні.
- Д) У дитини заболить пальчик, а в матері – серце.

11. Позначте речення, у якому немає застарілого слова

- А) І на оновленій землі врага не буде, супостата.
- Б) Дмухнув вітер понад ставом – і сліду не стало.
- В) Несміливо заглядав у двері купець у довгому жупані.
- Г) Як лицедій, міняє маски час.
- Д) На твоїх ланітах палає рум'янець досади.

12. Позначте правильний варіант послідовного заповнення пропусків у реченні «Керівник _____, однак він _____ зустрів, оскільки _____ термінове повідомлення».

- А) перепрошує, скасовує, отримав
- Б) вибачається, відміняє, одержав
- В) пробачається, відмінює, здобув
- Г) просить вибачення, змінює, дістав
- Д) просить пробачення, замінює, додержав

13. Позначте речення, у якому немає фразеологізму

- А) Ще з пелюшок я пам'ятаю свою бабусю Ганну.
- Б) Вона завжди вставала з ліжка після третіх півнів і йшла працювати.
- В) Бабуся казала, що її молодість припала на важкі часи.

Г) Усе потрібно було заробляти, ніщо не підносилося на срібному блюдечку.

Д) Бабуся Ганна здобула професію, набила руку у своїй справі.

14. Позначте речення, у якому обидва слова, подані в дужках, можливі за змістом

А) Найцікавішим експонатом музею був (рідкий / рідкісний) знімок.

Б) (Протягом / упродовж) зими снігу майже не було.

В) Часом заходили на вечерю (сусідські / сусідні) діти.

Г) Захар потис довгі, трохи ніби пересохлі (музичні / музикальні) пальці піаніста.

Д) Увесь день їхали брукованим шляхом, а надвечір завернули на (грунтову / ґрунтовну) дорогу.

15. Позначте речення, у якому вжито фразеологізм, що походить з мови людей певної професії

А) Сватало її багато парубків, так вона всім гарбуза давала.

Б) Там є така чудесна дитяча кімната, що ні в казці сказати, ні пером описати.

В) Та все було якесь надумане, білими нитками шите.

Г) Ріка то затихала, то знов шуміла, сповняючи сізіфову працю.

Д) Минає день, тиждень, місяць, і півроку збігло за водою.

16. Позначте речення, що не потребує редагування

А) Треба зазначити в тексті закладками відповідні місця.

Б) Протягом життя рак кілька разів скидає з себе шкіряний покрив.

В) У тому й полягає мистецтво лікаря, що він лічить не хвороби, а хворого.

Г) Комунальні служби приймають відповідні міри внаслідок снігопаду.

Д) Художник працював над ілюстраціями до книжок.

17. Позначте речення, що не потребує редагування

А) Комісія весь день підводила підсумки конкурсу.

Б) Завдяки пожежі, що спалахнула від багаття, згоріла велика ділянка лісу.

В) Польоти людини в космос руйнують озоновий шар.

Г) Сьогодні відбулася перша прем'єра вистави в нашому театрі.

Д) Рішення було вірним і вкрай необхідним.

18. Позначте речення, що потребує редагування

А) У виробництві зошитів частково можна використовувати вторинну сировину.

Б) Це дозволяє значно зменшити кількість відходів і запобігти утворенню сміттєзвалищ.

В) Отримання паперу з макулатури рятує від вирубки цінні ліси.

Г) Сортування сміття стало запорукою екологічної безпеки.

Д) Кожен свідомий громадянин повинен відповідально відноситися до довкілля.

19. Позначте рядок із фразеологізмами-антонімами

А) задерти носа, гнути кирпу

Б) висіти на хвості, наступати на п'яти

- В) ставити тенета, розкидати сіті
- Г) мати зуб, носити камінь за пазухою
- Д) зарубати на носі, викинути з голови

20. Позначте рядок із фразеологізмами-синонімами

- А) як оселедці в бочці, ніде яблуку впасти
- Б) бути на виду, залишатися в тіні
- В) опустити руки, бити лихом об землю
- Г) під самим носом, за тридев'ять земель
- Д) хоч греблю гати, на макове зерно

21. Позначте речення, у якому не можна використати кожне з поданих у дужках слів

- А) Ніякі (аргументи / докази) не переконували людей.
- Б) Я співаю (гімн / славень) тобі, моє велике місто!
- В) М'які, делікатні (обриси / контури) її обличчя вирівнялись.
- Г) У змаганнях (здійснювали / приймали) участь переможці шкільних олімпіад.
- Д) Наш інститут (досліджує / вивчає) властивості морської води.

22. Позначте речення, у якому немає діалектизму

- А) Ліси ще дихали холодками, шуміли гірські води.
- Б) Плай радісно підіймався вгору.
- В) Виглянуло веселе сонце з-за кичери й залило золотом долину.
- Г) Деся курився синій димок од ватри.
- Д) По далеких горбах самотіли тихі гуцульські оседки.

23. Позначте рядок, у якому правильно розкрито значення фразеологізму

- А) хоч мак сій – працювати
- Б) впасти в око – набриднути
- В) хоч трава не росте – байдуже
- Г) воду варити – голодувати
- Д) сніг на голову – холодно

24. Позначте речення, у якому допущено лексичну помилку

- А) Вимикаючи комп'ютер на ніч, а не залишаючи його в сплячому режимі, ви економите до 40 ват електроенергії на добу.
- Б) Щоб зменшити кількість використаного паперу удвічі, налаштуйте свій принтер на друк з обох боків за замовчуванням.
- В) Не купуйте щоразу нову воду в пластиковій тарі, а використовуйте одну пляшку багато разів: це піде на користь оточуючому середовищу і вашому гаманцю.
- Г) Вимикайте воду, коли чистите зуби: так ви зможете заощадити до кількох літрів води на день.
- Д) Працюючи за комп'ютером, рівно тримайте спину, а також періодично робіть вправи для очей, щоб зберегти своє здоров'я.

II етап

Грамати́ка (синтаксис, морфоло́гія, словотворення)

1. Позначте речення, у якому виділене слово виконує роль означення

- А) РОЗУМНИЙ не втратить надії.
- Б) Сучасне завжди на дорозі з МИНУЛОГО в майбутнє.
- В) Не промініяйте НЕПОВТОРНЕ на сто ерзаців у собі.
- Г) І слухав ніжну КОЛИСКОВУ, і мову матері шовкову.
- Д) СУЧАСНА молодь – покоління смартфонів.

2. Позначте рядок, у якому всі слова не мають закінчення

- А) метро, співати, тримаючи
- Б) приходити, сказано, пальто
- В) холодно, таксі, Київ
- Г) спідлоба, почуття, колібрі
- Д) ситро, зненацька, почуто

3. Позначте рядок, у якому всі прикметники правильно узгоджено з іменниками

- А) веселий какаду, гаряче лате, смачне салямі, сезонне меню
- Б) далека путь, сильний торнадо, породистий собака, прозорий тюль
- В) весняна Умань, детальне резюме, квіткове панно, ароматна шампунь
- Г) хронічна нежить, маленький поні, комфортне купе, гіркий полин
- Д) нестерпний біль, наукова ступінь, мале хлоп'я, скляний посуд

4. Позначте рядок, у якому закінчення -У(-Ю) мають усі іменники у формі кличного відмінка

- А) місяць, кобзар, добродій, директор
- Б) товариш, школяр, Віталій, матуся
- В) Андрій, татусь, слухач, знавець
- Г) доня, учень, Настя, лікар
- Д) лицар, козак, край, полковник

5. Позначте речення з граматичною помилкою

- А) Станція метро «Арсенальна» в Києві — найглибша у світі.
- Б) Дніпро – одна з найдовших річок у Європі.
- В) Українська трембіта довша за всі музичні інструменти у світі.
- Г) Найрекордніший за розмірами й потужністю літак – українська «Мрія».
- Д) «Щедрик» Миколи Леонтовича – одна з найбільш популярних новорічних пісень.

6. Позначте граматично правильний варіант послідовного заповнення пропусків у реченні «З _____ учасників змагань _____ спортсменам вдалося здобути медалі»

- А) чотирьохста вісімдесяти трьох, двомстам сорокам

- Б) чотирьохсот вісімдесяти трьох, двомстам сорока
- В) чотирьохсот восьмидесяти трьох, двомстам сорока
- Г) чотирьохста восьмидесяти трьох, двісті сорока
- Д) чотирьохсот вісімдесяти трьох, двісті сорокам

7. Прочитайте діалог між друзями, які йдуть до кінотеатру.

«– Зараз двадцять по шостій. Коли має початися кінопоказ?»

«– О шостій десять». Правильним є твердження

- А) до кінопоказу залишилося 10 хвилин
- Б) до кінопоказу залишилося 50 хвилин
- В) до кінопоказу залишилася 1 година 10 хвилин
- Г) друзі запізнилися в кінотеатр на 10 хвилин
- Д) друзі запізнилися в кінотеатр на 1 годину й 10 хвилин

8. Позначте рядок, у дієслівних формах якого немає помилок

- А) стоїмо, боряться, даси, мелють, бачать
- Б) колють, ріжете, відповісиш, мріють, полощемо
- В) їси, їжджу, малюємо, сваряться, кришать
- Г) полемо, саджу, дуєте, пишимо, чистиш
- Д) гоють, доїте, зневіряться, хрестимо, славите

9. Позначте речення, у якому вжито форму наказового способу дієслова

- А) У сучасному світі треба бути оптимістом.
- Б) Нагадаємо: науковці довели, що оптимісти менше хворіють.
- В) Хороший приклад позитивного світосприйняття подають нам діти.
- Г) Дитина дивиться в майбутнє з упевненістю і знає, ким вона буде.
- Д) Навіть у нелегкі періоди криз і потрясінь будьмо оптимістами!

10. Позначте репліку, що не потребує редагування

- А) – Подорожуючи Україною, де вам сподобалося найбільше?
- Б) – Відпочиваючи на березі моря, нас приємно вразив острів Джарилгач.
- В) – Мандруючи Херсонщиною, як вас зустріли Олешківські піски?
- Г) – Ми були приголомшені, побачивши пустелю посеред Європи.
- Д) – Збираючись на пляж, зненацька почалася злива.

11. Позначте речення, у якому виділену сполуку треба писати окремо

- А) Уже й літо минулося, осінь НА/ДВОРІ.
- Б) Над степом, У/ГОРІ, летять журавлі.
- В) З/ВЕРХУ сонце так і сипле теплим промінням.
- Г) Сиртка соломи й гай бовваніють В/ДАЛИНІ.
- Д) Сірим змієм плазує шлях З/ГОРІ високої в долину.

12. Позначте речення, у якому виділене слово є сполучником і його треба писати разом

- А) Я люблю тебе, друже, ЗА/ТЕ, що не можу тебе не любити.
- Б) ЯК/БИ я була зіркою в небі, я б не знала ні туги, ні жалю.

В) Ми вірші пишемо ПРО/ТЕ, як стати біля дум на варті.

Г) ЩО/Б у серці не таїлось, на лиці усе б відбилось.

Д) ЯК/ЩО трапиться, нарікай на себе!

13. Прочитайте речення «ПРОТЯГОМ уроку, ЩО проводив практикант, ми Й не поворухнулися, АДЖЕ було дуже цікаво». Правильно визначено, до яких частин мови належать виділені слова, у рядку

А) прийменник, займенник, частка, сполучник

Б) прислівник, займенник, сполучник, прийменник

В) частка, сполучник, прийменник, займенник

Г) іменник, сполучник, частка, займенник

Д) іменник, займенник, сполучник, прислівник

14. Позначте речення, у якому обидва виділені іменники вжито у формі знахідного відмінка

А) Спочатку наші ПРЕДКИ називали СОНЦЕ Дажбогом.

Б) Нещадний грудень з рук обох кладе на ШЛЯХ ЗАМЕТИ сизі.

В) На Трійцю ЛЮДИ квітчають свої ОСЕЛІ зеленню й пахучими травами.

Г) ГРУДЕНЬ РІК кінчає, а зиму починає.

Д) Стара ВЕРБА простягає свої довгі зелені ВІТИ до самої води.

15. Позначте двоскладне речення

А) Історії ж бо пишуть на столі.

Б) Люди, будьте взаємно ввічливі!

В) Багато слів написано пером.

Г) Курна дорога, приспана туманом.

Д) Джерело красномовства – у нашому серці.

16. Позначте речення, у якому виділене слово виконує роль обставини

А) Вересень пішов поміж садами в степах КРУТИТИ крила вітряків.

Б) Любив я, їдучи на возі з луку, ДИВИТИСЯ, лежачи, на зоряне небо.

В) Найвище уміння — ПОЧАТИ спочатку життя, розуміння, дороги, себе.

Г) Попададя прохала їх ЗАЛИШИТИСЯ, але пізня година кликала додому.

Д) Пізнати мову народу — ЗРОЗУМІТИ його душу.

17. Позначте неправильно побудоване речення

А) Моя мати — наївність, тиха жура і добрість безмежна.

Б) Авторами стрілецьких пісень часто є невідомі поети й композитори.

В) Молодь любить пригодницькі романи й слухати сучасну музику.

Г) Для художника важливо було осмислити страждання й радості людини.

Д) Студенти прийшли послухати лекцію та законспектувати головне.

18. Складносурядне речення утвориться, якщо до фрагмента «Люблю осінь у місті _____» додати

А) коли парки та сквери губляться в кучугурах опалого листя

- Б) але моя мати в цю пору чомусь завжди сумує
- В) хоч і сумно від того, що скоро зима
- Г) і зиму у лісі, і літо з весною у горах і в полі
- Д) особливо вбрані в золото урочисті парки

19. Позначте речення з відокремленим додатком

- А) У нас там, на городах, пахне кропом у сизі ранки.
- Б) За тополями ранок встає, одягнувши в рожеве калину.
- В) Такий пісенний добрий лад в землі моєї – України.
- Г) Осяяний сонцем, перед нами розкрився зовсім новий світ.
- Д) Там, замість житечка, у теплеє літечко враз терен зацвів.

20. Позначте речення з відокремленим означенням (розділові знаки пропущено)

- А) Над озером стояв оповитий серпанком загадковості ранок.
- Б) Замазане зелено-бурими хмарами небо припало до землі.
- В) На прикритих снігом ланах де-не-де бовваніє почорнілий бур'ян.
- Г) Обставлені ожередами соломи видніють здалеку хутори.
- Д) Пожовтілі й пригаслі зорі вистилали все небо мов хто висипав їх із коша.

21. Якщо поставити на місці пропусків слово МОЖЕ, то ускладненим стане речення (розділові знаки пропущено)

- А) Це _____ навіть і не вірші.
- Б) Не кожен _____ перепливати Дніпро.
- В) Чи _____ майстер поглянути на креслення?
- Г) Ця інформація _____ врятувати життя.
- Д) А _____ бути зовсім, зовсім зле.

22. Позначте речення, у якому підрядну частину можна замінити відокремленим означенням

- А) Ті пісні любі, що несуть радість межи люди.
- Б) Над містом стояло розпечене сонце, яке швидко доїдало рештки туману.
- В) Поезія – це чудо із чудес, яке бринить у Всесвіт звуком кожним.
- Г) На одній з вулиць Переяслава досі росте акація, яку посадив Тарас Шевченко.
- Д) Вдивляюся в море, що несе на своїх хвилях кораблі.

23. Позначте речення з прямою мовою (розділові знаки пропущено)

- А) Хтось давно ще сказав що спів то мова душі.
- Б) Рано ти каже батько закінчив науку.
- В) Прозоре небо підіймайся вище!
- Г) Любіть Україну у сні й наяву.
- Д) Хто вам сказав що я слабка що я корюся долі?

24. Позначте складне речення з різними видами зв'язку

- А) Вибираючи професію, ми хочемо, щоб вона відповідала нашому характерові, давала змогу розкрити здібності.
- Б) Проте робота теж здатна накласти відбиток на характері, змінити життєві погляди.
- В) Людям, пов'язаним з мистецтвом, притаманний артистизм: інтелігентними та піднесеними вони залишаються й у звичайному житті.
- Г) Професія лікаря формує в людині не просте співчуття, а прагнення докласти всіх зусиль, щоб допомогти іншим.
- Д) Можна стати по-справжньому щасливим, коли характер і професія перебувають у гармонії: робота тоді не суперечитиме життєвим принципам.

25. Позначте поширене речення

- А) Брат із сестрою починають змагатися.
- Б) Дякую, шановний Семене Петровичу!
- В) Університет перейменовано.
- Г) Мабуть, пролетіло кілька років.
- Д) Братик нашкодив і накивав п'ятами.

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Позначте рядок, у кожному слові якого однакова кількість букв і звуків

- А) купаєшся, приїжджати, тріщить, вітчизняний
- Б) осяяння, щільний, являється, пам'ять
- В) заощаджувати, альянс, щілинний, джмелик
- Г) розжитися, висаджує, щавель, роз'єднання

2. Прочитайте текст (цифри позначають наступне слово) «Деякі (1)уподобАння (2)українців у (3)царинІ (4)кулінАрії не здаються нам традиційними. Знаючи про (5)корИсні властивості (6)кропИви, наші пращури додавали її до супів, салатів і навіть робили з неї (7)начИнку до вареників. А галичани, наприклад, варили (8)піснИй борщ на буряковому квасі з грибами й (9)чорнослИвом». Неправильно виділено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах рядка

- А) 1, 3, 6, 7, 9
- Б) 1, 3, 5, 7, 8
- В) 2, 4, 6, 7, 8
- Г) 3, 5, 6, 8, 9

3. Позначте рядок, у якому правильно утворено всі прикметники

- А) турист – туристський, тиждень – тиждневий, гайдамака – гайдамацький
- Б) сирота – сирітський, Одеса – одеський, пристрасть – пристрастний

В) область – обласний, пірат – пірацький, парубок – парубоцький
 Г) товариш – товариський, контраст – контрастний, викладач – викладацький

4. Прочитайте речення «(1)_ степену ще дужче розжеврілось, і на грядках, (2)_ кого (3)_же зорано, червоно виблискують скиби, а (4)_ борознах, як сніг (5)_ проваллі, біліє опалий цвіт». Літеру В треба писати замість обох цифр варіанта

- А) 1, 2
- Б) 1, 3
- В) 2, 5
- Г) 3, 4

5. Позначте речення, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати подвоєні літери

- А) Остан_ім часом на Закарпат_і, Поліс_і та в інших регіонах України значно зросла кількість пожеж.
- Б) Розгублен_і й без_ахисні, в обіймах полум'я опиняються безневин_і тварини.
- В) Причиною займан_я часто стає спалюван_я лист_я та сухої трави.
- Г) Масштаби завдан_ої шкоди довкіл_ю вражають навіть загартован_их вогнем рятувальників.

6. Позначте рядок, у якому в усіх словах на місці пропуску треба писати знак м'якшення

- А) пот_мянїлий, мен_шість, стіл_чик, скрин_ці, волос_кий
- Б) ніжєн_ка, різ_блення, барабан_щик, нян_чити, кан_йон
- В) Уман_щина, перелаз_мо, пол_ський, лос_йон, близ_ко
- Г) брин_чати, гет_манський, дівчинон_ці, т_охкати, погод_ся

7. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати апостроф

- А) торф_яний, перев_язаний, бур_янище, розм_який, Лук_ян
- Б) В_ячеслав, сурм_яний, надвечір_я, медв_яний, реп_ях
- В) черв_як, Св_ятослав, обов_язок, полив_яний, надбрів_я
- Г) харків_янин, міжгір_я, мавп_ячий, розв_язання, кав_ярня

8. Позначте рядок, у якому немає орфографічної помилки

- А) День незалежності України, Нобелівська премія, кав'ярня «Берізка»
- Б) бог Перун, Європейський Союз, станція метро Спортивна
- В) місто Кривий Ріг, Шевченків «Кобзар», комета Галлея
- Г) священна «Біблія», Західна Україна, місто Біла Церква

9. Позначте рядок, усі слова якого треба писати з дефісом

- А) по/козацьки, інтернет/магазин, кам'яно/вугільний, суспільно/політичний
- Б) крохмале/патоковий, жар/птиця, сніжно/білий, хтозна/звідки

- В) рута/м'ята, лимонно/кислий, по/новому, південно/західний
 Г) садово/городній, західно/європейський, бозна/що, вряди/годи

10. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати літеру И

- А) печ_во, пр_оритет, вит_рати, ч_пси, кош_чок
 Б) граф_н, ч_збургер, вел_чезний, вул_чка, кос_нус
 В) зд_рати, ш_ршавий, д_ригент, мавп_ня, реч_татив
 Г) міл_на, аж_отаж, вакц_на, к_нджал, ауд_торія

11. Позначте речення, у якому немає орфографічних помилок

- А) Кольори українського синьожовтого прапора – ніби пшениця у степах під голубим склепінням неба – невинуваті.
 Б) Адже значною мірою завдяки фізико-географічному росташуванню звичним для нас є саме таке поєднання – яскраве сонце і чисте небо над головою, а на ланах – пшениця.
 В) Цілком імовірно, що й Державний герб України – тризуб – є вказівкою на переважливу особливість фізико-географічного положення – вихід до Чорного й Азовського Морів.
 Г) Чимало вчених пов'язують тризуб із культом Посейдона – одного з міфічних богів, що керував морями за допомогою тризуба на довгому ратищі.

12. Позначте прислів'я, у якому виділені сполуки слів треба писати окремо

- А) Людська праця НЕ/ДУРНИЦЯ, розкидати НЕ/ГОДИТЬСЯ.
 Б) За битого двох НЕ/БИТИХ дають, та й то НЕ/БЕРУТЬ.
 В) НЕ/ПРАВДОЮ далеко зайдеш, а назад НЕ/ВЕРНЕШСЯ.
 Г) НЕ/БУДУЙ своє щастя на НЕ/ЩАСТІ інших.

13. Позначте рядок, у якому правильно написано всі слова

- А) Вінниччина, овруцький, тремтіти, пригірклий, п'єдестал
 Б) жульєн, піцца, ін'єкція, форпостний, сек'юриті
 В) імміграція, агенство, консьєрж, презирство, досхочу
 Г) медальйон, неспроста, каміньчик, голландець, пестливий

14. Позначте речення, у якому правильно розставлено розділові знаки при прямій мові

- А) «Тарас Шевченко! Досить було однієї людини, щоб урятувати цілу націю! – так говорив про Великого Кобзаря Остап Вишня».
 Б) Максим Рильський зазначав – «Іван Франко – це розум і серце нашого народу».
 В) «Стефаник – це митець з Божої ласки, – сказав Іван Франко й додав: – Він уміє найпростішими засобами справити якнайбільше враження».

Г) «Поетів такого масштабу, такого дарування народжується мало – один-два на століття. Вона наближена до істини» – так говорив про Ліну Костенко літературознавець Григорій Ключек.

15. Позначте речення, у якому перед виділеним словом і після нього не треба ставити коми (розділові знаки пропущено)

- А) Мені не треба ЧУЄТЕ не треба краси і див для серця позичать.
- Б) У нас залишилась ПРИНАЙМНІ ще година.
- В) У калині КАЖУТЬ материнська любов і мудрість.
- Г) А й ПРАВДА крилатим ґрунту не треба.

16. Позначте речення, у якому немає пунктуаційних помилок

- А) Горять в росі ранкові далі багаті різнобарв'ям трав.
- Б) Тут не можна пройти не поранивши душу.
- В) Оповитий тишею степ дихав пахощами росяних трав.
- Г) Осяяний сонцем перед нами розкрився зовсім новий світ.

17. Позначте речення, у якому допущено пунктуаційну помилку

- А) Українські писанки різняться не тільки кольоровою гамою, а й символікою.
- Б) Лемки зазвичай зображають на великодніх яйцях сонечка, зірки, хрестики й ружі.
- В) На Бойківщині писанки оздоблюють зірками і кривульками, і спіралями, що символізують «нитку життя».
- Г) Гуцули в розписі використовують як геометричні фігури, так і рослинні та тваринні мотиви.

18. Позначте речення, у якому перед однорідними членами треба поставити двокрапку, а після них – тире (розділові знаки пропущено)

- А) Тут усе і повітря і тиша і дерева сповнене якоїсь загадкової сили.
- Б) Ні спека дня ні бурі ні морози ніщо не вб'є любов мою живу.
- В) Усе в чеканні спілі краплі рос земля і місяць вишні і тополі.
- Г) На все осінь щедра на кавуни і на дощі і на холодні роси.

19. Позначте речення, у якому пропущено ко́му перед виділеним словом

- А) Ми в боротьбі пройшли крізь бурі і негоди (І) творимо життя незборне, молоде.
- Б) Де-не-де біля вирв синіє безводний полин (АБО) кущиться пахучий чебрець.
- В) Життя і мрія в згоді не бувають (І) вічно борються, хоч миру прагнуть.
- Г) Реве Дніпро (Й) лани широкополі медами пахнуть, колосом шумлять.

20. Позначте речення, у якому допущено пунктуаційну помилку

- А) Вік прожити – не ниву пройти гомінку.
- Б) Не вітер – буря над землею в замети клала білий сніг.
- В) Найбільше у світі любив він осінь – природи солодку зрілість.

Г) Прохолодне повітря – напоєне запахом скошених трав.

IV етап Робота з текстом

З самого малечку я сприймав і вбирав у себе Львів за запахами. Їх безліч, і за ними можна розпізнати пору року, навіть не виходячи з хати, і не визираючи з вікна. Восени гостро пахли квашені огірки, присмачені кропом, часником і хроном. З передмість долинав мінорний запах паленого картоплиння. Перехід з осені на зиму був ознаменований запахом квашеної капусти, а взимку, напередодні Різдвяних свят, уже панували в повітрі запахи диму, на якому ледь не весь Львів вудив ковбаски. На самі ж свята пахло пампухами, рибою, медом.

На Великдень стукав у вікна і двері запах різного печива, пасок, свіжих фіалок, а влітку – сушених на сонці грибів і суниць, якими торгували просто на вулицях. Коли ж літо добігало кінця, то все місто потопало в п'яному ароматі варення з ягід і рожі.

Місто _____ своє обличчя на протязі дня до невпізнання. На світанку, коли воно ще дрімало, торохкочучи бруківкою, в'їжджали на Ринок вози, навантажені городиною та іншими товарами. Потім починали лунати дзвоники трамваїв, шурхали мітли, після сьомої на вуличках з'являлися учні, що прямували до шкіл. Місто прокидалося вже повністю: починали деренчати ролети на дверях крамниць, відчинятися вікна, і Львів тоді дзвенів сотнями голосів.

Біля Віденської кав'ярні завжди вирував натовп: одні чекали на трамвай, інші кудись поспішали або ловили гав. Поруч продавали соняшникове та гарбузове насіння, гарячі смажені каштани, турецькі й волоські горіхи в торбинках, скручених з газети.

Любили ми бігати на Ринок і дивитися на гуцулів у чорних капелюхах, обв'язаних крайками, в грубих полотняних портках і таких самих сорочках, густо гаптованих червоно-чорними хрестиками. Вони продавали миски, чарки і дзбанки з глини, дерева або міді, торбинки, паски і постолі, кольорові забавки, канцелярські вироби з дерева, рамки, підписані назвами місцевостей – Сколе, Косів, Жаб'є.

Бойки з довжелезними вусами торгували і яблуками, і грушами, і сушеними боснійськими сливами. Дітям бойки продавали все це дешевше, тому матері посиляли нас, а ми тільки тішилися, бо бойки ще й давали нам куштувати свій смачнющий товар.

Але найбільш привабливим Львів був вечорами, коли запалювалися ліхтарі, світилися вітрини, а з ресторацій і кав'ярень долинала музика.

Щосуботи цілим містом котилися гучні виляски, схожі на постріли. То господині тріпали, розвісивши на рейках, килими, доріжки, перини й подушки.

А як наставала неділя і була тепла пора року, то відчинялися всі вікна на всіх вулицях міста, і з тих вікон вихилялися люди, переважно цікавські

жінки, старі й молоді. Спершись ліктями на подушки, одні перегукувалися, другі мовчки розглядали перехожих, треті чекали на те, що не прийде, і у всіх на вустах грала усмішка. І всі почувалися, як одна велика родина: незнайомі могли собі заговорити до незнайомих так, мовби знали роками, бо не тільки самі люди, а й ціле місто було усміхнене і радісне. (За Ю. Винничуком)

1. Серед запропонованих заголовків до тексту найбільш вдалий

- А) Старий Львів
- Б) Різдво у Львові
- В) Легенди Львова
- Г) Львівський Ринок

2. Текст написано в стилі

- А) публіцистичному
- Б) художньому
- В) розмовному
- Г) науковому

3. З тексту стає зрозуміло, що бойки займалися

- А) гончарством
- Б) бондарством
- В) садівництвом
- Г) кравецтвом

4. У тексті немає згадки про

- А) гуцулів
- Б) львів'ян
- В) боснійців
- Г) школярів

5. Хибним є твердження

- А) біля Віденської кав'ярні була трамвайна зупинка
- Б) жителі Косова носили чорні капелюхи
- В) у неділю львів'яни відпочивали від хатніх справ
- Г) на Великдень львів'яни готували варення з ягід і рожі

6. З тексту дізнаємося, що традиційна гуцульська вишиванка

- А) гаптована червоно-чорними хрестиками
- Б) обв'язана крайками
- В) зроблена з тонкого полотна
- Г) такого ж кольору, як капелюх

7. Іменник «виляски» в тексті пов'язаний з процесом

- А) виготовлення дзбанів
- Б) тріпання килимів
- В) випікання пасок
- Г) смаження риби

8. Правильним є твердження

- А) запах паленого картоплиння долинав з центру Львова
- Б) матері боялися відпускати дітей на Ринок

- В) ввечері на вулицях Львова було надзвичайно тихо
 Г) до сьомої години учнів на вулицях Львова не було видно

9. На Різдво у Львові найбільше пахло

- А) ковбасками та квашеною капустою
 Б) смаженими каштанами та горіхами
 В) пампухами, рибою і медом
 Г) квашеними огірками, присмаченими кропом

10. Діти мали змогу купити дешевше та ще й безкоштовно скуштувати

- А) турецькі горіхи
 Б) боснійські сливи
 В) волоські горіхи
 Г) віденську каву

11. На місці пропуску в реченні «Місто ____ своє обличчя на протязі дня до невпізнання» доречно вжити слово

- А) обмінювало
 Б) змінювало
 В) вимінювало
 Г) замінювало

12. Лексичну помилку допущено в реченні

- А) Перехід з осені на зиму був ознаменований запахом квашеної капусти, а взимку, напередодні Різдвяних свят, уже панували в повітрі запахи диму, на якому ледь не весь Львів вудив ковбаски.
 Б) Місто ____ своє обличчя на протязі дня до невпізнання.
 В) Дітям бойки продавали все це дешевше, тому матері посилали нас, а ми тільки тішилися, бо бойки ще й давали нам куштувати свій смачнющий товар.
 Г) І всі почувалися, як одна велика родина: незнайомі могли собі заговорити до незнайомих так, мовби знали роками, бо не тільки самі люди, а й ціле місто було усміхнене і радісне.

13. Фразеологізм вжито в реченні

- А) На Великдень стукав у вікна і двері запах різного печива, пасок, свіжих фіалок, а влітку – сушених на сонці грибів і суниць, якими торгували просто на вулицях.
 Б) Місто ____ своє обличчя на протязі дня до невпізнання.
 В) Біля Віденської кав'ярні завжди вирував натовп: одні чекали на трамвай, інші кудись поспішали або ловили гав.
 Г) Але найбільш привабливим Львів був вечорами, коли запалювалися ліхтарі, світилися вітрини, а з ресторацій і кав'ярень долинала музика.

14. Позначте речення, у якому іменник «Львів» ужито у формі знахідного відмінка

- А) З самого малечку я сприймав і вбирав у себе Львів за запахами.
 Б) Перехід з осені на зиму був ознаменований запахом квашеної капусти, а взимку, напередодні Різдвяних свят, уже панували в повітрі запахи диму, на якому ледь не весь Львів вудив ковбаски.

В) Місто прокидалося вже повністю: починали деренчати ролети на дверях крамниць, відчинятися вікна, і Львів тоді дзвенів сотнями голосів.

Г) Але найбільш привабливим Львів був вечорами, коли запалювалися ліхтарі, світилися вітрини, а з ресторацій і кав'ярень долинала музика.

15. Позначте речення, у якому вжито прикметник у формі найвищого ступеня порівняння

А) Бойки з довжелезними вусами торгували і яблуками, і грушами, і сушеними боснійськими сливами.

Б) Дітям бойки продавали все це дешевше, тому матері посиляли нас, а ми тільки тішилися, бо бойки ще й давали нам куштувати свій смачнючий товар.

В) Але найбільш привабливим Львів був вечорами, коли запалювалися ліхтарі, світилися вітрини, а з ресторацій і кав'ярень долинала музика.

Ключі до тестових завдань для 9 класу:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	В	Д	Б	А
2.	Г	А	А	Б
3.	В	Б	Б	В
4.	Г	В	Г	В
5.	Г	Г	А	Г
6.	Д	Б	Г	А
7.	Б	Г	А	Б
8.	Д	В	В	Г
9.	Б	Д	Б	В
10.	В	Г	Б	Б
11.	Б	Д	Г	Б
12.	А	Б	А	Б
13.	В	А	А	В
14.	Б	Б	В	А
15.	В	Д	Б	В
16.	Д	А	В	-
17.	В	В	В	-
18.	Д	Б	А	-
19.	Д	Д	Г	-
20.	А	Г	Г	-
21.	Г	А	-	-
22.	А	Г	-	-
23.	В	Б	-	-
24.	В	Д	-	-
25.	-	В	-	-

Тести для 10 класу**I етап****Культура слова (лексика, фразеологія)****1. Позначте рядок, у якому допущено лексичну помилку**

- А) вітряний ранок, вітряний ліс
- Б) вітровий режим, вітровий удар
- В) снігова баба, сніжна людина
- Г) олійна фарба, зелена фарба
- Д) рибний магазин, риб'ячий хвіст

2. Позначте речення, що потребує редагування

- А) Галина перебувала на підприємстві на гарному рахунку.
- Б) Публіка захоплено слухала тріо виконавців.
- В) Я люблю слухати народні пісні.
- Г) У майбутньому підприємство планує покращити результати роботи.
- Д) Через град було втрачено врожай.

3. Позначте речення, у якому слово «відношення» вжито помилково

- А) Відсоткове _____ двох чисел.
- Б) Учений розповів про синтаксичні _____.
- В) Усім було помітно уважне _____ до однокласників.
- Г) Цей виступ не мав ніякого _____ до тематики засідання.
- Д) На уроці геометрії ми опрацювали параграф «_____ площ поверхонь подібних многогранників».

4. Позначте речення, у якому можна вжити обидва слова, що подані в дужках

- А) Я (беру, приймаю) участь у змаганнях.
- Б) Відео (знаходиться, розміщено) на сайті.
- В) Команда (отримала, здобула) перемогу.
- Г) Повідомляють (слідуюче, наступне) питання конференції.
- Д) Під гучні (оплески, аплодисменти) Сергій завершував концерт.

5. Позначте речення, у якому виділене слово вжито в прямому значенні

- А) Рішення про ЗАМОРОЖУВАННЯ цін на пальне може бути переглянуте.
- Б) ГАЛОПУЮЧА інфляція посилює руйнівний вплив на грошовий обіг.
- В) Лише одне відео зробило дівчину ЗІРКОЮ інтернету.
- Г) ПОМЕРЕЖИВ вечір кучерявий льодяними фатами вікно.
- Д) Параолімпійська збірна України ввійшла до першої десятки РЕЙТИНГУ найкращих спортсменів світу.

6. Позначте речення, що не потребує редагування

- А) Уранці мені не хотілося навіть розплющувати очей.
- Б) Представники двох компаній домовилися про співробітництво в області літакобудування.
- В) У якості консультанта на засідання було запрошено Андрія Михайловича.
- Г) На зборах підняли питання оплати праці.
- Д) Учень вірно відповів на всі запитання до тексту

7. Позначте речення, у якому є антоніми

- А) Хто ошпарився на молоці, той і на воду дме.
- Б) Треба нахилитися, щоб з криниці води напитися.
- В) Хочеш їсти калачі – не сиди на печі.
- Г) Із щастя та горя скувалася доля.
- Д) Брехня триває доти, доки панує довір'я.

8. Позначте правильний варіант послідовного заповнення пропусків у реченні «Мій батько завідував лабораторією в _____ інституті, тому був _____, що наукові досліді _____ до створення прогресивних технологій»

- А) дослідницькому, переконаний, призводять
- Б) дослідницькому, переконанливий, приводять
- В) дослідному, переконливий, призводять
- Г) дослідному, переконаний, приводять
- Д) дослідному, переконаний, спричиняють

9. Позначте словосполучення з лексичною помилкою

- А) дипломатичні відносини
- Б) святкові міроприємства
- В) переказати гроші
- Г) підбивати підсумки
- Д) порушити питання

10. Позначте речення, що не потребує редагування

- А) Для капітального ремонту нам підійде будь-який матеріал.
- Б) На протязі дня підприємству треба відвантажити весь товар.
- В) Концерт розпочався біля двадцятої години.
- Г) Вистава розпочнеться рівно через час.
- Д) Завдяки граду було знищено весь урожай.

11. Позначте речення, у якому виділене слово вжито в невластивому для нього значенні

- А) Трускавець **ВВАЖАЮТЬ** одним з найпопулярніших курортів.
- Б) Директор банку **ПЕРЕБУВАЄ** за кордоном.
- В) Тлумачний словник **ЗНАХОДИТЬСЯ** в шкільній бібліотеці.
- Г) Поштове відділення **РОЗТАШОВАНЕ** на першому поверсі висотного будинку.
- Д) Сашко намагався **ВІДЧИНИТИ** вікно, бо відчував задуху.

12. Позначте речення, у якому можна вжити обидва слова, що подані в дужках

- А) Останні дні травня були (дошовими, дошовитими).
- Б) Протягом (століть, сторіч) українська пісня бриніла над широким степом.
- В) Вчорашній вечір минув без жодних (інцидентів, нагод).
- Г) Представники різних поколінь не завжди (здібні, здатні) порозумітися.
- Д) У текстах студентів іноді (зустрічаються, трапляються) помилки.

13. Позначте правильний варіанти послідовного заповнення пропусків у реченні «Протягом місяця я _____ на курси _____»

- А) ходжу, по англійській мові
- Б) ходжу, англійської мови
- В) хожу, по англійській мові
- Г) ходю, англійської мови
- Д) хожу, з англійської мови

14. Позначте речення, у якому вжито антонім до фразеологізму «розпустити язика»

- А) Чіпка – як води набрав у рот: він мовчки їв, мовчки пив.
- Б) Намоловши язиком досхочу, він, нарешті, пішов нагору до друзів.
- В) Молодиці перебрали язиком усіх дівчат на селі – і багатих, і бідних.
- Г) Мабуть, смачна каша, що й язика з нею проковтнеш, як покуштуєш.
- Д) Якось важко було слухати вчителя, коли хтось поруч дуже дріботів язиком.

15. Позначте рядок, у якому всі слова запозичені

- А) маестро, директор, таксі
- Б) комунікація, пшоно, пальто
- В) хокей, футбол, мрія
- Г) перешкода, корупція, преамбула
- Д) бізнес, готель, вареник

16. Позначте речення, у якому допущено лексичну помилку

- А) Сергію і в голову не приходило, що його можуть шукати.
- Б) Батьки моїх однокласників дали згоду на зйомку їхніх дітей під час освітнього процесу.
- В) Концерт гурту «Океан Ельзи» відбувся на стадіоні просто неба.
- Г) Грицько Чупруненко жив за принципом «моя хата скраю».
- Д) Сонцезахисні окуляри й панамы стануть у пригоді на пляжі.

17. Позначте речення, що містить синонім до слова «розмовляти»

- А) Од молдаванина до фінна на всіх языках все мовчить, бо благоденствує!
- Б) Заздрити мені нема чого, бо ні з ким по-людськи словом перекинутись, ні повеселитись, ні посумувати.
- В) Змовились ми мовчати, нікому й не натякати про нашу роботу.
- Г) Понабирали в рота води й сидять, кліпають очима.
- Д) Є ситуація, коли краще тінню усмішки прикритись, прикусити язика.

18. Позначте речення, у якому немає діалектизму

- А) Гірські плаї, наче ті потоки, розходяться галузками щомиті.
- Б) Олеся проміняла вишукані туфлі на гуцульські мешти, одружившись зі Степаном.
- В) Найсмачніша страва від моєї матусі – це печена бараболя зі сметаною.
- Г) У життєвому коловороті народжуються неповторні людські світи.
- Д) Зоя Жмут – добра газдиня, пари в селі їй не було.

19. Позначте рядок, у якому правильно розкрито значення фразеологізмів

- А) нитка Аріадни – дороговказ, згущувати фарби – перебільшувати
- Б) гнути кирпу – сваритися, водити за носа – обдурювати
- В) скреготати зубами – гніватися, розпустити пір'я – сваритися
- Г) смалити халявки – залицятися, руки нагріти – захворіти
- Д) наріжний камінь – основа, по струні ходити – бути в небезпеці

20. Позначте рядок, у якому фразеологічні звороти є синонімами

- А) нове слово – нова мітла
- Б) ні пари з уст – як у рота води набрав
- В) розправити крила – замовляти зуби
- Г) бентежити кров – не чути землі під ногами
- Д) альфа і омега – яблуко розбрату

21. Позначте речення, у якому немає лексичної помилки

- А) Україна — це край чудесних дум і пісень, легенд і казок, країна людей сміливих і мужніх, сердечних і поетичних.
- Б) Думала Мотря піти сказати на сина, що він розбоєм промишляє, та шкода й серцевої Галі.
- В) Усе у неї одні такі думки та гадки... аж сплакне сердечна, як їй допече до серця.
- Г) Небажані реакції, що виникають під час операції, виявляються в порушенні серцевої діяльності, розладі дихання.
- Д) Митько розтяг гармошку, дівочі голоси підхопили серцеву, душевну мелодію

22. Позначте речення, у якому є лексична помилка

- А) Хмельницький уміло використовував найрізноманітніші тактичні прийоми, залежно від співвідношення сил і конкретної обстановки бою.
- Б) Павло Тичина – незрівнянний майстер умілого, розумного й тактовного використання елементів народної мови.
- В) Одного вечора прийшла в гості до Петренків якась далека їхня родичка, того ступеня родичання, що називається десятою водою на киселі.
- Г) Володя ходив на тактовні заняття, вивчав гвинтівку, автомат і слухав бесіди.
- Д) На Троєщині збудували великий житловий масив.

23. Позначте речення, що потребує редагування

- А) Весь ярмарок, велелюдний, гомінливий, залишається на місці, кружляючи, немов у безглуздому танці, під оцим високим нагрітим куполом неба.
- Б) Незважаючи на пізню пору, вулиці міста були ще досить людяні.
- В) Велике й людяне серце було в Миколи.
- Г) Сергій дуже людяний, завжди комусь допомагає, за когось клопочеться.
- Д) Улянка усміхалась людяною усмішкою, простягнувши до мене маленькі рученята.

24. Позначте репліку, що потребує редагування

- А) – О котрій годині рушає потяг на Одесу?
- Б) – Без двадцяти шість.
- В) – Ми встигнемо випити кави?
- Г) – На мою думку, ризикувати не варто.
- Д) – А може, все ж таки встигнемо?

II етап**Граматика (синтаксис, морфологія, словотворення)****1. Спільнокореневими до іменника «роса» є всі наведені слова, окрім**

- А) зросити
- Б) росяний
- В) росинка
- Г) рослий
- Д) зрошений

2. Позначте рядок, у якому всі слова не мають закінчення

- А) метро, колібрі, пальто, працювати
- Б) говорити, ситро, кольрабі, сіно
- В) поні, какаду, Туапсе, швидко
- Г) Київ, мадам, разом, по-українськи
- Д) уперше, шимпанзе, літо, квиток

3. Позначте речення, у якому виділене слово є сполучником

- А) Берег моря, **ЩО** починався за великим ставом, був покритий густим лісом.
- Б) Найбагатший той, **ХТО** володіє рідною мовою.
- В) Той ліс, **ЩО** я дитиною садив, гуде й шумить на кам'янім узгір'ї.
- Г) Я знаю, **ЩО** любити – велике щастя для людини.
- Д) Слово, **ЯКЕ** не з серця вийшло, до серця не дійде.

4. Позначте односкладне безособове речення

- А) Над книгою людства схиляю чоло.
- Б) Хочу слухать забуті пісні.
- В) Ніч темна.
- Г) Скрізь віяло свіжістю й ароматом води.
- Д) Голос пращурів лунає крізь століття.

5. Позначте рядок, у якому граматично правильно побудовано обидва словосполучення

- А) срібне кольє, головна біль
- Б) широкий путь, вільний степ
- В) смачна салямі, справедливе журі
- Г) барабанна дріб, високий насип
- Д) маленьке поні, вищий ступінь

6. Позначте рядок, у якому правильно утворено всі присвійні прикметники

- А) Олексіїв, Микитів, Сергіїв
- Б) Наталчин, Оленин, Надіїн
- В) мишиний, вовчий, ведмежий
- Г) Миколин, Оксанів, Максимів
- Д) сестрин, батьків, Андріїн

7. Правильним варіантом послідовного заповнення пропусків у реченні « _____ , зустріч однокласників відбудеться _____ » є слова в рядку

- А) Сергіє Петровичу, о дванадцятій годині
- Б) Сергію Петровичу, в дванадцять годин
- В) Сергію Петрович, о дванадцятій годині
- Г) Сергій Петровиче, в дванадцятій годині
- Д) Сергію Петровичу, о дванадцятій годині

8. Позначте речення, у якому правильно вжито дієслівну форму

- А) Розповісиш мені про себе?
- Б) Ході́мте швидше до класу!
- В) Виконаймо вправу разом!
- Г) Біжі́мте до річки!
- Д) Ти дасиш мені відпочити після роботи?

9. Позначте неправильно побудоване речення

- А) Сонце пригрівало, висушуючи рештки роси.
- Б) Повернувшись із відрядження, Олег пішов на роботу.
- В) Визирнувши у вікно, на вулиці йшов сніг.
- Г) Причаївшись у малині, Рекс чекав на господаря.
- Д) Пронизуючи хмари, у небі літали блискавиці.

10. Позначте рядок, у якому допущено помилку в уживанні прийменника

- А) в'їзд за перепустками, залежно від погоди
- Б) змагання з плавання, відпочиваємо по черзі
- В) згідно з інструкцією, через неухважність
- Г) пішов за хлібом, називати на прізвище
- Д) автобус на замовлення, виконати за умови

11. Позначте речення, у якому виділене слово/слова є підметом

- А) ДИХАННЯ ГІР було чути навіть у лісі.
- Б) Люблю теплі літні ВЕЧОРИ.
- В) Аліна попросила БРАТА принести телефон.
- Г) ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ оперізував небо велетенським поясом.
- Д) Культура мовлення починається із САМОУСВІДОМЛЕННЯ мовної особистості.

12. Позначте граматично правильний варіант послідовного заповнення пропусків у реченні «Вантажники намагалися занести до під'їзду шафу завширшки від _____ до _____ сантиметрів»

- А) семидесяти, шестидесяти
- Б) сімидесятьох, шестидесятьох
- В) сімдесят, шістдесят
- Г) сімдесяти, шістдесяти
- Д) семидесяти, шістьохдесяти

13. До виділеного фрагменту простого речення «ПЕРЕД УВІМКНЕННЯМ ПРИЛАДУ ознайомтеся з інструкцією» подібною за синтаксичним значенням є виділена частина складного речення

- А) ЯКЩО ДОБРЕ ПРАЦЮВАТИМЕШ, честь і славу матимеш.
- Б) КОЛИ ВИКОНАЮ ЗАВДАННЯ, піду кататися на роликах.
- В) Денис постійно запізнювався на роботу, БО ПІДВОЗИВ СИНА ДО ШКОЛИ.
- Г) КОЛИ Б У ЛЮДСТВА НЕ БУЛО ФАНТАЗІЇ, було б стократ на світі важче жити.
- Д) І ЯКЩО ВПАДЕШ ТИ НА ЧУЖОМУ ПОЛІ, прийдуть з України верби і тополі.

14. Позначте речення, у якому підрядну частину можна замінити дієприкметниковим зворотом

- А) Дівчина милувалася квітами, що стояли у вазі на столі.
- Б) Марина гортала книгу, що подарувала їй подруга на день народження.
- В) Ми поїхали назад дорогою, яка пролягла через густий ліс.
- Г) Учні, які правильно виконали завдання, отримали додаткові бали.
- Д) Микита почув пізній спів солов'їв, які сховалися в кущах.

15. Позначте речення, ускладнене відокремленою прикладкою

- А) Звелася Полтава, велична, натхненна, шумує над морем ланів.
- Б) А рідна сестра його, мла волохата, заводить на ніч голосних солов'їв.
- В) За винятком баби Оришки, малий Чіпка нікого не любив.
- Г) Я хочу встати вранці, на зорі.
- Д) Одягнувши шапку, кошовий махнув рукою.

15. Позначте рядок, у якому правильно визначено частини мови виділених слів «Історія (1)НАРОДІВ учить, (2)ЩО та держава велична, у (3)ЯКІЙ велична (4)МАЛА людина».

- А) (1) іменник, (2) займенник, (3) сполучник, (4) дієслово
- Б) (1) прикметник, (2) сполучник, (3) прикметник, (4) дієслово
- В) (1) іменник, (2) займенник, (3) сполучник, (4) прикметник
- Г) (1) іменник, (2) сполучник, (3) займенник, (4) прикметник
- Д) (1) прикметник, (2) частка, (3) займенник, (4) дієслово

16. Позначте речення, ускладнене однорідними присудками

- А) Громадянин, який хоче жити в демократичному суспільстві, завжди засвідчує свою громадянську позицію.

- Б) Не менш важливим є вміння висловити свої погляди, підтримати правильне рішення чи відстояти справедливість.
- В) Твоя думка та твої ідеї мають значення в суспільному житті.
- Г) Брати участь у виборах – це не тільки право громадян, а й дуже відповідальний обов'язок.
- Д) Будь-яка позиція потребує відповідального ставлення до виконання громадських обов'язків.

17. Безсполучникове складне речення утвориться, якщо до частини «Я озирнувся _____» додати фрагмент

- А) _____ і побачив знайоме обличчя.
- Б) _____ коли почув шурхотіння.
- В) _____ навколо нікого не було.
- Г) _____ але нікого не побачив.
- Д) _____ тому що відчував чийсь погляд.

18. Позначте складне речення із сурядним та підрядним зв'язком

- А) Повітря пахтить квітами, якими минься близький берег, і ти вбираєш у себе аромати лугу.
- Б) Коли почую твій співучий голос, мені здається: серед поля пташка десь дзвенить.
- В) Селяни зрозуміли: сьогодні дощу не буде, бо вітер розвіяв усі хмари на небі.
- Г) Ще здалеку Олеся починає обережно ступати по підлозі, щоб не скрипіли дошки й не було чути, як вона йде.
- Д) Дощ перестав – і все навколо запахло, квіти розправили ніжні пелюстки.

19. Тире після однорідних членів перед узагальнювальним словом треба поставити в реченні (розділові знаки пропущено)

- А) Урочисто вишикувалася проспектами зелена варта каштанів ця почесна варта весни.
- Б) Луки гори пишні сади усе зелене й припишкле.
- В) Посієш впору матимеш зерна гору.
- Г) Усе відпочиває і небо і земля.
- Д) Скрізь лежав сніг на деревах на парканах на стежках.

20. Позначте речення, у якому тире вжито між частинами безсполучникового складного речення

- А) Прокинешся одного разу – надворі вже біло.
- Б) Заспіваєш – і душа летить за піснею у вир.
- В) Хлопці пішли лісом, а дівчата – полем.
- Г) Скромність – окраса людини.
- Д) Самотність – як обірвана струна.

21. Позначте речення, у якому тире вжито між підметом і присудком

- А) Українська мова – одна з найбагатших мов у світі.
- Б) За вікном вагона мерехтіли далекі вогники сіл – теплі земні зірки.
- В) Дивлюсь у воду – місяць у воді сміється.
- Г) Защебетав соловейко – пішла луна гаєм.

Д) День, вечір, ніч, ранок – усе біле, усе тьмяне.

22. Прямую мову в реченні «Я знаю тільки те, що нічого не знаю», – повторював Сократ» правильно передано непрямою мовою в рядку

- А) Сократ повторював, що я знаю тільки те, що нічого не знаю.
- Б) Сократ повторював, що він знає тільки те, що нічого не знає.
- В) Сократ повторював, що йому знайоме лише те, що він не знає.
- Г) Сократ повторював, що мені знайоме тільки те, що я не знаю.
- Д) Сократ повторював, що не може нічого знати з того, що вже знає.

23. Складносурядне речення утвориться, якщо до частини «Почало світлішати _____» додати

- А) _____ сніг сипав не такий рясний.
- Б) _____ і перші півні розірвали ранкову тишу.
- В) _____ бо з-за обрію виринуло сонце.
- Г) _____ чумаки зібралися в дорогу.
- Д) _____ за селом було чути плескіт річки.

24. Позначте речення, у якому неправильно оформлено пряму мову

- А) «Не біда, – поет відмовив, – як ти й сам з дороги звернеш, бо як рими повтікають, ти мені їх не завернеш!»
- Б) «Нарада відбудеться після обіду, – оголосила секретарка й додала – Не запізнуйтеся, будь ласка».
- В) «Ходять тут усякі, – бурмоче бабуся. – Нещодавно речі пропали».
- Г) «На поезію, – писав Б. Грінченко в одному з листів, – завжди я мав тільки короткі хвилини, вільні від праці».
- Д) «По одежі нас вітають, а по розуму проводжають», – говорить українське народне прислів'я.

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Позначте рядок, у якому порушено норму чергування У - В

- А) залишилися вдома, зібралися в дорогу
- Б) вчора було весело, запитай у сестри
- В) приїхав у Херсон, побачив у небі
- Г) запитала у вчителя, намалювала в альбомі
- Д) успіхи в навчанні, купається у хвилях

2. Позначте рядок, в усіх слова якого буквосполучення ДЖ, ДЗ позначають один звук

- А) дзига, джем, піджива, підземка
- Б) джип, підзвіт, дзвін, підживити
- В) підземелля, джаз, дзьоб, дзот
- Г) джоуль, джунглі, раджу, дзвякати
- Д) народжувати, підзаголовок, піджати, дзюдо

3. Позначте рядок, у якому кожне слово має однакову кількість звуків і

букв

- А) щирість, знання, європейський
- Б) джміль, ящірка, тюльпан
- В) граєшся, якість, щебечуть
- Г) мають, життя, сміється
- Д) висаджую, щавель, щілина

4. Позначте рядок, в усіх словах якого на місті пропуску не треба писати м'який знак

- А) оболон_ці, різ_бяр, млин_ці, павутин_ці
- Б) гіс_ть, піс_ня, дон_чин, п'ят_сотий
- В) бояз_кий, шкатул_ці, шіст_десят, розріс_ся
- Г) розкіш_, жен_шень, Уман_щина, сніжин_ці
- Д) Рівнен_щина, тон_ший, пот_мянілий, лл_єш

5. Позначте речення, в усіх виділених словах якого наголос падає на перший склад

- А) Молодь, що недавно робила БЕШКЕТ, тепер втяглася в роботу, у гуртове ЧИТАННЯ.
- Б) Є ще ВИПАДОК закономірного ВЖИВАННЯ архаїзмів — це іронія, сарказм.
- В) ОТАМАН махнув рукою й ЗОЗЛА хряпнув дверима, увійшовши до хати.
- Г) Ория занесла до кімнати смажену КАМБАЛУ та миску пирогів із НАЧИНКОЮ.
- Д) Треба купити КУРЯТИНУ, але не можу знайти ЦІННИК.

6. Позначте рядок, в усіх словах якого треба писати апостроф

- А) кам_яний, дит_ясла, мр_яка, розп_яття
- Б) без_языкий, об_ємний, кар_єра, в_йокати
- В) кіноз_йомка, міжгір_я, кур_єр, бур_ян
- Г) в_язи, над_яскравий, міжбрів_я, пуп_янок
- Д) пам_ять, заозер_я, гр_юкати, зв_язок

7. Позначте речення, у виділеному слові якого немає подвоєних літер

- А) Нарешті показався ДОВГОЖДА(Н, НН)ИЙ поїзд.
- Б) Жир білухи дуже ЦІ(Н, НН)ИЙ.
- В) Високий правий берег БО(В, ВВ)АНИВ за рікою, мов далекі гори.
- Г) (Л, ЛЛ)ЯНА олія має важливе промислове значення.
- Д) ГОДИ(Н, НН)ИК на руці показував одинадцять.

8. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску слід писати букву З

- А) ро_чин, _писати, бе_порадний, _стесати
- Б) ро_писка, ро_почати, _шити, _чесати
- В) ро_кроїти, бе_силий, _тискати, _читати

- Г) бе_крилий, _середини, _хил, ро_тин
 Д) _сушити, ро_копати, _пір, бе_слідно

9. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати літеру И

- А) пр_черствілий, пр_гадати, пр_снівся, пр_стол
 Б) пр_мотано, пр_краса, пр_земкуватий, пр_бігти
 В) пр_літ, пр_пасовувати, пр_зирство, пр_вражий
 Г) пр_міський, пр_дорожній, пр_поганий, пр_шити
 Д) пр_гіркий, пр_бідний, пр_чесано, пр_землитися

10. Позначте речення, у якому допущено помилку в написанні власних назв

- А) Національний банк України на п'ятницю, 8 жовтня 2021 року, зміцнив офіційний курс гривні на 2 копійки.
 Б) 12-й Одеський міжнародний кінофестиваль відбудеться 14-21 серпня в офлайн-форматі.
 В) Генеральний Секретар НАТО Єнс Столтенберг прибув до Вашингтона для зустрічі з високопоставленими урядовцями.
 Г) Для України Республіка Польща є надійним партнером у різних сферах співробітництва.
 Д) Зевс дав Каллісто безсмертя, помістивши її на небі у вигляді сузір'я Великої Ведмедиці.

11. Позначте речення, у якому немає орфографічної помилки

- А) Тільки й мав талант до віршів непозичений, а власний.
 Б) Незахищений від вітру сад скидав білий цвіт додолу.
 В) Мама, не зводячи очей, дивилася на нас.
 Г) Здавалося, що ніщо для неї немає значення.
 Д) Бракороб і не роба – одна хвороба.

12. Позначте речення, у якому пропущено тире між підметом і присудком

- А) За погані речі треба бити в плечі.
 Б) Усяка праця почесна.
 В) Твої думки слухні.
 Г) Малювати моє хобі.
 Д) Мова не полова.

13. Позначте речення, у якому треба поставити кому між означеннями

- А) Широкий український степ лежав навкруги.
 Б) Теплий осінній ранок курився дрібною мжичкою.
 В) Навколо парувала важка чорна рілля.
 Г) Біля великого старого будинку посаджу берізку.
 Д) Холодний різкий вітер бив перехожих в обличчя.

14. Позначте речення з пунктуаційною помилкою

- А) Кажуть, юність нерозсудлива й тривожна.
- Б) На жаль, реальне життя відрізняється від казкового.
- В) Здавалося, пісні пахнуть, квіти співають.
- Г) На щастя, злива вже вщухла, а крізь хмари пробивалося сонце.
- Д) Ріка, звичайно, не Егейське море, котре походить звідси від «еге».

15. Позначте речення з пунктуаційною помилкою

- А) Бійці пересувалися катакомбами, згорбившись.
- Б) Відпочивши, туристи вирушили в похід.
- В) Увійшовши, Тарас привітався з усіма.
- Г) Не подумавши, і кілочка не затешеш.
- Д) Погломонівши, молодята пішли із садка.

16. Позначте речення, у якому допущено помилку при прямій мові

- А) «Скільки ж буде кілометрів?» — запитав Григорія наш дід Семен.
- Б) «Ні, не клич мене, весно!» — казала я їй.
- В) «А хто лічив ті кілометри» — стримано відповів мандрівник.
- Г) «Але чого їй зараз плакати?» — подумав я.
- Д) Дівчина відповідає: «Я цукерок не люблю».

17. Позначте речення з пунктуаційною помилкою

- А) Пройдуть зливи, і замовкнуть грози, і задрімають вітри на ланах.
- Б) Минулася буря і сонце засяяло в ясних небесах.
- В) Уночі була гроза, а в ранці небо затягло хмарами.
- Г) За селом колосилася нива й лунали голоси подорожніх.
- Д) У Марини тоді блищали очі, а серце тремтіло від страху.

18. Позначте безсполучникове складне речення, між частинами якого треба поставити двокрапку (розділові знаки пропущено)

- А) Погляне холодною водою обілля.
- Б) Настало літо настали й жнива.
- В) Багато снігу багато хліба.
- Г) Я пам'ятаю на Дніпрі од берегів тих пахли трави.
- Д) Вкусиш гіркого пізнаєш ціну солодкого.

19. Позначте безсполучникове складне речення, між частинами якого треба поставити тире (розділові знаки пропущено)

- А) Мені снилось я мельник у старому млині.
- Б) Латаття ніжилось в озерах хитали ряску карасі.
- В) Дай серцю волю заведе в неволю.
- Г) Ластівки літали понад самою землею навіть хлопчачі їх не лякали.
- Д) Останній грім скотився з даху сховалось сонце за вікном.

20. Прочитайте речення «З-поміж безлічі книг (1) з якими має справу історія світової літератури (2) поодинокі виділяються ті (3) що ввібрали в себе науку віків (4) і мають для народу значення заповітне (5) найдорощче». Не треба ставити розділовий знак на місці цифри

- А) 1
- Б) 2
- В) 3
- Г) 4
- Д) 5

21. Позначте речення, у якому тире вжито між частинами складносурядного речення

- А) Затихав благовіст в одному селі – відразу ж починав звучати в наступному.
- Б) Історія подарувала нам літописців – посланців із далекого минулого.
- В) Соняшники – мов кулі жовтого вогню.
- Г) Музична ріка – найкраща характеристика для творчості Павла Тичини.
- Д) Ураз труснуло всю світобудову – і тиша впала на свічадо плес.

22. Прочитайте речення «І тоді я зрозумів назавжди (1) що Тичина і пісня (2) брат і сестра (3) що коли багатьох поетів називаємо ми за трафаретом «співцями» (4) то для Павла Тичини слово «співець» (5) найприродніший епітет». Тире треба поставити на місці цифр

- А) 1, 2
- Б) 2, 3
- В) 2, 4
- Г) 4, 5
- Д) 2, 5

23. Позначте речення з пунктуаційною помилкою

- А) Баба гнівалася, коли зривали барвінковий цвіт.
- Б) На кожному крилі городу росли чорнобривці, гарбузи та кущі барвінку.
- В) На яру стояло чималеньке село, і посеред села біліла невеличка церква.
- Г) Ясне сонце, що недавно прокинулося розсіває золоте марево по долині.
- Д) Чужих два слова в пісні буде – і пісня вся тоді чужа!

24. Позначте рядок, у якому немає орфографічної помилки

- А) студентсво, волоський, чешський
- Б) калуський, бугзький, ткацький
- В) сиваський, казахський, ризький
- Г) чуваський, запоріжський, герцогський
- Д) французький, хижацький, парижський

25. Позначте правильно написаний прикметник

- А) кримсько-татарський

- Б) лимонно-кислий
- В) кам'яно-вугільний
- Г) жовто-гарячий
- Д) всесвітньо-історичний

IV етап Робота з текстом

Сонце ще далеко за обрієм. Його дотики до хмар ледве-ледве можна розпізнати. Це навіть ще не дотики. Це погляд здалеку, від якого голубіє небо на тім місці, де зійде сонце. Море спокійне й темне. Повітря вночі чорне, а тепер — сіре, і можна бачити за хвилерізом, за маяком — тіні парусів трьох шаланд. Ми вийшли з готелю: Сев, я й актор-тубілець. Вулиця мокра від роси. Перед готелем невеликий бульвар, що обривається до порту. Маяк уже погашено. Пароплав з чорним димарем і трьома червоними на ньому смугами видушує з себе дим, що помалу сотається в повітрі й заволікає: портовий вокзал, портові будівлі і склепи, будівлі зерноперевантажувачів, залізничні вагони на естакаді. Пароплав із жовтим димарем помалу підносить на грот-мачту прапор: темний квадрат на білому полі. Капітан заявляє цим, що він сьогодні відпливає з нашого Міста до своєї країни за море.

Ми йдемо серединою бульвару в напрямку до східців у порт. Бульвар нагадує клітку зоологічного саду, з якої вивезли звірів і лагодяться її почистити. Ще не повиходили підмітальники, поливальники й чепурії — люди, що мають повне право зневажати нас: вони знають наші гріхи і бруд. Біля пам'ятника французькому герцогові стеляться вниз широкі східці. Герцог показує рукою своє задоволення з моря й торговельної гавані, що лежить просто перед нами. Він не дивиться ліворуч, де військова гавань, ще ліворуч, де нафтова, праворуч — де тепер царство зерна й шкір, ще праворуч, де за будівлями на молу — є море й на високому березі — рештки старовинної турецької фортеці.

По східцях ми біжимо вниз, як школярі. Східців є сотні за дві. Добігаємо до вулички, нею йдемо ліворуч, минаємо торговельну гавань, де до берега причалили дубки й великі шаланди, похитуються в ранішньому сні ці дерев'яні будиночки, похитується сіно на деяких з них, і розноситься важке хропіння команди. Дзенькотять ланцюжки, перекинуті з шаланд на берег.

Ідемо далі й доходимо до краю молу. Вже зовсім світає. Над водою сидять рибалки-аматори, їхні самолови на довгих прутах нахилилися в ряд. Самолов — це вудка з кількома гачками, на кожному з гачків насаджено рачка або дрібну рибу: сардельку чи фіринку. Дрібну рибу ловлять сіткою на круглому обручі. За смугою води, досить широкою для того, щоб нею могло пройти двадцять пароплавів у ряд, кам'яним бар'єром стоїть упоперек хвилеріз. Він не з'єднується з землею, і до нього доходить човен.

Море за хвилерізом бліде, біле, як оливо. Там якраз схід сонця...

Хвилеріз підноситься над водою — з боку гавані на чверть метра, з боку моря — на два метри, метрів зо три завширшки і з кілометр завдовжки. Такі його ознаки цілком задовольняли управління порту. Хвиля розбивається, не доходячи до гавані, коли по морю ходить шторм на всі дванадцять балів. (За Ю. Яновським)

1. За типом мовлення текст можна віднести до

- А) тексту-роздуму
- Б) тексту-розповіді
- В) тексту-опису
- Г) тексту-розповіді з елементами опису

2. Текст належить до стилю мови

- А) художнього
- Б) публіцистичного
- В) наукового
- Г) розмовного

3. У тексті міститься опис усіх об'єктів, окрім

- А) бульвару
- Б) шаланди
- В) порту
- Г) хвилерізу

4. Синонімом до слова «хвилеріз» є іменник

- А) міст
- Б) пристань
- В) віадук
- Г) гребля

5. Правильним є твердження

- А) Перед готелем великий бульвар, що розкинувся біля порту.
- Б) Біля пам'ятника французькому королю стеляться вниз широкі східці.
- В) Самолов — це вудка з кількома гачками.
- Г) Хвилеріз завдовжки становить десять кілометрів.

6. У тексті немає розповіді про

- А) пам'ятник герцогу
- Б) пароплав з чорним димарем
- В) темне і спокійне море
- Г) матросів, що снують бульваром

7. Для цього тексту тематичними хештегами доречно вибрати всі, окрім

- А) # хвилерізгаваньморе
- Б) # спокійноморепам'ятник

В) # рибалкишаландибульвар

Г) # містовечіркорабель

8. Не відповідає змісту тексту твердження

А) Завжди є ті люди, які прибирають сміття інших.

Б) Хвилеріз захищає порт від шторму.

В) Пароплави мають лише чорні димарі.

Г) Самолов завжди має декілька гачків.

9. Слово «сотається» в тексті вжито в значенні

А) рухається в різних напрямках

Б) виходить із чого-небудь суцільним потоком

В) висмикується, випадає з обшарпаного краю

Г) витягується з чого-небудь

10. Знавцями людських гріхів та бруду Ю. Яновський назвав

А) прибиральників і рибалок

Б) підмітальників і поливальників

В) перехожих і герцога

Г) шаланди і пароплави

11. Нафтова гавань, за ствердженням автора, знаходиться

А) ліворуч від пам'ятника герцогу

Б) праворуч від пам'ятника герцогу

В) за будівлями на молу

Г) біля пам'ятника герцогові

12. Кам'яним бар'єром у тексті названо

А) гавань

Б) пароплав

В) берег моря

Г) хвилеріз

13. Правильним завершенням твердження «Хвилеріз підноситься над водою з боку гавані...» є

А) на п'ять метрів

Б) на пів метра

В) на чверть метра

Г) на метр

14. Текст має мариністичний колорит, бо в ньому подано опис

А) морського краєвиду

Б) торгівельної гавані

В) рибалок-аматорів

Г) бульвару в центрі міста

15. Картину нічного міста ми сприймаємо очима

А) корінних мешканців

- Б) гостей міста
 В) рибалок-аматорів
 Г) підмітальників і поливальників

Ключі до тестових завдань для 10 класу:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	В	Г	Б	Г
2.	А	В	Г	А
3.	В	Г	В	В
4.	Д	Г	В	Г
5.	Д	В	Г	В
6.	А	Б	Г	Г
7.	Г	Д	А	Г
8.	Г	В	Б	В
9.	Б	В	Б	Б
10.	А	Г	В	Б
11.	В	Г	В	А
12.	Б	Г	Г	Г
13.	Б	Б	Д	В
14.	А	Б	Д	А
15.	А	Б	А	Б
16.	А	Г	В	-
17.	Б	Г	Б	-
18.	Г	В	Г	-
19.	А	А	В	-
20.	Б	Б	Г	-
21.	А	А	Д	-
22.	Г	А	Д	-
23.	Б	Б	Г	-
24.	Б	Б	В	-
25.	-	Б	Д	-

Тести для 11 класу**I етап****Культура слова (лексика, фразеологія)****1. Позначте речення, у якому виділене слово вжито в прямому значенні**

- А) Чисте небо НЕ БОЇТЬСЯ ні блискавки, ні грому.
- Б) Кому місяць світить, тому й зорі ВСМІХАЮТЬСЯ.
- В) Після дощу й сонце ЗАСЯЄ.
- Г) Кожна жаба своє болото ХВАЛИТЬ.
- Д) Не кожна хмара ПРИНОСИТЬ дощ.

2. Позначте речення, у якому виділене слово вжито в переносному значенні

- А) Праця чоловіка ГОДУЄ, а лінь марнує.
- Б) Від меча рана ЗАГОЇТЬСЯ, а від лихого слова — ніколи.
- В) Велике дерево поволі РОСТЕ.
- Г) Взимку сонце СВІТИТЬ та не гріє.
- Д) Як сіно КОСЯТЬ, то дощів не просять.

3. Позначте речення, у якому виділене слово вжито в невластивому йому значенні

- А) У нашому місті ВІДКРИЛИ нову школу.
- Б) Класний керівник офіційно ВІДКРИВ засідання.
- В) Усім ВІДКРИЛИ доступ до завдань.
- Г) Мирослав ВІДКРИВ підручник із біології.
- Д) Краєзнавчий музей ВІДКРИВ експозицію нових знахідок.

4. Позначте речення, у якому неправильно дібрано в дужках український відповідник до іншомовного слова

- А) Нова генерація (покоління) вимагає докорінних змін у нашій країні.
- Б) Гуманність (людинолюбство) дає простір для розвитку всього найкращого в характері людини.
- В) Біографія (життєпис) людини є частиною історії держави.
- Г) Його душа бажала спокою, а розум вимагав матеріальної компенсації (відшкодування) за виснажливу роботу.
- Д) Чи може кожна людина вважати себе альтруїстом (самолюбом)?

5. Позначте народний вислів, у якому вжито антонімічну пару

- А) На чужий коровай очей не поривай, а про свій дбай.
- Б) Після дощу і сонце засяє.
- В) В глибокій воді — велика риба.
- Г) Від вогню і камінь трісне.
- Д) На старому вогнищі добре вогонь розкладати.

6. Позначте синонім до слова «зодчий»

- А) музикант
- Б) архітектор
- В) танцюрист

- Г) режисер
- Д) драматург

7. Позначте рядок з антонімами

- А) вето – заборона
- Б) кредо – переконання
- В) інцидент – непорозуміння
- Г) натураліст – природознавець
- Д) епілог – початок

8. Позначте речення із застарілим словом

- А) Боярин наш буде сьогодні ректи на сільському віче.
- Б) Скрайбінг — новітня техніка презентації, у якій усе сказане промовцем синхронно ілюструється.
- В) Глянь, веселка, проста і велична, сонцебарвно із хмар вироста.
- Г) Не дивися так привітно, яблуневоцвітно.
- Д) Моя донька любить бараболю, вареники й пляцки.

9. Позначте словосполучення, що потребує редагування

- А) суспільні відносини
- Б) суспільне становище
- В) суспільна свідомість
- Г) суспільні науки
- Д) суспільний діяч

10. Позначте речення, у якому немає лексичної помилки

- А) У листах зустрічаються помилки.
- Б) Я рахую, що правда переможе!
- В) Андрій здав останній іспит.
- Г) З наступаючим Новим роком!
- Д) У кожному жарті є часточка правди.

11. Позначте речення, у якому помилково вжито слово

- А) Егоїзм – значна перешкода для компромісу.
- Б) Велика доля відповідальності за дитину лежить на батьках.
- В) Протягом усього життя людина навчається.
- Г) Варто вжити заходів, щоб уникнути небезпеки.
- Д) Проблема полягає в тому, що іноді ми не знаємо всієї правди.

12. Позначте речення, у якому допущено лексичну помилку

- А) Його відношення до людей дивує.
- Б) Суспільні відносини постійно змінюються.
- В) Взаємини в нашому класі покращилися.
- Г) Стосунки між друзями стали міцними.
- Д) Відповідальне ставлення до навчання – запорука подальшого успіху.

13. Позначте словосполучення, що не потребує редагування

- А) воєнний оркестр
- Б) корінні жителі
- В) виборча ділянка
- Г) земельне тяжіння

Д) вступна компанія

14. Позначте словосполучення, у якому немає лексичної помилки

А) давай зробимо висновок

Б) ти маєш рацію

В) не мішай працювати

Г) подзвонити другові

Д) зустрічаються помилки

15. Позначте словосполучення, у якому немає лексичної помилки

А) поступити до університету

Б) відсутній із-за хвороби

В) попередити хворобу

Г) учбовий заклад

Д) марнувати час

16. Позначте словосполучення, що потребує редагування

А) книжкова мова

Б) книжкова полиця

В) книжкова продукція

Г) книжкова крамниця

Д) книжкова виставка

17. Позначте речення, у якому виділене слово вжито в невластивому йому значенні

А) Ми побували в СУСІДНЬОМУ місті на екскурсії.

Б) У сина прекрасний МУЗИЧНИЙ слух від народження.

В) Книжки ВІДКРИВАЮТЬ нам нові горизонти в житті.

Г) Наш клас посів перше місце, НЕЗВАЖАЮЧИ на великі труднощі.

Д) У цьому класі завжди панувала ДІЛОВА атмосфера.

18. Позначте речення, у якому виділене слово МОЖНА замінити варіантом у дужках

А) Найбільш ЕКОНОМНИМ (економічним) у нашій сім'ї був дід Петро.

Б) На свій день народження син ОТРИМАВ (одержав) чимало подарунків.

В) Застосовуючи правила, не забувайте про ВИНЯТКИ (виключення) з них.

Г) Люди часто ПЛУТАЮТЬ (путають) свої інтереси з чужими.

Д) Ця подія справила на мене незабутній ЕФЕКТ (афект).

19. Позначте рядок, у якому правильно витлумачено фразеологізм «як на долоні волосся виросте»

А) втрачати щось або когось

Б) очевидно, зрозуміло

В) зовсім не буде, ніколи

Г) вводити в оману кого-небудь

Д) дуже довго, тривалий час

20. Позначте фразеологізм, що доповнює синонімічний ряд «напускати туману, замовляти зуби, у дурні пошити...»

А) водити за ніс

Б) горобцям дулі давати

- В) знімати стружку
- Г) прикусити язика
- Д) як сніг на голову

21. Позначте слово, що має бути замість пропуску у фразеологізмах «_____ до Києва доведе», «_____ без кісток, тягти за _____»

- А) голова
- Б) язик
- В) книжка
- Г) розум
- Д) слово

22. Позначте рядок, у якому неправильно витлумачено фразеологізм

- А) топтати ряст – жити, ходити по землі
- Б) точити ляси – вести беззмістовні розмови
- В) вносити свою лепту – брати посильну участь у чомусь
- Г) закручувати веремію – влаштовувати бенкет
- Д) кадити фіміам – вихваляти кого-небудь

23. Позначте фразеологізм, що є антонімом до вислову «мухи не зачепить»

- А) як за кам'яною горою
- Б) пальця в рота не клади
- В) не нашого поля ягода
- Г) хоч проти шерсті гладь
- Д) хоч мотузки плети

24. Позначте фразеологізм, яким можна замінити виділене слово в реченні «Сонце низенько, то й вечір БЛИЗЕНЬКО»

- А) не за горами
- Б) за морями
- В) на краю світу
- Г) за тридев'ять земель
- Д) ні слуху ні духу

25. Позначте рядок, у якому обидва фразеологізми мають значення «розумний»

- А) має голову на плечах, розуму на макове зерня
- Б) має олію в голові, тільки зорі з неба не знімає
- В) бистрий на розум, без царя в голові
- Г) з неба хапає, курячий розум
- Д) не в тім'я битий, голова набита вітром

II етап

Граматика (синтаксис, морфологія, словотворення)

1. Позначте речення, у якому правильно узгоджено виділений прикметник з іменником іншомовного походження

- А) МАЛЕНЬКЕ поні невибагливе до умов утримання.
- Б) ВЕЛИЧЕЗНЕ торнадо на суші з сильним вітром, опадами має назву тромб.
- В) ФРУКТОВЕ желе — проціджений, загуслий фруктовий сік із цукром.
- Г) ЦІЛЮЩЕ боржомі – мінеральна вода вулканічного походження, якій уже понад 1500 років.
- Д) СМАЧНЕ салямі є невід’ємним інгредієнтом деяких видів піци.

2. Позначте правильний варіант послідовного заповнення пропусків у реченні «Шановна _____, дозвольте запросити на випускний вечір _____»

- А) Наталє Іллівно, Савчука Ігора
- Б) Наталю Ільївно, Савчук Ігоря
- В) Наталю Іллівно, Савчука Ігора
- Г) Наталю Іллівно, Савчука Ігоря
- Д) Наталє Іллінічно, Савчук Ігоря

3. Позначте рядок, у якому всі іменники мають закінчення -А у формі родового відмінка

- А) Київ, Кривий Ріг, Івано-Франківськ
- Б) додаток, сюжет, прислівник
- В) конверт, тиждень, варіант
- Г) Дніпро, Дністер, Дунай
- Д) стрибок, імпульс, прогрес

4. Позначте правильний варіант послідовного заповнення пропусків у реченні «Лише _____ подякували _____ за солодощі, а інші розбіглися по _____»

- А) три вихованці, Аліні Василівній, кімнатах
- Б) троє вихованців, Аліні Василівні, кімнатах
- В) три вихованця, Аліну Василівну, кімнатах
- Г) троє вихованців, Аліні Василівні, кімнатам
- Д) три вихованці, Аліні Василівні, кімнатам

5. Позначте речення, у якому немає граматичної помилки

- А) Коли я йшов до школи, почався дощ.
- Б) Ця сукня коштує близько двадцяти гривнів.
- В) Повернувшись додому, почалася злива.
- Г) Олена не знала радостів у житті.

Д) Давайте дружно працювати над новим проектом.

6. Прочитайте речення «Дніпро – типова рівнинна річка з повільною й спокійною течією. Ширина долини річки – до 18 км. Площа дельти сягає 350 км². Дніпро зародився близько 5 млн років тому. Також на нього припадає 1/2 всіх річкових шляхів країни. Частка площі водозбору річки на території України понад 48 %». Неправильно цифровий запис передано відмінковою формою числівника в рядку

- А) вісімнадцяти
- Б) трьохсот п'ятидесяти
- В) п'яти
- Г) одна друга
- Д) сорок вісім

7. Позначте речення, у якому правильно вжито числівники на позначення часу

- А) В десять годин відбудуться батьківські збори.
- Б) Я прийшов додому без десяти десять.
- В) Зустріч була призначена на пів шостого.
- Г) У п'ять тридцять я прокидаюся кожного дня.
- Д) Перший потяг рушає о третій п'ятнадцять.

8. Позначте рядок, у якому немає граматичної помилки

- А) їздити по дорогам
- Б) близько десяти гривнів
- В) до шестидесяти відсотків
- Г) вартісніший над усе
- Д) це була їх помилка

9. Позначте речення, у якому немає граматичної помилки

- А) Я вибачаюся перед вами!
- Б) На уроках ми розучуєм нові правила.
- В) Викличіть терміново лікаря!
- Г) Вони хотять покращити наше життя.
- Д) Потрібно подякувати вчителів!

10. Позначте речення, у якому немає граматичної помилки

- А) Найбільші сварки Кайдашів пов'язані з грушою.
- Б) Багато людей хотять кращого життя.
- В) І тут мені спала на думку геніальна ідея...
- Г) Притиснувши руку, кров зупинилася.
- Д) На стіні висить картина, а на столі – ваза.

11. Позначте речення, у якому виділене слово є прийменником

- А) Літак уже набрав чималу висоту й тепер летить, роблячи велике КОЛО над аеродромом.
- Б) Огненне КОЛО забігало рясно в очах.
- В) Жила собі удова КОЛО Києва, на Подолі, та не мала щастя-долі.
- Г) У блакитному просторі заходили КОЛОМ зорі.
- Д) КОЛО морально-психологічних якостей з віком значно розширюється.

12. Позначте речення, у якому правильно вжито прийменник ПО

- А) Мій досвід по роботі з батьками був невдалим.
- Б) Я маю відпустку по 15 березня.
- В) Мій тато проректор по виховній роботі.
- Г) Мій друг мешкає по вулиці Подільській.
- Д) Слова в довіднику розташовано по алфавіту.

13. Позначте речення, у якому немає граматичної помилки

- А) Я вважаю, що найбільш відповідальнішим є наступний рік, оскільки він буде стосуватися мого майбутнього.
- Б) Я вважаю, що самим відповідальним є наступний рік, так як він буде стосуватися мого майбутнього.
- В) Я вважаю, що найвідповідальнішим є наступний рік, оскільки він буде стосуватися мого майбутнього.
- Г) Я вважаю, що відповідальнішим є слідуючий рік, так як він буде стосуватися мого майбутнього.
- Д) Я вважаю, що найбільш відповідальнішим є наступний рік, бо він буде стосуватися мого майбутнього.

14. Позначте рядок, у якому немає граматичної помилки

- А) позбутися звички, з прийдешнім святом
- Б) сказано на мій адрес, на повний зріст
- В) феєричне видовище, зрікатися від ідеалів
- Г) навчається музиці, виявилися на повну силу
- Д) подякував брата, яскраво виражений

15. Позначте рядок, у якому неправильно визначено синтаксичну роль виділеного дієслова «ЛЮБИТИ – це ПОВАЖАТИ іншу людину більше за себе: тільки тоді можна ПРОСИТИ РОЗКРИТИ сокровенні таємниці, і лише так виникне справжнє бажання ПОГОВОРИТИ відверто про добро та зло, перемоги та поразки...»

- А) любити – підмет
- Б) поважати – присудок
- В) просити – обставина
- Г) розкрити – додаток

Д) поговорити – означення

16. Позначте поширене речення

А) Подяка повинна бути щирою.

Б) Лише Андрій накивав п'ятами.

В) Хлопчик сів відпочити.

Г) Дівчина з хлопцем продовжували танцювати.

Д) Три тополі похилились.

17. Позначте рядок, у якому неправильно визначено тип речення

А) Не називаю її раєм, тії хатиночки у гаї над чистим ставом край села. (означено-особове)

Б) У нашому колективі люблять жартувати. (неозначено-особове)

В) Роби для інших, учись для себе. (узагальнено-особове)

Г) Нема на чому спинить ока, нема на чому спочить душі. (безособове)

Д) Сиві мальви при дорогах на Волині. (називне)

18. Позначте повне речення

А) Науці належить розум, а поезії – душа.

Б) Книги – це відчинені двері до інших душ та інших народів.

В) На рушнику символи любові й щастя.

Г) Сьогодні в селі велике свято.

Д) Бджола жалить жалом, а людина – словом.

19. Однорідні члени є в усіх реченнях, окрім (розділові знаки пропущено)

А) Тягнуться до сонця і квітки і трави віти кучеряві гори голубі.

Б) Олеся побачила маму та побігла їй назустріч.

В) Зелений кучерявий килим споришу рівно постелився майже до порога.

Г) Він виразно бачить старі гіллясті груші та яблуні.

Д) Літня ніч минає садками посадками скиртами в полях.

20. Позначте речення, ускладнене вставним словом (розділові знаки пропущено)

А) Батьківщину люблять не за те що вона велика а за те що вона своя.

Б) Жодна нація не досягне процвітання поки не усвідомить що орати поле таке ж гідне заняття як і писати поему.

В) Я люблю щоб росіянин був росіянином і англієць англійцем і якщо в Пруссії треба бути пруссаком то у Франції будьте французами.

Г) Не варто забувати що для нації можливо небезпечніше піддатися духовному завоюванню ніж завоюванню силою зброї.

Д) Коли в людини є народ тоді вона уже людина.

21. Позначте граматично правильне закінчення речення «Вивчаючи нові мови, _____»

- А) вам допоможуть нові знання
- Б) ви відкриваєте незвідані материки
- В) збагачується ваше мислення
- Г) увесь світ відчиняє перед нами свої двері
- Д) вас зацікавлять неймовірні факти

22. Прочитайте речення (цифра позначає попередній розділовий знак) «Той змагає від нудьги, (1) хто не працює: (2) він може й одурманити, (3) і стомити себе розвагами, (4) але бадьорим та задоволеним, (5) кажуть, (6) він не буде ніколи». Позначте рядок із неправильним обґрунтуванням уживання розділових знаків

- А) кома 1 – перед підрядною частиною складного речення
- Б) двокрапка 2 – після узагальнювального слова перед однорідними членами речення
- В) кома 3 – при однорідних членах речення
- Г) кома 4 – перед сурядною частиною складного речення
- Д) коми 5, 6 – при вставному слові

23. Відокремленим означенням можна замінити підрядну частину в реченні

- А) І дощ до ранку буде шепотіти святі слова, які я промовчу.
- Б) Листи, що написав тато, мама читала нам часто.
- В) Приємно дивитися на спілі яблука, що ростуть у саду.
- Г) На вулиці зустрів сусіда, який носив воду.
- Д) Знову бачу білочку, що стрибає з гілки на гілку.

24. Позначте речення, що не відповідає вказаній у дужках характеристиці

- А) Лукавий чоловік вип'є з тебе кров і дірки не зробить. (просте неускладнене)
- Б) Людина, не здатна на підлі вчинки, не підозрює в цьому й інших. (просте з відокремленим членом)
- В) Свобода означає відповідальність – ось чому багато хто боїться її. (складне безсполучникове)
- Г) Небезпечно в цинізмі те, що лихослів'я він підносить до рівня чесноти. (складнопідрядне)
- Д) У шахах, наче в житті: король – у центрі всіх подій, але королева – найдужча фігура. (складне з різними видами зв'язку)

25. Складносурядне речення утвориться, якщо серед варіантів продовження речення «Увечері прийшли робітники_____» вибрати

- А) і прибрали на подвір'ї
- Б) які працювали в полі
- В) усе село радісно загомонило
- Г) і мама полегшено зітхнула
- Д) втомлені важкою працею

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово) «(1)ЧергОвий цікавий (2)випАдок трапився (3)одинАдцятого (4)листОпада: моя (5)пОдруга придбала собі (6)новИй (7)вишИваний (8)фартУх та отримала в подарунок (9)чарівНИй (10)шовкОвий светр». Неправильно виділено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

- А) 1, 3, 6
- Б) 1, 2, 4
- В) 2, 5, 8
- Г) 2, 4, 7
- Д) 3, 6, 10

2. Позначте речення, у якому виділені букви позначають однаковий звук

- А) (Н)а тобі, (н)ебоже, що ме(н)і негоже.
- Б) О(д)на б(д)жола мало ме(д)у наносить.
- В) Хто як пос(т)іль постели(т)ь, так і виспи(т)ься.
- Г) Який поря(д)ок у себе заве(д)еш, таке й життя пове(д)еш.
- Д) Чужо(г)о (г)оря ле(г)ко не помітити.

3. Позначте речення, у якому літеру Е треба писати на місці всіх пропусків

- А) В_сняне мар_во вночі вир_нає.
- Б) Увеч_рі маленьке гороб_ня тр_мтить від холоду.
- В) Завм_рає перед яскравим світлом х_мерний м_телик.
- Г) Тр_возно шел_стить чарівне плет_во колосків.
- Д) Крап_лька бл_щить на молодій ст_блині.

4. Позначте рядок, у якому всі слова написано правильно

- А) чеський, казаський, сиваський
- Б) паризький, празький, тюркзький
- В) вінницький, ірацький, кременчуцький

- Г) президентський, студентський, герцогський
- Д) Галичина, Донеччина, Острощина

5. Позначте речення, у якому немає орфографічних помилок

- А) Випусний вечір – це закінчення перед великим початком, однак веселі моменти студентського життя ніколи не забуваються.
- Б) Блиснула в темряві гігантська комета, а потім несподівано зникла.
- В) Пестливий голос моєї матері заколисував мене в дитинстві та дарував щасливі миті спокою.
- Г) Європейське космічне агенство займається практичним використанням штучних супутників шістнадцять років.
- Д) Значну роль надавали хустці під час весілля: вона була контрастним доповненням образу нареченої.

6. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати апостроф

- А) солов_їний, присв_ята, відв_язати, інтер_єр
- Б) розм_якнути, різнобарв_я, рум_янець, об_єднання
- В) між_ярусний, кур_єр, моркв_яний, подвір_я
- Г) солов_їний, грав_юра, дит_ясла, Лук_янівка
- Д) зап_ястя, дзв_якнути, розіб_єш, ін_екція

7. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску не треба писати м'який знак

- А) матін_чин, тон_ший, порад_те, кур_йозний
- Б) ремін_чик, соломин_ці, голубон_ці, куз_ня
- В) посун_ся, батал_йон, смієш_ся, рибал_ці
- Г) уман_ський, дівчин_ці, рез_юме, мен_ший
- Д) стежин_ці, якіс_ть, промін_чик, кан_йон

8. Прочитайте речення (цифра в дужках позначає наступне слово) «Від (1)Доне(ч,чч)ини до (2)Гали(ч,чч)ини (3)жи(т,тт)я українців (4)ві(д,дд)авна (5)сповне(н,нн)є (6)старови(н,нн)ими традиціями, які (7)стара(н,нн)о оберігають та передають (8)прийдеш(н,нн)ім (9)поколі(н,нн)ям». Без подвоєних літер треба писати всі слова, позначені цифрами

- А) 1, 2, 3
- Б) 2, 5, 8
- В) 4, 5, 6
- Г) 5, 7, 9
- Д) 7, 8, 9

9. Позначте речення, у якому дотримано правило вживання великої букви

- А) Уже традиційно 1 червня відзначається Міжнародний день захисту дітей – прекрасне свято радості та надії.

- Б) Порядок роботи Верховної ради України визначається її регламентом.
- В) 22 січня 1918 року Українська народна республіка проголошена незалежною державою.
- Г) Варто зазначити, що Національна премія України імені Тараса Шевченка часто згадується як шевченківська премія.
- Д) Князь Данило галицький – один із найвідоміших історичних діячів Середньовіччя.

10. Позначте рядок, у якому всі складні іменники треба писати разом

- А) живо/пис, хліб/сіль, сімдесяти/річчя
- Б) відео/ролик, супер/шоу, кінець/кінцем
- В) агро/бізнес, прем'єр/міністр, семи/класник
- Г) учитель/фізик, першо/цвіт, радіо/центр
- Д) перекоти/поле, місяце/хід, макро/економіка

11. Прочитайте уривок «Князь Данило увійшов в історію як збирач давньо/руських земель, далеко/глядний політик і хитро/мудрий дипломат. Він першим серед князів спробував покінчити із залежністю від монголо/татарських завойовників та заклав основи пра/української держави». Позначте слово, яке треба писати з дефісом

- А) давньо/руських
- Б) далеко/глядний
- В) хитро/мудрий
- Г) монголо/татарських
- Д) пра/української

12. Прочитайте текст (цифра позначає наступне речення) «(1) Південно-східний вітер із далеких-предалеких країв по своєму таємничий. (2) Він прилітає до нас із центральноазійських просторів. (3) Які далини проглядають із-за його мандрів! (4) Скільки відеосюжетів зберігає в собі кожен атом його подиху! (5) Який мільйонносилий він, що хтозна-коли й казна-звідки вирушив колись до нас!». Орфографічну помилку допущено в реченні

- А) 1
- Б) 2
- В) 3
- Г) 4
- Д) 5

13. Прочитайте уривок «Не/мовбито й не/мало робиться для того, щоб запобігти всіляким не/безпекам у дорожньо-транспортному потоці. Але хіба штрафом зупиниш відчайдуха, якому не/дороге власне життя і який звик не/хтувати життям інших?». Позначте сполуку слів, яку треба писати окремо

- А) не/мовбито

- Б) не/мало
- В) не/безпекам
- Г) не/дороге
- Д) не/хтувати

14. Позначте речення, у якому немає орфографічних помилок

- А) Життя як п'єса в театрі: важливо не те, скільки вона триває, а на скільки добре зіграна.
- Б) Ніяка мета не настільки висока, щоб виправдовувала не гідні засоби для її досягнення.
- В) У цьому житті не важливо, як ти падаєш: важливо, як ти піднімаєшся.
- Г) Нічого неварте життя без ідей: не має більшого щастя, ніж боротися за них.
- Д) Життя є чистим полум'ям, ми живемо з невидимим сонцем в середині нас.

15. Прочитайте текст «Винахідливий асистент. Німецький хімік Тідеман понад (1)се цінував свою записну книжку, (2) яку записував думки, що з'являлися під час роботи. Якось молодий асистент професора прийшов просити (3) свого керівника руки його доньки, та Тідеман вигнав геть імовірного зятя. Через якийсь час несподівано зникла дорогоцінна записна книжка. Кілька днів (4)чений метався в пошуках, поки нарешті прозрів і (5)же без будь-якого гніву сказав своєму асистентові: «Ну гаразд, бери дочку, а віддай книжку». Літеру У слід писати на місці всіх цифр, окрім

- А) 1
- Б) 2
- В) 3
- Г) 4
- Д) 5

16. Позначте рядок, у якому запропоноване обґрунтування вживання тире є неправильним

- А) На всіх дівчат дивись очима, а на свою – серцем. (на місці пропущеного члена речення)
- Б) Бажання – двері для турбот. (між підметом і присудком)
- В) Зав'яз пазурець – і пташці кінець. (у складносурядному реченні)
- Г) Бідний робить – багатому родить. (у безсполучниковому складному реченні)
- Д) І будень, і неділя – усе лінивому безділля. (при відокремленій прикладці)

17. Позначте речення, у якому тире вжито неправильно

- А) Є таке тверде правило: прокинувся вранці, умився, привів себе в порядок – і відразу ж приведи в порядок свою планету.
- Б) Хочеш познайомитися з метеликами – потрібно стерпіти двох-трьох гусениць.

- В) Усі дорослі – це діти, тільки мало хто з них про це пам'ятає.
 Г) Ясна річ – щастя можна розуміти по-різному.
 Д) Люди люблять розмірковувати про щастя, але ніхто не знає, що найбільше щастя – у розумінні.

18. Прочитайте текст (розділові знаки пропущено) «(1) Мова й пісня дві найважливіші фортеці які народ повинен оберігати. (2) Втративши кордон чи державність народ завжди має змогу їх відновити. (3) А мови не відновить ніколи вона втратиться на віки вічні. (4) Її цінність немає з чим порівнювати її не можна замінити чужою мовою. (5) Силою примушувати народ зрікатися рідної мови найбільший злочин». Двокрапку треба поставити в реченні

- А) 1
 Б) 2
 В) 3
 Г) 4
 Д) 5

19. Прочитайте текст (цифра позначає наступне речення). «(1) Як і в мурах, роботи в бджіл багато. (2) Сім'я існує за принципом властивим для всіх суспільних комах. (3) Якщо мураха визначається з фахом один раз на все життя, то бджоли з віком його змінюють. (4) Перші дні життя бджілці доручають роботу прибиральниці: вона вичищає старі чарунки, потім працює годувальницею. (5) Згодом вона приймає корм, стає будівельницею, далі — охоронцем». Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А) 1
 Б) 2
 В) 3
 Г) 4
 Д) 5

20. Прочитайте речення (розділові знаки пропущено) «Наніс у світлицю (1) ясна річ (2) пахощів чужих країн (3) і зараз душа моя вітається зі знайомими кутками (4) і з маленькими обновами (5) що впадають у вічі». Кому треба ставити на місці всіх цифр, окрім

- А) 1
 Б) 2
 В) 3
 Г) 4
 Д) 5

21. Прочитайте речення (цифра позначає попередній розділовий знак) «Звичайно ж, (1) квіти – (2) це подарунки, (3) що не вимагають обов’язкового святкового дня: (4) їх можна запропонувати будь-кому, (5) не побоюючись порушити правил хорошої поведінки». Неправильним є обґрунтування вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

- А) кома 1 – при вставному слові
- Б) тире 2 – між підметом і присудком
- В) кома 3 – перед підрядною частиною складного речення
- Г) двокрапка 4 – при однорідних членах речення
- Д) кома 5 – при відокремленій обставині

22. Позначте речення, у якому допущено пунктуаційну помилку

- А) У промінні місячній, як у морі, втонули ниви, і луки, і темні праліси, і гори.
- Б) Не було їй спочинку ні вдень ні вночі.
- В) Усе в чеканні: спілі краплі рос, земля і місяць, вишні і тополі.
- Г) Усе зелене та припишкле: а саме луки, гори і пишні сади.
- Д) Ранок починався тихий та лагідний, усе навколо: і трави, і дерева, і кущі – наче завмерло.

23. Прочитайте текст (розділові знаки пропущено) «Тисячі чудових прикрас ПЕВНА РІЧ зроблено із самоцвітів. У давнину їх КАЖУТЬ вважали мало не живими істотами. ДО РЕЧІ кожен місяць пов’язували з певним самоцвітом. Не дивно що з давніх-давен і жінки і чоловіки намагалися ПРИНАЙМНІ прикрасити себе всіляким коштовним камінням. ЗРЕШТОЮ нині людина широко застосовує самоцвіти також і в техніці». Усі виділені слова є вставними, і їх потрібно виділити комами, окрім

- А) певна річ
- Б) кажуть
- В) до речі
- Г) принаймні
- Д) зрештою

24. Позначте речення, у якому допущено пунктуаційну помилку

- А) Непорушно стоять дерева, загорнені в сутінь, рясно вкриті краплистою росою.
- Б) Крім запорожців, набилося звичайно багато й місцевих.
- В) Розплющивши очі, Андрій побачив над собою синє небо, освітлене ранковими променями.
- Г) Польові квіти, зокрема й сон-траву, треба оберегати.
- Д) Там, на пагорбі, стояла золотOVERХА церква, радувала всіх своїми голосними дзвонами.

25. Позначте речення, у якому поширене означення не відокремлюється комами (розділові знаки пропущено)

- А) Ліс оповитий спокоєм зачаровував своєю красою.
- Б) Сумний та невеселий він глянув на своє село.
- В) Стежка повела в порослі густими чагарниками гори.
- Г) Звірі налякані громом миттю поховалися в лісі.
- Д) Вкрита весняними квітами усіх надихала галявина.

IV етап
Робота з текстом

Зелений пагорб піднісся над Дніпром, непомітне з автострад соснове царство над Прохорівкою – селом, що тулиться до великої ріки. Звідси зовсім недалеко до Канева, до Тарасової гори. Здається, вони, гора Тарасова й гора Михайлова, бачать одна одну крізь блакитну дніпровську млу й тихо про щось розмовляють, як розмовляють у Шевченкових баладах степові могили.

Михайлова гора є однією з наших національних духовних святинь. Вона тому й Михайлова, що понад тридцять років, аж до самої смерті, тут жив і творив професор Михайло Максимович.

Змалку Михайло, поза всяким сумнівом, був вундеркіндом. Щось особливе таки дісталось йому від Бога. Після закінчення Новгород-Сіверської гімназії п'ятнадцятирічний хлопець опинився в московській квартирі свого дядька. Проте під його опікою він був лише кілька місяців. Невдовзі Михайло став студентом словесного відділення Московського університету. Після завершення навчання молодого ботаніка залишили для служби в університеті. Одним із приятелів Максимовича був Микола Гоголь, 1833 року він писав Пушкіну: «До речі, мені пише Максимович, що він хоче покинути Московський університет і їхати до Київського. Йому шкодить клімат...».

Першим ректором Київського університету призначили професора Максимовича. Клімат кліматом, а головне те, що його, як і Гоголя, нестримно потягло додому. Максимовичу довелося займатися налагодженням навчального процесу, господарськими питаннями. У грудні 1835 року Михайло Олександрович подав у відставку з посади ректора через серйозні проблеми зі здоров'ям.

Усе-таки деякі листи Максимовича дають підстави думати, що йому знайома була стародавня колізія між багатообіцяючим обов'язком адміністратора й покликанням ученого. Можливо, жило в його душі те вільнолюбне сковородинівське начало, яке веліло втікати від спокус світу, ідучи назустріч поклику спорідненої праці?

Тепер він мав зосередитися на науці й педагогічній роботі. Переїжджаючи з Москви, Максимович сподівався, що викладатиме в Києві ботаніку або ж зоологію. Проте обставини змусили його перекваліфіковуватися на філолога, що, утім, для автора багатьох

московських літературних журналів та альманахів, видавця збірки українських народних пісень цілковитою несподіванкою не було. «Так, ми пана Максимовича вже давно вважаємо своїм літератором», – сказав якось про нього Пушкін.

У Київському університеті професор Максимович читав словесність. Ще в Москві він займався дослідженням «Слова о полку Ігоревім». Михайло Олександрович був щедро обдарованою натурою. Коли жив у Москві, він захопився збиранням фольклору. Його збірка «Малоросійські пісні» відіграла неабияку роль в історії українського романтизму. Доба романтизму взагалі характерна пробудженням національного самоусвідомлення, широким інтересом до витоків історії, до фольклору й мов слов'янських народів. З тієї пори в російській і польській літературах запанувала справжня україноманія. Збірка Максимовича тільки підлила олії у вогонь.

Професором університету Максимович залишався до 1841 року, а потім змушений був через хворобу подати у відставку й переїхати на Михайлову гору.

Улітку 1859 року Михайлову гору відвідав Тарас Шевченко. Тут і досі стоїть старий дуб, під яким любив відпочивати Великий Кобзар. (З журналу)

1. Текст написано в стилі

- А) публіцистичному
- Б) художньому
- В) розмовному
- Г) науковому
- Д) офіційно-діловому

2. Темою тексту є

- А) проблеми зі здоров'ям М. Максимовича
- Б) розповідь про життя та діяльність вченого-дослідника
- В) трагедія М. Максимовича в особистому житті
- Г) знайомство М. Максимовича з відомими людьми
- Д) дружба з Миколою Гоголем

3. Епіграфом до тексту може слугувати вислів

- А) «Успіх нічому не вчить»
- Б) «Якщо хочеш, щоб у тебе було мало часу, то нічого не роби»
- В) «Талановита людина – талановита в усьому»
- Г) «Заздрість людей показує, наскільки нещасними вони себе відчують»
- Д) «Байдужість до себе – ось головна етична трагедія людини»

4. У тексті названо всі риси, характерні українському романтизму, окрім

- А) пробудження національного самоусвідомлення
- Б) зацікавленість фольклором
- В) інтерес до витоків історії
- Г) зацікавлення мовами слов'янських народів
- Д) культ почуттів, а не розуму

5 Прочитайте уривок тексту «Професором університету Максимович залишався до 1841 року, а потім змушений був через хворобу подати у відставку й переїхати на Михайлову гору. Влітку 1859 року Михайлову гору відвідав Тарас Шевченко. Тут і досі стоїть старий дуб, під яким любив відпочивати Великий Кобзар». За типом мовлення це

- А) опис
- Б) розповідь
- В) міркування
- Г) міркування з елементами опису
- Д) уривок поєднує всі типи мовлення

6. Виділене слово в реченні «Його збірка «Малоросійські пісні» відіграла НЕАБИЯКУ роль в історії українського романтизму» можна замінити усіма словами, окрім

- А) велику
- Б) немалу
- В) значну
- Г) незвичну
- Д) чималу

7. Синонімом до слова «святиня» в реченні «Михайлова гора є однією з наших національних духовних святинь» може бути

- А) пам'ятник
- Б) оберіг
- В) храм
- Г) заповідник
- Д) обеліск

8. Фразеологічний зворот ужито в реченні

- А) Коли жив у Москві, він захопився збиранням фольклору.
- Б) Його збірка «Малоросійські пісні» відіграла неабияку роль в історії українського романтизму.
- В) Доба романтизму взагалі характерна пробудженням національного самоусвідомлення, широким інтересом до витоків історії, до фольклору й мов слов'янських народів.
- Г) З тієї пори в російській і польській літературах запанувала справжня україноманія.
- Д) Збірка Максимовича тільки підлила олії у вогонь.

9. Правильним є твердження

- А) гора Тарасова й гора Михайлова знаходяться в різних куточках України
- Б) змалку Михайло не виявляв особливих здібностей у навчанні
- В) Максимовича звільнили з посади ректора Київського університету через революційні погляди
- Г) збірка «Малоросійські пісні» збільшила зацікавленість українською літературою в інших країнах
- Д) Микола Гоголь відвідав Михайлову гору влітку 1859 року

10. Після закінчення Новгород-Сіверської гімназії юний Михайло

- А) переїхав жити на Михайлову гору
- Б) продовжив навчання в Київському університеті
- В) деякий час жив у московській квартирі свого дядька
- Г) познайомився з Миколою Гоголем
- Д) змушений був через хворобу відмовитися від навчання в Московському університеті

11. Ще в Москві Максимович займався дослідженням

- А) «Києво-Печерського патерика»
- Б) «Слова о полку Ігоревім»
- В) «Кобзаря» Тараса Шевченка
- Г) поезії Олександра Пушкіна
- Д) прози Миколи Гоголя

12. У тексті немає розповіді про

- А) навчання Михайла в Московському університеті
- Б) зв'язок Максимовича з Гоголем
- В) переїзд Михайла Олександровича з Москви до Києва через шкідливий клімат
- Г) призначення Максимовича першим ректором Київського університету
- Д) наукову працю Михайла Максимовича «Роздуми про природу»

13. Про які сфери діяльності М. Максимовича не згадується в цьому тексті?

- А) фольклористика
- Б) філологія
- В) ботаніка
- Г) археологія
- Д) педагогіка

14. Переїжджаючи з Москви, Максимович сподівався, що викладатиме в Києві

- А) мовознавство
- Б) ботаніку
- В) фольклористику
- Г) історію
- Д) етнографію

15. У 1841 році Максимович змушений був подати у відставку й переїхати жити на Михайлову гору через

- А) закриття Київського університету
- Б) хворобу
- В) тиск адміністрації
- Г) бажання дружини
- Д) переслідування та цькування

16. Поняття «сковородинівське начало» згадано у зв'язку з

- А) знайомством із Г. Сковородою
- Б) вибором М. Максимовича між обов'язком адміністратора й покликанням

ученого

В) дослідженням М. Максимовичем ідеї «спорідненої праці» у творчості Г. Сковороди

Г) рішенням переїхати жити на Михайлову гору

Д) протестом М. Максимовича проти існуючого суспільного ладу

17. «Своїм літератором» назвав Михайла Максимовича

А) М. Гоголь

Б) О. Пушкін

В) Г. Сковорода

Г) Т. Шевченко

Д) рідний дядько

18. У тексті не йдеться про

А) місце розташування Михайлової гори

Б) проблеми зі здоров'ям Михайла Олександровича

В) одруження з Марією Товбич

Г) захоплення Максимовича українським фольклором

Д) приїзд на Михайлову гору Т. Шевченка

19. Позначте рядок, який випадає з логічного ряду

А) Новгород-Сіверська гімназія

Б) Московський університет

В) Київський університет

Г) Михайлова гора

Д) Тарасова гора

20. Зважаючи на шостий абзац тексту, можна припустити, що Михайло Максимович перекваліфіковувався на філолога, тому що

А) не знав інших наук, окрім філології

Б) вирішив сам кардинально змінити свою спеціальність

В) почав писати власні поезії

Г) розраховував на кращу посаду

Д) був різносторонньою, обдарованою особистістю

Ключі до тестових завдань для 11 класу:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	В	В	Б	А
2.	А	Г	Г	Б
3.	Г	В	Б	В
4.	Д	Б	Г	Д
5.	А	А	В	Б
6.	Б	Б	Б	Г
7.	Д	Д	Г	В
8.	А	Г	Б	Д
9.	Д	Д	А	Г
10.	Д	В	Д	В
11.	Б	В	Г	Б
12.	А	Б	А	Д
13.	Б	В	Г	Г
14.	Б	А	В	Б
15.	Д	В	Д	Б
16.	А	В	Д	Б
17.	Б	Д	Г	Б
18.	Б	Б	В	В
19.	В	В	Б	Д
20.	А	Г	Г	Д
21.	Б	Б	Г	-
22.	Г	Б	Г	-
23.	Б	Б	Г	-
24.	А	А	Б	-
25.	Б	Г	В	-

Тести для закладів професійно-технічної освіти**I етап****Культура слова (лексика, фразеологія)****1. Позначте рядок, у якому подано тільки власне українські слова**

- А) конфеті, голова, багаття, кольє, перебирати
- Б) сіно, левада, батьківщина, кенгуру, жити
- В) віхола, мрія, добробут, линути, нісенітниця
- Г) мабуть, гарбузиння, історія, фізика, казка
- Д) паляниця, горілиць, удосвіта, торік, вуаль

2. Позначте рядок, у якому неправильно подано значення іншомовного слова

- А) жалюзі – штори з вузьких смуг
- Б) роялті – авторський гонорар
- В) візаві – асистент професора
- Г) флешмоб – спонтанне дійство
- Д) кредо – основні погляди, переконання

3. Позначте речення, у якому немає синонімів

- А) Пес і собака – то вдача однака.
- Б) Горить, палає і втоми не знає.
- В) Переливає з пустого в порожнє.
- Г) Не лукав, не хитруй, а добре працюй.
- Д) Або дома не бути, або волі здобути.

4. Позначте рядок із жаргонізмами-синонімами

- А) штука, базар, кльово, наїжджати
- Б) торба, гаплик, хана, труба
- В) лимон, ксива, бомба, ботан
- Г) бабки, ульот, прикол, лузер
- Д) мані, стрьомно, круто, застопити

5. Позначте речення, у якому немає антонімів

- А) Зробиш спішно – вийде смішно.
- Б) Менше базікай, а більше слухай.
- В) Після війни завжди мир буває.
- Г) Ранній пізньому не кланяється.
- Д) М'яко стеле, та твердо спати.

6. Позначте речення, у якому немає застарілого слова

- А) І враз рученьки білі лягли на рамена мені.
- Б) Старійшини водили людей на рать.
- В) Покон княжого двору – закон, усталений віками.
- Г) Коли б кожен боярин так зробив!
- Д) Киян хрестили в річці Почайній.

7. Позначте речення, у якому вжито неологізм

- А) Глухий звук перед дзвінким асимілюється.
- Б) Проведено вебінар для мерчендайзерів.

- В) Виявлено маніпуляції в питаннях міграції.
- Г) Анотація розкриває короткий зміст статті.
- Д) Бібліографію оформлено неправильно.

8. Позначте речення, у якому неправильно дібрано відповідник до діалектизму

- А) Що ти там бабраєш (вимазуєш)?
- Б) Ти не забув свій тормозок (перекус)?
- В) Треба спочатку нагодувати маржину (худобу).
- Г) Ми щовечора смакуємо гарбату (чай) з медом.
- Д) Марічка тримала в руках яскраву тайстру (квітку).

9. Позначте словосполучення, що не потребує редагування

- А) смачні блюда
- Б) учбовий заклад
- В) уїдлива посмішка
- Г) тактичний чоловік
- Д) малоїмущий чоловік

10. Позначте речення, у якому виділене слово вжито в невласливому йому значенні

- А) Був такий широкий у плечах, що ЗАКРИВ двері своєю постаттю.
- Б) Нарешті ВІДІМКНУЛИ давно заржавілий замок.
- В) Регіна заплакала й ЗАКРИЛА хусткою обличчя.
- Г) Власник мережі ресторанів ЗАКРИВАЄ один із закладів.
- Д) Михайлик ВІДКРИВ очі й побачив мамин подарунок.

11. Позначте речення, у якому немає лексичної помилки

- А) Був на ділянці в якості спостерігача.
- Б) У випадку необхідності кличте на допомогу.
- В) Ішлося про повідомлення з місця подій.
- Г) Він не здібний знайти потрібний документ.
- Д) Дочка навчалася тоді в одному з вузів Києва.

12. Позначте речення, у якому немає лексичної помилки

- А) Отримали лише десять примірників підручника.
- Б) Підбери приклади до своїх аргументів.
- В) Дати наших відпусток не співпадають.
- Г) На засіданні вчені співставляли факти.
- Д) На їхню честь влаштували святковий бенкет.

13. Позначте речення, у якому допущено лексичну помилку

- А) Наступна зупинка – «Медичний університет».
- Б) Іспити розпочнуться наступного тижня.
- В) У відповідь на Ваш лист повідомляємо наступне.
- Г) Наступним кроком буде проектування нової моделі.
- Д) Пам'ятайте: наступного разу не буде.

14. Позначте речення, яке потребує редагування

- А) Президент прибув на зустріч з усім своїм почтом.
- Б) Манекен у старовинній свиті стояв біля дверей.

- В) Бюджет цього року виконано в повному об'ємі.
- Г) Цей адвокат наводить переконливі аргументи.
- Д) До статті довелося додати ще одну сторінку.

15. Позначте рядок, у якому подано правильний варіант послідовного заповнення пропусків у реченні «Відповідно до _____ законодавства менеджер _____, і тепер він _____ в Єгипті»

- А) діючого, узяв відпустку, знаходиться
- Б) діючого, узяв отпуск, перебуває
- В) чинного, узяв відпустку, знаходиться
- Г) чинного, узяв відпуск, знаходиться
- Д) чинного, узяв відпустку, перебуває

16. Позначте рядок, у якому подано правильний варіант послідовного заповнення пропусків у реченні «Співробітниця _____, наче у відділенні все _____, бо _____, що ніхто не має знати справжньої ситуації»

- А) робила вигляд, добре, рахувала
- Б) вдавала, гаразд, вважала
- В) робила вигляд, гаразд, вважала
- Г) вдавала, добре, рахувала
- Д) вдавала, благополучно, вважала

17. Позначте вислів, що є українським фразеологізмом

- А) сміятися на кутні
- Б) діло в капелюсі
- В) після дощук в четвер
- Г) від жилетки рукава
- Д) збивати з толку

18. Позначте фразеологізм, що має значення «виявляти нетерпимість, ворожість»

- А) підбити колодочки
- Б) випустити кігті
- В) випустити віжки
- Г) ставати гопки
- Д) ставати поперек дороги

19. Позначте фразеологізм, яким можна замінити словосполучення «надмірно опікуватися»

- А) годувати жданиками
- Б) годувати гарбузами
- В) годувати з ложечки
- Г) годувати буханцями
- Д) годувати лящами

20. Позначте рядок, у якому неправильно витлумачено фразеологізм

- А) на макове зерно – мало
- Б) через пень колоду – недбало
- В) повернутися спиною – утекти

- Г) мати серце – гніватися
- Д) вішати всіх собак – обмовляти когось

21. Позначте вислів, що випадає із синонімічного ряду «старий вовк, третій калач...»

- А) собаку з'їсти
- Б) бути на коні і під конем
- В) пройти Рим і Крим
- Г) велика птиця
- Д) стріляний горобець

22. Позначте рядок із фразеологізмами-антонімами

- А) умиватися сльозами – вибілювати зуби
- Б) викинути коника – викинути колінце
- В) зарубати на носі – замотати на ус
- Г) брати в шори – знімати стружку
- Д) хоч у вухо вбгай – мухи не зобидить

23. Позначте слово, що має бути на місці пропуску у фразеологізмах: не потикати _____; залишитися з _____; тримати _____ за вітром

- А) голова
- Б) розум
- В) ніс
- Г) око
- Д) хвіст

24. Позначте слово, якого немає в українських словниках

- А) копчик
- Б) смисл
- В) ждати
- Г) затребувати
- Д) ветхий

25. Позначте рядок, у якому етикетна формула потребує редагування

- А) Ласкаво просимо до Вінниці!
- Б) Вибачаюсь! Я не хотів завдати шкоди!
- В) Перепрошую... Котра зараз година?
- Г) Запрошую до столу! Смачного!
- Д) Добраніч, моя дитино...

II етап

Граматика (синтаксис, морфологія, словотворення)

1. Суфікс -АЧ має однакове значення в усіх іменниках, окрім

- А) користувач
- Б) викладач
- В) вимикач
- Г) копач

Д) ткач

2. Позначте рядок, у якому всі слова належать до однієї частини мови

А) шитий, іти, дано, працьовитий

Б) три, трійко, троє, третій

В) тихо, мирно, внизу, твій

Г) луг, гай, простір, кожен

Д) вірний, чужий, інший

3. Позначте речення з виділеною часткою

А) Пообіцяв запросити до СЕБЕ в гості й показати сад.

Б) Улітку наша річка обміліла, пливе СОБІ ліниво.

В) Придбав Максим СОБІ сина на всю Україну.

Г) Ми взяли усі за руки й потягли Тайах за СОБОЮ на мол.

Д) Віддай людині крихітку СЕБЕ, за це душа поповнюється світлом!

4. Позначте речення, у якому виділене слово є прислівником

А) Цвітуть КРАЙ дороги молоді вишні.

Б) НАВПРОТИ школи збудували церкву.

В) Цирк розташували ПОБЛИЗУ ринку.

Г) НАВКОЛО буяє цвіт чорнобривців.

Д) Платани посадили НАВКОЛО двору.

5. Позначте речення з граматичною помилкою

А) Краще виявити свій розум у мовчанні, ніж глупство в розмовах.

Б) Найбільш вдало виступила команда з Кам'янця-Подільського.

В) Найгірше в країні реалізують право на справедливий суд.

Г) Більш докладніше розглянемо цю тему на наступному уроці.

Д) Нині все мало б бути куди спокійніше, проте чомусь не так.

6. Позначте речення з граматичною помилкою

А) Назвіть номер рахунку, на який переказано гроші.

Б) Потрібно кілька тонн каменю.

В) Ми зустрілися під час золотого листопаду.

Г) З-за лиману насувалася грізна хмара.

Д) Наші медики повернулися з Алжиру.

7. Позначте речення, що потребує редагування

А) Чужий біль нікому не болить.

Б) Якісну шампунь можна купити і в «Сільпо».

В) Нежитю в мене вже немає.

Г) До лазань подали класичну бешамель.

Д) Подвір'ям проходжувався грізний собака.

8. Позначте речення, що потребує редагування

А) Надано право підпису в документах Горицвіт Любові Володимирівні.

Б) Юрист засвідчив підпис Іваненко Світлани Ігорівни.

В) Колектив привітав Колодій Ларису Святославівну з перемогою.

Г) На конференцію запросили також Сокур Віталія Андрійовича.

Д) Сніжка Миколу Петровича нагородили за багаторічну сумлінну працю.

9. Позначте рядок з помилкою у творенні форми наказового способу дієслова

- А) пішли, підіть, підносьте
- Б) приходь, любімо, хай гріє
- В) ходімо, нехай чує, визначте
- Г) знаймо, шелестімо, вірмо
- Д) помаж, ріжмо, хай поспить

10. Позначте речення з помилкою в особовому закінченні дієслова

- А) Колять і не задумуються про загрози!
- Б) Уже з самого ранку полють грядки.
- В) Сиплють і сиплють землю на могилу.
- Г) Спить старий, аж носом свище.
- Д) Бджоли гудуть за медом, ховрашок свистить.

11. Позначте речення, що потребує редагування

- А) О п'ятій п'ятнадцять почнеться останній урок.
- Б) Потяг до Львова рушає о пів на другу.
- В) Ми зустрілися в парку за десять хвилин до восьмої.
- Г) Зараз без двадцяти перша, ще є час випити кави.
- Д) О шостій тридцять мене чекатиме інженер.

12. Позначте речення з граматичною помилкою

- А) Крокувало до тисячі двохсот дев'яноста шести осіб.
- Б) Торгували на семистах вісімнадцятьох місцях.
- В) Чи може людина говорити двадцятьма п'ятьма мовами?
- Г) Мінімальна пенсія зросте до двох тисяч чотирьохсот гривень.
- Д) Близько сорок шість відсотків учнів справилися із завданням.

13. Позначте речення, у якому немає граматичної помилки

- А) Троє сестер здобуло перемогу в спортивних змаганнях.
- Б) Страва була така смачнюща, що я з'їв півтора порції.
- В) Три іванофранківця велосипедами вирушили в подорож Європою.
- Г) Двадцять вісім солдат було нагороджено орденами.
- Д) Бракованими виявилися сто сімдесят два олівці.

14. Позначте двоскладне речення

- А) Благословляю серцем мить ясну.
- Б) Давно зими такої не було...
- В) Сріблом соло на душі застелено.
- Г) А навколо – сонця коло.
- Д) Як усього багато: неба, сонця...

15. Позначте неповне речення

- А) Звеличення чужого – приниження свого.
- Б) Пішли дощі, холодні до судом.
- В) У садку буяння квітів.
- Г) Момент істини триває лише мить.
- Д) Люблю і весну, і літо, і зиму.

16. Позначте неускладнене речення (розділові знаки пропущено)

- А) Вона стояла велична посеред спеки посеред зливи.
- Б) На небі сонце гасне у вечірній синій млі.
- В) Юрко не озираючись пішов до класу.
- Г) Крізь дощову густу і рівну сітку запаленіли ізмарагди нив...
- Д) Співа трава ніким ще не зім'ята і вабить сном солодких таємниць.

17. Позначте рядок, у якому неправильно визначено синтаксичну роль виділеного слова

- А) Моє бажання ВЧИТИСЯ (означення) порадувало батьків.
- Б) Ми приїхали сюди ВЧИТИСЯ (присудок).
- В) УЧИТИСЯ (підмет) – ось наше завдання.
- Г) Ми прагнемо сумлінно ВЧИТИСЯ (присудок).
- Д) Батьки попросили добре ВЧИТИСЯ (додаток).

18. Позначте речення, у якому немає граматичної помилки

- А) У профтехучилищі учні вчаться гончарній справі.
- Б) Я давно хотів подорожувати по європейським країнам.
- В) Тьмяно полискували наповнені водою колії.
- Г) Навчатися музиці син почав у п'ять років.
- Д) Я легко опанував цією нехитрою наукою.

19. Позначте речення, що потребує редагування

- А) Екрани соцмереж утворюють нові зв'язки в мозку, зміцнюючи певні шляхи та сильно послаблюючи інші.
- Б) Дозволяючи дітям користуватися соціальними мережами, пам'ятаймо про кібербулінг.
- В) Щоденно перебуваючи у віртуальному світі, не забувайте про реальне життя.
- Г) Зосереджуючись на останніх новинах про соціальні мережі, створюється враження, що кіберпростір – це агресія.
- Д) Проводячи в соціальних мережах понад чотири години щодня, ви стаєте залежними від них.

20. Позначте речення з граматичною помилкою

- А) Як переконувала нас мати, син любить і гордиться своїм батьком.
- Б) Людину можна образити не тільки словом, але й дією.
- В) Ми маємо претензії не стільки до працівників цеху, скільки до його керівництва.
- Г) На прилавку було насипано фрукти: яблука, груші, сливи й персики.
- Д) Не тільки економічний, а й юридичний бік справи цікавив промисловців.

21. Позначте речення, у якому немає граматичної помилки

- А) Висновок готується експертом.
- Б) Резюме пишеться за певним зразком.
- В) Ці справи розглядались протягом року.
- Г) У потягах метро двері відчиняються автоматично.
- Д) Екзаменаційні завдання складаються ретельно.

22. Позначте рядок, у якому неправильно побудовано складне речення

- А) Щоб стовідсотково опинитися в космічному просторі, варто звернутися до компанії SpaceX, яка планує продавати орбітальні польоти.
- Б) Відомо, що SpaceX співпрацює з туристичною компанією Space Adventures, щоб запропонувати орбітальні польоти навколо Землі у 2021–2022 роках.
- В) Також відомо про амбітні плани щодо космічної станції Von Braun, обслуговувати яку має намір компанія SpaceX.
- Г) Ілон Маск усе ще планує створити справжнє марсіанське місто з мільйонним населенням, який каже, що зробити це треба до початку нової світової війни.
- Д) Хоча часто грошей на розвиток космічних досліджень бракує, українці постійно беруть участь у міжнародних програмах.

23. Позначте рядок із граматичною помилкою

- А) мій протеже, кумедне шимпанзе
- Б) велетенський боа, затятий базіка
- В) сонячне Баку, повновода Хуанхе
- Г) визнане есперанто, ароматне лате
- Д) смачна кольрабі, рідна обитель

24. Позначте рядок, у якому від інфінітива правильно утворено форму дієслова

- А) сипати – сиплять
- Б) молоти – мелють
- В) бігти – біжуть
- Г) свистіти – свищать
- Д) боротися – боряться

25. Позначте рядок із граматичною помилкою

- А) принести води
- Б) не маю телефона
- В) передай солі
- Г) дати пораду
- Д) не написати лист

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово) «(1) БагаторазОвий чемпіон виявився (2) безпринцИпною й невихованою особою. Він і (3)понЯття не мав про моральні норми спілкування. Забувши про (4) обІцянку розповісти про свої (5) уподобАння, (6) звИсока глянув на (7) зібрАння журналістів і сказав, що (8) ненавИдить усю їхню братію. Але це було його (9) стовідсОтковою (10) пОмилкою. Уже через кілька хвилин про це повідомляла не одна соціальна (11) мерЕжа». Неправильно виділено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

- А) 1, 3, 6
- Б) 2, 4, 7
- В) 4, 5, 8
- Г) 6, 9, 11
- Д) 8, 11, 12

2. Позначте речення, у якому всі виділені букви позначають однаковий звук

- А) Спорт у всьому сві(т)і готує(т)ься до виходу з бага(т)ьох коронавірусних обмежень.
- Б) (Д)анія ві(д)новила фу(т)больний чемпіонат ще наприкінці травня.
- В) Але вболіва(л)ьники можуть бути присутніми на стадіонах (л)ише віртуа(л)ьно.
- Г) Зірковий те(н)ісист із Сербії Зоран Джокович пла(н)ує тур(н)ір на Балканах.
- Д) «Формула-1» відбудеться на закр(и)тих тер(и)торіях, без пр(и)сутності глядачів.

3. Позначте рядок, у всіх словах якого на місці пропуску треба писати апостроф

- А) св_ято, сім_я, міжгір_я, бур_ян, без_ядерний
- Б) ін_екція, прем_єра, об_єм, під_їхати, духм_яний
- В) Мін_юст, супер_яхта, кур_єр, над_яр_я, верб_я
- Г) кеш_ю, пір_я, лижв_яр, зв_язківець, між_ярусний
- Д) розм_якшити, верф_ю, цв_ях, В_ячеслав, бар_єр

4. Позначте рядок, у всіх словах якого на місці пропуску не треба писати знак м'якшення

- А) памороз_, гір_кий, камін_чик, мен_ший, кан_йон
- Б) совіс_тю, куз_ня, ковз_кий, чотир_ма, радіс_ть
- В) облич_, л_лється, перелаз_те, уман_ський, різ_бяр
- Г) близ_ко, крад_кома, воротар_, узліс_, безбат_ченко
- Д) рибал_чин, лял_чин, брин_чати, шіст_десят, стежин_ці

5. Позначте рядок, від усіх іменників якого можна утворити прикметники із суфіксом -ЗЬК-

- А) Золотоноша, молодець, студент, Буг, Прага
- Б) Волга, товариш, турист, черкес, Рига
- В) Криворіжжя, Забужжя, Ладога, Таганрог, Кавказ
- Г) француз, Лейпциг, турок, герцог, боягуз
- Д) Черкаси, Дрогобич, латиш, юнак, Париж

6. Позначте рядок, у якому подано правильний варіант написання назв територій

- А) Галиччина, Звенигородщина, Туреччина, Одещина, Воронежчина
- Б) Галиччина, Звенигородщина, Туреччина, Одещина, Воронежщина
- В) Галичина, Звенигородщина, Туретчина, Одещина, Воронежщина
- Г) Галичина, Звенигородщина, Туреччина, Одещина, Воронежчина
- Д) Галичина, Звенигородщина, Туретчина, Одесчина, Воронежчина

7. Позначте рядок, у якому правильно написані всі слова

- А) альпіністці, рідкісний, ненависний, захистний, гігантський
- Б) форпостний, невістчин, пісний, кількісний, президентський
- В) наперсник, шістсот, кістлявий, студенський, фашиський
- Г) агенство, улесливий, цілісний, шелеснути, випускний
- Д) тріснути, тижневик, контрастний, хворостняк, інтриганський

8. Позначте рядок, у всіх словах якого на місці пропусків треба писати літеру И

- А) автор_тар_зм, ац_тон, р_з_рвуар, с_ньйор, асорт_мент
- Б) в_нтилятор, мар_над, др_йфувати, вег_тативний, ар_фметика
- В) с_мфонія, опт_ка, сп_дометр, д_віз, д_строфія
- Г) д_сонанс, бат_скаф, ч_зкейк, д_сплей, д_р_гент
- Д) д_р_жабль, р_тор_ка, с_рена, агр_сивний, с_местр

9. Позначте речення, у якому немає орфографічних помилок

- А) Ген-ген до самого обрію скатертю-самобранкою простилися лан.
- Б) На ньому додолу хилить стиглий колос пшениця, над ним височить бескрає небо.
- В) А в височині повільно котиться розпечене коло сонця, жбурляючи на землю племін.
- Г) Над полем, над доріжкою, що лягла між пшеницями, мерихтять повітряні хвилі.
- Д) Невтомні, безупинні, вони стрибають до верху, до низу.

10. Прочитайте текст (цифра позначає наступне речення) «(1) Бородянські ліси навівали Марині душевний спокій. (2) Зранку виходила вона із сестриної хати й блукала в зеленому царстві мало не до вечора. (3) На галявинах уже з'явилися суніці, горіли на тендітних стебельцях, неначе краплі червоної роси. (4) І вона збирала дозрілі ягоди в кошик. 5) Усе ж таки була якась мета, щоб не ходити з нічев'я в лісі зі своїми невеселими думками». Орфографічну помилку допущено в реченні

- А) 1

- Б) 2
- В) 3
- Г) 4
- Д) 5

11. Позначте речення, у якому обов'язково треба ставити тире між підметом і присудком (розділові знаки пропущено)

- А) Книжки читати нудьги не знати.
- Б) Ця музика немов бальзам на рану.
- В) На роз'ятрені душі моє слово гірке не бальзам.
- Г) Море і небо як два бірюзових океани.
- Д) Добрий приклад кращий за сто слів.

12. Позначте речення, у якому розділові знаки при однорідних членах поставлено правильно

- А) Як його не лай, йому ні холодно, ні жарко.
- Б) Тополя і потемніла од вологи на відсонні стріха, і прісний ніздрюватий сніг – усе тонко дихає першими весняними пахощами.
- В) Добре, що мене переживуть яблуні оці і груші, й вишні.
- Г) Я прийду не нявкою – смерічкою шепотіти під твоє вікно.
- Д) Вікна дивляться на всі сторони світу: на річку, на станцію, на гори, і на доли.

13. Позначте речення, у якому допущено пунктуаційну помилку

- А) Зморене працею сонце за гору сідає.
- Б) Розболілись сніги під ласкавим весняним промінням.
- В) Лиш замріяла десь запашна, легкокрила, погідно-ласкава весна.
- Г) Я хочу словом світлим небуденним тобі любов свою нести.
- Д) Ближче до старезного лісу, чорного, густого, ставало сумно.

14. Позначте речення, у якому допущено пунктуаційну помилку

- А) Темна й грізна, іще мовчить, не грає громовиця, та вже, зігнувшись, таїться за темним бором.
- Б) Я люблю свою кімнату – білу, наче снігурка, з букетом ірисів на столі.
- В) Усе на цьому світі випадкове, окрім кринички в затінку села, звідкіль мене в життя, історій повне, перехрестивши, мати повела.
- Г) А в сні далекому, туманному, не похиляючи траву, Дюймовочка в листочку капустяному я у життя із вічності пливу.
- Д) Надлетівши, зморена бджола відчує стебел плавне коливання.

15. Тире слід поставити, якщо до частини «Хочеш бути оригінальним...» додати фрагмент рядка

- А) __однак наслідуєш відомого художника.
- Б) __кому потрібна сіра маса.
- В) __інші також про це мріють.
- Г) __але нічого для цього не робиш.
- Д) __стань порядною людиною.

16. Двокрапку слід поставити, якщо до частини «Люблю весну...» додати фрагмент рядка

- А) __та хто її не любить.
- Б) __у цю пору вишні цвітуть.
- В) __літо теж живе у серці.
- Г) __коли сади буяють у цвіту.
- Д) __а осінь не сприймаю.

17. Позначте речення, у якому треба поставити і двокрапку, і тире (розділові знаки пропущено)

- А) Глянь розкривається назустріч сонцю й грозам руками пружними запліднений чорнозем.
- Б) Приходь же весно вже готові всі ми тебе богине пишна зустрічати.
- В) Тут мамина пісня лунає і нині її підхопили поля і гаї її вечорами по всій Україні співають в садах солов'ї.
- Г) Я знаю тут сади цвістимуть голубітиме річка хліб родитиме щедро.
- Д) Я знаю народну істину хочеш їсти калачі не сиди на печі.

18. Розділові знаки правильно вжито в усіх реченнях, окрім

- А) Усе відтяв за одним разом – і ворогів, і друзів, і спокій.
- Б) Я з квітами прийшов тебе зустріти і дуже довго ждав – зів'яли квіти.
- В) Між сосняками – село Шатрище, і дух живиці – від сосняків.
- Г) Життя без книги – хата без вікна, тюрма глуха і темна, мов труна.
- Г) І чайка перепитує: «Чиї ми?» – з прихованої ситнягом ріки.

19. Позначте речення, у якому не треба ставити кому перед І (розділові знаки пропущено)

- А) І зорепади пишуть повість про літо перами жар-птиць І переможена зимовість конає в серці горілиць.
- Б) Великі білі вівчарки наче ведмеді скачуть на задніх лапах І скаче на них довга кудлата вовна.
- В) Над долинами стоїть сизий легкий туман І долини здалека ніби дишуть тобі в лице холодком.
- Г) За тихим селом знов шелестіло золоте колосся І пахло терпким полином.
- Д) І ці поля тепер мені чужі І ти чужа І притулку немає...

20. Позначте речення, у якому слід поставити кому перед виділеним сполучником (розділові знаки пропущено)

- А) І я іду і падаю і знов спішу вперед АБО плетусь назад.
- Б) Я не боюсь що мій читач почне нудьгувати АБО йому не сподобається усмішка героїні.
- В) Ви щось приховуєте АБО я Вас не розумію.
- Г) У нашій школі учні займаються спортом АБО відвідують гуртки художньої самодіяльності.
- Д) Добудь нові слова новії струни АБО мовчи.

21. Прочитайте речення «Я посміхатимусь однаково і другові (1) і ворогу (2) і буду щосили намагатися знайти в ньому якість (3) варту похвали (4) тому що я зрозумів (5) що найглибше прагнення людської природи – це жага визнання». Кому треба ставити на місці всіх цифр, окрім

- А) 1
- Б) 2
- В) 3
- Г) 4
- Д) 5

22. Позначте речення, у якому не треба відокремлювати прикладку (розділові знаки пропущено)

- А) Василь Петрович лікар-реаніматолог урятував не одного хворого на коронавірус.
- Б) Мандрівник вічний невблаганний час іде вперед його не зупинити.
- В) Українська співачка кримськотатарського походження Джамала виконує пісні в стилях джаз, соул, фанк, фолк, поп та електро.
- Г) Михайло Старицький неосяжний художник розмаїтого літературного таланту «возвів своє слово в генеральський чин».
- Д) Так добре було б стати «нічим» безгласним непорушним спокоєм.

23. Позначте речення, у якому поширене узгоджене означення треба відокремлювати (розділові знаки пропущено)

- А) Шумлять білим цвітом налиті сади навесні.
- Б) Сплять сивиною закутані гори в цьому земному раю.
- В) Візерунки душ мені відкрили вбрані в синій іній сосни.
- Г) Злеліяна в добу глуху вросла в zenit верба немов зелена віха.
- Д) Раз добром нагріте серце вік не прохолоне.

24. Позначте речення, у якому правильно вжиті розділові знаки при передачі чужої мови

- А) «Не по правді сказав ти се, боярине, – замітив строго Захар і додав – Бач, сонце на небі закрило своє ясне лице, щоб не слухати твоїх кривих слів!»
- Б) «І тут ти помилився, боярине, – сказав Захар Беркут. Не подоба старому вдаватися в молоді мрії, а на сучасність жмурити очі».
- В) «То нехай же бог помагає!», – сказали вони і, піднявши високо вгору копне знамено, встромили його в дірку, продовбану в камені.
- Г) «Ні! – сказав обурений Захар. – се було б нечесно. – Беркути додержують слова навіть ворогові і зрадникові».
- Д) Захар Беркут рішуче й упевнено промовив: «Беркути ніколи не сплямують ні своїх рук, ні свого серця підступно пролитою кров'ю!»

25. Позначте рядок, у якому подано неправильне обґрунтування вживання тире

- А) Душа прагне сповіді, а дух – проповіді. (на місці пропущеного члена речення)
- Б) Складати для себе закони – неприємна річ. (між підметом і присудком)
- В) Зненацька сипнув дощ – рівний, теплий, рясний. (при однорідних членах)

речення)

Г) Душа пройшла всі стадії печалі – тепер уже сміятися пора. (у безсполучниковому складному реченні)

Д) Дзвоники – квіти ранкові – смуток моєї любові. (при відокремленій прикладці)

IV етап Робота з текстом

Зелений пагорб піднісся над Дніпром, непомітне з автострад соснове царство над Прохорівкою – селом, що тулиться до великої ріки. Звідси зовсім недалеко до Канева, до Тарасової гори. Здається, вони, гора Тарасова й гора Михайлова, бачать одна одну крізь блакитну дніпровську млу й тихо про щось розмовляють, як розмовляють у Шевченкових баладах степові могили.

Михайлова гора є однією з наших національних духовних святинь. Вона тому й Михайлова, що понад тридцять років, аж до самої смерті, тут жив і творив професор Михайло Максимович.

Змалку Михайло, поза всяким сумнівом, був вундеркіндом. Щось особливе таки дісталось йому від Бога. Після закінчення Новгород-Сіверської гімназії п'ятнадцятирічний хлопець опинився в московській квартирі свого дядька. Проте під його опікою він був лише кілька місяців. Невдовзі Михайло став студентом словесного відділення Московського університету. Після завершення навчання молодого ботаніка залишили для служби в університеті. Одним із приятелів Максимовича був Микола Гоголь, 1833 року він писав Пушкіну: «До речі, мені пише Максимович, що він хоче покинути Московський університет і їхати до Київського. Йому шкодить клімат...».

Першим ректором Київського університету призначили професора Максимовича. Клімат кліматом, а головне те, що його, як і Гоголя, нестримно потягло додому. Максимовичу довелося займатися налагодженням навчального процесу, господарськими питаннями. У грудні 1835 року Михайло Олександрович подав у відставку з посади ректора через серйозні проблеми зі здоров'ям.

Усе-таки деякі листи Максимовича дають підстави думати, що йому знайома була стародавня колізія між багатообіцяючим обов'язком адміністратора й покликанням ученого. Можливо, жило в його душі те вільнолюбне сквородинівське начало, яке веліло втікати від спокус світу, ідучи назустріч поклику спорідненої праці?

Тепер він мав зосередитися на науці й педагогічній роботі. Переїжджаючи з Москви, Максимович сподівався, що викладатиме в Києві ботаніку або ж зоологію. Проте обставини змусили його перекваліфіковуватися на філолога, що, утім, для автора багатьох московських літературних журналів та альманахів, видавця збірки українських народних пісень цілковитою несподіванкою не було. «Так, ми пана Максимовича вже давно вважаємо своїм літератором», – сказав якийсь

про нього Пушкін.

У Київському університеті професор Максимович читав словесність. Ще в Москві він займався дослідженням «Слова о полку Ігоревім». Михайло Олександрович був щедро обдарованою натурою. Коли жив у Москві, він захопився збиранням фольклору. Його збірка «Малоросійські пісні» відіграла неабияку роль в історії українського романтизму. Доба романтизму взагалі характерна пробудженням національного самоусвідомлення, широким інтересом до витоків історії, до фольклору й мов слов'янських народів. З тієї пори в російській і польській літературах запанувала справжня україноманія. Збірка Максимовича тільки підлила олії у вогонь.

Професором університету Максимович залишався до 1841 року, а потім змушений був через хворобу подати у відставку й переїхати на Михайлову гору.

Улітку 1859 року Михайлову гору відвідав Тарас Шевченко. Тут і досі стоїть старий дуб, під яким любив відпочивати Великий Кобзар. (З журналу)

1. Текст написано в стилі

- А) публіцистичному
- Б) художньому
- В) розмовному
- Г) науковому
- Д) офіційно-діловому

2. Темою тексту є

- А) проблеми зі здоров'ям М. Максимовича
- Б) розповідь про життя та діяльність вченого-дослідника
- В) трагедія М. Максимовича в особистому житті
- Г) знайомство М. Максимовича з відомими людьми
- Д) дружба з Миколою Гоголем

3. Епіграфом до тексту може слугувати вислів

- А) «Успіх нічому не вчить»
- Б) «Якщо хочеш, щоб у тебе було мало часу, то нічого не роби»
- В) «Талановита людина – талановита в усьому»
- Г) «Заздрість людей показує, наскільки нещасними вони себе відчують»
- Д) «Байдужість до себе – ось головна етична трагедія людини»

4. У тексті названо всі риси, характерні українському романтизму, окрім

- А) пробудження національного самоусвідомлення
- Б) зацікавленість фольклором
- В) інтерес до витоків історії
- Г) зацікавлення мовами слов'янських народів
- Д) культ почуттів, а не розуму

5 Прочитайте уривок тексту «Професором університету Максимович залишався до 1841 року, а потім змушений був через хворобу подати у відставку й переїхати на Михайлову гору. Влітку 1859 року Михайлову гору відвідав Тарас Шевченко. Тут і досі стоїть старий дуб, під яким любив відпочивати Великий Кобзар». За типом мовлення це

- А) опис
- Б) розповідь
- В) міркування
- Г) міркування з елементами опису
- Д) уривок поєднує всі типи мовлення

6. Виділене слово в реченні «Його збірка «Малоросійські пісні» відіграла НЕАБИЯКУ роль в історії українського романтизму» можна замінити усіма словами, окрім

- А) велику
- Б) немалу
- В) значну
- Г) незвичну
- Д) чималу

7. Синонімом до слова «святиня» в реченні «Михайлова гора є однією з наших національних духовних святинь» може бути

- А) пам'ятник
- Б) обсерваторія
- В) храм
- Г) заповідник
- Д) обеліск

8. Фразеологічний зворот ужито в реченні

- А) Коли жив у Москві, він захопився збиранням фольклору.
- Б) Його збірка «Малоросійські пісні» відіграла неабияку роль в історії українського романтизму.
- В) Доба романтизму взагалі характерна пробудженням національного самоусвідомлення, широким інтересом до витоків історії, до фольклору й мов слов'янських народів.
- Г) З тієї пори в російській і польській літературах запанувала справжня україноманія.
- Д) Збірка Максимовича тільки підлила олії у вогонь.

9. Правильним є твердження

- А) гора Тарасова й гора Михайлова знаходяться в різних куточках України
- Б) змалку Михайло не виявляв особливих здібностей у навчанні
- В) Максимовича звільнили з посади ректора Київського університету через революційні погляди
- Г) збірка «Малоросійські пісні» збільшила зацікавленість українською літературою в інших країнах
- Д) Микола Гоголь відвідав Михайлову гору влітку 1859 року

10. Після закінчення Новгород-Сіверської гімназії юний Михайло

- А) переїхав жити на Михайлову гору
- Б) продовжив навчання в Київському університеті
- В) деякий час жив у московській квартирі свого дядька
- Г) познайомився з Миколою Гоголем
- Д) змушений був через хворобу відмовитися від навчання в Московському університеті

11. Ще в Москві Максимович займався дослідженням

- А) «Києво-Печерського патерика»
- Б) «Слова о полку Ігоревім»
- В) «Кобзаря» Тараса Шевченка
- Г) поезії Олександра Пушкіна
- Д) прози Миколи Гоголя

12. У тексті немає розповіді про

- А) навчання Михайла в Московському університеті
- Б) зв'язок Максимовича з Гоголем
- В) переїзд Михайла Олександровича з Москви до Києва через шкідливий клімат
- Г) призначення Максимовича першим ректором Київського університету
- Д) наукову працю Михайла Максимовича «Роздуми про природу»

13. Про які сфери діяльності М. Максимовича не згадується в цьому тексті?

- А) фольклористика
- Б) філологія
- В) ботаніка
- Г) археологія
- Д) педагогіка

14. Переїжджаючи з Москви, Максимович сподівався, що викладатиме в Києві

- А) мовознавство
- Б) ботаніку
- В) фольклористику
- Г) історію
- Д) етнографію

15. У 1841 році Максимович змушений був подати у відставку й переїхати жити на Михайлову гору через

- А) закриття Київського університету
- Б) хворобу
- В) тиск адміністрації
- Г) бажання дружини
- Д) переслідування та цькування

16. Поняття «сковородинівське начало» згадано у зв'язку з

- А) знайомством із Г. Сковородою
- Б) вибором М. Максимовича між обов'язком адміністратора й покликанням

ученого

В) дослідженням М. Максимовичем ідеї «спорідненої праці» у творчості Г. Сковороди

Г) рішенням переїхати жити на Михайлову гору

Д) протестом М. Максимовича проти існуючого суспільного ладу

17. «Своїм літератором» назвав Михайла Максимовича

А) М. Гоголь

Б) О. Пушкін

В) Г. Сковорода

Г) Т. Шевченко

Д) рідний дядько

18. У тексті не йдеться про

А) місце розташування Михайлової гори

Б) проблеми зі здоров'ям Михайла Олександровича

В) одруження з Марією Товбич

Г) захоплення Максимовича українським фольклором

Д) приїзд на Михайлову гору Т. Шевченка

19. Позначте рядок, який випадає з логічного ряду

А) Новгород-Сіверська гімназія

Б) Московський університет

В) Київський університет

Г) Михайлова гора

Д) Тарасова гора

20. Зважаючи на шостий абзац тексту, можна припустити, що Михайло Максимович перекваліфіковувався на філолога, тому що

А) не знав інших наук, окрім філології

Б) вирішив сам кардинально змінити свою спеціальність

В) почав писати власні поезії

Г) розраховував на кращу посаду

Д) був різносторонньою, обдарованою особистістю

Ключі до тестових завдань для закладів професійно-технічної освіти:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	В	В	В	А
2.	В	Б	Б	Б
3.	Д	Б	В	В
4.	Б	Г	Б	Д
5.	А	Г	В	Б
6.	Д	А	Г	Г
7.	Б	Б	Б	В
8.	Д	Г	Г	Д
9.	В	А	В	Г
10.	Д	А	Д	В
11.	В	Г	А	Б
12.	А	Д	Г	Д
13.	В	Д	Г	Г
14.	В	Г	Г	Б
15.	Д	В	Д	Б
16.	Б	Б	Б	Б
17.	А	Б	Д	Б
18.	Б	В	А	В
19.	В	Г	Г	Д
20.	В	А	В	Д
21.	Г	Г	Б	-
22.	А	Г	В	-
23.	В	А	Г	-
24.	А	Б	Д	-
25.	Б	Д	В	-

Тести для закладів фахової передвищої освіти**I етап****Культура слова (лексика, фразеологія)****1. Позначте антонімічну пару**

- А) курка – півень
- Б) сидіти – лежати
- В) емігрант – іммігрант
- Г) плавати – літати
- Д) боязкий – полохливий

2. Позначте синонім до слова «зугарний»

- А) скорий
- Б) умілий
- В) шанобливий
- Г) красивий
- Д) негарний

3. Позначте синонім до виділеного слова «Полечу, каже, ЗИГЗИЦЕЮ, тією чайкою-вдовицею, та понад Доном полечу, рукав бобровий омочу в ріці Каялі»

- А) ластівка
- Б) сова
- В) зозуля
- Г) горлиця
- Д) лелека

4. Позначте рядок, у якому всі слова – синоніми

- А) добрий, щирий, відвертий
- Б) мужній, відважний, нестримний
- В) стійкий, витривалий, непохитний
- Г) червоний, пурпуровий, розжарений
- Д) кордон, межа, краєвид

5. Позначте рядок, у якому обидва словосполучення вжито в переносному значенні

- А) тепла зустріч, солодке яблуко
- Б) солодке життя, теплий клімат
- В) темні думки, щедра нива
- Г) вишневе варення, темна кімната
- Д) гіркі спогади, зимова ніч

6. Позначте сучасний відповідник до архаїзму «корогва»

- А) боротьба
- Б) коро́ва
- В) голова
- Г) прапор
- Д) зброя

7. Позначте рядок, у якому правильно розтлумачено лексичне значення виділеного слова «БОВГАР сперся в задумі на довгу трембігу»

- А) пастух волів
- Б) дідусь
- В) музика
- Г) охоронець вогню на полонині
- Д) мандрівник

8. Позначте словосполучення з лексичною помилкою

- А) попередити хворобу
- Б) вдала риболовля
- В) музикальний слух
- Г) прийшов опівдні
- Д) глодовий відвар

9. Позначте рекламне оголошення з лексичною помилкою

- А) Відвідавши наш магазин, ви матимете справжнє задоволення.
- Б) Запрошуємо на курси з української мови.
- В) Усім бажаючим пропонуємо захоплюючу подорож.
- Г) Ви назавжди позбудетеся цієї проблеми.
- Д) Цю настоянку рекомендують використовувати при шкірних захворюваннях.

10. Позначте речення з лексичною помилкою

- А) Лейтмотив – основний мотив, який повторюється протягом усього музичного твору.
- Б) Тільки обвішаний патронами авангард був наче з заліза.
- В) Запрошення Соломії Крушельницької гарантувало оперним агентам повні аншлаги.
- Г) Кільканадцять років тому ми не могли уявити, що дистанційне навчання стане реальністю.
- Д) Майже кожен турист везе з Карпат сувеніри ручної роботи від місцевих майстрів.

11. Позначте речення з лексичною помилкою

- А) Відомості про чисельний склад Азовського козацького війська можна знайти в історичній праці Людмили Маленко.
- Б) І в Тетяни був сердечний друг, з яким ділила свої радощі й болі.
- В) Замети цієї зими були заввишки з п'ятирічну дитину.
- Г) Під місячним сяйвом сніжний килим блищав сріблом і зачаровував казковістю.
- Д) Метеорологи спрогнозували довгу сурову зиму з рвучкими вітрами.

12. Позначте речення з лексичною помилкою

- А) Варто з дитинства прищеплювати дітям дбайливе ставлення до чужої праці.
- Б) Картопля належить до сімейства пасльонових.
- В) Нове вбрання дуже пасувало моїй подрузі.

- Г) Потерпілі від цьогорічної повені отримали компенсацію від держави.
 Д) Як запобіжний захід для Савчука обрано підписку про невиїзд.

13. Позначте речення, у якому порушено лексичну сполучуваність

- А) Цей абонемент чинний упродовж трьох місяців від дня оплати.
 Б) Григорій Сковорода був визначальною особистістю доби українського бароко.
 В) Я завжди любитиму Донеччину – свій гірницький край.
 Г) Чи знаєте ви, що чимало сучасних меблів зроблено з деревинних відходів?
 Д) У багатьох країнах до найважливіших громадянських обов'язків належить участь у голосуванні на місцевих виборах.

14. Позначте рядок, у якому порушено лексичну сполучуваність

- А) вимріяна нагода, весела пригода
 Б) об'єм кімнати, обсяг послуг
 В) показчик добробуту, дорожній показник
 Г) глиняний посуд, глиняний берег
 Д) водні ресурси, водяний горіх

15. Позначте речення з правильною етикетною формулою

- А) Дуже вибачаюсь за спізнення!
 Б) Дякую, ця книжка стане мені в пригоді.
 В) Приємного смаку вам!
 Г) Приємного часу доби тобі, друже!
 Д) Спокійної ночі й сладких снів!

16. Позначте рядок із неправильним тлумаченням фразеологізму

- А) канути в Лету – зникнути назавжди
 Б) посипати голову попелом – дорікати собі
 В) мов горохом сипати – звинувачувати
 Г) вбитися в колодочки – подорослішати
 Д) на шапкобрання – надто пізно

17. Позначте рядок із правильним тлумаченням фразеологізму

- А) стріляти очима – бути пильним
 Б) на заячий скік – випадково
 В) ловити окунів – засинати
 Г) хоч оком світи – пильно
 Д) як водою змило – невчасно

18. Позначте рядок із правильним тлумаченням слова

- А) бундючний – товстий
 Б) вразливий – огидний
 В) гінкий – стрімкий
 Г) глум – дурість
 Д) льоля – лялька

19. Позначте слово, що має бути на місці пропуску у фразеологізмах

«_____ гарбуза, _____ дуба, _____ ляща»

- А) принести

- Б) піднести
- В) дати
- Г) брати
- Д) продавати

20. Позначте лексичну групу, до якої належать слова «провайдер», «айпад», «штрих-код»

- А) архаїзми
- Б) історизми
- В) жаргонізми
- Г) неологізми
- Д) діалектизми

21. Позначте тлумачення виділеного діалектизму в реченні «Загніздилося безладдя, спливали гаразди, продавались ЦАРИНКИ одна по одній, і маржина десь танула так, як по горах весною сніги»

- А) домашнє печиво
- Б) жіноча прикраса
- В) святковий одяг
- Г) рогата худоба
- Д) невелика лука для сінокосу

22. Позначте літературний відповідник виділеного діалектизму в реченні «Загніздилося безладдя, спливали гаразди, продавались царинки одна по одній, і МАРЖИНА десь танула так, як по горах весною сніги»

- А) надія
- Б) худоба
- В) крига
- Г) деревина
- Д) риба

23. Позначте синоніми до слова «субтильний»

- А) товстий, опасистий
- Б) уразливий, ніжний
- В) огрядний, грубий
- Г) кремезний, дебелий
- Д) хворий, слабкий

24. Позначте пропущене слово в реченні «Вік його поважний – будівництво _____ 1843 року»

- А) покінчили
- Б) довершили
- В) вивершили
- Г) скінчили
- Д) завершили

25. Позначте пропущене слово в реченні «Це єдиний в Україні маяк, розташований у _____ морі» помітному

- А) неприкритому
- Б) розкритому
- В) відкритому
- Г) прозорому

26. Позначте словосполучення із суржиком

- А) біль у вісках
- Б) смисл сказаного
- В) довго ждати
- Г) вибрати старосту
- Д) ветхі купюри

27. Позначте рядок із фразеологізмом

- А) чистити зуби
- Б) лікувати зуби
- В) замовляти зуби
- Г) відбілювати зуби
- Д) пломбувати зуби

28. Позначте фразеологізм біблійного походження

- А) високо нести голову
- Б) куди ноги несуть
- В) баляндраси нести
- Г) нести службу
- Д) важкий хрест нести

29. Позначте речення, що потребує редагування

- А) Тобі треба покращити рівень фізичної підготовки.
- Б) Навчатися мови треба протягом усього життя.
- В) Отруйні павуки водяться переважно в південних краях.
- Г) Мандрувати Карпатами цікаво, приємно й корисно.
- Д) Важливо вживати заходів із запобігання сезонним хворобам.

II етап

Грамматика (синтаксис, морфологія, словотворення)

1. Позначте речення, що потребує редагування

- А) Ми вирішимо це питання, не дивлячись на труднощі.
- Б) Попри розпорядження директора, не всі студенти були в масках.
- В) З огляду на рішення групи в перший понеділок після канікул відбудуться збори.
- Г) Практичні заняття були упродовж усього навчального року, незважаючи на карантинні заходи.
- Д) У разі отруєння чадним газом необхідно винести постраждалого на свіже повітря.

2. Позначте рядок, у якому міститься ненормативний варіант уживання прийменника

- А) гурток для вивчення, дизайнер за освітою, на вимогу керівника

- Б) аспірант по кафедрі, після завершення, назвати на ім'я
- В) ательє для обслуговування, працювати у вихідні, на замовлення
- Г) за свідченням очевидців, з моєї вини, великий за обсягом
- Д) на ваше прохання, у міру того як, завдання не під силу

3. Позначте рядок, у якому є словосполучення з помилкою

- А) болезаспокійливий засіб, виконувач обов'язків
- Б) відпочивальник у готелі, вступник до вишу
- В) завідувач кафедрою, незамінний працівник
- Г) читацький колектив, чинний закон
- Д) знеболювальні пігулки, захоплива вистава

4. Позначте речення з граматичною помилкою

- А) Свідцтво про базову загальну середню освіту вручають Іванові Марченку.
- Б) Зверніться, будь ласка, до директора коледжу Будко Петра Миколайовича.
- В) Я допомагав братові Петру заготовляти сіно для худоби.
- Г) Моєму товаришеві дуже подобаються комп'ютерні науки.
- Д) Нашому кореспондентові пощастило після концерту взяти інтерв'ю у Святослава Вакарчука.

5. Позначте речення з граматичною помилкою

- А) Для зручності одеситів організовано попередню реєстрацію на вакцинацію.
- Б) На початку 18 століття значна частина болгар входила до гусарських полків, сформованих із балканських вихідців.
- В) Треба пишатися мужністю українських солдат, які оберігають кордони нашої держави.
- Г) Спілка поляків міста Києва оголосила набір на безкоштовні розмовні заняття для підвищення рівня володіння польською мовою.

6. Позначте рядок, у якому неправильно утворено форму кличного відмінка

- А) мамо, тату, друже, сестро
- Б) хлопче, перукаре, кравче, бійцю
- В) професоре, командире, шахтарю, лікарю
- Г) красеню, учителю, школяре, водію
- Д) товаришу, братику, батьку, стороже

7. Позначте рядок, у якому немає граматичної помилки

- А) обідня перерва з двох до трьох годин
- Б) близько двох годин ночі
- В) приїхав коло трьох годин дня
- Г) грає щодня до дванадцяти ночі
- Д) поїде за двадцять до шостої

8. Позначте речення, у якому порушено синтаксичну норму

- А) Усі ми любимо й пишаємося своїм рідним містом.

Б) Згідно з опитуванням студентів більшості було важко опановувати матеріал під час дистанційного навчання.

В) Зі школи на стадіон вибігла зграйка першокласників.

Г) Кіоск для продажу проїзних квитків припинив свою роботу.

Д) Проректор з наукової роботи запросив випускників на зустріч.

9. Позначте речення, у якому порушено синтаксичну норму

А) Ці дані підлягають ретельній перевірці.

Б) Рівно півтора місяці залишилося до мого дня народження.

В) Цей стиль характерний для молоді.

Г) Я був сповнений гордості за нашу збірну з футболу.

Д) Сік із натуральних ягід корисний для всіх.

10. Позначте речення, у якому порушено синтаксичну норму

А) В Україні лелек називають бузьками, чорногузами й бусолами.

Б) Понад сто народних пісень знає моя мама.

В) Захоплення тваринами властиве для багатьох підлітків.

Г) Книжки цього автора мають неабиякий попит у випускників шкіл.

Д) Про важливість збереження довкілля ми неодноразово говорили на заняттях.

11. Позначте рядок, у якому є граматична помилка

А) ужити заходи, глузувати з опонента

Б) говорити англійською, доглядати хворого

В) дотримати слова, одружитися з однокурсницею

Г) завдавати болю, дивуватися з поведінки

Д) не звертати уваги, навчатися музики

12. Позначте рядок, у якому помилково використано прийменник ПО

А) йти по дорозі, пливти по річці

Б) видно по очах, по своїй недбалості

В) по змозі, різьба по дереву

Г) черговий по вокзалу, по нашому саду

Д) наказ по коледжу, родич по матері

13. Позначте речення з граматичною помилкою

А) Виконуючи складні завдання, уважно читайте умову.

Б) Заходьте до магазину, попередньо вдягнувши захисну маску.

В) Перевіряйте решту, не відходячи від каси.

Г) Вийшовши з будинку, мене огорнули квіткові пахощі.

Д) Ми готуємося до іспиту, виконуючи багато тренувальних вправ.

14. Позначте речення, у якому порушено морфологічну норму

А) Четверо перспективних дослідниць взяли участь у міжнародному саміті.

Б) Троє місцевих старшокласників організували благодійний ярмарок.

В) Виставка-продаж виправдала сподівання організаторів.

Г) Вітряки розташовано на безпечній відстані від найближчої будови.

Д) Якщо Ви плануєте поїздку до Парагваю з метою туризму, пропонуємо звертатися до нас за додатковою інформацією.

15. Позначте рядок, що потребує редагування

- А) сміятися над однокласниками
- Б) продавчиня сусіднього магазину
- В) віряни приїхали на прощу
- Г) мітингувальники поставили намети
- Д) працівники цього готелю

16. Позначте речення з граматичною помилкою

- А) Виступ акробатки викликав приголомшливий успіх.
- Б) Захворівшим на грип не радимо займатися самолікуванням.
- В) Завжди в усьому потрібно дотримуватися чинного законодавства.
- Г) Виснажлива зимова сесія чекає на нас попереду.
- Д) Не забудьте взяти з собою супровідні документи.

17. Позначте рядок, у якому порушено синтаксичну норму

- А) навчати фізики
- Б) потреба в знаннях
- В) старший мене
- Г) характеристика студента
- Д) хворий на грип

18. Позначте рядок, у якому всі слова спільнокореневі

- А) сад, садовий, садівник, садочок
- Б) вітер, вітерець, вітри, вітрище
- В) папір, папером, паперовий, папери
- Г) будинок, будівельник, будувати, будинки
- Д) веснянка, веселити, веселощі, веселий

19. Позначте рядок, у якому всі слова спільнокореневі

- А) стіл, престол, столи, столяр
- Б) рука, ручний, приручити, рукавиця
- В) світло, світовий, світлячок, засвітити
- Г) давній, давальний, прадавній, задавати
- Д) коло, колесо, колоти, сколоти

20. Позначте рядок, у якому всі слова мають нульове закінчення

- А) позаяк, стіл, гриф
- Б) стан, горілиць, спорт
- В) теніс, стабільність, океан
- Г) біль, квас, навznak
- Д) крем, пенал, таксі

21. Позначте рядок, у якому всі слова не мають закінчення

- А) угорі, здавна, летіти
- Б) стою, зліва, даль
- В) футбол, широко, знати
- Г) таксі, пальто, ложе
- Д) вапно, бюро, ательє

22. Суфікс -ЕЦЬ має однакове значення в усіх словах, окрім

- А) хлопець

- Б) гравець
- В) знавець
- Г) палець
- Д) покупець

23. Позначте речення, у якому виділене слово утворилося шляхом переходу з однієї частини мови в іншу

- А) Цього разу все зробимо ПО-ІНШОМУ.
- Б) СУЧАСНЕ майже завжди намагається заперечити вчорашнє.
- В) Біля криниці виріс гарненький ДУБОК.
- Г) Нікому не вдалося зупинити ХІД історії.
- Д) Я дуже люблю, коли квітнуть ЧОРНОБРИВЦІ.

24. Позначте слово, у якому буквосполука -ОР входить до складу кореня

- А) військкор
- Б) репетитор
- В) директор
- Г) сенатор
- Д) ревізор

25. Позначте неправильно утворене слово

- А) буряковод
- Б) продавчиня
- В) атовець
- Г) будівельник
- Д) вантажник

26. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка однини написано правильно

- А) вальсу, брейк-данса, гопака
- Б) гуманізма, центнера, самоскида
- В) сантиметра, ліска, лиману
- Г) нежитю, регіона, горіха
- Д) мозку, шлунку, суглоба

27. Позначте речення, що потребує редагування

- А) На чотирьохстах п'яти гектарах посіяно зернові.
- Б) Восьмиста двадцяти шести учнів зареєстрували як учасників конкурсу.
- В) У тисяча вісімсот дев'яносто другому році Київ став десятим містом у Європі, де було запущено лінію електричного трамвая.
- Г) Найвища споруда світу сягає восьмисот двадцяти восьми метрів.
- Д) Ми пишаємося кожним із дев'ятисот сімдесяти чотирьох наших студентів.

28. Позначте рядок, у якому неправильно названо час

- А) сьома година двадцять хвилин
- Б) двадцять хвилин восьмої
- В) двадцять хвилин по сьомій
- Г) десять хвилин на третю

Д) за двадцять хвилин шоста

29. Позначте речення, у якому немає обставини

- А) Прости мене, я згарячу забувся.
- Б) Стомилися хлопці, присіли спочити.
- В) Котлету по-київськи готують із курячого філе.
- Г) Теплий туман налив балку по вінця.
- Д) Не зоравши, не посієш.

30. Позначте складне речення з підрядною частиною місця

- А) Біля ставка, де ми прощалися, нам знову випало зустрітися.
- Б) А там, де береза витісняла сосну, усе залите вранішнім сонцем.
- В) Біля осокорів, де він зустрів свою долю, закримів гарматний грім.
- Г) А на тому місці, де стояла тінь, іскрило сонце широкою плямою.
- Д) Дорога моя, рідна, чекай мене біля ставу, де кує зозуля.

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово) «Це було (1)зрАння. Старий іржавий автомобіль із (2)причІпом, у якому лежали (3)дрОва, в'їхав у двір, а я навіть уявити не могла, що ним можна ще щось (4)привЕзти», - здивовано промовила моя (5)пОдруга». Позначте рядок, у всіх словах якого неправильно виділено букви, що передають наголошені голосні

- А) 1, 2
- Б) 2, 3
- В) 3, 4
- Г) 4, 5
- Д) 2, 4

2. Позначте рядок, в усіх словах якого неправильно виділено букви на позначення наголошених голосних

- А) грАблі, данО, зАробіток
- Б) зручнІЙ, замІжня, крОїти
- В) нАпій, новІЙ, руслО
- Г) піцерІя, мережА, усерЕдині
- Д) чарІвний, тІгровий, люстрО

3. Позначте речення, у якому всі виділені букви позначають однаковий звук

- А) Живи просто – прож(и)веш років сто, а будеш лукав(и)ть – так брехня тебе задав(и)ть.
- Б) Ж(и)ття любить того, хто за нього бореться, а н(и)щ(и)ть того, хто йому піддається.
- В) Грамот(и) вч(и)ться – завжди пр(и)годиться.
- Г) П(о)сієш вчасн(о), то і вр(о)дить рясно.
- Д) Доки грім не грянь(е), мужик н(е) перехр(е)ститься.

4. Позначте речення, у якому всі виділені букви позначають однаковий звук

- А) Як (с)іно ко(с)ять, то дощів не просять, — (с)амі йдуть.
- Б) І сліпа коняка ве(з)е, коли (з)рячий на во(з)і сидить.
- В) Ворона й за море лі(т)ає, (т)а дурна вертає(т)ься.
- Г) І будень, і неді(л)я — все (л)інивому безділ(л)я.
- Д) Молоде(ц)ь проти овець, а проти молод(ц)я і сам вів(ц)я.

5. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати апостроф

- А) Мін_юст, Руж_є, багр_янець
- Б) р_юкзак, п_ятеро, арф_яр
- В) медв_яний, голуб_ята, міжгір_я
- Г) роз_ятрити, сузір_я, дит_ясла
- Д) з_юрмитись, тьм_яний, возз_єднання

6. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати м'який знак

- А) бояз_кий, дон_ці, лял_чин
- Б) (у) скрин_ці, джерел_це, таріл_ці
- В) ган_ба, медал_йон, (у) тюр_мі
- Г) нян_чити, (у) кишен_ці, дон_чин
- Д) (у) долон_ці, вишен_ці, кобзар_

7. Позначте рядок, у якому є помилка у вживанні У-В

- А) співає в житі, проживає в Умані, день у день
- Б) написала у творі, склав у валізу, надрукувала вчора
- В) прочитала у журналі, побачила у фільмі, дивився у вікно
- Г) десь у хлібах, займатися у формі, сидіти у вагоні
- Д) навчилася в бабусі, садок у цвіту, бачив у кіно

8. Позначте рядок, у якому допущено помилку в чергуванні приголосних

- А) Німеччина, Донецщина, Галичина
- Б) Туреччина, Луганщина, Вінниччина
- В) Миколаївщина, Тернопільщина, Кіровоградщина
- Г) Дніпропетровщина, Київщина, Закарпатщина
- Д) Івано-Франківщина, Житомирщина, Сумщина

9. Позначте рядок, у якому літеру І треба писати на місці пропусків в усіх словах

- А) п_цер_я, к_сет, тр_ада
- Б) індустр_я, к_парис, Г_малаї
- В) цез_й, єп_скоп, в_трина
- Г) аж_отаж, кондиц_онер, пр_оритет
- Д) к_нджал, аквар_ум, х_рург

10. Позначте рядок, у якому літеру О треба писати на місці пропусків в усіх словах

- А) п_р_лон, м_касини, п_рtm_не

- Б) барк_рола, ак_рдеон, кр_хмаль
- В) сакс_фон, к_шалот, к_нфорка
- Г) ш_колад, пат_логія, х_зяїн
- Д) трансп_рант, к_миш, б_рсук

11. Позначте речення, у якому допущено орфографічну помилку

- А) Нам треба: перше – усвідомити, що наше майбутнє – лише українсько-мовна Україна.
- Б) І другий підхід: українці завжди були відкритими до інших мов у навчанні, у використанні.
- В) Студенти Києво-Могилянської академії вчили латинську, грецьку, старослов'янську мови.
- Г) І не просто вчили, щоб могли прочитати, а викладач, наприклад, давав завдання написати вірш латиною.
- Д) Наше майбутнє лише в тому, що ми зуміємо крок за кроком вибудувати у своїй свідомості кордони нашої української ментальності.

12. Позначте рядок, у якому допущено помилку в написанні власної назви

- А) майдан Незалежності, Стрийський парк, Булонський Ліс (парк)
- Б) День працівника освіти, День пам'яті та примирення, День Незалежності
- В) країни Балтії, західна Україна, Михайлівська церква
- Г) Полярна зоря, полярна ніч, Південний полюс
- Д) франківські сонети, Шевченківська премія, Харківський тракторний завод

13. Позначте рядок, у якому допущено орфографічну помилку

- А) широченний, скажений, навіжений
- Б) варений, печений, камінний
- В) височенний, буквений, священний
- Г) піщаний, студений, шалений
- Д) блаженний, божественний, довгожданний

14. Позначте рядок, у якому допущено помилку в чергуванні приголосних

- А) метати – мечу
- Б) ткати – тчу
- В) висіти – висшу
- Г) плескати – плещу
- Д) їздити – їжджу

15. Позначте рядок, у якому допущено орфографічну помилку

- А) шифон'єр, т'мяно, боягузький
- Б) тонші, менші, мантилья
- В) ляний, льняний, женьшень
- Г) піднося, піднісся, розрісся
- Д) ковзкий, неньці, ялиноньці

16. Позначте речення, у якому правильно вжито розділові знаки

- А) Сонце сміялося серед чистого, безхмарного неба.

- Б) Шумлять сади над берегами, в моєї юності краю.
- В) Гострим полиском хвилі, спалахують після бурі, у місячну ніч.
- Г) Світ який – ні кінця, ні краю.
- Д) У небі, то розгоряються, то погасають сліпучі ракети.

17. Позначте речення, у якому правильно вжито розділові знаки

- А) Вродливий юнак Нарцис або син річкового бога Цефіза мав сестру, схожу на нього.
- Б) Вальдшнеп, або лісовий кулик, – благородна птиця.
- В) На ходу Соломія висмикувала стебло, або корінь водорості.
- Г) Одвага мед п'є, або сльози ллє.
- Д) Ніч була, хоч і зоряна, але темна.

18. Позначте речення, у якому правильно вжито розділові знаки

- А) Я йшов, не поспішаючи.
- Б) Остап стояв вагаючись.
- В) Він ішов невпевнено і, похитуючись.
- Г) Ірина стояла, замислившись, про своє.
- Д) Автомобіль поволі, рушив з місця, піднімаючи куряву.

19. Позначте речення, у якому неправильно вжито розділові знаки

- А) Суботній ранок – завжди мрії про чудесний день.
- Б) Розплющивши очі, розумієш: «Нікуди не треба поспішати...»
- В) З кухні вже пахне чимось смачненьким – сніданком вихідного дня.
- Г) Мабуть, сьогодні – налиснички зі сметаною.
- Д) А, може, сирнички.

20. Позначте речення, у якому правильно розставлено розділові знаки

- А) На кожному крилі росло по великій груші старій, дрімучій, груші щовесни цвіли по-молодечому густо й пахучо, а під осінь і восени обсипали додолу такий грушкопад цукристих дичок, що й не визбираєш їх усі й не пересушиш.
- Б) На кожному крилі росло по великій груші, старій, дрімучій, груші щовесни цвіли по-молодечому густо й пахучо, а під осінь і восени обсипали додолу такий грушкопад цукристих дичок, що й не визбираєш їх усі, й не пересушиш.
- В) На кожному крилі, росло по великій груші, старій, дрімучій, груші щовесни цвіли по-молодечому густо й пахучо, а під осінь і восени обсипали додолу такий грушкопад цукристих дичок, що й не визбираєш їх усі й не пересушиш.
- Г) На кожному крилі росло по великій груші, старій, дрімучій, груші щовесни цвіли по-молодечому густо й пахучо, а під осінь і восени обсипали додолу такий грушкопад цукристих дичок, що й не визбираєш їх усі й не пересушиш.
- Д) На кожному крилі росло по великій груші, старій дрімучій, груші щовесни цвіли по-молодечому густо й пахучо, а під осінь і восени обсипали додолу такий грушкопад цукристих дичок, що й не визбираєш їх усі й не пересушиш.

21. Позначте рядок, у якому неправильно розставлено розділові знаки

- А) - Знаєш, інколи дивлюся на тебе й бачу перед собою справжнього лицаря. Ти дуже хороший, справді, – я відвела погляд.
- Б) - І ти теж. – Паша підморгнув мені. – От скільки ми вже з тобою знайомі, а ще жодного разу не сварилися.
- В) - Ми просто підходимо один одному за знаками зодіаку, – я знизала плечима.
- Г) - Ти віриш в таку дурню? – посміхнувся Паша.
- Д) - А ти ні? – спитала я і подивилася на хлопця великими очима. – Я просто фанатка таких речей!

22. Позначте рекламне оголошення, у якому правильно розставлено розділові знаки

- А) Коли любиш не треба слів.
- Б) Плати за все не виходячи з дому.
- В) Розквітай, рідне місто!
- Г) У нас є все: одяг, білизна, тощо.
- Д) Книги, джерело знань.

23. Позначте речення, у якому правильно розставлено розділові знаки

- А) До розуміння того, що для описування природи потрібно використовувати мову математики учені дійшли давно.
- Б) Власне певні розділи математики було створено для того, щоб описувати природу стислою і доступною мовою.
- В) Так, для визначення миттєвої швидкості, об'єму тіл неправильної форми було створено диференціальне та інтегральне числення.
- Г) Для наочного описування фізичних процесів, навчилися будувати графіки функцій.
- Д) Для швидкої обробки результатів експериментів, придумали методи наближених чисел.

24. Позначте речення, у якому правильно розставлено розділові знаки

- А) Людина, яка шукає роботу майже напевно зіткнеться з такою вимогою потенційного роботодавця, як знання ПК.
- Б) Найчастіше, потрібні елементарні навички користувача: уміння перевірити пошту, набрати текст, зробити запит у пошуковій системі, занести цифри в готову таблицю.
- В) Якщо не можете звернутися до знайомих, або рідних, можна піти на курси навчання комп'ютерної грамотності.
- Г) Набори на курси навчання комп'ютерної грамотності проходять постійно, їх можна пройти, як очно, так і дистанційно.
- Д) Програмістів високо цінують у розвинених країнах, вони мають багато переваг як затребувані фахівці.

25. Позначте речення, у якому правильно розставлено розділові знаки

- А) Щоб виростити талановитого читача, потрібно визнавати, і поважати права дитини.

Б) Саме цьому присвячена книжка французького письменника Данієля Пеннака «Як роман», у якій автор пише так, ніби вигадує детективний роман.

В) Відразу видно, що насправді, він любить книжки та вміє зацікавити читачів.

Г) На його думку книжка не насильство, не спосіб покарання, не зобов'язання, книжка – це насолода.

Д) Читання з примусу до добра ніколи не доводило: наприклад, змушуючи читати дитину можна назавжди відбити любов до читання.

26. Позначте варіант, у якому правильно розставлено розділові знаки

А) Осінній смерк, і хрест, й зів'ялі квіти – ось відповідь на всі твої питання.

Б) Осінній смерк, і хрест, й зів'ялі квіти, ось відповідь на всі твої питання.

В) Осінній смерк і хрест, й зів'ялі квіти, ось відповідь на всі твої питання.

Г) Осінній смерк і хрест, й зів'ялі квіти – ось відповідь на всі твої питання.

Д) Осінній смерк, і хрест, й зів'ялі квіти – ось, відповідь на всі твої питання.

27. Позначте речення, у якому допущено пунктуаційну помилку

А) Не піймавши, не кажи, що злодій.

Б) Рушниця в його руках стріляла, не хиблячи.

В) Хлопці, прокинувшись, нагодували й напоїли коней.

Г) Погомонівши, молодята пішли із садка.

Д) Усміхнувшись, сонце вмить висушило росу.

28. Позначте речення з пунктуаційною помилкою

А) Кажуть, юність нерозсудлива.

Б) Принаймні, так вважають дорослі.

В) Мабуть, із цією думкою можна погодитися.

Г) Ясна річ, можна лише частково погодитися.

Д) По-моєму, скільки людей, стільки й думок.

29. Позначте речення, у якому немає пунктуаційної помилки

А) Пустити мене мати, погуляти, бо вже челядоньки не видати.

Б) Прочини господарю, ворота, занесем тобі віночка з золота.

В) Ви, знаєте, як липа шелестить у місячні весняні ночі?

Г) Я п'ю тебе сонце, твій теплий цілющий напій.

Д) Ой Дніпре, мій Дніпре широкий, неси мою чайку скоріше.

30. Позначте речення з пунктуаційною помилкою

А) Мова – не полова.

Б) Книги – морська глибина.

В) Вітри галактик – вічні скрипалі.

Г) Весна – художник знаменитий.

Д) Мова – одяг думок.

IV етап

Робота з текстом

На вході до акваріума Каліфорнійського міста Монтерей-Бей відвідувачі можуть побачити величезну (у натуральний розмір) скульптуру кита, створену місцевими художниками вручну з пластикових відходів. Працівники свідомо виставили цю споруду на загальний огляд як наочний матеріал, щоб відвідувачі могли усвідомити масштаби проблеми забруднення пластиком Світового океану.

Кожні 9 хвилин 135–140 тонн пластику – це вага синього кита – потрапляє в океани і скупчується в окремих їх районах. Одна з найвідоміших антропогенних пластикових плям розташована в тихоокеанському сміттєвірі, що згромадився в північній частині Тихого океану. Зазвичай у ЗМІ її називають Великою тихоокеанською сміттевою плямою. Розташований між 135°–155° західної довготи та 35°–42° північної широти, за розміром цей гігантський «пластиковий суп» удвічі більший за Україну, площа якої складає 603 628 км², і містить у шість разів більше пластику, ніж важить уся біомаса планктону Світового океану.

Щороку у світі виробляється понад 380 мільйонів тонн пластику. Це приблизна вага 2,7 мільйонів блакитних китів. Із тією хіба що різницею, що це число більше ніж у 100 разів перевищує справжню вагу всієї існуючої популяції блакитних китів. Інше жахливе число: лише 16 відсотків пластикових відходів переробляється задля виробництва нових пластмас. Що з рештою? 40% вирушає на сміттєзвалище, 25% спалюється, а 19% – губиться. Цей штучний матеріал є в землі, у повітрі та навіть у найглибших океанських западинах. Проникнувши в людську екосистему, він намертво вплив в харчовий ланцюг: пронизує людське тіло, разом із кров'ю насичує внутрішні органи, дістається плаценти.

Більшість мешканців нашої планети мало переймається проблемою пластику, океану, китів і самою темою екології. Лише когорта соціально відповідальних людей думає, як особисто відмовитися від пластику, чим захистити природу. Дехто опікується утилізацією відходів без шкоди для довкілля. І лише одиниці розмірковують, як повторно використовувати спресовані полімери. Десятиріччя тому у світлих інноваційних головах зародилося запитання: а чи є спосіб перетворити пластик на речовину, із якої він виготовлений? Величезний виклик для хімії полімерів – зробити процес доступно адаптивним, аби в разі потреби перетворювати пластик на полімери, а останні, у свою чергу, – на нафту, природний газ або вугілля.

Південнокорейський дизайнер Сун-Чжін Чо, старший співробітник вашингтонського архітектурного бюро, створив проєкт «Плаваючий морський хмарочос». Ідеться про гігантський сміттєпереробний завод-електростанцію, величезний дренажний отвір якого матиме діаметр 550 метрів та глибину 300 метрів. Його розташують у самісінькому центрі Великої тихоокеанської сміттевої плями. Конструкція передбачає п'ять шарів

спеціальних фільтрів, збудованих на кшталт китового вуса, що розділятимуть пластик та рідину. Транспортерами сміття підніматиметься на бортовий переробний завод, одночасно виробляючи з непотребу електроенергію, натомість очищена морська вода деякий час триматиметься у великому відстійнику на споді конструкції, перш ніж виливатиметься назад до океану.

Одна лише технологія хімічної утилізації полімерів, спрямована на повторне використання складових компонентів первинної якості, усунути всі екологічні проблеми із забрудненням океанів пластиком не здатна. Утім, аби п'ять континентів кінець-кінцем не плавали у великому океані сміття, технології хімічної переробки пластмаси нині апробуються у всьому світі. (За Олександром Рудяченком)

1. Темою тексту є

- А) захист синіх китів
- Б) забруднення океанів пластиком
- В) повторна хімічна переробка пластмаси
- Г) утилізація пластику

2. Текст написано в стилі

- А) публіцистичному
- Б) художньому
- В) розмовному
- Г) науковому

3. Ім'я дизайнера Сун-Чжін Чо згадано у зв'язку із

- А) проектуванням сміттєпереробного заводу
- Б) відкриттям акваріума в місті Монтерей-Бей
- В) ініціативами щодо захисту синіх китів
- Г) дослідженням Світового океану

4. Правильним є твердження

- А) найвідоміша пластикова пляма у шість разів перевищує площу України
- Б) більшість людей переймається проблемою екології
- В) пластик може міститися в крові людини
- Г) усунути всі екологічні проблеми здатна утилізація полімерів

5. У тексті немає розповіді про

- А) пошук спроб переробки пластика на речовину, із якої він виготовлений
- Б) один зі способів очищення морської води
- В) кількісний показник існуючої популяції блакитних китів
- Г) значення чисельності планктону для Світового океану

6. У тексті під висловом «світлі інноваційні голови» маються на увазі

- А) волонтери, що захищають довкілля
- Б) учені, що досліджують хімічну галузь
- В) меценати, що опікуються глобальними суспільними проєктами

Г) виробники пластику

7. За дослідженням, найбільший відсоток полімерів

А) потрапляє на сміттєзвалище

Б) спалюється

В) зникає невідомо де

Г) переробляється задля виробництва нових пластмас

8. Полімери можна виготовити з усіх речовин, окрім

А) природного газу

Б) нафти

В) вугілля

Г) сірки

9. Синонімом до слова «на споді» є

А) на вершині

Б) на низу

В) назовні

Г) наразі

10. Синонімом до слова «утилізація» є іменник

А) стерилізація

Б) регенерація

В) трансформація

Г) ліквідація

11. Позначте речення з лексичною помилкою

А) Кожні 9 хвилин 135–140 тонн пластику – це вага синього кита – потрапляє в океани і скупчується в окремих їх районах.

Б) 40% вирушає на сміттєзвалище, 25% спалюється, а 19% – губиться.

В) Одна з найвідоміших антропогенних пластикових плям розташована в тихоокеанському сміттєвирі, що згромадився в північній частині Тихого океану.

Г) Дехто опікується утилізацією відходів без шкоди для довкілля.

Д) І лише одиниці розмірковують, як повторно використовувати спресовані полімери.

12. Прочитайте речення «Величезний виклик для хімії полімерів – зробити процес доступно АДАПТИВНИМ, аби в разі потреби перетворювати пластик на полімери, а останні, у свою чергу, – на нафту, природний газ або вугілля». Позначте рядок, у якому запропоновано правильне тлумачення виділеного слова

А) сприятливий

Б) пристосовний

В) легкий

Г) зручний

Д) вигідний

13. У реченні «Конструкція передбачає п'ять шарів спеціальних фільтрів, збудованих на КШТАЛТ китового вуса, що розділятимуть пластик та рідину» виділену лексему можна замінити всіма словами, окрім

- А) образ
- Б) подоба
- В) вигляд
- Г) зразок
- Д) основа

14. Позначте слово з лексичним значенням «що виник унаслідок людської діяльності»

- А) дренажний
- Б) екологічний
- В) антропогенний
- Г) апробований
- Д) адаптивний

15. Прочитайте речення «Утім, аби п'ять континентів кінець-кінцем не плавали у великому океані сміття, технології хімічної переробки пластмаси нині АПРОБУЮТЬСЯ у всьому світі». Виділене слово можна замінити на всі варіанти, окрім

- А) схвалюються
- Б) оцінюються
- В) визнаються
- Г) затверджуються
- Д) переглядаються

Ключі до тестових завдань для закладів фахової передвищої освіти:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	В	А	Д	Б
2.	Б	Б	А	А
3.	В	В	А	А
4.	В	Б	Д	В
5.	В	В	Г	Г
6.	Г	Б	Г	Б
7.	А	Д	В	А
8.	А	А	Г	Г
9.	В	Б	Г	Б
10.	В	В	А	Г
11.	Д	А	А	Б
12.	Б	Б	В	Б
13.	Б	Г	Д	Д
14.	В	А	В	В
15.	Б	А	Г	Д
16.	В	Б	А	-
17.	В	В	Б	-
18.	В	А	Б	-
19.	В	Б	Д	-
20.	Г	В	Г	-
21.	Д	А	Б	-
22.	Б	Г	В	-
23.	Б	Б	В	-
24.	Д	А	Д	-
25.	Г	А	Б	-
26.	А	В	А	-
27.	В	Б	Б	-
28.	Д	Б	Б	-
29.	А	В	Д	-
30.	-	Б	А	-

Тести для закладів фахової передвищої освіти (педагогічного спрямування)

І етап

Культура слова (лексика, фразеологія)

1. Позначте речення, у якому вжито діалектизм

- А) Сто років мучених надій, і сподівань, і вір, і крові синів, що за любов тавровані, сто серць, як сто палахкотінь.
- Б) Та виростають з личаків, із шаровар, з курної хати раби зростають до синів своєї України-матері.
- В) Словом ніжним ти вогонь роздула, що роздула ватру, – ти не знала.
- Г) Маруся пишала губи, осміхалась, сипала облесливими словами, наче дрібним горохом.
- Д) Загоріле рум'яне лице ще виразніше малювалось з чорними тонкими бровами, з темними блискучими, як терен, облитий дощем, очима.

2. Позначте речення, у якому вжито авторський неологізм

- А) Вільно і рвійно, невідільне й запродане, супермодерне – сморідномузейне ...
- Б) Та досі ще пахнуть тужливі долоні тобі, і губи гіркі аж солоні і досі ще пахнуть...
- В) На мент єдиний залиши свій сум, думки і горе – і струмись власної душі улий в шумляче море.
- Г) Підняла батіг, гукнула свіжо й весело на мулів, і чутно вуха правий з них прищулив, і знявся пил, немов рожевий дим.
- Д) Ой біжи, біжи, досадо, не вертай до хати, не пущу тебе колиску синову гойдати.

3. Позначте речення, у якому використано фразеологізм

- А) Музикант-віртуоз знає: визнанню й славі передують години, місяці, роки виснажливої праці.
- Б) Юні глядачі із захопленням спостерігали, як слуги Мельпомени майстерно відтворювали дивовижний світ уявлень давньої Волині про мавок і русалок, водяників та лісовиків.
- В) Потрібно відмовитися від чвар, конфліктів, суперечок і глянути на Землю з далечини, з чорної холодної глибини.
- Г) Львів традиційно дивує своїх гостей, але часом дарує й несподівані враження навіть корінним львів'янам, яких уже не так просто чимось вразити.
- Д) Хтось не відступає від слова написаного, дехто не мислить писання без друкарської машинки, інші вже назавжди при звичаїлися до комп'ютера.

4. Позначте рядок, у якому всі слова стилістично забарвлені

- А) знайомий, одноманітний, леліяти
- Б) періщити, звитьжливий, файний
- В) сигналити, кресаня, перешкоджати
- Г) альбом, лежати, гарнюсінький
- Д) визначний, гудіти, поспішати

5. Позначте рядок, у якому всі слова запозичені

- А) штраф, ліквідувати, рослина
- Б) акція, хмара, квітка
- В) аргумент, бібліотекар, методика
- Г) капуста, циган, ліс
- Д) зеленіти, косинус, знати

6. Позначте речення, у якому вжито фразеологізм-синонім до вислову «брати на кпини»

- А) У хаті виразно було чути, як довго й густо били на сполох.
- Б) Не варто відкладати свої мрії на потім, заспокоюючи себе, що все ще попереду, потрібно брати бика за роги при першій нагоді.
- В) Ми повинні брати до уваги всі підстави, які наводять для пояснення власних дій.
- Г) Чого ви, мамо, так близько берете це до серця?
- Д) Та над Петром ну реготать, Петра на глузи підіймать!

7. Позначте речення, у якому вжито фразеологізм-антонім до вислову «хоч у вухо бгай»

- А) Губи її витягувалися в шворочку, і така вона була свята та божя, що хоч мотуззя з неї крути.
- Б) Зате в Степана доньки повиростали – кожну хоч у рамці вправ.
- В) Та хоч би батько цапа скакав, а я таки женюся на Мотрі.
- Г) На неділю, хоч каміння з неба, а жінки неодмінно мусять вийти в поле.
- Д) Розуму в заїжджого гостя – хоч лопатою горни.

8. Позначте фразеологізм, яким можна замінити виділений вислів у реченні «У незнайомому товаристві я ПОЧУВАВСЯ НІЯКОВО»

- А) не чув ні рук ні ніг
- Б) ні за цапову душу
- В) землі під ногами не чув
- Г) ні риба ні м'ясо
- Д) ні в сих ні в тих

9. Позначте речення з омонімами

- А) Кобзар загравав тиху мелодію. Над рікою пломеніла смужка загравав.
- Б) Сонце залюбки купалось у хвилях Дніпра. Надворі занадто яскраво світило сонце!
- В) Біля сусіднього будиночка виднілася вбрана в білу сукню вишня. Ми познайомилися з батьками сусідського хлопчика.
- Г) Сніг під сонцем був іскристий. Нас зачарував її іскристий погляд.
- Д) Повний місяць виглянув з-за хмари. Олесь був повний сподівань і вірив у власну перемогу.

10. Позначте слово, що має бути на місці пропусків у фразеологізмах «___по кишені», «баглаї ___», «___лихом об землю»

- А) грати
- Б) ходити
- В) носити

- Г) бити
- Д) давати

11. Позначте іншомовне слово, до якого неправильно дібрано власне український відповідник

- А) стенографія – скоропис
- Б) паритет – рівність
- В) контент – зміст
- Г) консенсус – уподібнення
- Д) флексія – закінчення

12. Позначте рядок, у якому кожна пара слів є паронімами

- А) виховати – визначити, досвід – дослід, мастити – мостити
- Б) факт – фунт, фамільний – фамільярний, класний – класовий
- В) адрес – адреса, людяний – людний, перекрити – передрати
- Г) ефектний – ефективний, дружний – дружній, вдача – удача
- Д) гуманний – гуманітарний, рука – руно, абонент – абонемент

13. Позначте слово, що має бути на місці пропуску в реченні «Богдан був _____ чоловік, умів грамотно висловлюватись і майстерно складав вірші»

- А) письмовий
- Б) писемний
- В) письменний
- Г) писаний
- Д) писальний

14. Позначте рядок із фразеологізмами-синонімами

- А) ходяча енциклопедія; ні грач ні помагач
- Б) на короткій нозі; ставати цапки
- В) крутитися на слизькому; рукою дістати
- Г) печені голуби не летять до губи; щоб рибу з'їсти, треба у воду лізти
- Д) вити вовком; покласти зуби на полицю

15. Позначте речення, у якому вжито слово зі значенням «у клітинку»

- А) Хати ніби вкриті знадвору якоюсь смугнастою пістрявою матерією.
- Б) На Марині плахта – аж очі на себе бере: картата, червчата, шовком заткана.
- В) Із кімнати вискочила Інна в широкому строкатому халаті, у капцях на босу ногу.
- Г) Буланого Наталка розмалювала так, що з буланого став він муругий, як зебра.
- Д) У парку на сонечку сидів у халаті засмаглий веснянкуватий Свиридон.

16. Позначте фразеологізм біблійного походження

- А) обійми Морфея
- Б) з дощу та під ринву
- В) їсти очима
- Г) іти на комара з дрючком
- Д) земля обітована

17. Позначте речення, у якому немає лексичної помилки

- А) Визначна пам'ятка архітектури перебуває на сусідній площі.
- Б) Намагайтеся завжди бути тактичними й толерантними.
- В) Для уникнення аварійної ситуації треба приймати відповідні міри.
- Г) Протягом зазначеного періоду споруду буде відремонтовано.
- Д) Не забувайте дбайливо ставитися до оточуючого середовища.

18. Позначте речення, у якому можна використати обидва слова, що подані в дужках

- А) Ніколи не відмовляйся від батьківської поради, адже ти навряд чи знайдеш більш (корисний, корисливий) досвід.
- Б) Пам'ятай, що лише в щоденній боротьбі з власними (ваганнями, коливаннями) міцно загартовується характер.
- В) Цей наказ (розповсюджувався, поширювався) на всіх працівників закладу.
- Г) Стелаж із підручниками розміщений (ліворуч, зліва).
- Д) Лише в (гуманному, гуманістичному) суспільстві сповідують абсолютну любов.

19. Позначте рядок, у якому неправильно витлумачено фразеологічний зворот

- А) як батіг на мотовило – зовсім несхожий
- Б) попускати віжки – послабляти контроль
- В) кинути рукавичку – викликати на поєдинок
- Г) даватися взнаки – дуже подобатися
- Д) ні світ ні зоря – дуже рано

20. Позначте речення, у якому вжито фразеологізм-антонім до вислову «хоч конем грай»

- А) Вечір, дощ, хоч в око стрель, – тому й збилися з рівного шляху.
- Б) Михайло суворо глянув на свою дружину, вона зрозуміла, що вже наговорила зайвого хоч греблю гати, і прикусила язика.
- В) Перші пропустили було його, так що він забрався аж на рундук, зате далі – і пальцем нікуди було ткнути.
- Г) Та ти ж його ще не бачила, подивися перше: з лиця хоч воду пий, Бова Королевич!
- Д) Мені поперед усього треба людей розумних, енергійних, смілих, кованих на всі чотири ноги.

21. Позначте рядок, у якому обидва словосполучення потребують редагування

- А) чекати на брата, лікарська рослина
- Б) у нашому магазині, снігова завірюха
- В) розв'язати задачу, сніжна зима
- Г) багаточисленні звернення, музичний слух
- Д) музичний інструмент, музичний слух

22. Позначте правильний варіант послідовного заповнення пропусків у реченні «Декілька разів _____ відбуваються _____ загального _____ прибудинкових територій»

- А) у місяць, заходи, для поліпшення, становища
- Б) на місяць, заходи, щодо поліпшення, стану
- В) на місяць, міроприємства, по поліпшенню, стану
- Г) в місяць, міроприємства, з поліпшення, становища
- Д) у місяць, міри, з метою поліпшення, вигляду

23. Позначте рядок із синонімами до слова «бубнявіти»

- А) жевріти, набухнути
- Б) набрякати, надиматися
- В) бовваніти, спинатися
- Г) пухнути, буяти
- Д) всотувати, напинатися

24. Позначте речення із суржиковим словом

- А) Нижню кінцеву частину хребта називають копчиком.
- Б) І поезія, і звуки, і образи – усе розкривало прихований смисл.
- В) А може, жде русалонька козаченька, щоб залоскотати.
- Г) Вдалині бовваніють голубі вітрила, а біля нас літають чайки.
- Д) Уважно розгляньте рисунок і виконайте завдання.

25. Позначте рядок, у якому всі словосполучення є фразеологізмами

- А) подалі відкинути, напевно знати, антимонії розводити
- Б) комарика придавити, вбиватися в колодочки, повертати голоблі
- В) конем не здоженеш, весела людина, сміятися на кутні
- Г) швидкий на розправу, вчасно зрозуміти, знищити вщент
- Д) давати волю сльозам, не показувати очей, покинути домівку

26. Позначте правильний варіант послідовного заповнення пропусків у реченні «Товариські _____ між підлітками ґрунтуються на _____ якостях, _____ поглядів та інтересів, _____ про пріоритетні цінності життя»

- А) відносини, особистих, спільноті, уяви
- Б) відношення, особистісних, спілці, уявлень
- В) взаємини, особових, спільності, уявляння
- Г) стосунки, особливих, суспільстві, уяви
- Д) взаємини, особистих, спільності, уявлень

27. Позначте рядок, у якому всі слова належать до стилістично забарвленої лексики

- А) відкараскатися, второпати, прикріпити, базікати
- Б) беркицьнутись, монокультура, навчання, навіжений
- В) неозорий, злодюжка, дерзновенний, роззява
- Г) сотворити, проміння, вітрище, самісінький
- Д) леліяти, буйний, періщити, принести

28. Позначте речення, у якому вжито фразеологізм-антонім до вислову «співати дифірамби»

- А) Хлопці поверталися шляхом поволеньки, нога за ногою.
- Б) Незабаром у селі людський поговір затоптав Ярину в болото, але вона на це не зважала, немов і не про неї йшлося.
- В) А чого ти, парубче, до наших дівчат доріжку топчеш?
- Г) Та що се ти мені байки плетеш, на глум здіймаєш чи смієшся в вічі?
- Д) Ходімо натщесерце пракорінь шукати, щоб тобі довго ще топтати грішну землю, а мені стати на одвіт.

29. Позначте рядок, у якому всі слова є застарілими

- А) спудей, злато, колиба
- Б) кирея, макогін, плай
- В) рамено, феодал, тло
- Г) ратуша, повіт, ирій
- Д) ректи, піїт, десниця

30. Позначте архаїзм

- А) ланіти
- Б) печеніги
- В) боярин
- Г) дукат
- Д) жупан

II етап

Граматика (синтаксис, морфологія, словотворення)

1. Позначте рядок, у якому всі слова є спільнокореневими

- А) високий, висота, високого
- Б) добрий, доброго, задобрити
- В) бідолашний, біда, бідувати
- Г) читаю, читанка, читаєш
- Д) будинок, збудований, у будинку

2. Позначте речення, у якому слово «що» – сполучник

- А) Безмежні поля нагадували степ, що тягнеться на захід від села.
- Б) Якби зібрати сльози матерів, що пролили вони за дочок і синів, то море утвориться безкрас.
- В) Нарешті народжується вже те щасливе покоління, що матиме впевненість у власному майбутньому.
- Г) Радісно відчувати мені, що скоро ми почуємо плюскіт весняних струмочків.
- Д) У повоєнні роки відновили роботу науково-дослідні установи України, що внесли низку змін в організацію наукових досліджень.

3. Позначте речення, у якому немає частки

- А) Гарний ананас, та не для нас.

- Б) Де пиріг з грибами, там і ми з руками.
- В) Який за столом, такий і за роботою.
- Г) Старість іде і хвороби веде.
- Д) І сила перед розумом никне.

4. Позначте неповне речення

- А) Чиста правда.
- Б) У Києві дощ.
- В) Тихий вечір.
- Г) Промінчики сонця.
- Д) Любов – втіха.

5. Позначте рядок, у якому записано лише словосполучення

- А) закликати до перемоги, наказ наступати, сідає сонце
- Б) прохання виконати, потребувати допомоги, буду літати
- В) протягом години, співати пісню, уміння одягатися
- Г) прагнув знайти, іти поспішаючи, готовий виїхати
- Д) сподівання зустрітися, повернутись увечері, згідно з наказом

6. Позначте речення, у якому інфінітив є частиною складеного дієслівного присудка

- А) Ярема набрав води в ночви і поніс до куреня готувати вечерю.
- Б) Інтелігенція завжди намагалася вдосконалити цей світ.
- В) Гості виявили бажання освіжитися.
- Г) Коні стомились і зупинилися спочити.
- Д) Ти без мови, без слова навчила мене очима, душею, серцем розмовлять.

7. Речення «Ми зустрілися в полі, де одвічно сивів полин» містить підрядну частину

- А) обставинну місця
- Б) означальну
- В) з'ясувальну
- Г) обставинну мети
- Д) обставинну умови

8. Позначте безсполучникове складне речення з умовно-наслідковими відношеннями

- А) Пізнаєш правду – увійде тоді в серце твоє віра.
- Б) Усе село там таке: усяк тобі допоможе.
- В) Прокинувся вітер – тихий шелест пішов по лісу.
- Г) Сліпці із нею зрячими були, без неї зрячі – темнота остання.
- Д) Дощ припинився, з-за хмари вигулькнуло сонце.

9. Позначте складнопідрядне речення з послідовною підрядністю

- А) Оскільки така заборона могла спричинити духовну кризу і крах ідеалів, українське суспільство з тривогою спостерігало, як першопрохідники поволі здобували перемогу, захищаючи українську культуру.
- Б) Усе частіше проявлялися вільнодумство і національні почуття, виразником яких насамперед була інтелігенція, що ніколи не стояла осторонь.

В) Коли в різних містах України почали виникати Спілки незалежної української молоді, стало зрозуміло, що вони ставили собі за мету виховувати молодь у дусі відданості справі побудови незалежної демократичної України.

Г) Багато пісень, що вперше були виконані на фестивалі «Червона рута-89» в Чернівцях, одразу стали хітами, які співали мільйони українців.

Д) Щоб знайти шляхи до створення держави і уряду народної довіри, було прийнято звернення із закликом про негайне проведення «круглого столу» всіх політичних сил, що діяли на той час в Україні.

10. Позначте рядок, у якому всі дієслова належать до I дієвідміни

- А) допомогти, мріяти, стежити, гудіти
- Б) сопіти, хвалити, колоти, ходити
- В) хотіти, стерегти, учити, муркотіти
- Г) молоти, дихати, колахати, боротися
- Д) кроїти, стелити, цокотіти, навчати

11. Позначте рядок, у якому правильно узгоджено всі прикметники з іменниками

- А) багатолюдний Тбілісі, яскраве панно, глибока Міссісіпі, веселий денді
- Б) широке авеню, змістовне лібрето, висока Фудзіяма, струнка фрау
- В) холодний боржомі, гаряче глясе, руйнівний цунамі, поважний аташе
- Г) ліричне інтермецо, жажливе торнадо, охололе рагу, копчене салямі
- Д) ароматне лате, свіжа броколі, солоні івасі, далека Чилі

12. Позначте рядок, у якому всі іменники належать до IV відміни

- А) суддя, зайчєня, коріння
- Б) земля, тєля, тїм'я
- В) вовчєня, олєня, піснєя
- Г) сїм'я, Марїя, лїстєя
- Д) лєша, ягнєя, плєм'я

13. Прочитайте речення «Маса серця дорослої людини в середньому 300 г (від 203 до 385 г), що становить 0,42% від маси всього тіла. Один повний серцевий цикл триває близько 0,8 сек.». Позначте рядок, у якому цифровий запис із тексту неправильно передано відмінковою формою числівника

- А) триста
- Б) двохсот трьох
- В) трьохсот вісімдесяти п'яти
- Г) нуль цілих сорок дві сотих
- Д) нуль цілих вісім десятих

14. Позначте рядок із правильним варіантом послідовного заповнення пропусків у реченні «Завідувач _____ подякував _____ за хорошу роботу, і всі розійшлися по _____, тільки _____ залишилися готувати урочисте привітання»

- А) кафедри, Валентині Семенівні, аудиторіях, троє працівниць
- Б) кафедрою, Валентину Семенівну, аудиторіях, три працівниці

В) кафедрою, Валентині Семенівній, аудиторіям, троє працівниць

Г) кафедри, Валентині Семенівні, аудиторіях, три працівниці

Д) кафедри, Валентині Семенівні, аудиторіям, три працівниці

15. Позначте речення, що відповідає такій характеристиці: складне речення з різними видами зв'язку (сполучниковим і безсполучниковим)

А) Було-таки й справді, та вельми давно вже минуло й розгубилось на шляхах, і вже ніколи не вернеться святість босоногого дитинства.

Б) Парубок плівся повагом, позакладавши руки назад себе; позирав навкруги своїми блискучими очима; іноді зупинявся й довго розглядав зелене нив'я.

В) Дівчина почула, як тільки чують дівчата, чого в його запнувся голос; очі в неї заіскрили, заграли...

Г) Коли тебе в саду стрічаю, сад квітне знову і цілий світ пісні влітає у твою розмову.

Д) Не встигло село отямитись, як опинилося на острові, і острів став зникати під водою, потопати.

16. Позначте речення з граматичною помилкою

А) Початкуючі спеціалісти завжди проходять випробний термін.

Б) Усі охочі можуть придбати захисні та мийні засоби в магазині.

В) Відпочивальники не наважувались увійти в море через велику кількість медуз.

Г) Щоб покращити всмоктування заліза рекомендують вживати речовини з відновлювальними властивостями (аскорбінова, бурштинова кислоти).

Д) Коригувальна гімнастика здатна покращити загальний фізичний стан людини.

17. Позначте речення з граматичною помилкою

А) Повернувшись додому, ретельно вимийте руки з милом.

Б) Користуючись циркулем, креслення вийде більш точним.

В) Аналізуючи лексичне значення слова, звернись до тлумачного словника.

Г) Ростислав Семків радить поступово ускладнювати своє читання, беручись за авторів «високої полиці».

Д) Готуючись до іспитів, використовуйте освітні онлайн-сервіси.

18. Позначте складне речення, яке можна замінити синонімічним до нього простим ускладненим реченням

А) Маринка захоплено дивиться на квітку, яка розкрила свої пелюсточки.

Б) За високою стрункою дзвіницею, що теж поривається вгору, десть у білому підхмар'ї зникають лебеді...

В) Література, яка мала Тичину й Довженка, не має права здрібніти.

Г) І коли побачили село ми, сизий став і кучерявий ліс, сонце над покрівлями з соломи підняло полуменистий спис.

Д) Коли ми йшли удвох з тобою вузькою стежкою по полю, я гладив золоте колосся...

19. Спільнокореневими до «мова» є всі слова, окрім

- А) промовляти
- Б) замовляти
- В) мовити
- Г) умовний
- Д) мовець

20. Позначте слово, від якого можна утворити прикметник із закінченням -ИЙ

- А) торік
- Б) дорога
- В) літо
- Г) вовк
- Д) жито

21. Позначте рядок, від усіх іменників якого можна утворити прикметники за допомогою суфікса -ЕВ- (-ЄВ-)

- А) суть, яблуна, плече
- Б) черешня, мить, кварц
- В) спориш, травень, лице
- Г) спаржа, парча, плюш
- Д) обруч, овоч, дощ

22. Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: префікс+корінь+суфікс+закінчення

- А) по-латині, безатомний, попідвіконню, незнаний
- Б) по-батьківському, відіменний, надмірний, видолинок
- В) безросяний, задніпровський, післяобідній, незагойний
- Г) міжрядковий, післяз'їздівський, по-перше, безмежний
- Д) неоцінений, заготовлений, збережений, навчаючи

23. Позначте рядок, у якому обидва слова не мають закінчення

- А) колібрі, будуючи
- Б) сімнадцять, по-нашому
- В) попідтинню, пальто
- Г) на-гора, ситро
- Д) зупинившись, зеленіючи

24. Суфікс -ИК- має однакове значення в усіх словах, окрім

- А) вузлик
- Б) вулик
- В) дощик
- Г) носик
- Д) пакетик

25. Позначте речення, у якому прикметник ужито в ролі іменника

- А) На початку весілля молодий виходить із хати разом зі старшим боярином і тричі вітає товариство.
- Б) Дослідники вбачають генетичний зв'язок колискових пісень із замовляннями.

- В) Операційна кімната розміщується в прибудованій або окремій секції.
 Г) Стало відомо, що Україна до кінця 2023 року отримає власний військовий корабель.
 Д) У бабусиних історіях ви обов'язково впізнаєте себе, пригадаєте своє минуле дитинство.

26. Позначте рядок, у якому всі іменники у родовому відмінку мають закінчення –У

- А) оркестр, вальс, шлунок
 Б) вітер, футбол, варіант
 В) Кавказ, яр, район
 Г) уривок, сад, кисень
 Д) Тибет, грам, кодекс

27. Позначте односкладне безособове речення

- А) Із торбинки враз приємно запахло салом, часником і свіжими плескачами.
 Б) Рідна земле, дай мені снаги скрізь, у всьому будь самим собою.
 В) Мене везуть у царство трав, річок і таємничих озер.
 Г) Несподівано для всіх у чорну тишу щось упало.
 Д) Стріляного горобця на полові не обдуриш.

28. Позначте рядок, у якому неправильно утворено ступінь порівняння прикметника

- А) найвірогідніший варіант
 Б) сильніший мене
 В) найбільш стійка фарба
 Г) якнайзручніший спосіб
 Д) більш ефективний засіб

29. Позначте рядок, у якому правильно утворено форми наказового способу всіх дієслів

- А) киньмо, винесімо, знайдемо, хай відчують
 Б) поставмо, припустимо, поговорімо, нехай принесе
 В) розріжмо, покличмо, стійте, сипмо
 Г) повірмо, біжімо, давайте підемо, потовчіть
 Д) кладімо, гляньмо, позичимо, замовкніть

30. Позначте рядок, у якому нульове закінчення мають усі слова

- А) соло, записати, увечері, ніч
 Б) довідник, коректор, смалець, мідь
 В) весело, олівець, філософ, юнь
 Г) какаду, спалити, басейн, чат
 Д) поні, завісивши, путь, шістнадцять

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Позначте рядок, в усіх словах якого треба писати літеру И

- А) абр_с, штр_х, Лейпц_г, аж_отаж
- Б) Т_бет, такс_ст, сард_на, дец_метр
- В) Вав_лон, бургом_стр, ч_збургер, Алж_р
- Г) р_ф, ч_пси, граф_н, Л_сабон
- Д) Єг_пет, піаніс_мо, Од_ссей, капуч_но

2. Позначте рядок, у якому є орфографічна помилка

- А) Леонардо да Вінчі, шевченкіана, Рафаєлева «Мадонна»
- Б) банк «Південний», Франківська кімната, Перська затока
- В) Малишкові поезії, Північний полюс, Нова Зеландія
- Г) довженківський стиль, Харківський тракторний завод, Західна Україна
- Д) Китайська Народна республіка, Кавказький хребет, Прем'єр-міністр Польщі

3. Позначте речення, у якому виділену сполуку треба писати окремо

- А) НА/ДВОРІ ще з ночі лютувала й скаженіла березнева завірюха.
- Б) Лауреаткою Літературної премії ЄС У/ПЕРШЕ за одинадцять років її існування стала українська письменниця Гаська Шиян.
- В) М'який знак пишемо В/СЕРЕДИНІ або в кінці складу.
- Г) Мандруємо густим туманом НА/ЗУСТРІЧ сніговій заметілі.
- Д) Звуки народної пісні веселими струмочками полинули У/ГОРУ, у мою кімнату на останньому поверсі.

4. Позначте рядок, усі слова якого написано правильно

- А) спагеті, піцца, Пікассо, буддист
- Б) хоббі, маса, Ніцца, імміграція
- В) массаж, алея, андоррець, брутто
- Г) Джульєтта, вілла, голандський, еміграція
- Д) бароко, тонна, папараці, марокканець

5. Позначте речення, у якому частку не треба писати окремо з виділеним словом

- А) Історики вважають, що цей похід був вартий багатьох НЕ/ЗДІЙСНЕНИХ походів на кримськотатарське військо.
- Б) Розташований усього за декілька верст від Хортиці, Великий Луг і досі залишається ще НЕ/ЗВІДАНИМ уповні.
- В) Зрозумівши свою вразливість, козаки закопували в піски гармати та скарби й, подавшись човнами в НЕ/ПРОЛАЗНІ пущі Великого Лугу, перебували там доти, аж поки вороги відходили геть.
- Г) НЕ/ВАЖКО було запорожцям із Великого Лугу впливати човнами на Дніпро чи виходити кіньми в степ.
- Д) Пугачі відчували козацьку НЕ/ДОЛЮ, чули й свою, бо як пішла земля в розділ та стали рубати ліс, то й цим птахам місця забракло.

6. Прочитайте речення «Семен узяв із сараю (1)граблІ й (2)разОм із (3)прИятеlem пішов на свою ділянку, де після (4)зАсухи зеленіла лише (5)кропивА». Неправильно виділено букви, що передають наголошені голосні, в усіх словах рядка (цифра позначає наступне слово)

- А) 1, 2
- Б) 2, 4
- В) 1, 3
- Г) 2, 5
- Д) 4, 5

7. Позначте речення, у якому виділені літери позначають однаковий звук у всіх словах

- А) До наших днів збереглися середньовічні форте(ц)і, пала(ц)и та садиби, інші унікальні архітектурні витвори мисте(ц)тва.
- Б) (З) усіх куточків (з)ємної кулі приїжджають сюди туристи, щоб побачити наші бе(з)цінні скарби.
- В) Лише 1844 року (С)вятогірський мона(с)тир відкрили для в(с)іх християн.
- Г) Пізні(ш)е роль віктаря стала виконувати не(ш)ирока ні(ш)а.
- Д) Її унікальність полягає в тому, що вона вбу(д)ована в скелю, навіть віктар був вирубаний прямо в крей(д)яній поро(д)і.

8. Позначте речення, у якому допущено орфографічну помилку

- А) Основним завданням для будівельників було максимально наблизити її в архітектурному плані до рельєфу скелі, одним словом, вписати її в ландшафт.
- Б) Свято-Успенська Святогірська лавра складається з комплексу печер і наземних будівель, датованих сімнадцятим століттям.
- В) У середині двадцятого століття будівля собору використовувалася як кінотеатр, а в печерах відкрили антирелігійний музей.
- Г) За однією з версій, Нікольський храм і трапезна були вириті до утворення Святогірського монастиря й використовувалися як житлові приміщення.
- Д) Вхід у печери починається з Нижнього павільйону паломників, а виходом служить Андріївська каплиця на вершині скелі.

9. Позначте рядок, усі слова якого треба писати без м'якого знака

- А) любов_, верф_, тон_ший, вел_можний
- Б) вишен_ці, промін_чик, квіт_ці, склян_ці
- В) кін_чати, різ_бяр, воротар_, мен_ше
- Г) мізин_чик, лаз_ня, млин_ці, красун_чик
- Д) камін_чик, стежин_ці, стан_мо, різ_те

10. Позначте рядок, усі слова якого треба писати з подвоєним Н

- А) блаже_ий, букве_ий, студе_ий
- Б) числе_ий, зціле_ий, спале_ий
- В) шале_ий, пташи_ий, ваго_ий
- Г) написа_ий, моното_ий, безви_ий
- Д) притама_ий, стара_ий, благослове_ий

11. Від іменників утворіть прикметники за допомогою суфікса -СЬК- . Позначте рядок, в утворених прикметниках якого не відбувається чергування приголосних

- А) герцог, агент, сирота, пропагандист
- Б) гірник, француз, брат, чех
- В) шах, ткач, баск, студент
- Г) депутат, казах, парубок, Нью-Йорк
- Д) товариш, Лейпциг, Мекка, Париж

12. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску потрібно писати літеру С

- А) _терпіти, _чистити, _казати
- Б) _турбувати, _клеїти, _хилити
- В) _купити, _цілити, _хитрувати
- Г) _писати, _шити, _фотографувати
- Д) _кинути, _питати, _цідити

13. Позначте рядок, в усіх словах якого у формі Ор. в. однини відбувається подвоєння приголосних

- А) тінь, ваніль, галузь, глазур
- Б) нехворощ, міць, герань, сталь
- В) приятель, суміш, Умань, вісь
- Г) кіновар, жовч, доповідь, вуаль
- Д) фланель, далечінь, мідь, ніч

14. Позначте рядок, в усіх словах якого спрощення приголосних позначається на письмі

- А) шіс_десят, захис_ний, корис_ний, проїз_ний
- Б) нещас_ний, шіс_сот, очис_ний, балас_ний
- В) облас_ний, тиж_невий, гіган_ський, віс_ник
- Г) свис_нути, зліс_ний, капос_ний, перехрес_ний
- Д) контраст_ний, особистіс_ний, перс_ні, хвас_нути

15. Позначте рядок, в усіх сполуках якого на місці пропуску треба написати літеру У

- А) відпочивав _ Відні, портрет _ галереї, найкращий _ світі
- Б) поїхати _ відрядження, навчаються _ коледжі, придбати _ аптеці
- В) кинулися _розтіч, зазирнув _ отвір, покласти _ узголів'я
- Г) приведення _ відповідність, поглянув _гору, лежала _ траві
- Д) посміхатися _ві сні, перемогти _ змаганнях, пірнав _ хвилях

16. Позначте рядок, в усіх словах якого виділені букви позначають однаковий звук

- А) (з)апалати, (з)найомий, (з)чистити
- Б) ря(д)очок, баске(т)боліст, (д)итина
- В) бага(т)ший, роз(т)ратити, за(кві(т)чаний
- Г) (ц)арина, (ц)иферблат, (ц)інності
- Д) Вели(к)день, по(к)ращити, (к)ишення

17. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба вимовляти звук [д]

- А) пу[]рити, проїз[]ний, приві[]
- Б) пі[]робити, фу[]бол, з'їз[]
- В) тиж[]невик, ожеле[]ь, []алекобійник
- Г) гуманой[], лю[]яний, []ріб'язковий
- Д) пере[]умови, по[]ібний, []иректорат

18. Позначте рядок, в усіх словах якого є звук [й]

- А) єдність, підйомник, бювет
- Б) йорж, бутоньєрка, кольє
- В) свято, крайовий, переїзд
- Г) радісний, увертюра, ящик
- Д) курйоз, ювіляр, пюпітр

19. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба вимовляти звук [г]

- А) об_рунтований, рю_зак
- Б) дзи_а, засма_ати
- В) _речний, перемо_ти
- Г) допомо_ти, ане_дот
- Д) _учний, ле_інь

20. Позначте рядок, у якому допущено орфографічну помилку

- А) народногосподарський, народнопоетичний, народно-визвольний
- Б) суспільно корисний, суспільно необхідний, суспільно-політичний
- В) військово-польовий, військовозобов'язаний, військово-полонений
- Г) мовно-літературний, мовностильовий, мовознавчий
- Д) жовтогарячий, червоногарячий, жовто-синій

21. Прочитайте речення «Довгі плакучі трави крили тепер боки гори, (1) дзвінки корів обзивались, (2) нагадуючи далеке зітхання, (3) і все частіше попадалось велике каміння, (4) що далі творило хаос поламаних скель, (5) списаних лишаями». Позначте рядок, у якому подано неправильне обґрунтування вживання розділових знаків у реченні (цифра позначає попередній розділовий знак)

- А) кома 1 – між частинами складного речення, що поєднані безсполучниковим зв'язком
- Б) кома 2 – при відокремленій обставині
- В) кома 3 – при однорідних членах речення
- Г) кома 4 – перед підрядною частиною складного речення
- Д) кома 5 – при відокремленому означенні

22. Позначте речення, у якому неправильно оформлено пряму мову

- А) «Світ ловив мене, але не впіймав», — говорив Григорій Сковорода, босоногий філософ і поет, байдужий до пропонованих йому гучних титулів і всіляких мирських гараздів.
- Б) Побачивши твори Катерини Білокур, художник Пабло Пікассо сказав: «Якби ми мали художницю такого рівня майстерності, то змусили б

заговорити про неї весь світ».

В) «Не продавай мене за безцінь! — кричить розхристана душа усе життя на перехресті. — На самоті не залишай!»

Г) «Бажаєш бути успішним — спілкуйся з успішними людьми, — наголошують фахівці й додають. — Краще мати справу з цілеспрямованими оптимістами, ніж із негативно налаштованими заздрісниками».

Д) «Оце так, — промовив він уголос. — Чи не здурів, бува, я, чи не збожеволів? Дома худоба не напована, а я блукаю тут!»

23. Позначте речення, у якому перед словом «як» не потрібно ставити кому (розділові знаки пропущено)

А) Яринка залишалася такою ж стрункою та привабливою як колись.

Б) Кажу тобі цей чоловік як із клоччя батіг.

В) На нічному небі зорі миготіли як перед дощем.

Г) У Марійки був голос чистий як струмок.

Д) Поле заросло волошками і синіло як море влітку.

24. Позначте речення, у якому правильно вжито розділові знаки

А) Широко побутує повір'я, ніби лелека знаходить малюків у воді, виловлюючи їх своїм довгим дзьобом і приносить матерям.

Б) Однак, уночі в майже безгомінній тиші звуки їхнього співу зовсім інші.

В) Ні, справді, уночі півні співають інакше, ніж удень.

Г) І в цілковитій темряві було радісно чути той спів, бо він свідчив, що ніч уже закінчується, й буде ранок, буде світ і сонце.

Д) Від того нічного їхнього співу щось радісне вливається в почуття людини, бо ж спів їх це передвісник ранку, світу й сонця.

25. Позначте речення, у якому правильно вжито розділові знаки

А) Після закінчення Київської гімназії, сімнадцятирічний хлопець опинився в однокімнатній квартирі свого дядька.

Б) Піднялась удосвіта по газдівстві поратися, а душа, чомусь, співає.

В) Пісня лунала над далеким чужинським краєм, зігріваючи серця українців, які дізнавшись про візит хлопців, за десять і навіть за двадцять кілометрів примчали з усіх околиць.

Г) Я помітив: про що б не говорили хлопці, рано чи пізно, розмова піде про повернення додому.

Д) Зрештою, селяни опікуються природними дарами тільки для того, щоб з'їсти самим або віддати тим, хто живе в містах, і погоду оцінюють лише з огляду на власні вигоди.

26. Позначте речення, у якому правильно вжито розділові знаки

А) Подавши очільникам міста скаргу, цирульники попросили дозволу вийти з кравецького цеху та заснувати свій власний і нарешті, магістрат дав такий дозвіл.

Б) Звичайно ж, і до цього року в Одесі голили бороди й, імовірно, робили дуже модні зачіски.

В) Отже, крім власне перукарської вправності цирульник мав одночасно володіти вмінням і фельдшера, і стоматолога, і дерматолога.

Г) Цехи, як соціальні асоціації, організовані за професійним принципом, мали значні права, але водночас, і чітко визначені зобов'язання перед громадою.

Д) Якщо вчитатись у статут цеху цирульників стане зрозумілим, що, говорячи по-сучасному, перед тим як претендувати на членство в перукарській організації, кандидат був зобов'язаний належним чином вивчити артилерійську справу.

27. Позначте рядок, у якому неправильно розставлено розділові знаки в діалозі

А) — Олесю, ти ще не впоралася?! — grimнув з повітки батько. — Перепаде тобі на горіхи! — і він визирнув оглянути подвір'я.

Б) — Так у мене ж роботи не бракує! Доводиться в усі шпарини заглядати. — не моргнувши оком, відповіла дівчина. — Давно у вашій хаті не було такого раю.

В) — Чого б ото вигадувати зайве? — по-доброму докоряє тато, а далі наказує: — Поспішай, доню, нехай матуся зрадіє.

Г) — Та вже ж із самого ранку не присіла, — зиркає оком по кімнаті Леся, але одразу ж розпачливо хмуриє брови: — Ще б долівку вистелити.

Д) — Стривай! — батько переступає поріг, трохи розмірковує й із задоволенням оголошує свій вердикт: — У хаті в нас, справді, як у віночку!

28. Позначте рядок, у якому подано речення з правильно вжитими розділовими знаками

А) Богдан прагнув поговорити, він хотів про все довідатися, але міцна настоянка, і те зілля, що в ній, і страва та, що він з'їв, якась дивна та сита, і всі ті нервові потрясіння, що їх пережив сьогодні, — усе це його знесило, і він заснув.

Б) Богдан прагнув поговорити, він хотів про все довідатися, але міцна настоянка і те зілля, що в ній, і страва та, що він з'їв, якась дивна та сита, і всі ті нервові потрясіння, що їх пережив сьогодні, — усе це його знесило, і він заснув.

В) Богдан прагнув поговорити, він хотів про все довідатися, але міцна настоянка і те зілля, що в ній, і страва та, що він з'їв, якась дивна та сита, і всі ті нервові потрясіння, що їх пережив сьогодні, усе це його знесило, і він заснув.

Г) Богдан прагнув поговорити, він хотів про все довідатися, але міцна настоянка і те зілля, що в ній, і страва та, що він з'їв якась дивна та сита, і всі ті нервові потрясіння, що їх пережив сьогодні, — усе це його знесило, і він заснув.

Д) Богдан прагнув поговорити, він хотів про все довідатися, але міцна настоянка і те зілля, що в ній, і страва та, що він з'їв, якась дивна та сита, і всі ті нервові потрясіння, що їх пережив сьогодні, — усе це його знесило і він заснув.

29. Позначте речення, у якому неправильно вжито розділові знаки

- А) Було б добре, якби туристи побачили п'ятдесятишестикілометровий височенний вал, насипаний руками козаків, і зрозуміли, що таємниця єгипетських пірамід — це данина моді, але не така вже й оригінальна загадка.
- Б) Загальновідомо, що Січ була розташована на ідеально укріплених самою природою місцях — річкових островах, які важко було виявити серед безлічі їм подібних у прибережній лісовій гушавині, у морі плавнів.
- В) Перше, на що слід було звернути увагу так це на те, що Дмитро Вишневецький-Байда спорудив своє містечко не власне на Хортиці, а на сусідньому острові Мала Хортиця, відомому також як острів Верхньохортицький, Канцеровський, Вирва і, що найбільш цікаво, острів Байда.
- Г) Ще за чотири століття до Різдва Христа, себто за 2300 років до наших часів, грецький учений і письменник Геродот уже описував цю величезну, укриту лісом низину, порізану й омиту протоками Дніпра, яку він звав Гілеєю.
- Д) Якби кочівники задумали знайти запорожців у Великому Лузі, користуючись човнами, і заїхали б у глиб Лугу, то так заплуталися б серед безлічі озер, річок та лиманів, що не тільки б не виявили своїх ворогів, а навіть самі не повернулися б назад.

30. Позначте речення, у якому неправильно вжито розділові знаки

- А) В цьому короткому нарисі автобіографічного кінооповідання автор поспішає зробити відразу деякі визнання: у його реальний повсякденний світ що не день, то частіше починають вторгатися спогади.
- Б) За високою стрункою дзвіницею, що теж поривається вгору, десть у білому підхмар'ї зникають лебеді, але дзвін їхніх крил ще озивається в мені, а, може, то вже озиваються розбуджені дзвони на дзвіниці?
- В) На столі сиділо ведмежа й кумедно хапало себе передніми лапами за писок — ловило бджолу, що хоробро вилась навколо, намагалась на той писок сісти.
- Г) Та Василь думав одне, милувався дівчиною з дивним почуттям, а язик вимовляв інше, дражнив, либонь, як звук дражнити молодиць, та й охота була погомоніти з цим дивовижним створінням.
- Д) І тільки тоді, коли батько міцно пригорнув мене до себе й поцілував, як колись, у чоло і я знову відчув дотик гарячих губ, він умить став для мене до болю рідним.

IV етап Робота з текстом

На вході до акваріума Каліфорнійського міста Монтерей-Бей відвідувачі можуть побачити величезну (у натуральний розмір) скульптуру кита, створену місцевими художниками вручну з пластикових відходів. Працівники свідомо виставили цю споруду на загальний огляд як наочний

матеріал, щоб відвідувачі могли усвідомити масштаби проблеми забруднення пластиком Світового океану.

Кожні 9 хвилин 135–140 тонн пластику – це вага синього кита – потрапляє в океани і скупчується в окремих їх районах. Одна з найвідоміших антропогенних пластикових плям розташована в тихоокеанському сміттєвірі, що згуртався в північній частині Тихого океану. Зазвичай у ЗМІ її називають Великою тихоокеанською сміттевою плямою. Розташований між 135°–155° західної довготи та 35°–42° північної широти, за розміром цей гігантський «пластиковий суп» удвічі більший за Україну, площа якої складає 603 628 км², і містить у шість разів більше пластику, ніж важить уся біомаса планктону Світового океану.

Щороку у світі виробляється понад 380 мільйонів тонн пластику. Це приблизна вага 2,7 мільйонів блакитних китів. Із тією хіба що різницею, що це число більше ніж у 100 разів перевищує справжню вагу всієї існуючої популяції блакитних китів. Інше жахливе число: лише 16 відсотків пластикових відходів переробляється задля виробництва нових пластмас. Що з рештою? 40% вирушає на сміттєзвалище, 25% спалюється, а 19% – губиться. Цей штучний матеріал є в землі, у повітрі та навіть у найглибших океанських западинах. Проникнувши в людську екосистему, він намертво впливляється в харчовий ланцюг: пронизує людське тіло, разом із кров'ю насичує внутрішні органи, дістався плаценти.

Більшість мешканців нашої планети мало переймається проблемою пластику, океану, китів і самою темою екології. Лише когорта соціально відповідальних людей думає, як особисто відмовитися від пластику, чим захистити природу. Дехто опікується утилізацією відходів без шкоди для довкілля. І лише одиниці розмірковують, як повторно використовувати спресовані полімери. Десятиріччя тому у світлих інноваційних головах зародилося запитання: а чи є спосіб перетворити пластик на речовину, із якої він виготовлений? Величезний виклик для хімії полімерів – зробити процес доступно адаптивним, аби в разі потреби перетворювати пластик на полімери, а останні, у свою чергу, – на нафту, природний газ або вугілля.

Південнокорейський дизайнер Сун-Чжін Чо, старший співробітник вашингтонського архітектурного бюро, створив проєкт «Плаваючий морський хмарочос». Ідеться про гігантський сміттєпереробний завод-електростанцію, величезний дренажний отвір якого матиме діаметр 550 метрів та глибину 300 метрів. Його розташують у самісінькому центрі Великої тихоокеанської сміттевої плями. Конструкція передбачає п'ять шарів спеціальних фільтрів, збудованих на кшталт китового вуса, що розділятимуть пластик та рідину. Транспортерами сміття підніматиметься на бортовий переробний завод, одночасно виробляючи з непотребу електроенергію, натомість очищена морська вода деякий час триматиметься у великому відстійнику на споді конструкції, перш ніж виливатиметься назад до океану.

Одна лише технологія хімічної утилізації полімерів, спрямована на повторне використання складових компонентів первинної якості, усунути всі

екологічні проблеми із забрудненням океанів пластиком не здатна. Утім, аби п'ять континентів кінець-кінцем не плавали у великому океані сміття, технології хімічної переробки пластмаси нині апробуються у всьому світі. (За Олександром Рудяченком)

1. Темою тексту є

- А) захист синіх китів
- Б) забруднення океанів пластиком
- В) повторна хімічна переробка пластмаси
- Г) утилізація пластику

2. Текст написано в стилі

- А) публіцистичному
- Б) художньому
- В) розмовному
- Г) науковому

3. Ім'я дизайнера Сун-Чжін Чо згадано у зв'язку із

- А) проєктуванням сміттепереробного заводу
- Б) відкриттям акваріума в місті Монтерей-Бей
- В) ініціативами щодо захисту синіх китів
- Г) дослідженням Світового океану

4. Правильним є твердження

- А) найвідоміша пластикова пляма у шість разів перевищує площу України
- Б) більшість людей переймається проблемою екології
- В) пластик може міститися в крові людини
- Г) усунути всі екологічні проблеми здатна утилізація полімерів

5. У тексті немає розповіді про

- А) пошук спроб переробки пластика на речовину, із якої він виготовлений
- Б) один зі способів очищення морської води
- В) кількісний показник існуючої популяції блакитних китів
- Г) значення чисельності планктону для Світового океану

6. У тексті під висловом «світлі інноваційні голови» маються на увазі

- А) волонтери, що захищають довкілля
- Б) учені, що досліджують хімічну галузь
- В) меценати, що опікуються глобальними суспільними проєктами
- Г) виробники пластику

7. За дослідженням, найбільший відсоток полімерів

- А) потрапляє на сміттєзвалище
- Б) спалюється
- В) зникає невідомо де
- Г) переробляється задля виробництва нових пластмас

8. Полімери можна виготовити з усіх речовин, окрім

- А) природного газу
- Б) нафти
- В) вугілля
- Г) сірки

9. Синонімом до слова «на споді» є

- А) на вершині
- Б) на низу
- В) назовні
- Г) наразі

10. Синонімом до слова «утилізація» є іменник

- А) стерилізація
- Б) регенерація
- В) трансформація
- Г) ліквідація

11. Позначте речення з лексичною помилкою

- А) Кожні 9 хвилин 135–140 тонн пластику – це вага синього кита – потрапляє в океани і скупчується в окремих їх районах.
- Б) 40% вирушає на сміттєзвалище, 25% спалюється, а 19% – губиться.
- В) Одна з найвідоміших антропогенних пластикових плям розташована в тихоокеанському сміттєвирі, що згромадився в північній частині Тихого океану.
- Г) Дехто опікується утилізацією відходів без шкоди для довкілля.
- Д) І лише одиниці розмірковують, як повторно використовувати спресовані полімери.

12. Прочитайте речення «Величезний виклик для хімії полімерів – зробити процес доступно АДАПТИВНИМ, аби в разі потреби перетворювати пластик на полімери, а останні, у свою чергу, – на нафту, природний газ або вугілля». Позначте рядок, у якому запропоновано правильне тлумачення виділеного слова

- А) сприятливий
- Б) пристосовний
- В) легкий
- Г) зручний
- Д) вигідний

13. У реченні «Конструкція передбачає п'ять шарів спеціальних фільтрів, збудованих на КШТАЛТ китового вуса, що розділятимуть пластик та рідину» виділену лексему можна замінити всіма словами, окрім

- А) образ
- Б) подоба

- В) вигляд
- Г) зразок
- Д) основа

14. Позначте слово з лексичним значенням «що виник унаслідок людської діяльності»

- А) дренажний
- Б) екологічний
- В) антропогенний
- Г) апробований
- Д) адаптивний

15. Прочитайте речення «Утім, аби п'ять континентів кінець-кінцем не плавали у великому океані сміття, технології хімічної переробки пластмаси нині АПРОБУЮТЬСЯ у всьому світі». Виділене слово можна замінити на всі варіанти, окрім

- А) схвалюються
- Б) оцінюються
- В) визнаються
- Г) затверджуються
- Д) переглядаються

Ключі до тестових завдань для закладів фахової передвищої освіти (педагогічного спрямування):

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	В	В	Б	Б
2.	А	Г	Д	А
3.	Б	Г	В	А
4.	Б	Б	Д	В
5.	В	Г	Б	Г
6.	Д	Б	Б	Б
7.	В	Б	Г	А
8.	Д	А	А	Г
9.	А	Б	Г	Б
10.	Г	Г	Д	Г
11.	Г	Д	А	Б
12.	Г	Д	Б	Б
13.	В	Д	Д	Д
14.	Г	Г	Г	В
15.	Б	В	А	Д
16.	Д	А	Б	-
17.	Г	Б	Б	-
18.	Г	Д	Б	-
19.	Г	Г	А	-
20.	В	Г	В	-
21.	Г	Г	В	-
22.	Б	В	Г	-
23.	Б	А	Б	-
24.	А	Б	В	-
25.	Б	А	Д	-
26.	Д	В	Б	-
27.	В	А	Б	-
28.	Б	Б	Б	-
29.	Д	В	В	-
30.	А	Б	Б	-

Тести для закладів вищої освіти

І етап

Культура слова (лексикологія, фразеологія, стилістика)

1. Позначте рядок, у якому всі виділені слова вжито в прямому значенні

- А) БІЛИЙ костюм, БІЛЕ волосся, БІЛЕ вино, БІЛИЙ гриб, БІЛИЙ ведмідь
- Б) ЧОРНА земля, ЧОРНА кава, ЧОРНЕ дерево, ЧОРНЕ золото, ЧОРНЕ вугілля, ЧОРНИЙ камінь
- В) СІРИЙ плащ, СІРИЙ вовк, СІРИЙ папір, СІРЕ сукно, СІРА мова, СІРИЙ мармур
- Г) ЗЕЛЕНЕ листя, ЗЕЛЕНА тканина, ЗЕЛЕНЕ яблуко, ЗЕЛЕНИЙ туризм, ЗЕЛЕНИЙ прапор
- Д) СРІБНА медаль, СРІБНЕ волосся, СРІБНИЙ ланцюжок, СРІБНИЙ голос, СРІБНИЙ дзвіночок, СРІБНА монета

2. Позначте рядок, у якому всі словосполучення можна вживати як у прямому, так і в переносному значеннях

- А) вдаряти по руках, випускати з рук, гріти руки, піднімати руку, липнути до рук
- Б) не подати руки, не покладати рук, носити на руках, потрапити під руку, жестикулювати руками
- В) рука не піднімається, дати в руки, рука руку миє, триматися руки, зробити щось руками
- Г) прикладати руку, бити по руках, чистити руки, опустити руки, тримати в руках
- Д) не випускати з рук, розв'язати руки, поранити руки, бруднити руки, умивати руки.

3. Позначте рядок, у якому правильно побудовано всі словосполучення

- А) лікувальний афект – у стані ефекту; дипломний проєкт – дипломований спеціаліст; нафтопромислова компанія – посівна кампанія
- Б) ювілейна адреса – поштовий адрес; публічний виступ – публіцистичний стиль; споживчий продукт – споживацький попит
- В) виборча ділянка – виборна посада; навчальний процес – повчальний приклад; збідніти внутрішній світ – збіднити за останні роки
- Г) трагічний випадок – трагедійний актор; привести до школи – призвести до втрат; вирізати апендикс – лікувати апендицит
- Д) воєнний стан – військовий обов'язок; спутати правила – сплутати коней; трав'яний чай – трав'янистий берег

4. Позначте синонімічний ряд, у якому є «зайве» слово

- А) хуртовина, метелиця, завірюха, заметіль, хуга, сніговиця, сніговійниця, хвища, віхола, хурделиця, хуртеча
- Б) учень, вихованець, школяр, студент, бурсак, семінарист, спудей, курсант

- В) зарозумілість, гордість, бундючність, пихатість, чванство, гоноровитість, інфантильність, самолюбство
- Г) справжній, дійсний, правдивий, достеменний, фактичний, непідробний, автентичний
- Д) говорити, казати, промовляти, балакати, подейкувати, мовити, ректи, точити ляс

5. Позначте рядок, у якому запис, що в дужках, неправильно пояснює образний вислів

- А) батько історії (Геродот), батько українського театру (Михайло Старицький)
- Б) зачинатель нової української літератури (Нестор Літописець), Каменярь (Іван Франко)
- В) Туманний Альбіон (Англія), Країна сонця, що сходить (Японія)
- Г) залізний кінь (автомобіль), чотирилапий друг (собака)
- Д) Країна тисячі озер (Фінляндія), Країна пірамід (Єгипет)

6. Позначте словосполучення, у якому замість слова «військовий» потрібно вжити «воєнний»

- А) військовий льотчик
- Б) військовий парад
- В) військовий час
- Г) військовий оркестр
- Д) військовий обов'язок

7. Позначте рядок, у якому не всі речення потребують редагування

- А) На вільну вакансію претендувало троє працівників. Особливо багато епітетів зустрічаємо в жанрах народного фольклору. Початок зборів о 19 годині вечора.
- Б) У грудні місяці зафіксовано шість самовільних прогулів. Під час подорожі підручник географії став у пригоді. Раджу вам не задирати носа догори!
- В) Результатом домовленостей має бути спільна співпраця. У березні місяці зарплата збільшилася на десять відсотків. Прейскуранти цін суттєво змінилися в порівнянні з минулим роком.
- Г) Від організаторів дійства ми отримали пам'ятні сувеніри. Саму останню тезу лектор повторив двічі. Основним лейтмотивом пісні є прощання з рідним краєм.
- Д) Дівчина моргнула до мене своїми очима. Головним пріоритетом є турбота про незахищені верстви населення. У багатьох молодих хлопців гуляє вітер у голові.

8. Позначте рядок із правильним тлумаченням фразеологізму «без вогню варити»

- А) бути розумним, кмітливим, добре орієнтуватися в чомусь
- Б) докоряти кому-небудь, не давати спокою настирливими доріканнями
- В) робити що-небудь, залагоджувати яку-небудь справу з кимось
- Г) міркувати, ґрунтуючись на ненадійних, хибних відомостях, вигадувати

щось

Д) пильно оберігати, старанно доглядати, охороняти що-небудь або кого-небудь

9. Позначте рядок, у якому всі слова іншомовні

А) мигдаль, математика, філософія, скотч

Б) театр, декан, гарбуз, око

В) тунель, кавун, дерево, концерт

Г) сестра, романс, чай, бринза

Д) фізика, біологія, повітря, футбол

10. Позначте рядок, у якому всі слова стилістично забарвлені

А) земля, молодесенький, шкандибати, вайлуватий, розбишака

Б) медуза, читалка, професіонал, сюжет, бідолаха

В) акціонерний, гуляка, дрючок, зиркнути, донечка

Г) замазура, лахміття, розбишака, маніжитися, репетувати

Д) вайлуватий, хатинка, композиція, плентатися, зиркнути

11. Позначте рядок, у якому всі слова входять до пасивного складу лексики

А) жупан, арбалет, тролейбус, верства, досвітки

Б) сагайдак, хліб, запаска, шеляг, боярин

В) очіпок, рогатина, гривеник, аршин, земство

Г) батрак, повітря, волость, червінець, хорунжий

Д) мед, мостова, намісник, оброк, вотчина

12. Позначте рядок, у якому всі слова є діалектними

А) бараболя, бульба, когут, джерело

Б) мешти, телефон, кептар, цукерка

В) гурки, плай, мандарин, гаптека

Г) маржина, легінь, бескид, газда

Д) вуйко, ватра, ясниця, борщ, гонуки

13. Позначте рядок, у якому всі фразеологізми є синонімами

А) кури не клюють, хоч трава не росте, хоч греблю гати

Б) сидіти склавши руки, вити вовком, дати звістку про себе

В) повісити носа, стерти з лиця землі, заганяти на слизьке

Г) виводити на чисту воду, зривати маску, розкривати карти

Д) спіймати облизня, багато вітру в голові, зігнути в баранячий ріг

14. Позначте рядок, у якому фразеологізми є антонімами

А) набитий гаманець – вітер у кишені свистить

Б) ні риба ні м'ясо – сидіти склавши руки

В) знімати стружку – через дорогу навприсядки

Г) пройти крізь вогонь і воду – пальцем не поворухнути

Д) у рот води набрати – сушити зуби

15. Позначте рядок, у якому фразеологізми мають значення «принижуватися»

А) стелитися під ноги, ламати шапку

Б) оббивати пороги, за холодну воду не братися

- В) гнути спину, збивати з пантелику
- Г) лизати п'яти, баляси точити
- Д) повзати в ногах, давати горобцям дулі

16. Позначте рядок, що розкриває значення фразеологізму «дамоклів меч»

- А) холодна зброя
- Б) постійна загроза, небезпека
- В) сила волі
- Г) символ влади
- Д) заклик до збройної боротьби

17. Позначте тлумачення виділеного слова в реченні «Йому я кажу: піди, Іване, побалакай та й наймись, так ні, ХАРАПУДИТЬСЯ, не хоче»

- А) робитися кошлатим, розтріпуватися
- Б) боятися, відчувати страх
- В) протистояти, упиратися
- Г) ледарювати, віднікуватися
- Д) сумніватися, вагатися

18. Позначте синонім до слова «розпука» в реченні «Україно, ти моя молитва, Ти моя розпука вікова...»

- А) надія, віра
- Б) любов, щастя
- В) відчай, душевний біль
- Г) душа, духовність
- Д) свобода, воля

19. Позначте рядок, у якому порушено лексичну норму

- А) виключити зі складу студентів
- Б) відповідно до наказу
- В) виключення з правил
- Г) пам'ятка архітектури
- Д) складати іспит

20. Позначте рядок, у якому порушено лексичну норму

- А) сердечний приятель
- Б) тактовна людина
- В) публічний виступ
- Г) не дивлячись на труднощі
- Д) нечисленні порушення

21. Позначте правильну етикетну формулу

- А) Вибачаюсь за спізнення!
- Б) Даруйте, я був неуважний!
- В) Приємного апетиту!
- Г) Пробачаюсь! Я не навмисно це зробив.
- Д) Ну все... Пока!

22. Позначте рядок із близькими за значенням словами

- А) мимохіть, мимохідь
- Б) ефектний, ефективний
- В) кропіткий, клопітний
- Г) удача, вдача
- Д) дипломат, дипломант

23. Позначте рядок, у якому немає тавтології

- А) Немає нічого страшнішого за необмежену владу в руках обмеженої людини.
- Б) Мій батько був проста людина, але не простак.
- В) Нікого не можна навчити творити, але всіх без винятку треба вчити шанувати творчість.
- Г) Хіба ревуть воли, як ясла повні?
- Д) Не бійтеся жити повним життям.

24. Позначте рядок, у словосполученнях якого немає лексичних помилок

- А) не дивлячись на втому, приватна власність
- Б) взяти до уваги, неділю тому назад
- В) дані співпадають, відповідно до положення
- Г) закон набуває чинності, заслуговує на увагу
- Д) піднімати питання, дотримуватися норм

25. Позначте словосполучення, яке потребує редагування

- А) зіставити факти
- Б) підвести підсумки
- В) навести приклад
- Г) ставити за мету
- Д) стати в пригоді

26. Позначте неправильне тлумачення фразеологізму

- А) осідлати Пегаса – прагнути влади
- Б) клювати носом – дрімати
- В) одним миром мазані – однакові
- Г) строїти смішки – теревенити
- Д) підкласти свиню – нашкодити

27. Позначте рядок із неправильним тлумаченням, поданим у дужках

- А) мандрівний філософ (Григорій Сковорода), батько української комедії (Іван Карпенко-Карий)
- Б) дочка Прометея (Ліна Костенко), Великий Сонцепоклонник (Михайло Коцюбинський)
- В) чорне золото (нафта), місто над Бугом (Вінниця)
- Г) храм науки (університет), королева наук (математика)
- Д) блакитний екран (телевізор), місто Лева (Львів)

28. Позначте словосполучення, у якому допущено лексичну помилку

- А) крутий віраж
- Б) досвідчений водій

- В) військовий концерт
- Г) пам'ятний сувенір
- Д) скасувати зустріч

29. Слово «показник» уживається з усіма словами, окрім

- А) культури
- Б) роботи
- В) економічний
- Г) алфавітний
- Д) лічильника

30. Позначте словосполучення, у якому допущено лексичну помилку

- А) зважати на правила
- Б) являється прикладом
- В) цікава пропозиція
- Г) непридатний до вжитку
- Д) підсумкове заняття

II етап

Граматика (синтаксис, морфологія, словотворення)

1. Позначте рядок, у якому обидва слова не мають закінчення

- А) пальто, кашне
- Б) далекий, по-київськи
- В) озеро, сидячи
- Г) метро, колібрі
- Д) ситро, кіно

2. Позначте неправильно утворене слово

- А) роздрібний
- Б) мебельний
- В) терміновий
- Г) харчовий
- Д) вогняний

3. Суфікс -ИЩ- має однакове значення в усіх словах, окрім

- А) прізвище
- Б) вогнище
- В) сховище
- Г) хмарище
- Д) горище

4. Суфікс -ИК- має однакове значення в усіх словах, окрім

- А) зайчик
- Б) чагарник
- В) хлопчик
- Г) братик
- Д) ротик

5. Позначте словосполучення, що потребує редагування

- А) два стільці
- Б) три студенти
- В) двадцять чотири дня
- Г) два озера
- Д) чотири апельсини

6. Позначте рядок, у якому неправильно утворено дієприкметник

- А) зів'ялий, завмерлий
- Б) змерзлий, висохший
- В) промоклий, достиглий
- Г) посивілий, тремтячий
- Д) дозрілий, розквітлий

7. Позначте рядок, у якому всі іменники належать до спільного роду

- А) нежить, замазура, зівака, нездара
- Б) ненажера, нероба, сонько, курча
- В) стиляга, нехворощ, ледащо, приبلуда
- Г) трудяга, причепа, базікало, жаднюга
- Д) невдаха, шульга, шампунь, всезнайка

8. Позначте рядок, у якому всі іменники середнього роду

- А) бароко, бра, бюро, поні
- Б) кашне, аташе, депо, таксі
- В) журі, суфле, купе, хобі
- Г) табло, манто, фойє, рефері
- Д) амплуа, лібрето, желе, цеце

9. Позначте рядок, у якому всі іменники жіночого роду

- А) леді, івасі, фугу, торнадо
- Б) авеню, боржомі, броколі, гінді
- В) гуаш, салямі, кольрабі, фламінго
- Г) Міссурі, денді, Ай-Петрі, боржомі
- Д) імпресаріо, капітель, фрау, пава

10. Позначте сполуку слів, від якої можна утворити прикметник із закінченням -ІЙ (-ІЙ) у формі називного відмінка однини

- А) зелені очі
- Б) без краю
- В) жовтий дзьоб
- Г) без зброї
- Д) перша черга

11. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі орудного відмінка однини мають закінчення -ЕМ (-ЄМ)

- А) рік, день, вуж, меч
- Б) чай, гай, бій, рій
- В) край, лак, куш, ячмінь
- Г) душ, кут, стиль, чиж
- Д) ніж, слухач, брат, приятель

12. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі кличного відмінка однини мають закінчення -Е

- А) Надія, Олексій, душа, Іван
- Б) Київ, мрія, батько, любов
- В) край, юнак, Петро, козак
- Г) радість, друг, мудрість, земля
- Д) Максим, Львів, вовк, сестра

13. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі кличного відмінка однини мають закінчення -Ю

- А) матуся, Галя, цар, лікар
- Б) знавець, дідусь, Микола, Василь
- В) мудрець, доцент, Григорій, кобзар
- Г) секретар, писар, архітектор, виконавець
- Д) Андрій, край, знавець, Віталія

14. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка множини мають нульове закінчення

- А) берег, відро, вікно, завдання
- Б) бажання, болото, вагання, весілля
- В) засідання, знання, метр, колесо
- Г) кільце, море, обличчя, поняття
- Д) село, вікно, знання, олівець

15. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка множини мають закінчення -ІВ (-ЇВ)

- А) гість, степ, товариш, школяр
- Б) верхів'я, озеро, відкриття, життя
- В) підпис, робітник, солдат, соловей
- Г) нагір'я, місце, почуття, прислів'я
- Д) герой, грам, грузин, болгарин

16. Позначте рядок, у якому від усіх прикметників можна утворити ступені порівняння

- А) холодний, високий, горизонтальний, теплий
- Б) м'який, цікавий, важливий, красивий
- В) теплий, легкий, замалий, надійний
- Г) важкий, кароокий, давній, мудрий
- Д) гарний, великий, дерев'яний, солодкий

17. Позначте речення, у якому неправильно утворено ступені порівняння прикметників

- А) Коли йдеш удвох, дорога коротша.
- Б) Які алмази, перли чи смарагди дорожчі нам від вірності і правди!
- В) Найбільше і найдорожче добро в кожного народу – це його мова.
- Г) Найвисокіша краса – це краса вірності.
- Д) Київ – найбільше місто України.

18. Позначте рядок, у якому всі виділені іменники вжито в знахідному відмінку

- А) топтати РЯСТ, співати ОСАННУ
- Б) всякої ТВАРІ по парі, не змикаючи ОЧЕЙ
- В) як СНІГ на голову, перша ЛАСТІВКА
- Г) на схилі ВІКУ, на повних ПАРУСАХ
- Д) оніміти від ЗАХВАТУ, викопати КОЛОДЯЗЬ

19. Позначте рядок, у якому записано лише дієслівні форми

- А) освітлений, світленький, світити, освітлювати
- Б) забувати, забутий, забувши, забути
- В) думати, вдумливий, думаючи, подумки
- Г) об'їжджати, об'їджений, об'їхати, об'їзд
- Д) синій, синіючий, синь, посинілий

20. Позначте речення, у якому форму умовного способу дієслова вжито в значенні наказового

- А) Людина завжди потребує когось, кому б могла вилити своє горе.
- Б) Вже б покласти кінець всім незгодам і щоб кожен народ поважать.
- В) Здається, гори перевертав би й не чув би втоми.
- Г) Прихилитися б у затінку до зеленої землі.
- Д) Полетіла б я до тебе, та крилець не маю.

21. Позначте речення, у якому всі виділені дієслова належать до першої дієвідміни

- А) Що МАЄМО – не ДБАЄМО, втративши – ПЛАЧЕМО.
- Б) У ліс не З'ІЗДИШ – і на печі ЗАМЕРЗНЕШ.
- В) ДИВИШСЯ і не НАДИВИШСЯ, ДИШЕШ і не НАДИШЕШСЯ тим чистим повітрям.
- Г) Ах, скільки радості, коли ти ЛЮБИШ землю, коли гармонії ШУКАЄШ у житті.
- Д) Блисками-пожежами небо ОБМЕРЕЖИМО.

22. Позначте речення, у якому допущено помилку в правописі особового закінчення дієслова

- А) Коли ти, Попенко, наїсися? – спитав Шестірний.
- Б) Гірко заробиш – солодко з'їси.
- В) Як щось не так, то даси нам знати.
- Г) Нічого не робиш, ледащо! Дурно хліб мій їсиш!
- Д) Ми ті, що сіємо, жнемо, що куємо віки залізні.

23. Позначте речення, у якому виділено прийменник

- А) Не журись, коли недоля в КРАЙ чужий тебе закине!
- Б) Не КРАЙ мені серце!
- В) КРАЙ села виляся річечка.
- Г) КРАЙ, мій рідний КРАЙ, пісенний КРАЙ завзяття і труда.
- Д) Поки ніж не КРАЄ, дерево не грає, а хто вріже глибоченько, тому заспіває.

24. Позначте рядок, у якому не всі сполуки слів є словосполученнями

- А) найкращий учень, два студенти
- Б) ті сни, київські вулиці
- В) іти з батьком, бити байдики
- Г) готовий працювати, сильний вітер
- Д) піти додому, мій брат

25. Позначте рядок із простими словосполученнями

- А) швидко йти вулицею, захоплено читати роман
- Б) перевірка домашнього завдання, написати курсову роботу
- В) дуже рішучий у діях, підвезти товариша на машині
- Г) буду читати книжку, найбільш уживане слово
- Д) крута гора, будинок із гарним фасадом

26. Позначте рядок, у якому обидва словосполучення не потребують редагування

- А) бурхливі овації, цікавий інтер'єр
- Б) головний лейтмотив, надзвичайно ніжний
- В) посісти перше місце, здобути освіту
- Г) минулого року, перший дебют
- Д) укладання словника, майстерний віртуоз

27. Позначте рядок, у якому обидва словосполучення побудовано правильно

- А) наказ по школі, по стану здоров'я
- Б) піти по хліб, черговий по школі
- В) інспектор по техніці безпеки, по коліна у воді
- Г) різьба по дереву, писати по зразку
- Д) по ініціативі учнів, по заячому сліду

28. Позначте речення з граматичною помилкою

- А) Учися чистоти і простоти і, стоптуючи килим золотий, забудь про вежі темної гордині.
- Б) Хочеться, щоб, нищачи старе, одразу люди і нове ростили!
- В) Хлопчики сиділи на крутому березі, звисивши ноги, і, стежачи за вудочками, вели тиху розмову.
- Г) Виходячи з вагона, у моєї валізки відірвалася ручка.
- Д) Сонце заходило, заливаючи все навколо червоним промінням.

29. Позначте поширене речення

- А) Годі бити байдики!
- Б) Осінь сіла відпочити.
- В) Зима з весною обнялися.
- Г) Сергій – ні риба ні м'ясо.
- Д) Ранки стають морозними.

30. Позначте рядок, у якому неправильно утворено іменник

- А) спортсменка
- Б) кравчиня
- В) гардеробщиця

- Г) виконавиця
- Д) дієтологиня

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

1. Позначте рядок, у якому кожне слово має однакову кількість звуків і букв

- А) свято, ймовірність, хрущ, в'ється
- Б) дзвін, хата, їстоньки, балтієць
- В) висаджують, прем'єра, питання, вівчар
- Г) порт'єра, щирість, з'єднування, походжає
- Д) дощ, вітер, хатинонька, скриня

2. Позначте рядок, у кожному слові якого є звук [Й]

- А) солов'ї, підйом, бюро, якісний
- Б) алея, привілеї, яблуко, приятель
- В) пюре, бойовий, ємність, історія
- Г) йод, цвях, ательє, ідея
- Д) мрія, круїз, буряк, мозаїка

3. Позначте рядок, в обох словах якого може відбуватися чергування кореневого голосного звука [Е] з [И]

- А) простерти, вередувати
- Б) сперти, шелестіти
- В) стерти, жерти
- Г) завмерти, лежати
- Д) стелити, тремтіти

4. Позначте рядок, в усіх словах якого наголос падає на перший склад

- А) олень, адже, розвідка, вірші
- Б) спина, царина, феномен, дрова
- В) зозла, фольга, курятина, дичавіти
- Г) догмат, кидати, випадок, разом
- Д) витрата, лате, виняток, вітчим

5. Позначте рядок, в усіх словах якого значення змінюється залежно від наголосу

- А) атлас, вигода, відомість
- Б) виходити, квартал, досипати
- В) замок, запальний, добуток
- Г) хаос, фартух, зараз
- Д) усмішка, шофер, листопад

6. Позначте рядок, у якому всі слова треба писати з апострофом

- А) тьм_яний, об_їхати, прим_ятий, Лук_ян
- Б) черв_як, подвір_я, зв_язок, вп_ятьох
- В) бур_ян, верб_я, торф_яний, духм_яний
- Г) рутв_яний, міжгір_я, між_ярусний, вар_яг

Д) св_ято, зів_ялий, помор_янин, ін_екція

7. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати м'який знак

А) хатин_ці, нян_ці, квітон_ці, скрин_ці

Б) вишен_ці, лял_ці, внучен_ці, жмен_ці

В) зірон_ці, гол_ці, пісен_ці, бджіл_ці

Г) голівон_ці, ручен_ці, стеблин_ці, сопіл_ці

Д) матін_ці, яблун_ці, лял_ці, мис_ці

8. Позначте рядок, у якому допущено орфографічну помилку

А) підпис Олександра Кащенко

Б) підручник Олега Гнатюка

В) площа Тараса Шевченка

Г) вірш Олени Теліги

Д) пісня Святослава Вакарчука

9. Позначте рядок, у якому подвоєння -НН- треба писати в усіх словах

А) прочита(н)ий, тума(н)ий, віко(н)ий, неписьме(н)ий

Б) сті(н)ий, тьмя(н)ий, огне(н)ий, електро(н)ий

В) щепле(н)ий, бездога(н)ий, анте(н)ий, однозмі(н)ий

Г) осі(н)ій, свяще(н)ий, олов'я(н)ий, ра(н)ій

Д) докорі(н)ий, щоде(н)ий, притама(н)ий, здорове(н)ий

10. Позначте рядок, у якому порушено правило милозвучності

А) раз у раз, оце й усе

Б) рятуватися втечею, так і сказали би

В) дивлюсь у воду, дощ не йде

Г) уві сні, піді мною

Д) вірю в справедливість, відомі вчені

11. Позначте рядок, у якому всі складні слова написано правильно

А) новобудова, біло-сніжний

Б) залізобетон, темно-шоколадний

В) смагляво-лиций, ячмінно-житній

Г) темно-окий, червоногарячий

Д) овочесховище, північносхідний

12. Позначте рядок, у якому неправильно вжито іменник у кличному відмінку

А) пане Максиме

Б) дорога Маріє

В) брате Василе

Г) тітко Галино

Д) шановний директоре

13. Позначте рядок, у якому обидва іменники в родовому відмінку мають закінчення -У

А) Дніпро, Буг

Б) Луцьк, Синевир

В) Поділ, Крим

Г) Дністер, Сибір

Д) Дон, Чернігів

14. Позначте іменник, який залежно від значення може мати в родовому відмінку закінчення -У(-Ю), -А(-Я)

А) явір

Б) листопад

В) хліб

Г) Кавказ

Д) будинок

15. Позначте речення, у якому порушено норму вживання ступенів порівняння прикметника

А) Що віддаєш – то більш багатший стаєш.

Б) Уже не та блакить над нами, уже коротші стали дні.

В) На світі вже давно ведеться, що нижчий перед вищим гнеться.

Г) Що стрункіше від тополі?

Д) З усіх скарбів найбільш цінним є молодість.

16. Позначте прислів'я, у якому допущено помилку в закінченні дієслова

А) Що маємо – не дбаємо, втративши – плачимо.

Б) Правда очі коле.

В) Брехнею світ пройде, та назад не вернешся.

Г) Одна бджола мало меду наносить.

Д) Як постелиш, так і виспишся.

17. Позначте речення, у якому допущено помилку в написанні прислівника

А) У гурті робити, що з гори бігти.

Б) А згори лине жайворонкова пісня.

В) І на гору високою виходжу, дивлюся, і згадую Україну, і згадать боюся.

Г) Тарас зайшов у ворота й подався до себе на гору.

Д) Альпіністи спускалися з гори.

18. Позначте рядок, в усіх словах якого відбувається подвоєння приголосних

А) маро(к)анці, е(ф)ект, е(л)інізм, ві(н)ицький

Б) ста(т)ей, ю(н)ат, стара(н)ий, тума(н)ий

В) війсь(к)омат, ні(ч)ю, (с)авець, підні(ж)я

Г) баро(к)о, блаки(т)ю, сумлі(н)ий, зако(н)ий

Д) шо(с)е, маши(н)ий, ту(ш)ю, ту(н)ель

19. Позначте рядок, у якому кожен прислівник треба писати з дефісом

А) з/рештою, врешті/решт

Б) по/двоє, по/друге

В) будь/куди, на/гора

Г) як/небудь, як/раз

Д) по/товариськи, поза/очі

20. Позначте речення з пунктуаційною помилкою

- А) Кругом хати росли старі, велетенські, волоські горіхи.
- Б) Рівний, залитий сонцем степ одразу припинишк.
- В) Ніч розкидала над селом своє темне, всипане зорями шатро.
- Г) Знову потекли теплі, лагідні, задумливі дні.
- Д) На лісових горбках солодко пахли стиглі, нагріті сонцем суниці.

21. Позначте речення, у якому вжито відокремлене означення (розділові знаки пропущено)

- А) Омиті росами квітки розтулюють повіки.
- Б) І сп'янілий до нестями вечір квітами пропах.
- В) Осяяний сонцем перед нами розкрився зовсім новий світ.
- Г) Теплою дихала настояна на травах та квітах земля.
- Д) А навкруги вся ніч переповнена розміреним шумом хлібів.

22. Позначте речення, ускладнене вставним словом (розділові знаки пропущено)

- А) Для нас у ріднім краї навіть дим солодкий та коханий.
- Б) Поки живий я хочу справді жити.
- В) Видно шляхи полтавської і славному Полтаву.
- Г) Видно було вже пізно бо ніде по хатах не світилося.
- Д) Злива тривала майже годину.

23. Позначте речення, у якому не ставиться кома між частинами складносурядного речення (розділові знаки пропущено)

- А) Вдалині хиталися дерева і синів задуманий прибій.
- Б) Земля тремтить у млості і ронить пелюстки і невідомі гості злітаються в садки.
- В) Рече Дніпро й лани широкополі медами пахнуть колосом шумлять.
- Г) Я іду до гаю і в блакить безкраю серце моє лине й піснею співає про весну чудесну на моїй Україні.
- Д) На сизих луках скошено траву і літо буйне в береги ввійшло.

24. Позначте речення, у якому порівняльний зворот не відокремлюється комою (розділові знаки пропущено)

- А) Кругом поле як те море широке синіє.
- Б) Моя любов як море що висохнуть не може.
- В) Любіть Україну як сонце любіть як вітер і трави і води.
- Г) У книги люди наче бджоли в соти знесли духовний чародійний мед.
- Д) Іван поступово заглиблювався у високий наче мокрий ще від вранішньої роси очерет.

25. Позначте речення, у якому перед словом ЦЕ треба поставити двокрапку (розділові знаки пропущено)

- А) Життя без книг це хата без вікна.
- Б) Любов це приторк ледве чутний.
- В) Поезія це завжди неповторність якийсь безсмертний дотик до душі.
- Г) Не бійтесь заглядати у словник це пишний яр а не сумне провалля.
- Д) Літо ніч пляж музика це мені знайоме.

26. Позначте речення, у якому обставину, виражену одиничним дієприслівником, не треба відокремлювати (розділові знаки пропущено)

- А) Мене там мати повивала і повиваючи співала свою нудьгу переливала в свою дитину.
- Б) Грає сонце промінцями білий сніг стає струмками і співаючи струмки шлях знаходять до ріки.
- В) Співають ідучи дівчата а матері вечерять ждуть.
- Г) Виблискувала в лузі річка і звиваючись губилася в зелених шатах надбережного гаю.
- Д) І я заплакавши назад поїхав знову на чужину.

27. Позначте варіант, у якому правильно розставлено розділові знаки (розділові знаки пропущено)

- А) З людиною буває часто так, що добре знаючи колишнього події, вона сучасності ні в зуб не розуміє.
- Б) З людиною буває часто так що, добре знаючи колишнього події вона сучасності ні в зуб не розуміє.
- В) З людиною буває часто так, що, добре знаючи колишнього події вона сучасності ні в зуб не розуміє.
- Г) З людиною буває часто так, що, добре знаючи колишнього події, вона сучасності ні в зуб не розуміє.
- Д) З людиною буває часто так що, добре знаючи колишнього події, вона сучасності ні в зуб не розуміє.

28. Позначте складне речення, між частинами якого треба поставити тире (розділові знаки пропущено)

- А) Защебетав соловейко пішла луна гаєм.
- Б) Я знову вгадую приїдеш ти чи ні?
- В) І чую пульсують соки у тіло моє з землі.
- Г) Часто мигтіла блискавка і раз за разом гуркотів грім.
- Д) Пишнобарвними квітками рясно всіяні путі і над вільними ланами грають сурми золоті.

29. Позначте рядок, у якому записано слова, що ніколи не бувають вставними

- А) принаймні, навіть
- Б) може, до речі
- В) бачте, навпаки
- Г) уявіть, можливо
- Д) однак, напевно

30. Позначте речення, у якому правильно розставлено розділові знаки (розділові знаки пропущено)

- А) Недалеко від берега над найбільшою скелею, літали чайки, плавно розрізаючи крильми повітря й вистежуючи свою здобич.
- Б) Недалеко від берега, над найбільшою скелею літали чайки, плавно розрізаючи крильми повітря й вистежуючи свою здобич.

В) Недалеко від берега, над найбільшою скелею, літали чайки плавно розрізаючи крильми повітря й вистежуючи свою здобич.

Г) Недалеко від берега, над найбільшою скелею, літали чайки, плавно розрізаючи крильми повітря й вистежуючи свою здобич.

Д) Недалеко від берега, над найбільшою скелею, літали чайки, плавно розрізаючи крильми повітря, й, вистежуючи свою здобич.

IV етап Робота з текстом

ПЕРШИЙ УКРАЇНЕЦЬ, ЯКИЙ ЗДІЙСНИВ НАВКОЛОСВІТНЮ ПОДОРОЖ

Юрій Лисянський – військовий моряк, капітан I рангу, нащадок давньої козацької родини з Ніжина – був одним з організаторів та учасників першої в історії України навколосвітньої подорожі. Прізвищем Лисянського назвали острів на Гаваях, півострів, протоку та річку на Алясці, гору на Сахаліні. На відміну від Адама Йоганна фон Крузенштерна, ім'я українського мореплавця й мандрівника, дослідника, лінгвіста, географа, етнографа, океанолога, картографа та першого вітчизняного письменника-мариніста тільки тепер проходить шлях від забуття до визнання.

Майбутній мореплавець народився 12 квітня 1773 року в Ніжині в сім'ї священника. У травні 1788 року п'ятнадцятирічний Юрій Лисянський достроково закінчив курс навчання, отримав перший офіцерський чин мічмана й був зарахований у штат Балтійської ескадри. Протягом шести років він не тільки вдосконалював навички в мореплаванні, але й багато подорожував: до південного краю Африки, островів Карибського моря та Індії, до берегів США, де й познайомився з першим президентом і творцем американської Конституції Джорджем Вашингтоном.

Ще під час служби на британському флоті Лисянський і Крузенштерн обговорювали ідею навколосвітньої подорожі з метою географічних досліджень і прокладання нових океанських маршрутів.

У 1799 році Крузенштерн(,) навіть(,) подав проєкт такої експедиції, але не знайшов підтримки з боку чиновників... Здавалося(,) ідея навколосвітньої подорожі була похована назавжди. Зрештою(,) проєктом експедиції зацікавилася приватна компанія, яка займалася торгівлею товарами з хутра. А вже 7 серпня 1803 року два англійські вітрильники – «Надія» та «Нева» – знялися з якоря й відпливли від Кронштадтського порту в довготривалу навколосвітню подорож.

Протягом усієї експедиції Юрій Лисянський проводив систематичні наукові спостереження в галузі метеорології, гідрографії, астрономії, географії та етнографії, уточнював географічні карти. 17 жовтня 1805 року вітрильник упритул підійшов до коралових рифів(,) де несподівано сів на мілину. За таких небезпечних обставин був відкритий один із раніше нікому не відомих безлюдних островів Гавайського архіпелагу, який отримав назву

острів Лисянського. Зараз цей острів входить до заповідника, що охороняється урядом США(,) як пам'ятка природи.

Під час майже річного перебування на Алясці у 1804-1805 роках наш земляк-дослідник зібрав цінну етнографічну колекцію побутових і ритуальних речей, знарядь праці, озброєння алеутів, ескімосів та індіанців Північної Америки. Як дослідник(,) після завершення навколосвітньої кампанії Юрій Лисянський упорядкував та описав усі речі, передавши їх на зберігання в різні наукові та музейні установи. На згадку про нашого земляка-дослідника одна з наймальовничіших північних річок Америки називається річка Лисянського.

Довгий шлях від Кантона (Китай) до Портсмута шлюп «Нева» здолав за 142 дні, не заходячи до жодного порту. У такий спосіб було поставлено світовий рекорд зі швидкості й тривалості безперервного плавання на вітрильнику.

5 серпня 1806 року шлюп «Нева» під командуванням Юрія Лисянського увійшов до Кронштадтської гавані. Через два тижні повернувся й вітрильник «Надія»(,) очолюваний Крузенштерном. Так завершилася перша в історії України навколосвітня подорож.

Після закінчення експедиції Юрій Лисянський продовжує наукову діяльність. Власним коштом, витративши 18 тисяч рублів особистих заощаджень, він видає у двох томах свою книгу «Подорож навколо світу на кораблі «Неві» у 1803-1806 рр.», а невдовзі друкує надзвичайно важливий додаток до неї – «Збірка карт і малюнків до подорожі Ю. Лисянського».

У 1814 році в Лондоні побачило світ англomовне видання книги в авторському перекладі з кольоровими літографіями та науковими додатками. За свідченням критики, протягом перших двох місяців було розпродано більшу частину тиражу книги, а розкішний (у червоному сап'яні із золотим тисненням і позолоченими обрізами) примірник видання й дотепер прикрашає бібліотеку Її Величності Королеви Британії в Букінгемському палаці.

На батьківщині мореплавця ще в 1974 році в центрі міста ніжинці встановили пам'ятник, біля підніжжя якого лежить якір. А в будинку XVIII століття, що належав батькові славетного мандрівника, протоієрею Федору Лисянському, поступово облаштовується меморіальний музей, відбуваються тематичні заходи. За словами директора музею Олександра Морозова(,) вже вдалось зібрати для майбутньої музейної експозиції факсимільні копії унікальних архівних документів, що стосуються родини та ніжинського періоду життя Юрія Лисянського. Є й надзвичайно цікаві надбання, серед яких старовинні карти, креслярське та картографічне знаряддя мореплавців, німецький компас кінця XVIII ст. для топографічної зйомки, колекції мушель і коралів із тих місць, де бував Лисянський. (За О. Морозовим)

1. Текст належить до стилю мовлення

- А) наукового
- Б) розмовного
- В) публіцистичного
- Г) художнього

2. За типом мовлення текст є

- А) описом
- Б) розповіддю
- В) роздумом
- Г) розповіддю з елементами опису

3. Темою тексту є

- А) дослідження наукових здобутків Юрія Лисянського
- Б) цікаві факти з життя мореплавця
- В) визнання Юрія Лисянського як першого українця, який здійснив навколосвітню подорож
- Г) Юрій Лисянський – перший вітчизняний океанолог

4. Перший офіцерський чин морського флоту, який отримав Юрій Лисянський, в тексті називається

- А) матрос
- Б) юнга
- В) мічман
- Г) моряк

5. Правильним є твердження

- А) Юрій Лисянський народився в сім'ї мореплавця
- Б) під час подорожі мореплавець познайомився з першим президентом США Джорджем Вашингтоном
- В) прізвищем Лисянського названо річку на Гаваях
- Г) Адам Йоганн фон Крузенштерн командував шлюпом «Нева»

6. На якому судні Ю. Лисянський здійснив навколосвітню подорож?

- А) шаланда
- Б) човен
- В) вітрильник
- Г) фрегат

7. Письменник-мариніст у своїх творах описує

- А) гори
- Б) море
- В) кораблі
- Г) острови

8. Навколосвітня експедиція могла не відбутися через відсутність підтримки з боку

- А) чиновників
- Б) підприємців
- В) керівництва флоту
- Г) моряків

9. Мореплавцем, мандрівником, дослідником, лінгвістом, письменником, етнографом, океанологом Юрія Лисянського назвали

- А) сучасники
- Б) друзі
- В) дослідники його біографії
- Г) географи

10. У тексті немає розповіді про подорож Юрія Лисянського до

- А) Африки
- Б) Індії
- В) Австралії
- Г) США

11. За яких небезпечних обставин був відкритий острів, названий на честь Юрія Лисянського

- А) недосконалість навігаційних приладів
- Б) вітрильник сів на мілину
- В) помилки в географічних картах
- Г) погані погодні умови

12. Світовий рекорд на вітрильнику було поставлено завдяки

- А) освіченості капітана
- Б) злагодженості роботи команди
- В) швидкості й тривалості безперервного плавання
- Г) сприятливим погодним умовам

13. Видати книгу «Подорож навколо світу на кораблі «Нева» у 1803-1806 рр.» Юрій Лисянський зміг завдяки

- А) власним заощадженням
- Б) підтримці чиновників
- В) фінансуванню підприємців
- Г) Адаму Йоганну фон Крузенштерну

14. Перекласти свою книгу англійською мовою Юрій Лисянський зміг завдяки

- А) досконалому знанню англійської мови
- Б) підтримці Її Величності Королеви Британії
- В) знайомству з Джорджем Вашингтоном
- Г) друзям під час служби на британському флоті

15. Ніжинці встановили пам'ятник Юрію Лисянському як

- А) славетному мандрівнику
- Б) першому українцю, який здійснив навколосвітню подорож
- В) землякові
- Г) вченому

16. Поєднання слів «знятися з якоря», «сісти на мілину», «увійти в гавань» є

- А) оксимороном
- Б) професіоналізмом
- В) фразеологізмом
- Г) метафорою

17. Усі слова є термінами в рядку

- А) факсимільний, ранг, мічман, ескадра, гідрографія
- Б) експедиція, маршрут, архіпелаг, експозиція, будинок
- В) галузь, вітрильник, флот, астрономія, музей
- Г) капітан, етнографія, карта, тираж, якір

18. Історизм вжито в реченні

- А) Протягом усієї експедиції Юрій Лисянський проводив систематичні наукові спостереження в галузі метеорології, гідрографії, астрономії, географії та етнографії, уточнював географічні карти.
- Б) За таких небезпечних обставин був відкритий один із раніше нікому не відомих безлюдних островів Гавайського архіпелагу, який отримав назву острів Лисянського.
- В) У 1814 році в Лондоні побачило світ англomовне видання книги в авторському перекладі з кольоровими літографіями та науковими додатками.
- Г) За свідченням критики, протягом перших двох місяців було розпродано більшу частину тиражу книги, а розкішний (у червоному сап'янні із золотим тисненням і позолоченими обрізами) примірник видання й дотепер прикрашає бібліотеку Її Величності Королеви Британії в Букінгемському палаці.

19. Позначте речення, ускладнене відокремленою прикладкою

- А) Як дослідник(,) після завершення навколосвітньої кампанії Юрій Лисянський упорядкував та описав усі речі, передавши їх на зберігання в різні наукові та музейні установи.
- Б) Через два тижні повернувся й вітрильник «Надія»(,) очолюваний Крузенштерном.
- В) Зараз цей острів входить до заповідника, що охороняється урядом США(,) як пам'ятка природи.
- Г) 17 жовтня 1805 року вітрильник упритул підійшов до коралових рифів(,) де несподівано сів на мілину.

20. Позначте речення, у якому немає вставних слів і словосполучень

А) Здавалося(,) ідея навколосвітньої експедиції була похована назавжди.

Б) За словами директора музею Олександра Морозова(,) вже вдалось зібрати для майбутньої музейної експозиції факсимільні копії унікальних архівних документів, що стосуються родини та ніжинського періоду життя Юрія Лисянського.

В) У 1799 році Крузенштерн(,) навіть(,) подав проєкт такої експедиції, але не знайшов підтримки з боку чиновників...

Г) Зрештою(,) проєктом навколосвітньої експедиції зацікавилася приватна компанія, яка займалася торгівлею товарами з хутра.

Ключі до тестових завдань для закладів вищої освіти:

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	А	Г	Г	В
2.	А	Б	Б	Б
3.	Г	Г	В	В
4.	В	Б	Г	В
5.	Б	В	А	Б
6.	В	Б	Б	В
7.	Б	Г	Б	Б
8.	Б	В	А	А
9.	А	Б	Д	В
10.	Г	Б	Б	В
11.	В	Б	Б	Б
12.	Г	Г	В	В
13.	Г	А	В	А
14.	А	Б	Б	А
15.	А	В	А	В
16.	Б	Б	А	Б
17.	Б	Г	Г	А
18.	В	А	В	Г
19.	В	Б	В	А
20.	Г	Б	А	В
21.	Б	А	В	-
22.	В	Г	Г	-
23.	Г	В	А	-
24.	Г	В	Б	-
25.	Б	Г	Г	-
26.	А	В	В	-
27.	Б	Б	Г	-
28.	Г	Г	А	-
29.	Г	Б	А	-
30.	Б	В	Г	-

Тести для закладів вищої освіти (філологічні спеціальності)

І етап

Культура слова (лексикологія, фразеологія, стилістика)

- 1. Позначте рядок, у якому всі слова є загальноновживаними**
 - А) добро, радість, місто, вуйко, витвір
 - Б) боярин, щастя, правиця, ходити, сон
 - В) квітка, рать, гречка, годинник, оазис
 - Г) мораль, день, дерево, досвід, студент
 - Д) герой, повага, намисто, промінь, когут
- 2. Позначте рядок, у якому всі слова є багатозначними**
 - А) теорема, стиль, лікар, сумка
 - Б) стіна, земля, рукав, межа
 - В) орган, шлях, олень, ніжка
 - Г) ніс, удівець, ручка, ласка
 - Д) січень, понеділок, коса, ромашка
- 3. Позначте рядок, у якому всі слова є однозначними**
 - А) банкнота, інженер, Нацбанк, аорта
 - Б) березень, четвер, лінія, колібрі
 - В) енциклопедія, вишиванка, Україна, іти
 - Г) любов, тополя, вишня, крило
 - Д) хвиля, ключ, Вінниця, книга
- 4. Позначте рядок, у якому в усіх словосполученнях є слово з переносним значенням**
 - А) залізні двері, залізні нерви, залізний характер
 - Б) сісти на дієту, сіла батарейка, сів голос
 - В) глибокий ставок, глибока думка, глибокий зміст
 - Г) прийшов додому, прийшов жовтень, прийшов час
 - Д) солодкий сон, солодкий мед, солодкий спів
- 5. Позначте рядок, у якому всі слова є синонімами до слова «оспівувати»**
 - А) закликати, возвеличувати, запрошувати
 - Б) вихваляти, славити, співати
 - В) прославляти, величати, курити фіміам
 - Г) возвеличувати, виділяти, славити
 - Д) співати дифірамби, звеличувати, залюблюватися
- 6. Позначте рядок, у якому обидва прислів'я містять слова-антоніми**
 - А) не плюй у криницю, бо прийдеш по водицю; щастя і нещастя на одному коні їздять
 - Б) зима питає, де літо було; книга мовчить, але розуму навчить
 - В) баба з воза – кобилі легше; брехня стоїть на одній нозі, а правда – на двох
 - Г) ластівка день починає, а соловейко кінчає; знайшов – не скач, загубив – не плач

Д) як напише один дурень, то сто розумних не розберуть; життя прожити – не поле перейти

7. Позначте рядок, у якому всі наведені пари словосполучень є омонімічними

А) рій бджіл – рій думок; черствий хліб – черстве серце

Б) мітити крейдою – мітити у серце; міх борошна – ковальський міх

В) дивитися крізь пальці – висмоктати з пальця; без задніх ніг – валитися з ніг

Г) розгорнути книгу – згорнути книгу; плакати від щастя – сміятися від щастя

Д) щирі люди – сердечні люди; дрімучий ліс – глухий ліс

8. Позначте рядок, у якому правильно вжито пароніми

А) громадянський транспорт, громадська позиція

Б) дослідницький інститут, дослідне мислення

В) особисте життя, особовий листок

Г) воєнний квиток, військовий стан

Д) екзаменаційний квиток, білет на проїзд

9. Позначте рядок, у якому правильно дібрано українські відповідники до іншомовних слів

А) латентний – повільний, парадокс – безвихідь

Б) ексклюзивний – винятковий, креативний – творчий

В) диференціація – розподіл, електоральний – народний

Г) легітимний – законний, ідентичний – узвичаєний

Д) домінувати – переважати, нівелювати – заперечувати

10. Позначте рядок, у якому неправильно дібрано відповідник до іншомовного слова

А) мерчендайзер (товарознавець)

Б) менеджер (керівник)

В) провайдер (програміст)

Г) аматор (любитель)

Д) таргетолог (рекламіст)

11. Позначте рядок, у якому містяться лише застарілі слова

А) жупан, кирея, студент, хорунжий, ратуша

Б) десятник, волость, очіпок, дукат

В) повіт, десниця, злато, дитина

Г) піїт, жито, косовиця, борона

Д) князь, друк, собор, земство

12. Позначте рядок, у якому всі слова є діалектизмами

А) курінь, сільський, потічок, мрія

Б) куций, батько, беркут, веселка

В) газда, ватра, когут, злуда

Г) глаголити, зелений, бриль, увага

Д) вагадло, світоч, хвіртка, легінь

13. Позначте рядок, у якому всі слова є стилістично забарвленими

- А) інфінітив, конденсат, футуризм
- Б) країна, вайлуватий, обкладинка
- В) частина, телефон, боротьба
- Г) хмаринка, підковдра, вулиця
- Д) чимчикувати, закликати, завмирати

14. Позначте рядок, у якому допущено лексичну помилку

- А) брати участь, колишній директор
- Б) багаточисленні випадки, просто неба
- В) скласти іспити, указ набрав чинності
- Г) функціональний стиль, значною мірою
- Д) залучати до роботи, уживати заходів

15. Позначте словосполучення, що не потребують редагування

- А) захисний імунітет, одноголосний консенсус
- Б) важливе рішення, переконливий аргумент
- В) гарячий окріп, популярний шлягер
- Г) вперше познайомитися, січень місяць
- Д) народний фольклор, головний фаворит

16. Позначте словосполучення, що потребують редагування

- А) коливання маятника, погодитися без вагань
- Б) більша половина, вірно відповідати
- В) навчальний заклад, відповідно до наказу
- Г) ефектний одяг, підбити підсумки
- Д) цитована стаття, обсяг знань

17. Позначте рядок, у якому допущено лексичну помилку

- А) будівельний майданчик
- Б) ефективні ліки
- В) інформативна служба
- Г) людний майдан
- Д) дільничний лікар

18. Позначте неправильно витлумачений фразеологізм

- А) хоч конем грай – багато місця
- Б) хоч мак сій – безвітряно
- В) хоч з лица воду пий – вродливий
- Г) хоч в око стрель – безвихідне становище
- Д) хоч би вусом повести – не зважати на кого- чи що-небудь

19. Позначте рядок, у якому всі фразеологізми є синонімами

- А) вийти в люди, вийти на дорогу, вийти сухим із води
- Б) відкрити душу, відкрити дорогу, відкрити очі
- В) входити в норму, входити в колію, входити в русло
- Г) давати відсіч, давати перцю, давати по руках
- Д) жити, як вареник у маслі; жити, як горох при дорозі; жити, як у Бога за пазухою

- 20. Позначте рядок, у якому всі фразеологізми мають значення «гордовито триматися»**
- А) птиця високого польоту, бити байдики, ламати шапку
 - Б) ходити, як індик; мести від воріт; велика цяця
 - В) кирпу гнути, задирати носа, відставляти губу
 - Г) задирати голову, дивитися вовком, нестися вгору
 - Д) напустити пихи, гнути шию, велике цабе
- 21. Позначте рядок, у якому правильно розкрито значення фразеологізму «топтати ряст»**
- А) ходити без діла
 - Б) любити
 - В) жити
 - Г) гаяти час
 - Д) чекати
- 22. Позначте синонім до фразеологізму «товкти воду в ступі»**
- А) валяти дурня
 - Б) переливати з пустого в порожнє
 - В) варити воду
 - Г) виводити на чисту воду
 - Д) сісти в калюжу
- 23. Позначте другу частину вислову «З розумним говорити – _____»**
- А) а тоді робити
 - Б) чужим розумом жити
 - В) що мед пити
 - Г) до лісу не ходити
 - Д) себе в дурні пошити
- 24. Позначте рядок, у якому всі фразеологізми мають біблійне походження**
- А) за холодну воду не братися, хоч греблю гати, вогонь в одежі слова
 - Б) як кіт наплакав, яблуко розбрату, закручувати гайки
 - В) куй залізо, поки гаряче; чесне діло роби сміло; стригти під одну гребінку
 - Г) берегти як зіницю ока, вовк в овечій шкурі, нести свій хрест
 - Д) канути в Лету, Езопівська мова, скринька Пандори
- 25. Позначте рядок із неправильним відповідником перифраз**
- А) чорне золото (нафта), Лесин край (Волинь), Великий Кобзар (Тарас Шевченко)
 - Б) слабка стаття (жінки), білі комірці (офісні працівники), Великий Каменярь (Іван Франко)
 - В) брати наші менші (тварини), місто Лева (Львів), мандрівний філософ (Сковорода)
 - Г) корабель пустелі (всюдихід), люди в білих халатах (учені), українська Сапфо (Ліна Костенко)
 - Д) другий хліб (картопля), місто каштанів (Київ), трудівник моря (рибалка)

26. Позначте рядок, у якому фразеологізми є антонімами

- А) жовтодзьобе горобеня – гордий орел
- Б) кривити душею – брати близько до серця
- В) ударити лихом об землю – бути на коні
- Г) викинути з голови – зарубати на носі
- Д) тримати язика за зубами – не показувати очей

27. Позначте іменник, який не сполучається з дієсловом «відкривати»

- А) кран
- Б) олімпіаду
- В) рахунок
- Г) планету
- Д) вікно

28. Позначте рядок, у якому немає лексичних помилок

- А) вартує уваги, пару років назад, навести приклад
- Б) відіграє роль, з цього випливає, стати в нагоді
- В) піднімати проблему, дійти висновку, прийшло в голову
- Г) співставляти факти, навести наступні приклади, є працівником
- Д) у творі мова йде, повідомити телефоном, чинний порядок

29. Позначте рядок, у якому немає лексичних помилок

- А) не знав точного адресу, посіли перше місце, видання користується авторитетом у читачів
- Б) брала активну участь, сьогодні одні невдачі, країна знаходиться в тяжкому стані
- В) він являється директором, захисники мужньо захищають Україну, олімпіада відбулась у березні місяці
- Г) треба взаємно допомагати один одному; лобіювати свого кандидата; відноситися, як до дорослого
- Д) добросусідські відносини між державами, надати такі документи, вважаю за необхідне сказати

30. Позначте рядок, у якому слова вжито у невластивому їм значенні

- А) багатий на факти, порушувати питання, складати іспит
- Б) говорити українською мовою, добре ставитися, алфавітний показчик
- В) розгорнути книжку, відкоркувати пляшку, розплющувати очі
- Г) корислива справа, виробничі відношення, вірні рішення
- Д) надавати значення, проїзний квиток, вживати заходів

II етап**Граматика (синтаксис, морфологія, словотворення)****1. Позначте рядок, у якому всі слова спільнокореневі**

- А) сніг, сніговий, засніжити, сніжно, сніп
- Б) літо, літній, літечко, влітку, літера
- В) вода, водний, водій, підводник, водити
- Г) береза, березовий, підберезник, березень
- Д) малювати, маляр, малюк, розмальовка

- 2. Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: префікс+корінь+суфікс+закінчення**
- А) пресований, прекрасний, новизна, безхмарний
 - Б) заздрісний, загострений, забавка, виліт
 - В) приярок, закомірок, відвідини, навчений
 - Г) безталанна, надбрівний, знайти, наголос
 - Д) угору, сказати, кумедний, однотипність
- 3. Позначте рядок, у якому всі іменники вживаються тільки в однині**
- А) стерня, комашня, залізо, віск, Луцьк
 - Б) дитинча, молотьба, проміння, змагання, дівтора
 - В) канікули, бджільництво, байдужість, сузір'я
 - Г) хода, гнів, дружба, тиша, крик
 - Д) чорнило, рідня, дрова, добро, поверх
- 4. Позначте рядок, у якому всі іменники чоловічого роду**
- А) аерозоль, Дніпро, рояль, путь, скрижаль, ампула
 - Б) рояль, кір, накуп, собака, путасу, розкіш
 - В) бандероль, тюль, толь, рукопис, гуаш, перекис
 - Г) фенхель, пастораль, абрикос, ярмарок, есперанто
 - Д) продаж, торнадо, нежить, шампунь, пил, полин
- 5. Позначте рядок, у якому всі слова є іменниками спільного роду**
- А) чапля, сирота, посіпака, бабище
 - Б) перифраза, нероба, базікало, писака
 - В) плакса, лівша, забіяка, чванько
 - Г) зайчєня, зівака, забудько, рева
 - Д) білоручка, газдиня, прибудда, соня
- 6. Позначте рядок, у якому всі іменники вживаються тільки в множині**
- А) вічі, друзі, ворота, Суми, Альпи
 - Б) окуляри, ножиці, ковзани, сани, рукавиці
 - В) дріжджі, парфуми, вершки, ґрунти
 - Г) канікули, іменини, дебати, оглядини
 - Д) радощі, веселощі, гордощі, плащі
- 7. Позначте рядок, у якому всі слова незмінні**
- А) журі, сальдо, комюніке, бра, Данте
 - Б) конгломерат, ембарго, апріорі, фрау, «Пежо»
 - В) айкідо, гран-прі, раритет, Тбілісі, Джон
 - Г) есе, таксі, ескіз, ситро, шимпанзе
 - Д) поні, какаду, Ніколь, ампула, пальто
- 8. Позначте рядок з помилкою у творенні форми кличного відмінка**
- А) краю, друже Петре, знавцю, Наталіє Анатоліївно
 - Б) колего Степане, директоре, пане доценте, пані Світлано
 - В) слухачу, Григорію Денисовичу, козаچه, кураторе Задорожна
 - Г) добродію Павло, Ліліє Іванівно, мій друже, Надю, Анатолію Івановичу
 - Д) Маріє Олегівно, матусю, Василю Григоровичу, Києве, тату

- 9. Позначте рядок, у якому правильно утворено форми родового відмінка однини всіх іменників**
- А) Дмитра, Мороза, Батурина, Дністру, автомобіля, паспорту, трикутника
 - Б) граніту, піска, карнизу, Тернополя, університету, Криту, комітету
 - В) синтезу, образу, памфлета, звука, моменту, принципу, Донбасу
 - Г) коридору, магазину, страху, варіанта, Лейпцига, Дністра, лиману
 - Д) оптимізму, Тибету, радіусу, фейлетону, міфу, народу, цементу
- 10. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка множини мають закінчення -ІВ (-ЇВ)**
- А) роздоріжжя, міжгір'я, помідор, школяр, горіх
 - Б) будинок, аркан, доля, апельсини, кілометр
 - В) суддя, ніздря, розкіш, укриття, грузин
 - Г) узбережжя, прислів'я, підкова, батько, страх
 - Д) ярмарок, грам, олівець, портфель, узбіччя
- 11. Позначте запис, що потребує редагування**
- А) Ользі Коваленко
 - Б) Віталієві Кличку
 - В) Наталії Красуцькій
 - Г) Іванові Карпенко-Карому
 - Д) Світлані Петренко-Стрілець
- 12. Позначте рядок, у якому правильно утворено вищий ступінь порівняння всіх прикметників**
- А) вузький – вузчий, дорогий – дорошчий, високий – вищий
 - Б) поганий – гірший, молодий – молодший, низький – нищий
 - В) глибокий – глибший, ефективний – більш ефективний, рідний – рідніший
 - Г) чистий – чистіший, легкий – легший, далекий – більш дальший
 - Д) довгий – довший, міцний – самий міцний, стислий – стисліший
- 13. Позначте рядок, у якому правильно утворено ступені порівняння прикметників**
- А) найширший, найбільш широкий, найбільш ширший, дуже широкий
 - Б) доцільніший, самий доцільний, найдоцільніший, найбільш доцільний
 - В) найзручніший, найменш зручний, значно зручніший, зручніший
 - Г) вищий, найвищий, вищий брата, найбільш високий
 - Д) найдосконаліший, щонайдосконаліший, найбільш досконалий, досконаліший за всіх
- 14. Позначте рядок, у якому допущено граматичну помилку**
- А) порада вчителя, звернутися до Івана Дорошенка, зібрано з гектара
 - Б) внаслідок туману, гарного малюнка, багато товару, без винятку
 - В) без плащу, нові паспорти, готуватися до іспиту, дякувати вам
 - Г) сьоме грудня, зроблено з воску, населеного пункту, у напрямку Львова
 - Д) давній сусіда, виступ лектора, п'ятого варіанта, першого листопада
- 15. Позначте рядок, у якому немає граматичної помилки**
- А) проголосувало близько восьмисот п'ятдесяти виборців, на ста п'ятдесяти шести сторінках

- Б) подякувати п'ятистам семидесяти учасникам змагань, у сорока восьми школах
- В) зустрітися з двомастами шістдесятьма вісьма журналістами, двісті двадцять чотири учасника олімпіади
- Г) глядачі сиділи на семистах дев'яносто трьох стільцях, нуль цілих сім десятих гетара
- Д) завезли сто сорок чотири комп'ютера, у тисяча вісімсот шістдесят першому році

16. Позначте рядок, у якому наведено тільки займенники

- А) ніякий, абищо, нічий, самі, собою, якщо
- Б) деякий, коли, будь-хто, котра, чий, оскільки
- В) ти, себе, мій, дехто, або, ніякий
- Г) чого, бозна-чий, той, якби, інший, абиякий
- Д) абихто, кожний, все, така, його, стільки

17. Позначте рядок, у якому допущено помилку

- А) панівна думка, узагальнювальне слово, споживаний об'єм
- Б) рухомий рядок, очікуваний струм, зрошувана площа
- В) неопалюване сховище, незаперечні факти, бувший учень
- Г) обвальна інфляція, запрограмований матеріал, охочі читати
- Д) мийний засіб, лежачий камінь, заморожений сік

18. Позначте слова, що ніколи не бувають вставними

- А) принаймні, навіть
- Б) однак, проте
- В) може, бач
- Г) мовляв, звісно
- Д) по-перше, навпаки

19. Позначте речення, у якому немає частки

- А) Де є життя, там є й надія.
- Б) Дружній родині і в холод тепло.
- В) Біда помучить і мудрості научить.
- Г) Без нашого Гриця вода не освятиться.
- Д) Коли б життя, а смерть прийде.

20. Позначте рядок, у якому наведено тільки прийменники

- А) для, поміж, ані, протягом
- Б) з-посеред, якщо, з-за, у разі
- В) наперекір, між, після, згідно з
- Г) обабіч, на, за, для того щоб
- Д) поза, авжеж, за винятком, заради

21. Позначте рядок, у якому немає помилок у словосполученнях

- А) телефонувати йому, оволодіти знаннями, вибачити його, сміятися над ним
- Б) знехтувати наказ, постачати товари, навчати філології, запобігти руйнування
- В) завдавати збитків, дякувати вам, наслідувати батьків, запобігти помилкам
- Г) перекладати українською, завдавати клопоту, пробачати мене, чотири

фахівця

- Д) готувати для вступу, вибачте мене, мене болить, показник зріс у 3,8 раз
- 22. Позначте рядок, у якому прийменник ПО вжито правильно в усіх словосполученнях**
- А) по вихідним дням, по кордону, по літературі, жити по закону, твір по темі
 Б) по телефону, по причині, по наказу, діяти по правилах, комітет по нагляду
 В) діяти по наказу, по лінії, по замовленню, продавати по ціні, прийти по питанню
 Г) приємний по смаку, розвіяти по вітру, по неуважності, судячи по реакції, працювати по буднях
 Д) розтектись по поверхні, передати по радіо, по обидва боки, йти по воду, по самі вуха
- 23. Позначте граматично правильно побудоване речення**
- А) Курсову роботу виконано Іванною Дячук.
 Б) Доповідь виголошено професором Н. Д. Бабич.
 В) Дипломну роботу виконала Валентина Ярош.
 Г) Професором звернено увагу на проблемні місця в словнику Т. Шевченка.
 Д) Постанову прийнято Кабінетом Міністрів України.
- 24. Позначте рядок, у якому всі звертання подано в правильній формі**
- А) Вельмишановний пане Андрій! Дорогий друже! Шановні пани директори!
 Б) Шановний Євген Васильович! Шановна пані Надія! Дорогі співвітчизники! Вельмишановний пане ректоре!
 В) Вельмишановна пані Оксана! Шановний Іване Петровичу! Друже Паливодо!
 Г) Шановна Ольго Миколаївно! Шановний Лукаше Васильовичу! Шановні студенти!
 Д) Лідіє Давидівно! Пане продавцю! Пані Лариса Ковтун!
- 25. Позначте речення, у якому виділене слово є додатком**
- А) Твоє життя – то ЗОРІ світанкові, то сонце у негоду, дощ у спеку.
 Б) Нашу ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ створює пам'ять.
 В) Мистецтво – найкращий ПЕДАГОГ.
 Г) Це, може, навіть і не ВІРШ, а квіти, кинуті тобі.
 Д) МАЛЮВАННЯ – моє давнє захоплення.
- 26. Позначте речення, у якому немає прикладки**
- А) Село Троянівка гніздиться в долині.
 Б) І ось він, Київ, за валами він!
 В) Вона любов усього мого життя.
 Г) У легкості вітрила, у попелі згорань ти знаєш слово-брилу і слово-філігрань.
 Д) А он уже видніє з далини столиця Вишневецького – Лубни.
- 27. Позначте речення зі складеним присудком**
- А) А хтось візьми і пусти чутку.
 Б) Соломія не відривала очей від берега.
 В) Жив дід сто літ, кремезний тип – все диб та диб.

- Г) Вгорі – перлисті переливи хмар, яких нема на небесах чужини.
 Д) Ми не стрітись ніяк не могли.
- 28. Позначте речення, у якому виділено частину складеного дієслівного присудка**
- А) Хоч би яка скульптура з того саду прийшла сюди ПОСТОЯТИ в журбі.
 Б) Білі акації будуть ЦВІСТИ в місячні ночі жагучі.
 В) Викладач попросив Сергія трохи ЗАЧЕКАТИ.
 Г) Хмари починають ТЕМНІТИ, стають синьо-чорні.
 Д) Взискуй терпіння ВИТРИМАТИ все.
- 29. Позначте речення, ускладнене вставним словом (розділові знаки пропущено)**
- А) У всьому людському я хочу шукати красу себто істину.
 Б) Видно було вже пізно бо ніде по хатах не світилося.
 В) Все-таки рушив пароплав покірний волі капітана.
 Г) Його репліки й пропозиції були сказані до речі.
 Д) Кажуть нібито ці доти тягнуться від самих Карпат аж до Чорного моря.
- 30. Позначте складносурядне речення**
- А) Вишні відцвітали, блідо-рудуваті пелюстки вкривали землю.
 Б) Вітер промчав, улігся, і надріччя взялося сивиною: підіймався туман.
 В) Як добре те, що смерті не боюся і не питаю, чи тяжкий мій гріх.
 Г) Усе іде, але не все минає над берегами вічної ріки.
 Д) Ми бачились давно – три вічності минуло.

III етап

Правопис (орфографія, пунктуація, фонетика, орфоепія)

- 1. Позначте рядок, у якому порушено закони милозвучності української мови**
- А) ознайомитися зі звітами, у такому разі, Павло й Оксана, Київ і Харків
 Б) в 1991 році Україна здобула незалежність, іспит із математики, прийшов вчора, згідно з спеціальністю
 В) флагман у справі, плани й графіки роботи, вживаються тільки в множині, повернутися зі Львова
 Г) дізнатися зі свідчень, цей день увійшов в історію, закони й звичаї, в основу покладено
 Д) квитанції й розрахунки, запевнити в підтримці, у будь-який день, іспит з мови
- 2. Позначте рядок, у якому скрізь слід вживати сполучник Й**
- А) золото (і / й) срібло, місяць (і / й) зорі, сидіти (і / й) мріяти, сміх (і / й) сльози
 Б) червоне (і / й) біле, приходить (і / й) допомагає, дощ (і / й) сніг, весела (і / й) щаслива
 В) помідори (і / й) огірки, фрукти (і / й) овочі, діти (і / й) онуки, викладачі (і / й) інженери

- Г) день (і / й) ніч, Данія (і / й) Норвегія, Україна (і / й) Польща, і те (і / й) це
 Д) аркуш (і / й) олівець, старий (і / й) море, гордість (і / й) упередження, батьки (і / й) діти

3. Позначте рядок, у якому в обох випадках треба вжити сполучник ІЗ

- А) диктант (з / із / зі) української мови, десть (з / із / зі) городу
 Б) вискочив, як (з / із / зі) пекла, який він (з / із / зі) себе
 В) (з / із / зі) одним рибалкою, родина (з / із / зі) шести осіб
 Г) (з / із / зі) щитом або на щиті, зустріли ворога (з / із / зі) ненавистю
 Д) разів (з / із / зі / зо) шість, (з / із / зі) свистом і скреготанням

4. Позначте рядок, у якому допущено помилки в наголошуванні (великою літерою позначено наголошений голосний звук)

- А) фАховий, центнЕр, чорнОзем, кропивА
 Б) кОлесо, зокрЕма, кінчИти, спИна
 В) ненАвисть, асиметрІя, мерЕжа, металУргія
 Г) чотирнАдцять, обрУч, кОсий, валовИй, індУстрія
 Д) новИй, зубОжіння, урочИстий, кіломЕтр

5. Позначте рядок, у якому всі слова мають подвійний наголос

- А) разом, випадок, пишу, питання
 Б) феномен, одинадцять, діаметр, лате
 В) завжди, байдуже, усмішка, апостроф
 Г) ясний, атлас, відомості, підлітковий
 Д) визвольний, добуток, гуртожиток, були

6. Позначте рядок, у якому всі слова мають наголос на останньому складі

- А) каталог, обруч, предмет, кілометр, черствий
 Б) показник, квартал, лате, горицвіт, вигнання
 В) верба, громадський, жалюзі, щипці, товстий
 Г) решето, алфавіт, граблі, черствий, чужина
 Д) разом, тигровий, цегляний, полілог, соломину

7. Позначте рядок, в усіх словах якого сполучення букв ДЖ і ДЗ позначають один звук

- А) джек-пот, Джакарта, підзахисний, джерелознавство
 Б) підживити, джоуль, дзижчати, дзенькати
 В) дзвінкий, джгут, дзеркало, ксьондз
 Г) джем, підземелля, джура, дзвеніти
 Д) раджу, джойстик, підзвітний, бридж

8. Позначте рядок, в усіх словах якого відбувається чергування голосних при словозміні чи словотворенні

- А) летіти, сідати, лазити, вісь, двір, Київ
 Б) діловий, тесля, лісок, діловод, якір, донечка
 В) тіло, берег, голос, учитель, сім, твою
 Г) горб, поріг, торг, самохід, колос, морок
 Д) словник, пророк, береш, корова, Федір, табір

9. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропусків треба писати літеру И

- А) пел_на, тр_вати, пал_ць, мар_во, тр_вати
- Б) вул_чка, мар_во, ч_тати, кр_вавий, кош_чок
- В) скоч_ти, кр_ло, в_сна, кис_нь, зображ_ний
- Г) ос_ні, пер_йти, п_ріг, плет_во, л_гіт
- Д) бл_щати, гл_бінь, мереж_во, тр_вога, заст_лаю

10. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропусків треба писати літеру Е

- А) мам_на, л_вада, л_міш, заст_лаю, об_рати
- Б) тв_рдиня, р_клама, буз_на, вер_сня, мар_во
- В) хвил_чка, р_візія, хр_стини, ч_решня, враж_ний
- Г) вер_щати, зап_речити, горл_чка, серт_фікат, рів_нь
- Д) през_дент, пал_чка, ап_льсиновий, пел_хатий, серп_нь

11. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропусків треба писати літеру О

- А) ак_мпанемент, к_жан, кр_пива, к_жух, ябл_ко
- Б) трансп_рант, акв_рель, м_настир, к_нфорка, к_нфеті
- В) б_гатир, _таман, к_лач, к_нтузія, випров_дити
- Г) ж_натий, м_настир, ак_рдеон, п_ром, п_гон
- Д) уст_новлювати, допом_гати, догов_рювати, п_ганий, м_гти

12. Позначте рядок, у якому літеру И треба писати в усіх словах

- А) авангард_зм, абстракц_он_зм, дез_нтеграц_я, конт_нгент, кос_нус, д_зель
- Б) клас_фікація, д_ригент, імпрес_онізм, комед_ант, лімуз_н, Вав_лон
- В) енци_клопед_ст, реч_татив, піаніс_мо, с_луєт, Цюр_х, Ш_ллер, Т_бет
- Г) гітар_ст, парт_тура, жур_ , акварел_ст, пр_амбула, Браз_лія, киз_л
- Д) Мадр_д, С_цилія, Колх_да, д_кція, Л_сабон, в_карій, Пак_стан

13. Позначте рядок, у якому правильно записано всі слова

- А) акциз, кон'юнктура, чипси, графин, Гринвіч, Сирія
- Б) емісія, демаркетинг, рейтинг, депозит, депортація, призидія
- В) муніципалізація, юстиція, призумпція, рецидив, репризентація
- Г) де факто, ажіотаж, он-лайн, аудітор, білль, приамбула, журі
- Д) Сардінія, титул, дивіденди, Чилі, дистриб'ютор, іміграція

14. Позначте рядок, у якому міститься правильний варіант написання географічних назв

- А) Вінничина, Харківщина, Хмельничина, Сумщина
- Б) Вінниччина, Харківщина, Хмельниччина, Сумщина
- В) Вінничина, Харківщина, Хмельничина, Сумшчина
- Г) Вінничина, Харківшчина, Хмельничина, Сумщина
- Д) Віничина, Харківщина, Хмельницьчина, Сумщина

15. Позначте рядок, в усіх словах якого на місці пропуску треба писати літеру І

- А) _аразд, _аряче, а_рус, літур_ія, а_ресія

- Б) _едзь, _аздиня, _и_нути, _лей, джи_ун
 В) _еракл, _імн, _ринджоли, _равюра, _ніт (у свічці)
 Г) _удзичок, _ріх, _рім, ма_ія, _винтовий, фламі́н_о
 Д) _арант, _рунтомір, _ейзер, _радус, ле_інь
- 16. Позначте рядок, в усіх словах якого не потрібно вживати апостроф**
 А) міжгір_я, бур_яний, рутв_яний, суб_ективний, пуп_янок
 Б) різьб_яр, мавп_ячий, моркв_яний, пів_ящика, Св_ятослав
 В) лижв_яр, духм_яний, кон_юнктура, дит_ясла, торф_яний
 Г) цв_ях, транс_європейський, пан_американський, Мін_юст, ад_ютант
 Д) М_ягков, пор_ядок, ін_екція, жовч_ю, різдв_яний
- 17. Позначте рядок, у якому зі знаком м'якшення потрібно писати всі слова**
 А) вишен_ці, дон_чин, фахівец_, низ_кий, павіл_йон
 Б) загал_ний, куз_ня, освітянс_кий, інтелектуал_ний, Солов_йов
 В) резул_тат, кіл_це, управлін_ці, багат_ом, компан_йон
 Г) гал_мівний, оболонс_кий, поведін_ці, значущіст_, сен_йор
 Д) вітал_ня, сіл_це, гомел_ський, по-сусідс_ки, монгол_ці, Натал_ці
- 18. Позначте рядок, у якому в усіх словах відбувається спрощення**
 А) ус_ний, парламен_ський, облас_ний, безболіс_ний,
 Б) тиж_невий, зліс_ний, перехрес_ний, артис_ці
 В) проїз_ний, пес_ливий, перс_ня, буревіс_ник
 Г) аген_ство, хвас_ливий, хворос_няк, зап'яс_ний
 Д) проїз_ний, перс_ня, бриз_нути, очис_ний
- 19. Позначте рядок, у якому з подвоєними літерами потрібно писати всі слова**
 А) закон_ість, числен_ий, ін_овація, програмуван_я, в_ічливий
 Б) барок_о, від_аль, без_мінний, збіж_я, бездоріж_я
 В) священ_ий, причин_ий, огнен_ий, адресован_ий
 Г) усвідомлен_ий, безвин_сть, шален_й, зран_я, юн_ат
 Д) старан_ість, ем_іграція, нездійснен_ий, мільйон_ий, латун_ий
- 20. Позначте рядок, у якому всі слова іншомовного походження потрібно писати з подвоєними літерами**
 А) груп_а, Ліс_абон, піаніс_имо, мул_а, Дік_енс, шас_і
 Б) сюр_еалізм, Філіп_іни, мадон_а, ман_а, ім_іграція
 В) Шил_ер, Ніц_а, контр_еволюція, шос_е, хоб_і, сум_а
 Г) коміс_ія, ак_умулятор, піц_а, Міс_ісіпі, лібрет_о, барок_о
 Д) Калькут_а, ват_, віл_а, Бек_і, ал_ергія, Кас_андра
- 21. Позначте рядок, у якому допущено помилку при творенні прикметників**
 А) Калуш – калуський, Радомишль – радомишльський
 Б) Париж – паризький, баски – баскський
 В) Магдебург – магдебурзький, Мекка – меккський
 Г) Ла-Манш – ла-маншський, Сиваш – сиваський
 Д) герцог – герцозький, Цюрих – цюрихський

22. Позначте рядок, у якому з великої літери треба писати лише перше слово складних власних назв

- А) К(к)иївська О(о)бласть, К(к)анівський Д(д)ержавний М(м)узей-заповідник
- Б) З(з)апорозька С(с)іч, В(в)ерховна Р(р)ада У(у)країни
- В) Р(р)іздвяні С(с)вята, Ч(ч)умацький Ш(ш)лях
- Г) О(о)рганізація О(о)б'єднаних Н(н)ацій, С(с)офійський С(с)обор
- Д) Є(є)вропейський С(с)оюз, Ш(ш)експірівські С(с)онети

23. Позначте рядок, у якому всі слова потрібно писати з дефісом

- А) аграрно(сировинний), (дво)ярусний, (віце)президент, воле(любний), преміум(клас)
- Б) художньо(естетичний), (псевдо)художник, (народно)господарський, пів(Києва), экс(міністр)
- В) науково(технічний), світло(зелений), історико(культурний), сніжно(білий), навчально(виховний)
- Г) темно(зелений), (екстра)ординарний, діалектико(матеріалістичний), східно(словянський), (веб)сторінка
- Д) жовто(гарячий), жовто(блакитний), діаметрально(протилежний), лінгво(стилістичний), науково(розроблений)

24. Позначте рядок, у якому всі слова з не пишуться окремо

- А) не/волити, не/від/того, не/закінчено, не/сказано
- Б) не/зчутися, не/досить, не/зроблено, не/випито
- В) не/навидіти, не/можна, не/треба, не/намальовано
- Г) не/славити, не/по-нашому, не/хтувати, не/знято
- Д) не/може, не/дуже, не/зовсім, не/цілком

25. Позначте речення, у якому означення, виражене дієприкметниковим зворотом, не потрібно відокремлювати (розділові знаки пропущено)

- А) На території природних заповідників розташованих у нашій країні заборонено будівництво туристичних баз.
- Б) Води Сіверського Дінця забруднені промисловими стоками потребують очищення.
- В) Устаткування в цих галузях фізично й морально застаріле обумовило інтенсивне використання енергії, води, землі та іноді не контрольовані викиди шкідливих речовин у природу.
- Г) Наявність природних ресурсів, освічені працівники, політична та економічна стабільність є групою факторів нерозривно пов'язаних зі зростанням доходів на душу населення.
- Д) Отриману в результаті опитування інформацію обов'язково враховують під час проєктування нових моделей.

26. Позначте речення з пунктуаційною помилкою

- А) Сформувавшись історично в культурних верствах нашого народу, український мовленнєвий етикет є виразником людської гідності та честі, української шляхетності й аристократизму духу.

- Б) Мовленнєвий етикет передбачає властиві українцям національно-специфічні правила мовленнєвої поведінки, утілюючи їх у системі стійких словесних формул і висловів.
- В) Поставши на власному національному ґрунті, український мовленнєвий етикет відбиває внутрішню культуру народу.
- Г) Український мовленнєвий етикет, віддзеркалюючи схильність українців до коректності й толерантності, відзначається зневагою до брутальності.
- Д) У певних ситуаціях, ми повторюємо стереотипи поведінки, у тому числі мовної, які поза нашою свідомістю автоматично використовуються в разі потреби.

27. Позначте речення, у якому правильно вжито розділові знаки при однорідних членах

- А) Споконвіку люди вважали землю матір'ю, яка завжди зігріє своєю ласкою, нагодує, підтримає і захистить у лиху годину.
- Б) Був гарний, літній день, і все навколишнє здавалось прекрасним сад, город, соняшники, й мак, і ниви за городом.
- В) Луки, гори, і пишні сади: все зелене й припишкле.
- Г) І сміх, і гріх було дивитися на цю недоладну постать.
- Д) Мені наснилися доли, та ліси, поля веселі та вітри незримі.

28. Позначте речення, у якому розділові знаки вжито неправильно

- А) Брязне клинок об залізо кайданів – піде луна по твердинях тиранів.
- Б) Поблискують черешеньки в листі зелененьким, черешеньки ваблять очі діточкам маленьким.
- В) Хотіла б я піснею стати у сюю хвилину ясну, щоб вільно по світі літати, щоб вітер розносив луну.
- Г) Не зневажай душі своєї цвіту, бо з нього виросло кохання наше!
- Д) А тепер чого так серед ночі море плаче, й темрява тремтить?

29. Позначте речення, у якому неправильно вжито розділові знаки

- А) Кожному гарантується свобода совісті, свобода віросповідання, включаючи право сповідувати індивідуально або спільно з іншими будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, вільно вибирати, мати та поширювати релігійні й інші переконання, діяти відповідно до них.
- Б) Забороняється пропаганда соціальної, расової, національної, релігійної чи мовної вищості.
- В) Ніхто не може бути примушений до вираження своїх думок, і переконань, або відмови від них.
- Г) Кожен має право вільно шукати, одержувати, зберігати, використовувати й поширювати інформацію будь-яким законним способом.
- Д) Свобода совісті – це особлива якісна визначеність людського буття, що відображає здатність суб'єкта до вільного самовизначення в духовній сфері, а також можливість його творчої самореалізації.

30. Позначте речення, в якому неправильно вжито розділові знаки

- А) Академічна свобода – самотійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної,

- наукової та інноваційної діяльності.
- Б) Викладацька діяльність – діяльність, спрямована на формування знань інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей.
 - В) Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну або подальшу навчальну діяльність.
 - Г) У закладах освіти відповідно до освітньої програми можуть викладати одну, або декілька дисциплін двома, чи більше мовами – державною мовою, англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу.
 - Д) Орієнтація на людину, фундаментальні цінності, рішуча демократизація освіти – ось ті підвалини, на яких повинна базуватися освіта третього тисячоліття.

IV етап Робота з текстом

ЙОГО СПРАВА І СЛАВА

Я хотів би лишити по собі добре ім'я...

Петро Яцик

Рідкісна, блискуча життєва кар'єра: селянський син з України став на канадській землі мільйонером. Сягнув вершин успіху та достатку, здолавши чимало несприятливих для нього обставин. <....>

Безсніжний грудень 1992 року в Торонто подарував мені знайомство з Петром Яциком. Я був тоді головою секретаріату Української всесвітньої координаційної ради, створеної в серпні того ж року на першому Всесвітньому форумі українців. <....> Він належить до того рідкісного типу людей, які вже з першого погляду викликають глибоку довіру. <....> Спокійний, самозосереджений і доброзичливий. <....> Єдине, на що не міг собі відповісти: це в нього вроджене чи вироблене життям? Так, він творив себе, наче писав книгу чи ліпив скульптуру, прагнучи довершеності, орієнтуючись на еталони культури ділового світу. <....>

У зеленій долині поміж річок Опір та Стрий на Сколівщині лежить село Верхнє Синьовидне, що світиться йому з пам'яті. Сюди часто летить він спогадами. Десь тут, у глибокій безодні минулого, загубилися на землі його босі дитячі сліди. У метричній книзі записано, що 7 липня 1921 року в родині селянина Дмитра Яцика народився син Петро... <....> Відомо, яка доля стелилася сироті, на чій ще напівдитячі плечі лягала відповідальність за всю родину. <....>

...Коли Яцик говорив про красу свого села, то за цим стояв не лише звичайний сантимент людини до того місця, де вона народилася. <....> Принаймні, вперше воно згадується в «Галицько-Волинському літописі» 1241 року, коли там побував князь Данило Галицький. <....> Сюди не раз з вогнем і мечем приходили завойовники. <....>

Це справді рідкісної краси місцина. Важко сказати, що вражає більше: чи зарослі деревами гори – то зелені навесні й улітку, то притрушені багрянцем і золотом, коли в прохолодному повітрі вже заосеніє, то вкриті чорними й зеленими островами посеред білих снігів; чи прудкоплині річки й струмки з гір, чиї води несуть у собі музику вічного, як саме життя, руху, біжать і біжать із гір по долині, біжать із минулого в майбутнє, з легенди в невідомість, загадку й надію, поминаючи усі перепони. Поміж гір звивається миготливий серпантин дороги, що тече крізь час, мов ріка історії. Можна тільки уявляти, скільки поколінь людей із Синевідська Вижнього пішли цією дорогою у світ широкий назустріч вітрам невідомого, особистим тріумфам і поразкам, епохальним подіям, які змінювали долі урядів та держав, перекроювали карту всієї Європи. <....>

1988 року його в Канаді розшукав конверт з України: «Хіба ж може зубожіти батьківська та прадідівська нива тоді, коли не перевелись ще такі фундатори-плугатарії... Не заросте вона бур'яном, не стане пустирем... Низький, доземний уклін Тобі, Петре...». Той лист став своєрідним мостом, що з'єднав береги часу, між якими пролягло кілька десятиліть. <....>

Сьомого листопада 2003 року ми відкривали новий – уже четвертий! – Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика <....> у Верхньому Синьовидному – на батьківщині мецената. Було холодно, над селищем ліниво клубочилися холодні й важкі тумани, огортали все надокруж і виростали в небо. <....> Дощ не вгавав, а люди йшли і йшли. Наперекір погоді весь майдан перед школою ожив, звучав піснею, сміхом, дзвінками дитячими голосами, зацвів квітами в руках школярів, вишитими рушниками, на яких усім гостям із Києва та Львова піднесли хліб-сіль.

І ось настає мить, коли спадає полотнище, яке приховувало від очей камінного Петра Яцика: пам'ятний знак відкрито. Петро Яцик прийшов до своїх земляків і завмер перед школою, яка пам'ятає його малим хлопчаком, котрий мріяв прожити велике життя. Було сказано багато високих слів. Про Яцикові заслуги перед Україною. Про його життєві уроки, які нам ще належить досягнути. Про його приклад для всіх тих, хто вважає себе національною елітою. Про те, що започаткований ним патріотичний мовний марафон неодмінно матиме в нашій історії важливе значення. <....>

На противагу песимістам, які категорично переконані, що українську справу в Україні геть загублено й утрачено, Яцик бачив її добрі перспективи: <....> «Починаємо з мови, а водночас маємо на увазі й українську історію, й українську ідею, щоб усе це в сумі дало українську волю, українське диво». <....>

Мені не раз думалося про пам'ятники й пам'ять. Мертвим ніякі пам'ятники не потрібні. <....> Ці пам'ятники потрібні живим. Як свідчення нашої пошани до тих, хто відійшов. Як матеріальне потвердження нашої солідарності зі справою тої людини, якій ставимо пам'ятник. <....> Він ще за свого життя став належати українській історії. Але якщо вже говорити про його справу і славу, то найголовнішим свідченням того, що справа його жива, а слава про неї повсюдиться в українському світі, є завперш і передовсім конкурс. Цілком заслужено названий його іменем. Саме в конкурсі – питомі ознаки того, з чого, власне, й складаються його справа і слава (М. Слабошпицький).

1. Текст належить до стилю мови

- А) наукового
- Б) епістолярного
- В) публіцистичного
- Г) художнього

2. Тема тексту

- А) враження автора тексту від зустрічей з П. Яциком
- Б) потреба пам'ятати про видатного українця
- В) справа усього життя П. Яцика
- Г) відкриття пам'ятника видатному українцю

3. Основну думку тексту найбільш точно сформульовано в рядку

- А) Рідкісна, блискуча життєва кар'єра: селянський син з України став на канадській землі мільйонером.
- Б) Так, він творив себе, наче писав книгу чи ліпив скульптуру, прагнучи довершеності, орієнтуючись на еталони культури ділового світу.
- В) Сьомого листопада 2003 року ми відкривали новий – уже четвертий! – Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика <....> у Верхньому Синьовидному – на батьківщині мецената.
- Г) Але якщо вже говорити про його справу і славу, то найголовнішим свідченням того, що справа його жива, а слава про неї повсюдиться в українському світі, є завперш і передовсім конкурс.

4. За типом мовлення текст є

- А) описом
- Б) розповіддю
- В) міркуванням
- Г) розповіддю з елементами опису

5. П. Яцику в тексті належать слова

- А) «хіба ж може зубожіти батьківська та прадідівська нива»
- Б) «водночас маємо на увазі й українську історію, й українську ідею»
- В) «творив себе, наче писав книгу чи ліпив скульптуру»
- Г) «ще за свого життя став належати українській історії»

6. Правильним є твердження

- А) автор зустрівся з П. Яциком у Торонто безсніжного січня 1992 року

- Б) перший Всесвітній форум українців відбувся у липні 1990 року
 - В) П. Яцик родом із Синевідська Вижнього, як і автор тексту
 - Г) П. Яцик завжди бачив перспективи розвитку української ідеї в Україні
- 7. У тексті є розповідь про**
- А) зустріч автора тексту з П. Яциком у Києві
 - Б) діяльність автора на посаді голови секретаріату Української всесвітньої координаційної ради
 - В) четвертий Міжнародний конкурс з української мови імені П. Яцика
 - Г) видатних людей – вихідців із Синевідська Вижнього
- 8. У тексті немає згадки про**
- А) лист з України з подякою, який отримав П. Яцик
 - Б) конкурс як свідчення справи всього життя П. Яцика
 - В) автора пам'ятника П. Яцику, встановленого йому на батьківщині
 - Г) красу рідного села, з якого вийшов у світ П. Яцик
- 9. У реченні «Так, він творив себе, наче писав книгу чи ліпив скульптуру, прагнучи довершеності, орієнтуючись на еталони культури ділового світу» ужито такий зображально-виражальний засіб, як**
- А) оксиморон
 - Б) епітет
 - В) порівняння
 - Г) перифраз
- 10. У реченні «Той лист став своєрідним мостом, що з'єднав береги часу, між якими пролягло кілька десятиліть» ужито такий троп, як**
- А) синекдоха
 - Б) символ
 - В) метафора
 - Г) алегорія
- 11. У тексті під поняттям «його справа й слава» мається на увазі**
- А) блискуча життєва кар'єра П. Яцика
 - Б) його життєві уроки, які нам ще належить осягнути
 - В) українська ідея, українська воля, українське диво
 - Г) Міжнародний конкурс з української мови
- 12. Яким стилістичним засобом є поєднання слів «блискуча кар'єра», «летить спогадами», «лежить село», «загубилися сліди», «майдан ожив», «справа жива»**
- А) гіперболою
 - Б) метонімією
 - В) фразеологізмом
 - Г) метафорою
- 13. Позначте рядок, у якому всі слова, ужиті в тексті, є термінами**
- А) мільйонер, приклад, ґрунт, справа, карта
 - Б) культура, ідея, скульптура, літопис, конкурс
 - В) меценат, форум, рада, історія, золото

Г) свідчення, марафон, сантимент, пісня, еліта

14. Позначте рід слова «сирота»

А) чоловічий

Б) жіночий

В) середній

Г) спільний

15. Синонімом до слова «тріумф» є іменник

А) приз

Б) перемога

В) майстерність

Г) оплески

16. Синонімами до слова «еталон» є всі слова, окрім

А) критерій

Б) ідеал

В) стандарт

Г) мрія

17. Емоційно-експресивно забарвленим є слово

А) річка

Б) школярі

В) хлопчак

Г) полотнище

18. Приклади містяться в усіх реченнях, окрім:

А) У зеленій долині поміж річок Опір та Стрий на Сколівщині лежить село Верхнє Синьовидне, що світиться йому з пам'яті.

Б) Наперекір погоді весь майдан перед школою ожив, звучав піснею, сміхом, дзвінками дитячими голосами, зацвів квітами в руках школярів, вишитими рушниками, на яких усім гостям із Києва та Львова піднесли хліб-сіль.

В) 1988 року його в Канаді розшукав конверт з України: «Хіба ж може зубожіти батьківська та прадідівська нива тоді, коли не перевелись ще такі фундатори-плугатарії...»

Г) У метричній книзі записано, що 7 липня 1921 року в родині селянина Дмитра Яцика народився син Петро...

19. Синонімом до слова «координаційний» є

А) керівний

Б) організаційний

В) узгоджувальний

Г) домінантний

20. Позначте рядок, у якому слова вживаються тільки у формі однини

А) життя, кар'єра, грудень, багрянець

Б) Торонто, слава, пам'ять, солідарність

В) безодня, історія, золото, скульптура

Г) еліта, воля, сирота, свідчення

Ключі до тестових завдань для закладів вищої освіти (філологічні спеціальності):

№	I етап	II етап	III етап	IV етап
1.	Г	Г	Б	В
2.	Б	В	В	В
3.	А	А	Б	Г
4.	Б	Д	А	Г
5.	В	В	В	Б
6.	Г	Г	А	Г
7.	Б	А	В	В
8.	В	Г	А	В
9.	Б	Г	Д	В
10.	В	В	В	В
11.	Б	Г	Г	Г
12.	В	В	В	Г
13.	А	Д	А	Б
14.	Б	В	Б	Г
15.	Б	А	Б	Б
16.	Б	Д	Б	Г
17.	В	В	А	В
18.	Г	А	Д	Б
19.	В	В	А	В
20.	В	В	Б	Б
21.	В	В	Д	-
22.	Б	Д	А	-
23.	В	В	В	-
24.	Г	Г	Д	-
25.	Г	Б	Д	-
26.	Г	В	Д	-
27.	Д	Д	А	-
28.	Д	Г	Д	-
29.	Д	Б	В	-
30.	Г	Г	Г	-